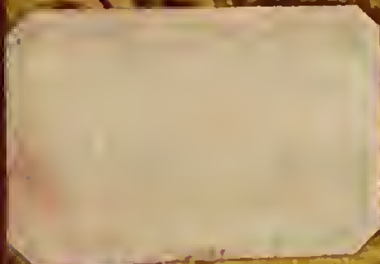
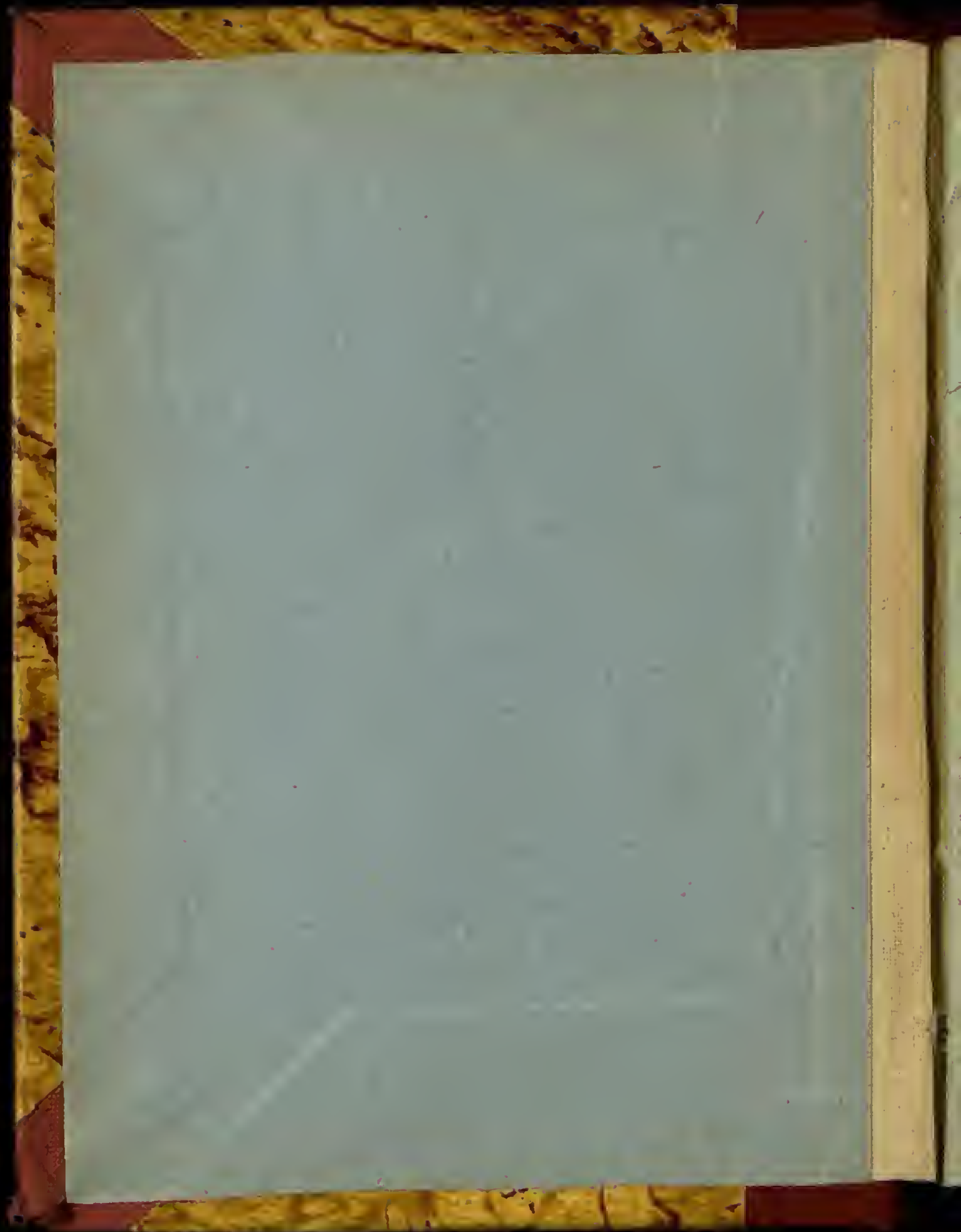

…ЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ

СЛОВНИК

ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ

СЛОВНИК

ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Упорядкували С. та О. ЯКУБСЬКІ

Технічну та застосовану термінологію, позначену в словникові зіркою, зредагував Технічний Відділ Інституту Української Наукової Мови Української Академії Наук

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
1928

З друкарні-літографії
Державного Видавництва
України — УАН

Укрголовліт № 1805 (3538) 27 р. Зам. № 335—10.000.

ПЕРЕДМОВА

З пропозиції Державного Видавництва України Технічний відділ ІУНМ прийняв на редагування технічні та застосовані терміни словника військової термінології, якого упорядкували С. та О. Якубські. Для переведення цієї роботи відділ обрав комісію в складі: члена відділу Д. В. Панкевича, філолога відділу Ю. Г. Кондрачука та автора словника С. В. Якубського. Ця комісія розпочала свою роботу 1 лютого 1927 року й закінчила 15 травня 1927 року, відбувши 44 засідання. Технічні та застосовані терміни військового словника комісія перевірила та погодила з термінами, що їх ухвалили різні секції відділу, і ці терміни в словникові позначено зіркою, а решту термінів загальномовного характеру комісія не редагувала, і їх подано в словникові на підставі наукових матеріялів за відповідальністю авторів словника С. та О. Якубських.

Зважаючи на те, що українська технічна термінологія, а військова особливо, малодосліджена, терміни, що їх зредагував Технічний відділ, треба вважати за проекти військової української термінології, яка згодом буде досліджена та вдосконалена. Тому президія Технічного відділу прохає читачів подавати на адресу відділу (Київ, бульвар Шевченка, 14, Технічний відділ ІУНМ) свої поради та зауваження до зредагованого матеріялу. Всі поради та зауваження Технічний відділ прийме з подякою та й використає їх у дальшому виданні фахового військово-морського словника.

Президія відділу Інституту
Української Наукової Мови УАН.

ВІД УПОРЯДЧИКІВ

Складаючи цього словника, упорядчики не мали можливости подати повної військової термінології через обмеження розмірами словника, що й так виріс майже удвоє проти наміченого розміру. Тому довелося обмежитися тільки головнішими термінами, що їх упорядчики вибрали з військових статутів, додавши до них лише слова з царини щоденного військового вжитку.

Терміни, що складаються з кількох слів, здебільшого подано на кожне слово, за винятком тих випадків, коли слова вжито не в початковій формі. Так, „механизм подающий" можна шукати і на „механизм" і на „подающий", а „стол угломера" — лише на „стол".

Що-до вибору термінів та їх перекладу упорядчики мали в користуванні такі матеріяли:

Дисциплинарный устав РККА. Изд. 2-е „Военного Вестника".

Дисциплінарний статут РСЧА. Вид. ДВУ. 1926.

Устав внутренней службы.

Устав гарвизонной службы.

Залоговий статут. Вид. Школи Червоних Старшин. Харків, 1924.

Наставление по инженерно-техническому делу для командного состава всех родов войск.

Наставление по обозному делу РККА.

Руководство по ведению военных игр с комсоставом РККА.

Наставление для перевозки по железным дорогам войск РККА.

Положение о порядке воинских торжеств.

Боевой устав пехоты, ч. I. Изд. 3-е Военного Вестника.

Бойовий статут, ч. I. Вид. ДВУ. 1926.

Полевой устав, ч. II.
Боевая служба пехоты.
Стрелковые уставы, ч. I.
Винтовка образца 1891 г.
Рушниця зразку 1891 р. Вид. Школи Червоних Старшин 1924 р.
Револьвер системы „Наган“ обр. 1895 г.
Станковый пулемет системы „Максима“.
Ручной пулемет системы „Люиса“.
Ружейные и ручные гранаты.
Ручной пулемет системы „Кольта“.
Автомат Федорова.
Стрелковый устав, ч. II.
Стрелковый устав, ч. III, вып. 1 и 2.
Проекти перекладів статутів:
Револьвер системи „Наган“.
Станковий кулемет системи „Максима“.
Ручний кулемет системи „Люїса“.
Рушничні й ручні гранати.
Боевые уставы артиллерии:
Материальная часть 76 *мм* полевой пушки обр. 1902 г.
Материальная часть 76 *мм* горной пушки обр. 1909 г.
Материальная часть 76 *мм* зенитной пушки.
Материальная часть 122 *мм* гаубицы обр. 1910 г.
37 *мм* пушка Маклена.
Бомбометы, минометы и ручные гранаты (атлас).
Правила стрельбы.
Применение приборов для стрельбы.
Уставы артиллерии изд. 1919.
Боевой устав конницы, ч. 1 и 2.
Наставление по телеграфно-телефонному делу.
Наставление по войсковой маскировке.
Сведения по военно-химическому делу.
Нилус и Маркевич. Курс артиллерии, ч. I. Взрывчатые вещества.
Руководство службы полевой артиллерии, отд. VII. Аммуниция.
Строевой устав авиации.
Наставление по боевому применению воздушных сил.
Боевой устав броневых сил.

Руководство по ведению войскового хозяйства.

Польско-русский военный словарь. Изд. „Военного Вестника". 1926.

Английско-русский словарь военных терминов. Сост. Войнилович-Няньковский. Изд. „Война и техвика".

Правильник піхотинців. Розділ І. Львів, 1914, вид. „Січового Союзу".

Російсько-український словник УАН, тт. І та III, вип. 1.

Уманець і Спілка. Словарь Російсько-український. Вид. ДВУ. 1925.

Б. Грінченко. Словарь української мови. Вид. ДВУ. 1925 р.

Г. Голоскевич. Український правописний словничок.

Акад. Тутковський. Словник геологічної термінології.

О. Курило. Словник хемічної термінології.

Калинович. Словник математичної термінології.

О. Ізюмов. Російсько-український словник. Вид. „Книгоспілки". 1926.

Сабалдир. Практичний російсько-український словник.

Т. Секунда. Словник з обсягу механіки.

Практичний російсько-український словник для військових (вид. Школи Червоних Старшин, 1924) та инші словники.

Для слів, що їх немає в зазначених словниках, упорядчики мусили подавати свого проекта перекладу.

Оскільки військову термінологію ще не усталено остаточно й упорядчики цього словника мають замір і надалі працювати в цій галузі, вони звертаються з проханням до всіх осіб, які користуватимуться з цього словника, повідомляти їх за необхідні поправки й заздалегідь складають подяку за поміч у цій праці.

Упорядчики складають подяку начальницькому складові Школи Червоних Старшин 1926 року за поміч у вибиранні термінів.

1 січня 1927 року.

м. Київ.

А

***Абордаж** — абордáж, -жу.
***Абрис** — óбрис, -су.
***Авангард** — авангáрд, -ду.
***Авангардный** — авангардóвий; А. бой — бій авангардóвий.
Аванс — авáнс, -су.
***Аванпост** — аванпóст, -ту.
***Авария** — авáрія, -рії.
***Авиатор** — авіятор, -ра.
***Авиация** — авіяція, -ції.
***Авиационный** — авіяційний.
***Автобатарея** — автобатерія, -рії.
***Автоброневой** — автопанцерний.
***Автомат** — автомáт, -та.
***Автоматический**, **-ки** — автоматичний, -но; А. пушка — автоматична пушка; А. огонь — автоматичний вогóнь; А. оружие — автоматична вбрóя.
***Автомобиль** — автомобíль, -ля; А. броневой — автомобíль пáнцерний, автопáнцерник; А. дорожный — автомобíль дорóжній; А. легковой — пасажирний автомобíль; А-ная часть — автомобíльна частина; А-ный отряд — автомобíльний загíн; А-ный транспорт — автомобíльний трáнспорт.
***Автомотоциклетный полк** — автомотоциклéтний полк.
***Автономия** — автонóмія, -мії, самоврядувáння.
***Автономный** — автонóмний; А. мина — автонóмна міна.
Авторитет — авторитéт, -ту.
Авторитетный — авторитéтний.
***Автосмесь** — автомішанина, -ни.
***Автотранспорт** — автотрáнспорт, -ту.
Агент — агéнт, -та.
Агентура — агентýра, -ри.
***Агентурный** — агентýрний; А. разведка — агентýрна рóзвідка.
Агитация — агітáція, -ції.
***Агитационный снаряд** — агітаційний гармáтень.
Агитировать — агітувáти.
Агиткампания — агіткампáнія, -нії.
***Агитповозка** — агітвіз, -вóза.
***Административный** — адміністративний; А. должность — адміністративна посáда; Административно-хозяйственный состав — адміністративно-господáрчий склад.
Адрес — адрéса, -си; по адресу — на адрéсу.

*Адсиий — пекéльний; А. машина — пекéльна машина; А. огонь — пекéльний вогóнь.
*Ад'ютант — значкóвий, -ого.
Азартный — рисковитий, запальний, газардóв(н)ий; А. игра — газардóв(н)а гра.
*Азбест — азбéст, -ту.
*Азбестовый — азбéстовий; А. набивка — азбéстова щільниця; А. шнур — азбéстовий шнур.
*Азимут — áзимут, -ту.
*Азотиый — азóтовий; А. кислота — азóтова кислотá.
Академик — акадéмик, -ка.
Аиадемический — академічний.
*Академия — акадéмія, -мії; А. артиллорийская — артилерійна акадéмія; А. воздушного флота — акадéмія повітряної флоти; А. военная — військовá акадéмія; А. военно-медицинская — військóво-медична акадéмія; А. военно-техническая — військóво-технічна академія.
*Аииумулятор — акумулятор, -ра.
*Аииумуляторный — акумуляторний; А. батарея — акумуляторна батерія.
Аииуратный — акурáтний; (*точный, исполнительный*) дбáлий, ретéльний, спрáвний.
*Аиролеин — акролеїна, -ни.
Аит — 1) акт, -ту; дія, дії; 2) акт, докумéнт, -та; 3) (*пьесы*) дія, дії.
*Аитивированный — активóваний; А. уголь — активóваний вугіль.

*Аитивиость — активність, -ности.
*Аитивиый, -ио — активний, -но; А-пая оборона — активна оборóна.
*Анустический — акустичний.
*Алебастр — алябáстер, -тру.
*Алидада — альгідáда, -ди; А.-высотомер — альгідáда-висотомір.
*Аллюр — алюра, -ри.
*Алюмикий — алюміній, -нію.
*Алюминиевый — алюмінійний.
*Амальгама — амальгáма, -ми.
*Амальгамировать — амальгамувáти.
*Аматол — аматóл, -лу.
*Амбразура — амбразýра, -ри; А. щель — щілина амбразýри.
*Амбразурный — амбразýрний.
Амбулатория — амбулатóрія, -рії.
Амбулаторный — амбулатóрний; А. прием — амбулатóрне приймáння.
*Аммиаи — амоніяк, -ку.
*Аммоиал — амонáл, -лу.
*Амплитуда движеиия — амплітýда рýху.
*Ампулька — ампýлька, -ки.
Ампутировать — ампутувáти, відтинáти.
*Амуииция — амуніція, -ції.
*Амуиичеиие — зашóрування.
*Амуиичить — зашóрувати.
*Аиализ — аналіза, -зи.
*Ангар — ангáр, -ру.
*Анемометр — анемомéтер, -тра.
*Аиилии — аніліна, -ни.
*Анкер — áнкер, -ра.
*Аикериый — áнкерний; А. кол — áнкерний кілóк.

Анкета — анкета, -ти.
***Антабка** — антабка, -ки.
***Антенна** — антена, -ни.
***Антимоний** — антимоній, -нію.
***Аппарат** — апарат, -ту; А. дымовой—апарат димовий; А. летательный—літний апарат; А. партийный — апарат партійний; А. политический — апарат політичний; А. телефонный, конечный— —апарат телефонний, кінцевий.
***Аппаратная двуколка** — апаратна бідка.
***Аппарель** — апареля, -лі.
***Апроши** — апроші.
Аптечный — аптечний; А. двуколка—аптечна бідка.
Арест — арешт, -ту; домашний арест—домовий арешт.
Арестант — арештант, -та.
Арестантский — арештантський; А. отделение—арештантський відділ, -лу. [заарештування.
***Арестование** — арештування,
***Арестованный** — заарештований, арештований; книга арестованных — книга заарештованих.
***Арестовать, заарестовать, арестовывать** — арештувати, заарештувати, заарештовувати.
***Арка** — лук, -ку.
***Аркан** — аркан, -на; А. фуражный—ужисько, -ка.
***Арматура** — риштунок, -нку.
***Арматурный** — риштунковий; А. список—риштунковий реєстр.
***Армеец** — армієць, -мійця.
***Армия** — армія, -мії. [вона.
***Армия Красная** — Армія Червона.
***Армейский** — армійський, військовий.
***Арсенал** — арсенал, -лу.
***Арсенальный** — арсенальний.
***Арсин** — арсен водень, -дня.
***Артиллерист** — гарматник, -ка.
***Артиллерия** — артилерія, -рії; А. баталионная—батальйонова артилерія; А. дальнобойная—далекобійна артилерія; А. дивизионная—артилерія дивізійна; А. зенитная — артилерія зенітна; А. конная—артилерія кінна; А. крепостная—артилерія фортечна; А. особого назначения — артилерія особливого призначення; А. полевая—артилерія польова; А. полковая—артилерія полкова; А. противоштурмовая — протиштурмова артилерія; А. сопровождения — артилерія супровідна; А. тракторная—тракторна артилерія; А. траншейная — траншейна артилерія.
***Артиллерийский** — артилерійний, гарматний; А-я панорама— —артилерійна панорама; А. подготовка— артилерійна підготова; А-ая разведка—артилерійна розвідка; А-ая часть—гарматна частина; А-ая школа — гарматна школа; А-ский огонь—гарматний вогонь; А-ский парк—артилерійний парк; А-ский полк—гарматний полк; А ское довольствие— артилерійно постачання.
***Арчак** — ленчик, -ка.
***Арьергард** — ар'єргард, -ду.
***Арьергардный**—ар'єргардовий; А. бой—ар'єргардовий бій.

Ассигнование — асигнування.
Ассигновать — асигнувати.
Ассигновка — асигната, -ти, асигнування.
Ассистент — асистент, -та.
***Астролябия** — астролябія, -бії.
***Астрономический** — астрономічний; А. пункт — астрономічний пункт.
***Асфальт** — асфальт, -ту.
Атава — отава, -ви.
***Атака** — атака, -ки; А. внезапная — атака нагла; А. воздушная — повітряна атака; А. газобаллонная — атака газобалонна; А. газовая — атака газова; А. минная — атака мінна; А. облаком — атака хмарою; А. огнеметная — атака вогнеметна; А. ответная — атака зворотна; А. простая — атака звичайна; А. решительная — атака рішуча; А. сквозная — атака крізна; А. стремительная — навальна атака; А. фланговая — атака флангова; А. фронтальная — атака фронтальна; возобновить Атаку — відновити атаку; производить А. — робити, переводити атаку; контратака — контратака.
***Атаковать, атаковывать** — атакувати, атаковувати.
***Атакованный** — атакований.
Атлетика — атлетика, -ки; А. легкая — атлетика легка; А. тяжелая — атлетика важка.
***Атмосфера** — атмосфера, -ри.
***Аттестат** — атестат, -ту; А. денежный — атестат грошовий; А. на мыльное довольствие — атестат на милове постачання; А. на чайное довольствие — атестат на чайове постачання; А. продовольственный — атестат харчовий; А. фуражный — атестат фуражний.
***Аттестационный** — атестаційний; А. комиссия — атестаційна комісія; А. соответствие — атестаційна відповідність.
***Аттестация** — атестація, -ції.
***Аттестовать, аттестовывать** — атестувати, атестовувати.
Аттестованный — атестований.
Аукцион — авкціон, -ну.
***Ацетилен** — ацетилен, -ну.
***Аэродром** — аеродром, -му.
***Аэронавигатор** — аеронавігатор, -ра.
***Аэроплан** — аероплан, -ну; противоаэропланная установка — протиаеропланне уставлення.
***Аэрос'емка** — аерознімання.
***Аэрофотос'емка** — аерофотографування.
***Аэростат** — аеростат, -ту; А. привязной — аеростат прив'язний.
***Аэрофотография** — аерофотографія.

Б

*Баба — ба́ба, -би.
*Бабка (*надкопытная кость*) — ба́бка, -ки; (*небольшая наковальня*)—ба́бка,-ки.
*Багор — очі́па, -пи.
*Бадья — цебе́р, -бра.
*База — ба́за, -зи; Б. операционная—ба́за операці́йна; Б. передовая—ба́за передова́; Б. продовольственная — ба́за харчова́; Б. промежуточная — ба́за промі́жна; Б. фронтовая — ба́за фронтова́.
Базироваться — базува́тися.
*Базис — ба́за, -зи.
*Бак — бак, -ка.
*Баклага — бо́клаг, -гу.
Баклажка — боклажо́к, -жка.
Балахон — балахо́н, -на.
*Балда — до́вбня, -ні.
*Балистит — балі́стит, -ту.
*Балка (*мнж.*) —трям, -му; Б. (*потолочная*)—сво́лок, -ка; Б. (*топогр.*).—ба́лка; Б. переводина— слиж, -жа; балочное строение (моста) — трямова́ мостова́ будо́ва.
*Балласт — бала́ст, -ту; (*для судов*) саву́р,-ру.
*Баллистика—балі́стика, -ки; Б. внешняя—балі́стика зо́внішня; Б. внутренняя — балі́стика середо́ва.
*Баллистический—балісти́чний; Б. волны — балісти́чні хви́лі; Б. данные — балісти́чні да́ні; Б. качества—балісти́чні я́кості; Б. сведения — балісти́чні відо́мості.
*Баллон — бало́н, -ну.
*Балочный — трямови́й.
*Банда — вата́га, ба́нда.
*Бандаж—(*колеса*) ши́на, -ни; (*проволочный*) по́в'язь, -зи.
Бандитизм — бандити́зм, -зму.
*Банка — ба́нка, -ки; Б. жестяная — бляша́нка; Б. минная — мі́нний кущ.
*Баннет — ви́ступка, -ки.
*Банник — щі́тка, -ки; Б. разрядник — щі́тка розря́дник; Б. щетинный — щі́тка волосяна́.
*Банно-прачешно дезинфекционный отряд — ла́зне-пра́льно-дезинфекці́йний ві́дділ.
*Баня — ла́зня, -ні.
*Барабан—бараба́н, -на; Б. лимба — бараба́н лі́мбу; Б. отражателя — бараба́н відбивача́.
*Баран — бара́к, -ка.
*Барашек — бара́нчик, -ка; Б. важимной — затискни́й бара́нчик.
*Баржа — ба́ржа, -жі.
*Барка — ба́рка, -ки.
*Баркас — барка́с, -са.
*Барометр — бароме́тер, -тра.
Баррикада — барика́да, -ди.
*Барьер — бар'є́р, -ра.
*Бастион — бастіо́н, -ну.
*Батальон — батальйо́н, -ну; Б. понтонный — батальйо́н понто́вний; Б. саперный — батальйо́н сапе́рний; Б. связи — батальйо́н звязку́.

*Батальонный—батальйбневий; Б. артиллерия — батальйо́нова артилерія; Б. резерв — батальйо́нова резерва; по-батальенно — батальйо́нами.

*Батарейный — батерійний; Б. очередь — батерійна черга́.

*Батарея — батерія, -рії; Б. аккумуляторная—батерія акумуляторна; Б. гаубичная — гавбична батерія; Б. горная — батерія гірська; Б. замаскированная — батерія замаско́вана; Б. конная — батерія кінна; Б. ложная — батерія фальшива; Б. тяжелая — батерія важка́; „Батареею (орудиями), правое (левое), огонь"— „Батерією (гарма́тами), права (ліва), вого́нь".

*Батман (толчок)—ба́тма́н, -на; „Б. налево" — „ба́тма́на вліво"; „Б. направо"—„батма́на впра́во".

*Барометр — бароме́тер, -тра.

*Башенка — ве́жка, -ки.

*Башенный — вежовий; Б. орудие — вежова гарма́та; Б. установка — вежова устáва.

Башлык — башлик, -ка́.

*Башмак—черевик, -ка; Б. (*наконечник на свае*) — за́ківка, -ки; Б. кожанный — черевик шкіряний; Б. термазный — гальмевий черевик; Башмачный тормаз — черевичне гальмо́.

*Башня — ве́жа, -жі.

Бдительность— чу́йність, -ности, невсипу́щість, -щости; (*заботливость*) — дбайливість, -вости.

Бдительный — чу́йний, невсипу́щий; (*заботливый*)—дбайливий.

*Бебут — бе́бут, -ту.

*Бег — біг, -гу; Б. на лыжах — бігання лижвами; Б. скоростный — біг на швидкість; Бегом марш - біго́м руш; бегучий узел— бігу́чий ву́зел; находиться в бегах — бу́ти втікаче́м.

Бегать — бігати.

*Беглый — утіка́ч, -ча́; побіжний; Б. осмотр — побіжний о́гляд, -ду; Б. огонь — перебіжний во́гонь.

Бегство — утіка́ння, уте́ча, -чі; обратить в б. — погна́ти в ро́зтіч; обратиться в б. — поверну́ти навтіки.

*Бегун — бігу́н, -на́.

Бедро — стегно́, -на́.

Бедствие — лихо, -ха, біда́, -ди́; Б. народное — лихо наро́днє; Б. общественное — лихо грома́дське.

*Без разделений — без по́ділу.

*Безбрустверный—безбру́стверовий; Б. окоп — безбру́стверовий ша́нець. [-ші.

*Безветрие — безвітря, тиша,

Безвкусный — (*о пище*) несмачний; (*о газе*) — без смаку́.

*Безвлажный — безвело́гий.

*Безвоздушный — безповітряний.

Безвольный — безво́(і)льний.

*Безвредный — нешкідний.

Безвыходный — безвихідний, безнера́дний.

Бездействие — бездія́льність; Б. власти — бездія́льність вла́ди.

***Бездорожье** — бездорі́жжя.

***Бездымный** — безди́мний; Б. порох — безди́мний по́рох.

Беззаветный, -но — безогля́дний, -но, без вага́ння, не вага́ючись.

Беззащитность — беззахи́сність, -ности, безоборо́нність, -ности.

Беззащитный — беззахи́сний, безоборо́нний.

***Беззвучный, -но** — беззву́чний, -но.

***Безмен (пружинный)** — ка́нтар, -ра.

Безнаказанность — безка́рність, -ности.

Безначалие — безуря́ддя.

***Безоблачный, -но** — безхма́р(н)ий, -(н)о.

Безоговорочно — безпере́чно.

***Безопасность** — безпе́ка, -ки; быть в б. — бути убезпе́ченим.

Безопасно — безпе́чне, -но.

***Безопасный** — безпе́чний; Б. зона — безпе́чна зо́на.

***Безоружный** — неозбро́єний.

***Безостановочный, -но** — невпи́нний, -но, безупи́нний, -но.

Безотлагательный, -но — невідкла́дний, пи́льний, -но, невідкла́дно, не відклада́ючи.

Безотлучно — невідхі́дно, невідсту́пно.

Безрезультатный, -но — безрезульта́тний, -но, даре́мний, -но, без на́слідку.

Безуспешный, -но — ма́рний, -не, -но; надаре́мний, -не(о).

Безымянный палец — підмізи́нний па́лець.

***Белила** — біли́ло, -ла.

***Белильная известь** — хлоро́ве вапно́.

***Белить, беливать** (*здание*) — біли́ти, вибіля́ти; Б-ить известью — вапни́ти, вапнува́ти.

***Белый** — бі́лий; **Б. жесть** — бля́ха, -хи.

Белье — біли́зна, -ни.

***Бензин** — бензи́на, -ни.

***Бензинный** — бензи́новий; б-ная двуколка — бензи́нова бі́дка.

***Бензиномотор** — бензиномото́р, -ра.

***Бензол** — бензо́л, -лу.

***Берег** — бе́ріг, -рега; **Б.** обрывистый — бе́ріг урви́стий, крутобо́ре́жжя; **Б.** отвесный — стрімки́й бе́ріг, стіну́ватий бе́ріг.

Береза — бере́за, -зи.

Березовый — бере́зовий.

***Берма** — ви́ступка, -ки.

***Бертолетовая соль** — бертоле́това сіль.

Беседа — бе́сіда, -ди, розмо́ва, -ви.

Бесконечный, -но — безмі́рний, безкра́йній, без мі́ри, без кра́ю.

Беспартийный — позапарті́йний.

***Бесперебойность** — безпере́рвність, -ности.

Беспокоить — непокоїти, турбувати, бентежити.

Беспорядок —цела́д, безла́ддя.

Беспрекословный, -но — безсуперечний, безпероч.

***Беспрерывный, -но** — безперервний, -но, безпере́стань.

***Беспроволочный** — бездротовий; **Б.** телеграф — бездротовий телегра́ф.

***Бессрочный** — безтермі́новий, безстроковий; **Б.** имущество — безстрокове майно; **Б.** отпуск — безтермінова відпустка.

***Бесформенный** — безформний.

***Бесцветный** — безколірний, безбарвний; **Б.** газ — безколірний газ.

Бесцельный, -но — безціль-[ний, -но.

***Бесшумный, но** — безшумний, -но, погаласливий, -во, без галасу.

***Бетон** — бето́н, -ну.

***Бетоньерка** — бетоня́рка, -ки.

***Бечёвка** — мо́туз, -зу, шво́рка, -ки.

Библиотека — бібліоте́ка, -ки, книгозбі́рня, -ні.

***Биван** — біва́к, -ку; стать биваком — ста́ти біва́ком; стоять на биваках — біва́ком стояти.

***Бинфордов шнур** — Бікфо́рдів шнур.

***Билет** — біле́т, квито́к, -тка; **Б.** отпускной — відпускни́й біле́т.

***Бинокль** — біно́кль, -ля; призматический **Б.** — біно́кль призматичний.

Бинт — бинт, -та.

Бинтовать — бинтува́ти, обвя́зувати.

***Бирка** — би́рка, -ки; карб, -бу.

***Битва** — бій, бо́ю; вступить в битву — до бою ста́ти.

Бить—би́ти; (*кнутом*)—бато́жити; **Бить задом** (*лягать*)—брика́ти, -ся.

Благодарность — дя́ка, -ки; **Б.** в приказе — дя́ка в нака́зі; „Благодарим"—„щи́ро дя́куємо".

Благоприятный, -но — сприя́тливий, -во; **Б.** условия — сприя́тливі умови; **Б.** исход — щасли́вий кінець.

***Благоустройство** — доброу́стрій, -ою; упорядкува́ння.

Бланк — бла́нок, -нку.

***Блеск** — блиск, -ку.

***Блестка** — бли́скітка, -тки.

***Ближний, ближайший**—бли́зький, найбли́жчий; **Б.** бой — бли́зький бій; **Б.** дистанция — бли́зька́ дистанція; **Б.** огонь — бли́зький во́гонь; **Б.** от'езд — бли́зький від'їзд; **Б.** разведка — бли́зька́ ро́звідка.

Близость—бли́зькість, -кости; по-близости — побли́зу́.

***Блиндаж** — бліндаж́, -жу; **Б.** легкий — легки́й бліндаж́.

***Блиндировать**—бліндажува́ти.

***Блиндированный** — бліндажо́ваний.

***Блок** — блок, -ка.

***Блокада** — блока́да, -ди.

***Блокгауз** — блокга́вз, -зу.

***Блокировать** — блокува́ти, обступа́ти.

***Блуждать, блудить** — блукати, блудити.

***Блуждающий** — мандрівний; Б. луч — мандрівний промінь.

***Бляха** — бляха, -хи.

***Бляшка** — бляшка, -ки.

Бодрствовать — не спати.

Бодрый — бадьорий; сделаться бодрее — побадьорішати.

***Боевой** — бойовий, бойний; Б. втулка — бойний утулок; Б. готовность — готовість бойова; Б. деятельность—бойова діяльність; Б. единица — бойова одиниця; Б. задача — бойове завдання; Б. линия — бойова лінія; Б. личинка — бойний врубак, -ка; Б. ось — бойна вісь; Б. плоскость — бойна площа; Б. позиция — бойова позиція; Б. пружина — бойна пружина; Б. служба пехоты — бойова служба піхоти; Б. стрельба—бойове стріляння; Б. часть—бойова частина; Б. щель — бойна щілина; Б. питание — бойове постачання; Б. столкновение — бойова сутичка; Б. взвод — бойний звід; Б. вырез — бойний виріз; Б. выступ — бойний виступ; Б. выход бойка — бойний вихід розбивача; Б. гребень — бойовий гребінь; Б. заряд — бойний заряд; Б. комплект — бойний комплект; Б. конь — муштровий кінь; Б. патрон — бойний набій; Б. порядок — бойовий порядок; Б. расчет — бойовий розрахунок; Б. состав — бойовий склад; Б. станок — бойний станок; Б. устав — бойовий статут; Б. участок — бойова дільниця; Б. газы — бойові гази; Б. действия—бойові дії; Б. припасы — бойні припаси; Б. свойства — бойні властивості; Б. формы строя—бойова форма ладу.

***Боевик** — бойовик, -ка.

***Боек** — розбивач, -ча.

***Боеприпасы** — бойні припаси, -сів.

***Боеспособность** — боездатність, -ности.

Боеспособный — боездатний.

***Боец** — боєць (бійця); столкновение бойцов — сутичка бійців.

***Бой** — бій (бою); Б. авангардный — бій авангардовий; Б. арьергардный—ар'єргардовий бій; Б. артиллерийский — бій гарматний; Б. ближний — бій близький; Б. в горах — бій у горах; Б. в лесу — бій у лісі; Б воздушный — бій повітряний; Б. в населенных пунктах — бій у залюднених пунктах; Б. вольный — бій вільний; Б. встречный — бій зустрічний; Б. групповой — бій груповий; Б. ночной — нічний бій; Б. наступательный — бій нападний; Б. оборонительный — бій оборонний; Б. открытый — бій відкритий; Б. отступательный — відступний бій; Б. преднамеренный — бій навмисний; Б. рукопашный — бій рукопашний; Б. уличный—бій вуличний; Б. штыковой — бій багнетовий; боем управлять—керувати боєм; мосто б. — бойовище.

*Бойница — бійни́ця, -ці; Б. открытая — бійни́ця відкри́та; Б. покрытая — бійни́ця вкри́та; що́ки бойницы — що́ки бійни́ці.

*Бойня (*скота*)—різни́ця, -ці.

Бок — бік (бо́ку).

*Боковой — бокови́й, бічни́й; Б. ветер — бокови́й ві́тер; Б линейка (*в лагере*)—бокова́ ліні́йка; Б. крышка — бокова́ по́крищка; Б. щель — бокова́ щіли́на; Б. охранение — бокова́ охоро́на; Б. авангард — бокови́й аванга́рд; Б. выступ — бокови́й ви́ступ; Б. наблюдательный пункт — бокови́й стежови́й пункт; Б. отряд — бокови́й загі́н; Б. переключатель (*тел.*) — бокови́й перемика́ч; Б. уровень — бокова́ позе́мниця.

Бокс — бокс, -су.

*Болванка — па́дібок, -бка.

Болезнь — хворо́ба, -би, хво́рість, -рости; Б. повальная—по́шесть, -ти.

Болеть (быть больным)—хворува́ти на що, незду́жати на що.

*Болотистый, болотный — боло́тистий, боло́тяний; Б. местность — боло́тиста місце́вість; Б. место — боло́тисте мі́сце, ба́гнище, -ща; Б. газ — боло́тяний газ.

*Болото — боло́то, -та; Б. непроходимое — непрохі́дне боло́то; Б. проходимое—прохі́дне боло́то.

*Болт, болтик—прого́нич, -ча; Б. крепительный — прого́нич закрі́пний; Б. поджимной—прого́нич притискни́й; Б. стяжной — прого́нич стяжни́й; Б. шарнирный — суставни́й прого́нич.

*Болтать, -ся—(*о жидкости*) бовта́ти, -ся; хита́тися.

Больничный надзиратель—догля́дач (-ча) шпита́лю.

Больной—слаби́й, хво́рий.

Большевизм—більшови́зм, -му.

Большевик—більшови́к, -ка́.

*Большой — вели́кий; Б. лопата—вели́ка лопа́та; Б. палец — вели́кий па́лець; Б. привал—вели́ка посто́янка; „Больший ход" — „Збі́льшити ході́".

*Бомба — бо́мба, -би; „Бомбой" (*команда*) — „Бо́мбою".

*Бомбардирование — бомбардува́ння.

*Бомбардировать — бомбардува́ти.

*Бомбить — бомбува́ти.

*Бомбовоз — бомбові́з, -во́за.

*Бомбомет — бомбоме́т, -ту.

*Бомбардировочный—бомбардо́вий; Б. самолот—бомбардо́вий літа́к.

*Боннет — боне́та, -ти.

*Боны (*мост.*) (*множ.*) — за́плавень, -вня.

*Борн—бо́рн, -ну.

*Боров (*печной*)—лежа́к, -ка́.

*Борода — борода́, -ди.

*Бородка — борі́дка, -ки; Б. трубки ударника—борі́дка тру́бки уда́рника.

*Бородок (*пробойка у слесарей*) — пробо́єць, -бі́йця.

Борозда — борозна́, -ни́; рівчачо́к, -чка́.

***Бороздка** — рівчачо́к, -чка́.

Борона — борона́, -ни́.

***Борт, бортик** (*понтона, лодки, платформы*)—о́блавок, -вка; (*платья*) край; **Б.** откидной — о́блавок відкидний.

Борьба — боротьба́, -би́.

***Бот** — бот, -та.

Ботинки — череви́ки, -ків.

***Боченок** — бари́ло, -ла, бари́льце, -ця.

***Бочка** — бо́чка, -ки; (*ав.*) — перека́т на крило́.

Боязливость — полохли́вість, -вости; боя́зкість, -кости.

***Браковать** — бракува́ти; -ванный — брако́ваний.

***Брандвахта**—бра́ндва́хта, -ти.

***Брандер** — бра́ндор, -ра.

***Брандспойт** — випри́скувач, -ча.

Брать, взять — бра́ти, узя́ти; брать ногу — узя́ти но́гу; брать в вилку—бра́ти у міжник.

***Браунинг** — бра́внінг, -га.

***Бревенчатый** — брусо́ваний.

***Бревно** — коло́да, -ди.

***Брезент** — брезе́нт, -ту; **Б.** ведро—брезе́нтове відро́.

***Брезентовый** — брезе́нтовий; **Б.** накидка — брезе́нтовий плащ; **Б.** чохол—брезе́нтовий покриве́ць.

***Брешь** — ви́лом, -лому.

***Бригада** — брига́да, -ди; кавалерийская бригада—кінна брига́да; **Б** кондукторская—конду́кторська брига́да.

***Бригадир** — бригади́р, -ра.

***Бризантный** — бриза́нтовий; **Б.** вещество — бриза́нтова речови́на; **Б.** снаряд — бриза́нтовий гарма́тень.

***Бровка** — кант, -та; (*шляху', гре́блі*) — тор.

***Брод**—брід, бро́ду; **Б.** конный — брід кінний; **Б.** пеший — брід пі́ший.

***Бромбензилцианид** — бромбензилціяні́д, -ду.

***Бронебойный**—панцеробі́йний.

***Броневой, броненосный**—па́нцерний; **Б.** дрезина, бронедрезина — па́нцерна дрези́на, панцеродрези́на; **Б.** машина, бронемашина — па́нцерна маши́на, панцеромаши́на; **Б.** площадка — па́нцерна платфо́рма, панцероплатфо́рма; **Б.** часть — па́нцерна части́на; **Б.** автомобиль — па́нцерний автомобі́ль; **Б.** поезд, бронепоезд — па́нцерний по́їзд, панцеропо́їзд; **Б.** паровоз — па́нцерний паротя́г; **Б.** щит — па́нцерний щит; **Б.** силы, бронесилы — па́нцерні си́ли, панцероси́ли.

***Броненосец** — па́нцерник, -ка.

***Бронированный** — панцеро́ваний; **Б.** повозка — панцеро́ваний віз.

***Бронировать** — панцерува́ти.

***Бронзовый** — спижови́й; **Б.** втулка — спижови́й уту́лок, -лка; **Б.** колонка — спижова́ коло́нка.

***Броня** — па́нцер, -ра.

***Бросание** — ки́дання.

***Бросать, -ся, бросить, -ся**— ки́дати, -ся, ки́нути, -ся, (*швырком*) шпурля́ти, шпурли́ти; бро-

ситься в штыки — вда́рити на багне́ти.

*Броском—навкидя́, кидькома́.

*Бросок — кидь, -ди.

*Брус, брусок—брус, -са, брусо́к, -ска́; Б. угольный (*в сечении*)—брусо́к кутови́й; Б. угольный—ву́гільний брусо́к; Б. параллельные—бруси́ рівнолеж́ні.

*Бруствер — бру́ствер, -ра; Б. скат — схил бру́ствера; безбрустверный окоп — бозбру́стверовий ша́нець.

Брызга — бри́зка, -ки.

*Брызгалка — бри́зкалка, -ки.

*Брызгать, брызнуть — бри́зкати, бри́знути, при́скати, при́снути.

Брыкать, -ся — брика́ти, -ся.

Брюки — штани́, -ні́в; Б. на выпуск — штани́ пове́рх халя́в; Б. исподние – спі́дні (штани́); брючный ремень — очку́р, -ра́.

Брюшной—черевни́й; Б. мышцы — м'я́зи живота́; Б. пресс — черовни́й прос; Б. тиф — черевни́й тиф.

*Бугель — ри́хва, -ви.

*Бугор — горб, -ба́.

*Будка — бу́дка, -ки; будка-гриб— бу́дка-гриб.

*Буёк, буй — су́чка, -ки.

*Буерак — байра́к, -ка́.

*Букса — вісяни́ця, -ці.

*Буксовый — вісяни́чний; Б. вкладыш — вісяни́чний вкла́день.

*Буксир — голівни́к, -ка́; взять на буксир—загалюва́ти.

*Булыжник — брукови́й ка́мінь, -моня, брукія́к, -ка́.

*Бумага—папі́р, -пе́ру; Б. графлонная — ліні́єний папі́р; Б. копировальная — копіюва́льний папі́р; Б. масштабная — мі́рильний папі́р; Б. переводная — поребі́гний папі́р; Б. входящая—вступни́й папі́р; Б. исходящая — ви́хідни́й папі́р.

*Бумазейное кольцо — бархапо́ве кільце́, -ця́.

*Бунтик — скру́тень, -тня.

*Бура — бура́, -ри́.

*Бурав — све́рдел, -дла.

*Буровая скважина — свордлови́на, -ни.

*Буссоль — бусо́ля, -лі.

*Бут — бут, -ту.

*Буфер — відпру́жник, -ка; Б. рессорвый — відпру́жник ресо́рний.

*Буферный — відпружнико́вий; Б. тарелка — відпружнико́ва тарі́лка; Б. шайба — відпружнико́ва ша́йба; Б-ые вилы — відпружнико́ва ро́звилка; Б. нажим — відпружнико́вий натиска́ч.

*Бухта—зато́чина, -ни; (*каната*)—ко́йла, -ли.

*Бушмет — (*для пики*) стромі́ло, -ла.

*Бык — бик, -ка́.

*Быстро — шви́дко, ху́тко.

*Быстрота—шви́дкість, -кости, ху́ткість, -кости; Б. марша — шви́дкість ру́ху.

*Быстроходный—(*о лошади*) прудкобі́жний: (*о пароходе*) швидкопла́вний; (*об автомобиле*) швидкохі́дний; (*о мо-*

торе) швидкору́шний; (*об аэроплане*). швидколітний.

Быт — по́бут, -ту.

***Бытность**— пробува́ння; **Б.** вне службы — пробува́ння по-за слу́жбою.

Бюджет — бюдже́т, -ту.

Бюро ячейки — бюро́ осере́дку.

В

В, во — в, у, до, на.

В бою — підча́с бо́ю; **Во** внимание принять — до ува́ги взя́ти; **В** движении — підча́с ру́ху; **В** длину, глубину, ширину — завдо́вжки, завгли́бшки, завши́ршки; **В** накидку — на́опашки; **В** отпуск увольнение — у відпу́стку звільнення; **В** приказе — в нака́зі; **В** расход — на вида́ток; **В** собственные руки — у вла́сні ру́ки; **В** составе — в скла́ді; **В** строю — в ладу́.

Команды:

*„**В** атаку за мной" — „В ата́ку за мною"; „Во взводную колонну" — „В чотову́ коло́ну"; „В линию марш (стройся)" — „В лінію руш (ладна́йсь)"; „В передки, вперед (назад) марш" — „На передки́, впере́д (наза́д) руш"; „В полвыпада коли" — „З піввипадом коли́"; „В походную колонну стройся (шагом марш)" — „У похі́дну коло́ну ладна́йсь (кро́ком руш)"; „В ротную линию стройся" — „В соте́нну лі́вію ладна́йсь"; „В ружье" — „До збро́ї"; „В руку" — „В ру́ку"; „В стайку" — „Згра́єю"; „В цепь" — „Ро́зстрільпею"; „В штыки" — „На багне́ти".

***Вага** — штельва́га, -ги.

***Вагенбург** — ва́генбург, -гу.

***Вагон** — ваго́н, -на; **В.** крытый — кри́тий ваго́н.

***Вагонет, -ка** — вагоне́та, -ти.

***Важный** — важли́вий; **В.** проступок — важли́ва прови́на.

***Вазелин** — вазелі́на, -лі́ни.

Вакансия — вака́нсія, -сії.

Вакантный — ві́льний, вака́нтний; **В.** должность — ві́льна поса́да.

***Вал, валик** — вал, -ла, вало́к, -лка́; **Валик** безопасности — вало́к безпе́ки; **В.** крыла (*в седле*) — вало́к крила́; **Валик** подающего механизма — вало́к подава́льного механі́зму; **Валик** с конической шестерней — на́крутка.

***Валежник** — ла́мавь, -ни, сушня́к, -ку́, (*мелкий*) — хмиз, -зу.

***Вален** (*упряжн.*) — о́рчик, -ка.

Валенок, -ки — ва́лянці, -ців, повстя́нки, -нок.

***Вальковый крюк** — о́рчиковий гак.

Валяться (*о лошади*) — кача́тися, валя́тися.

Варежки — рукави́ці, -ви́ць.

*Ватерлиния — водокрéс, -су.
*Ватерпас — ґрунтвáга, -ги.
*Вахта — вáхта, -ти.
*Вахтер — вáхтер, -ра.
*Вбивать, вбить — забивáти, забúти.
Вверенный — дорýчений.
*Вингтной — уґвинтнúй; В-ое дно — уґвинтнé дно.
*Ввинчивать, -ся, ввинтить, -ся — уґвúнчувати, -ся, уґвинтúти, -ся.
Вводить, ввести—(у)вводúти, (у)ввéсти.
Вводить лошадей — заводúти кóні.
*Вводный — упускнúй, додаткóвий, вступнúй; В. провод — упускнúй прóвід; В. задание — додаткóве завдання.
*Вдавленность — втúсненість, -ности.
*Вдвигать, вдвинуть — всувáти, всýнути.
*Вдвижной — всувнúй.
Вдоль—(у)вподóвж, (у)вздовж.
Вдумчивость — вдýмливість, -вости.
Вдыхать, вдохнуть — (у)вдихáти, (у)вдохнýти.
*Ведение — провáдження; В. огня — прóвадження вогню; Ведущий огонь — що стрілáє.
*Ведомость — відóмість; В. вещовая — відóмість речовá; В. денежная—відóмість грошовá; В. ковочная—відóмість підкóвування; В. постовая — відóмість стійковá; В. суточная — відóмість добовá; В. распределительная—відóмість розподíльча; В. частей — відóмість частúн.
*Ведомство—урядництво, -цтва; В. воздушного флота—урядництво повітряної флóти; В. морское — урядництво морськé; В. сухопутное — урядництво суходíльне.
*Ведро — відрó, -рá; В. брезентовое—брезентóве відрó; В. водопойное — відрó напувáльне.
*Ведущий — тяговúй, напрямнúй; В. ось — тяговá вісь; В. поясок—напрямнúй поясóк.
*Веер — вíяло, -ла; В. параллельный — вíяло рівнобíжне; В. расходящийся — вíяло розбíжне; В. сходящийся — вíяло збíжне.
*Величина — величинá, -нú, велúкість, -кости; В. масштаба — велúкість мірúла.
*Велосипед — велосипéд, -да.
*Венец — вінéць, -нця.
*Венок — вінóк, -нкá.
*Вентиль — вентúль, -ля.
*Вентилятор — вітрогíн, -гóну, вентилятор, -ра.
*Вентиляция — провíтрювання, вентиляція, -ції.
*Венчатый — вінчáстий.
*Венчать — вінчáти; (*крышу*) укривáти, покривáти; В. воронку — вінчáти вúрву.
*Венчик — обідéць, -дця; В. боевой личинки — обідéць бóйного шрубакá.
*Веревка — мотýз, -за, швóрка, -ки; В-ки с грузиками—мотýзки з тягарцями.

***Веревочный** — мотузяний; **В.** кольцо—мотузяне кільце.

***Веретенное масло** — веретенне мастило.

***Веретено** — веретено, -на.

***Верки** — верки.

***Вероятность** — (й)імовірність, -ности; **В.** попадания—імовірність влучення, влучання.

***Вероятный** — (й)імовірний; **В.** отклонение — імовірний відхил.

***Верстак** — варстат, -ту.

***Верстовка** — верстівка, -ки.

***Верстовой** — верстовий; **В.** столб—верства, -ви.

***Вертикаль** — прямопис, -су.

***Вертикальный** — прямовисний; **В.** вираж — прямовисний віраж; **В.** наводка — прямовисне націлювання; **В.** пазы — прямовисні гари; **В.** стенки — прямовисні стінки.

***Вертлюг** — обороть, -ти; **В.** с под'емным механизмом — обороть із підіймальним механізмом.

***Вертушка** — мливок, -нка.

***Верфь** — корабельня, -ні.

Верх—верх, -ха, вершок, -шка.

***Верхний** — горішній, верхній; **В.** окно — верхне вікно; **В.** паз — верхня гара; **В.** пальцы — верхні пальці; **В.** линия — верхня лінія; **В.** одожда — верхній одяг; **В.** этаж — горішній поверх.

***Верховой** — верховий, верхівець, -івця; (*о ветре, воде*) горовий.

Верхом — верхи, (*мн.*)верхами.

***Вершина** — верх, вершина, (*горы*) — верховина; вершина траектории — вершок траєкторії.

***Вес** — вага; **В.** под'емный — підіймальна вага; **В.** разрывного заряда — вага розривного заряду.

***Весло** — весло, -ла.

Вести, весть — вести, провадити; **В.** бой — провадити бій; **В.** лошадь в поводу — вести коня на поводі; **В.** лошадь в ровных шенкелях — вести коня в рівних шенкелях; **В.** наблюдение — стежити; **В.** огонь — стріляти.

Вестовой — посланець, -нця.

***Весы** — терези; **В.** десятичные — десяткові терези; **В.** пружинные — кантар; **В.** чашечные — шальки.

***Ветвь** — галузь, -зи, гілка, -ки; **В.** восходящая — галузь догірна; **В.** выбрасывателя — гілка викидача; **В.** железнодорожная — залізничий рукав; **В.** нисходящая — довільна галузь.

***Ветер** — вітер, -тра; боковой **В.** — боковий вітер; встречный **В.** — супротивний вітер; попутный **В.** — ходовий вітер; порывистый **В.**—навальний вітер; сильный **В.** — великий вітер; слабый **В.** — малий вітер, тиховій; умеренный **В.** — помірний вітер.

Ветеринарный — ветеринарний, ветеринарський; **В.** врач — ветеринарний лікар; **В.** лазарет — ветеринарний шпиталь; **В.** лечебный пункт—ветеринарний лікарський пункт; **В.** состав—ветери-

нарний склад; **В.** часть—ветеринарна частина; **В.** фельдшер — ветеринарний фельдшор; **В**-по-санитарная служба—ветеринарно-санітарна служба.

*__Ветошь__ — ганчір'я.

*__Ветромер__ — вітромір, -ра.

*__Ветряный__— вітряний; **В.** мельница — вітряк, -ка.

*__Веха, вешка__ — тичка, -кц; вехи ставить — тичкувати.

Вечерний — вечірній, вечоровий; **В.** перекличка—вочірня переліка.

Вешалка — вішалка, -кп, кілок, -лка.

*__Вещевой__ — речовий; **В.** ведомость — речова відомість; **В.** довольствие—речове постачання; **В.** каптенармус — речовий комірний; **В.** мешок—речова торба; **В.** склад — речовий склад, комора.

*__Вещество__ — речовина, -ни; **В.** бризантное — бризантова речовина; **В.** взрывчатое—рочовина вибухова; **В.** горючее — речовина горюча; **В.** дробящее — речовина дробильна; **В.** легковоспламеняющееся — речовина займиста; **В.** метательноо — речовина метальна; **В.** нарывное — речовина наривна; **В.** отравляющее — речовина труйна; **В.** слезоточивое— речовина слізна; **В.** удушающее — речовина задушлива; **В.** цементирующее — речовина цементувальна; **В.** чихательное — речовина чхальна; **В.** ядовитое —речовина отруйлива.

Вещь — річ, речи.

Взаимный — взаємний, обопільний.

*__Взаимодействие__ — взаємодія, -дії; (*техн.*) — взаємочин, -ну **В.** частей — взаємочин частин.

*__Взаимоотношения__ — взаємини.

*__Взаимоположение__ — взаємоположення.

Взбегание — збігання, вибігання.

*__Взведение__ — зведення; **В.** курка — зведення курка.

*__Взвод__ (*часть*) — чота, -ти; (*действие*)—звід (зводу), зведення; **В.** боевой — бойний звід; **В.** предохранительный—запобіжний звід; **В.** управления — чота керування; **В.** охранения — чота охорони; **В.** ударника— зведення ударника; командир взвода — командир чоти.

*__Взводить, взвести__ — зводити, звести.

*__Взводный__ — чотовий.

Взлезание — вилізання.

*__Взлет__ — зліт, зльоту.

*__Взмах__ — помах, -ху.

Взнос — внесок, -ска.

*__Взнуздывать, взнуздать__ — загнуздувати, загнуздати.

*__Взрыв__ — вибух, -ху; обыкновенный **В.** — звичайний вибух; разработка взрывом — розроблювання вибухом.

*__Взрывание__ — вибухання, висаджування (в повітря).

*__Взрыватель__ — запальник, -ка.

*__Взрывать, взорвать__ — виса-

джувати; висадити; скопувати, скопати.

*Взрываться, взорваться — вибухати, вибухнути.

*Взрывчатое вещество — вибухова речовина; дробящее В. вещество — дробильна вибухова речовина; детонирующее В. вещество — детонаційна вибухова речовина; бризантное В. вещество — бризантова вибухова речовина; метательное В. вещество — метальна вибухова речовина.

Взыскание — кара, -ри; дисциплинарное В. — дисциплінарна кара.

Взыскивать, взыскать — карати, покарати.

*Взять — (в)узяти; В. на буксир — заголювати; Взять в вилку — взяти у міжник; Команда: „В. столько-то коробок" — „Взяти стільки ось коробок"; „Взять во фланг" — „зайти в фланку"; В. на передки — взяти на передки.

*Взятие высоты — забирання, забрання висоти.

*Виадук — віядук, -ка.

*Вибрировать — вібрувати.

*Вибрирующий — що вібрує.

*Вид — вигляд, -ду; форма, -ми; внешний В. — зовнішній вигляд; ставить на В. — давати, дати на увагу; В. огня — рід вогню; В. поощрений — форма заохочування.

*Видимость — видність, -ности.

*Видимый — видний.

Видоизменять, видоизменить — змінити, змінити.

*Визир — прозірник, -ка.

*Визирование — зброщня; В. круговое — кругове зорення.

*Визировать, провизировать — зорити, прозорити.

Визирное приспособление — пристрій зірний; визирный инструмент — струмент зірний.

*Вилка — розвилка, -ки; міжник, -ка; В. соединительной планки — розвилка злучної планки; В. десятиделенная — десятиподілковий міжник; взять в вилку — взяти в міжник; В. пятиделенная — п'ятиподілковий міжник; предел вилки — границя міжника.

*Вилообразный — вилкуватий.

*Вилы (*мн.*) — вила (вил); розвилка, -ки; В. буферные — розвилка відпружникова.

Виновный — провинний, винуватий.

Виноградник — виноградник, -ка.

*Винт — ґвинт, -та; В. внутренний — ґвинт середовий; В. вертикальный — прямовисний ґвинт; В. дверцы — ґвинт дверок; В. зажимной — затискний ґвинт; В. наружный — зверхній ґвинт; В. натяжной — натяжний ґвинт; В. под'емного механизма — ґвинт підіймального механізму; В. прижимной — ґвинт притискний; В. регулирующий — регуляційний ґвинт; В. с маховичком — ґвинт з маховичком; В. упора — ґвинт упори; В. установочный — ґвинт установчий; В. хвостовой — хво-

стовий ґвинт; В. ходовой—ґвинт ходовий.

*Винтовка — ґвинтівка, -ки.

*Винтовой — ґвинтовий; В. линия — ґвинтова лінія; В. нарезка — ґвинтова різь; В. выступы — ґвинтові виступи.

*Винтовочный — ґвинтівчаний; В. порох — ґвинтівчаний порох, порох до ґвинтівки.

*Винтообразный—ґвинтуватий.

*Вираж — віраж, -жу; В. вертикальный — прямовисний віраж; В. пологий — віраж положистий.

*Виридиновая желтая — жовто-зеленява фарба.

*Виридиновая коричневая — рудувато-зеленява фарба.

Висеть — висіти, звисати.

*Вис — звис, -су.

*Висячий — висний; В. лампа — висна лямпа; В. замок — колодка; В. траверс — висна траверза.

*Виток, (*мн.*) витки — звій, звою, звої; Витки поршня для сцепления со стволом — звої толоку для зчіплення з цівкою.

*Витой — кручений, звиваний; В. вырезы — кручені вирізи.

*Вица — каблучка, -ки; (*прутяная*) — гужівка, -ки.

Вклад — вклад, внесок, -ска; В. суммы — вкладення грошей.

*Вкладной — вкладний; В. доска — вкладна дошка; В. ящик — вкладна скринька.

*Вкладывание — вкладання; В. в котел — вкладання у казан.

*Вкладыш — вкладень, -дня; В. буксовый — вісяничний вкладень; В. с зубчаткою — вкладень із трибком.

*Вклинение — вклинення.

*Включать, -ся, включить, -ся, (*техн.*) — вмикати, -ся, увімкнути, -ся; (*в список*) — заносити, занести.

*Включение — (*техн.*) вмикання, увімкнення; (*в список*) занесення.

*Вколачивать, вколотить — забивати, забити.

*Влага — волога, -ги.

*Влагоупорный — вологотривкий.

*Владение — володіння, орудування; В. оружием — орудування зброєю.

*Владеть — володіти, орудувати; В. оружием—орудувати зброєю; искусно владеющий — що вміло орудує.

*Влажный, -но — вологий, -го.

Власть — влада, -ди; В. гражданская — цивільна влада.

Влево — вліво; „Влево отдельное дерево. Левее на два пальца—цепь — 14. Наводить в середину цели“ — „Вліво окреме дерево. Лівіш на два пальці — розстрільня — 14. Націлювати в середину цілі“.

Влияние — вплив, -ву; (*о реке*) — впадання.

Влиять — впливати.

*Вместилище — вмістище, -віа.

*Вмятость — вдавленість, -ности.

Вне — по-за; **В.** боя — по-за бо́єм; **В.** слу́жбы — по-за слу́жбою.

***Внезапность** — рапто́вість, -вости.

***Внезапный, -но** — рапто́вий, ра́птом, на́глий, -ло; **В.** атака — ва́гла ата́ка.

***Внеочередной** — позапорядко́вий, позачорго́вий.

Внеплановый — позапла́новий.

***Внеслужебный** — позаслужбо́вий.

Внесрочное донесение — позатермі́во́ве доне́сення.

Внешкольная работа — позашкі́льна робо́та, -ти.

***Внешний** — зо́внішній, зве́рхній; **В.** баллистика — зо́внішня балістика; **В.** вид — зо́внішній, зве́рхній ви́гляд.

Внимание — ува́га, -ги; обратить **В.** — зверта́ти (зверну́ти) ува́гу, зауважити; принять во **В.** — взя́ти до ува́ги; „Внимание" (*команда*) — „ува́га".

Внимательный, -но — ува́жний, -но.

***Внутренний** — (у)вну́трішній, середо́вий; **В.** караул — вну́трішня сторо́жа; **В.** крутость бруствера — вну́трішня кру́тість бру́ствера; **В.** под'емный винт — середо́вий підійма́льний ґвинт; **В.** порядок — вну́трішній поря́док; **В.** пост — вну́трішня сті́йка; **В.** часовой — вну́трішній стійко́вий; **В.** линия — середо́ва лі́нія; **В.** служба — вну́трішня слу́жба; **В.** спайка (единство) — вну́трішня є́дність.

Внятный, -но — вира́зний, -но, я́сний, -но.

Вовлекать, вовлечь — втяга́ти, втягти́.

***Вогнутость** — у(ві)гну́тість, -тости.

***Вода** — вода́, -ди́; **В.** грунтовая — ґрунтова́ вода́; **В.** питьевая — вода́ питна́.

***Водный** — во́дний; **В.** транспорт — во́дний тра́нспорт.

***Водовоз** — водово́з, -за.

***Водоворот** — вир, -ру.

***Водогрейня** (*в бане*) — водогрі́льня, -ні.

***Водоем** — водо́йма, -ми.

***Водокачка** — водотя́жня, -ні.

***Водолаз** — пору́ць, -рця́.

***Водолазный** — по́рецький.

***Водомер** — водомі́р, -ру.

Водомерный — водомі́рний.

***Водомет** — водоме́т, -та.

***Водонепроницаемый** — водонепрони́кливий.

***Водоотводный** — водовідхи́льний, водовідві́дний.

***Водоохладительный** — водоохоло́дний.

***Водопад** — водоспа́д, -ду.

***Водопод'емный** — водотя́жний.

Водопой — водопі́й, -по́ю.

***Водопойное ведро** — напува́льне відро́; **В.** корыто — напува́льне кори́то.

***Водораздел** — вододі́л, -лу.

***Водораздельная линия** — вододі́льна лі́нія.

*Водосборный колодец — водозбірня.

*Водослив, водосоединительная линия — водозбіг, водозбіжна лінія.

*Водоснабжение — водопостачання.

*Водяной — водяний; В. охлаждение — водяне охолодж(ува)ення; В. пар — водяна пара.

*Воевать — воюватися.

*Военнослужащий — військовий службовець, -вця.

*Военный — військовий, воєнний; В. академия—військова академія; В. игра — воєнна гра; В. почта — військова пошта; В.-воздушный флот — військово-повітряна флота; В-по-врачебное заведение—військова лікарня; В-о-голубиная почта — військово-голубина пошта; В-о-морская Раб.-крест. инспекция — військово-морська Роб.-сел. інспекція; В-о обязанный — військово-зобов'язаний; В-о-прикладное упражнение — військово - прикладна вправа; Военно - санитарный поезд — військово-санітарний поїзд; В. служба — військова служба; В-о-статистический обзор местности — воєнно-статистичний огляд місцевости; В-о-строительный—військово-будівельний; В-о-технический — військово-технічний; В-о-учебное заведение - військово-навчальний заклад; В-по-финансовый — військово-фінансовий; В-о-химическая служба—військово-хемічна служба; В-о-хозяйственный — військово-господарчий; В. событие — воєнна подія; В. положение — військовий став; В. действия — воєнні дії; В. глазомер — військовий окомір; В. комиссар — військовий комісар; В комиссарнат — військовий комісаріят.

*Вожатый — проводар, -ря.

Вождь — проводир, -ря.

*Вожжа — віжка, -ки, (*мн.*) віжки.

*Возбудитель — збудник, -ка; В. взрыва — збудник вибуху.

*Возбуждать, возбудить — збуджувати, збудити; (*дело*) порушувати, порушити; (*вопрос*) підіймати, підняти (*питання*).

*Возводить, возвести — зводити, звести; (*строить*)—будувати, збудувати.

*Возвратный — зворотний; В. пружина — зворотна пружина; В. механизм — зворотний механізм.

*Возвращение — вертання.

*Возвышение — (*место*) підвищення; (*действие*) — підшімання, піднесення.

*Возвышенность — горбовина, -ни.

*Возвышенный—підвищений; В. профиль — підвищений профіль.

*Воздействие — натиск, -ку; В. дисциплинарное — дисциплінарний вплив.

*Воздух — повітря.

Воздухооборона — повітрооборона, -ни.

*Воздухоплавательный — повітроплáвний; В. станція — повітроплáвна стáція; В. отряд — повітроплáвний загін.

*Воздушный — повíтряний; В. атака — повíтряна атáка; В. перспектива — повíтряна перспектíва; В. разведка — повíтряна рóзвідка; В. сеть — повíтряна мерéжа; В. яма — повíтряна яма; В. наблюдение — повíтряне стéження; В. охранение — повíтряна охорóна; В. бой — повíтряний бій; В. резервуар — резервуáр повітряний, на повітря; В. флот — повíтряна флóта; В. силы — повíтряні сили.

Воззвание — відóзва, -ви.

*Возимый — вóжений; В. инструмент — вóжений струмéнт; В. запас — вóжений запáс.

Возить — возúти.

Возлагать, возложить — покладáти, поклáсти.

*Возможность — можлúвість, -вости; змóга, -ги; В. наблюдения — можлúвість стéження; В. стрельбы — можлúвість стріляння.

*Возмущение — 1) бунт, -ту; 2) збивáння, збýрення; В. магнитной стрелки — збивáння магнéтної стрілки.

*Возникать, возникнуть — виникáти, вúникнути, по(в)ставáти; пó(в)стáти.

*Возобновление — понóвлення, віднóвлення: В. огня — віднóвлення вогню.

Возраст — вік, -ку, літá; В. призывной — призовний вік.

*Войлок — повсть, -ти.

*Войлочный — повстяний; В. прокладка — повстянá перéліжка; В. пыж — повстяний клúнтух.

Воин — воя́к, -кá (*мн.* воя́ки).

*Воинский — військóвий; В. дисциплина — військовá дисциплíна; В. повинность — військовá повúнність; В. порядок — військовúй поря́док; В. почести — військóва пошáна; В. десятиборье — військовé десятизмагáння.

*Война — війнá, -нú; В. горная — гірська війнá; В. гражданская — громадя́нська війнá; В. маневренная — маневрóва війнá; В. наступательная — нападнá війнá; В. оборонительная — оборóнна війнá; В. партизанская — партизáнська війнá; В. позиционная — позицíйна війнá; В. химическая — хемíчна війнá.

*Войско — вíйсько, -ка; войска вспомогательные — допомíчнé вíйсько; войскá технические — технíчне вíйсько; обеспечение войск — забезпéчення вíйська; управление войсками — кéрування вíйськом.

*Войсковой — військóвий; В. начальник — військóвий начáльник; В. позиция — військóва позúція; В. район — військóвий райóн; В. соединение — військóвá злýка; В. хозяйство — військóвé господáрство.

*Вокзал — двірéць залізнúчний.

***Волна** — хвиля, -лі; **В.** газовая — газова хвиля; **В.** местности — хвиля місцевости; **В.** передатчика — хвиля передавача; **В.** приемника — хвиля приймача; **В.** электромагнитная — хвиля електромагнетна.

***Волнистый** — хвилястий; **В.** линия — хвиляста лінія.

***Волоком тащить** — переволікати, переволокти.

***Волчья яма** — вовча яма, вовківня, -ні.

*„**Вольно**" — „Вільно".

*„**Вольно, оправиться**"—„Спочинь".

Вольнонаемный — вільнонайманий.

***Вольный** — вільний; **В.** бой — вільний бій; **В.** движения—вільні рухи.

***Вольтижировка** — вольтижування.

***Вольтижерское седло** — сідло вольтижерсько.

***Вольтова дуга** — Вольтова дуга.

Воля — воля, -лі, свобода, -ди; сила **В.** — завзятість, -тости.

***Воображаемый** — уявлюваний; **В.** плоскость—уявлювана площа.

Воодушевлять, воодушевить — запалювати, запалити.

***Вооружать, вооружить** — озброювати, озброїти.

***Вооружение** — зброя, -рої; озброєння.

***Вооруженный** — озброєний; **В.** выводной — озброєний вивідник; **Вооруженной силой** — збройною силою.

Вопрос — питання.

***Вороненый** — чорноблисковий.

***Воронка** — 1) вирва, -ви (*в земле от взрыва*); 2) лійка, -ки

***Воронкообразный** — лійкуватий.

Вороной — вороний.

***Ворот** — коливоріт, -рота; (*в одежде*) — комір, -ра.

Ворота — брама, -ми.

***Воротник** — комір, -ра; **В.** кожанный — шкіряний комір.

***Вороток** — корба, -би.

***Воск** — віск, воску.

***Восковка** — восковий папір, -перу, восківка.

Воспаление — запалення, заятрення.

Воспитание — виховання; **В.** политическое — виховання політичне.

Воспитывать, воспитать — виховувати, виховати.

***Воспламенение** — завогнювання, завогнення.

***Воспламенитель** — завогнювач, -ча.

***Воспламенительный** — завогнювальний; **В.** коробка — завогнювальна коробка.

***Воспламеняющий** — завогнювальний; **В.** механизм — завогнювальний механізм.

Восполнять, восполнить — поповняти, поповнювати; **В.** пробел — поповнювати прогалину.

Воспрещать, воспретить — забороняти, заборонити.

Воспрещение отлучек со двора — заборона виходити зі двору.

***Воспроизведение**—відтворення.

***Восстанавливать, восстановить**—відновляти, відновити, поновляти, поновити; **В.** тишину — відновляти, відновити тишу.

Восстание — повстання.

***Восстановление** — відновлення, поновлення; **В.** сил — відновлення сил.

***Восток** — схід, сходу.

***Восходящий** — догірний; **В.** ветвь траектории — догірна галузь траєкторії; **В.** линия — догірна лінія.

***Восьмерка** — вісімка, -ки.

***Впадина** — вологовина, -ни, западина, -ни.

Впалзывать, вползать — (у)вповзати, (у)вповзти.

*„**Вперед. Вдоль дороги**“ — „Вперед. Вподовж шляху“.

*„**Вперед заройсь**“ — „Вперед зарийсь“.

*„**Вперед отвесно — руби**“ — „Вперед навсторч—рубай“.

*„**Вперед слева прикладом бей**“ — „Вперед зліва прикладом бий“.

Впечатление — враження.

***Вплавь** — (в)уплив, вплав.

***Вправо**—вправо; **В.** принять—поступитися вправо.

***Впресованный** — угнічений.

***Враг** — ворог, -га.

Враждебно — вороже.

Враждебный — ворожий; **В.** отношение — вороже відношення.

Врач — лікар, -ря; **В.** ветеринарный — ветеринарний лікар; **В.** гарнизонный — лікар залоговий; **В.** главный—головний лікар; **В.** дежурный — вартовий лікар; **В.** санитарный — санітарний лікар.

***Врачебное заведение**—лікарня.

***Вращательное движение** — обертальний рух.

***Вращать**—обертати, крутити.

***Вращающийся** — поворітний; **В.** защелка — поворітна защіпка.

***Вращение** — обертання; **В.** снаряда вокруг оси — обертання гарматня навколо оси.

***Вредный** — шкідний; **В.** действие — шкідна дія.

Временно — тимчасово.

Временный — тимчасовий; **В.** пост — тимчасова стійка; **В.** соединение — тимчасова злука; **В.** устав — тимчасовий статут.

***Время** — час, -су; **В.** года — пора року; **В.** освещения одного снаряда — час освітлення одного гарматня; **В.** продолжительное—довгий час; **В.** суток—пора доби.

***Врубать, врубить** — зарубувати, зарубати.

Вручать, вручить — подавати, подати (до рук).

***Вручную** — рукопаш.

***Врываться, ворваться** — вдиратися, вдертися.

***Всадник** — вершник, -ка.

***Всаживать, всадить** — застромляти, застромити, встромляти, встромити.

***Всасывательный** — всисний; **В.** труба — всисна труба.

***Всасывать, всосать** — вбирати, увібрати, всмоктувати, всмоктати.

Вскачь — скоком.

***Вскидка** — скидання; на вскидку — з хвату.

***Вскок** — підскок, -ку.

Всовывать, всунуть — засувати, засунути.

Вспользать, вспользти — злазити, злізти, вилазити, вилізти.

Вспалзыванке — вилізання.

***Вспомогательный** — допомічний; **В.** войско — допомічне військо; **В.** рычаг — допомічний важіль; **В.** точка — допомічна точка; **В.** угломер — допомічний кутомір; **В.** часть — допомічна частина.

***Вспучкваике** — здимання.

***Вспыхивать, вспыхнуть** — спалахувати, спалахнути.

***Вспышка** — спалах, -ху; **В.** огня — спалах вогню.

Вставать, встать — (в)ставати, (в)устати.

***Вставлять, вставить** — вставляти, вставити.

***Вставной** — вставний.

Встреча — зустріч, -чи; **В.** взаимная — взаємна зустріч.

Встречать, встретить — зустрічати, зустріти.

***Встречный** — зустрічний; **В.** бой — зустрічний бій; **В.** ветор — супротивний вітер; **В.** удар — зустрічний удар.

***Вступать, вступить** — (у)вступати, (у)вступити; **В.** в бой — стапати, стати до бою; **В.** в караул — ставати, стати на сторожу.

***Вторгаться, вторгнуться** — вдиратися, вдертися, втручатися, утрутитися.

***Вторженке** — вдирання, втручання; **В.** войска — впад війська, наїзд війська.

***Второсрочный** — другостроковий; **В.** имущество — другострокове майно.

***Второстепенный** — другорядний.

***Втулка** — утулок, -лка; **В.** боевая — бойний утулок, -лка; **В.** бронзовая — спижовий утулок; **В.** головная — головковий утулок; **В.** донная — денний утулок; **В.** запала — утулок підпальника; **В.** колесная — утулок колеса; **В.** соединительная — злучний утулок; **В.** опорная — опорний утулок; **В.** оседатоля — утулок осідника; **В.** чугунная — чавунний утулок; **В.** эксцентрическая — ексцентричний утулок; **Втулочка** капсульная — утулок капсульний.

***Втупик** — вбезвихідь; поставить в тупик — загнати вбезвихідь.

***Втыкать, воткнуть** — втикати, увіткнути, застромляти, застромити.

***Втягивание** — призвичаювання; **В.** в ходьбу — призвичаювання до ходи.

***Втянутость (тренированность)** — призвичаєність, -ности.

Вход — вхід (входу).

***Входной** — вхідний; **В.** дверь — вхідні двері.

Входящий — вступний; **В.** журнал — журнал вступних паперів.

Выбегать, выбежать — вибігати, вибігти.

Выбивать, выбить — вибивати, вибити.

***Выбоина** — вибій, -бою.

***Выбор** — вибір, -бору, обрання; **В.** местных предметов — вибір місцевих предметів; **В.** оружия — вибір зброї; **В.** рода огня — вибір роду вогню; **В.** точки стояния — вибір точки стояння; **В.** цели — вибір цілі.

***Выборка** — вибирання.

Выборный — виборний.

Выбраковка лошадей — збракування коней.

***Выбрасывание** — викидання.

***Выбрасыватель** — викидач, -ча; **В.** ветвь — гілка викидача.

***Выбрасывающий механизм** — механізм викидний.

Выбытие — вибуття, вихід, -ходу, виїзд, -ду.

Выведывать, выведать — вивідувати, вивідати.

***Выверочный барабанчик** — вивірчий барабанчик.

***Выверять, выверить** — вивіряти, вивірити.

***Вывинчивать, вывинтить** — викручувати, викрутити.

***Вывод** — висновок, -овку; (*откуда-либо*) — виводіння, вивід, -воду.

***Выводить, вывести** — виводити, вивести; **В.** из строя — вивести з ладу.

***Выводка (лошадей)** — вивід (коней).

***Выводной** — вивідний, вивідник, -ка; **В.** вооруженный — вивідник озброєний; **В.** паром — вивідний пором; **В.** трубка — вивідна трубка.

***Выгиб** — вигин, -ну; закрут, -та, коліно, -на.

***Выгибание** — вигинання.

Выговаривать — вимовляти.

***Выговор** — догана, -ни; **В.** в приказе — догана в наказі; **В.** перед строем — догана перед ладом.

***Выгребная яма** — вигрібна яма.

***Выгружать, выгрузить** — вивантажувати, вивантажити.

***„Выгружаться направо"** — „вивантажуватися направо".

***Выгрузка** — вивантажування, вивантаження.

Выдавать, выдать — видавати, видати.

***Выдвигать, выдвинуть** — висувати, висунути.

***Выдвижной** — висувний; **В.** прицел — висувний мірник; **В.** лапа — висувна лапа.

***Выделка** — виріб, -робу.

***Выделять, выделить** — виділяти, виділити, вирізняти, вирізнити.

***Выдерж** — де́ржа, -жі.
***Выдержка** — ви́трим, -му.
Выедать, выесть (*овес*) — виїда́ти, ви́їсти.
***Выезд** — ви́їзд, -ду́; **В.** на позицию — ви́їзд на пози́цію.
***Выездка** (*лошадей*) — виїжджа́ння.
***Выем, выемка** — виймання, ви́йма, -ми; **В.** для защелки — ви́йма на за́щіпку; **В.** железнодорожная — залізни́ча ви́йма; **В.** кольцевой — кільце́ва ви́йма; **В.** сумм — вийма́ння грошей.
***Выемной** — вийма́ний; **В.** щит — вийма́ний щит.
Выжидать, выждать — вичі́кувати, ви́чекати, вижида́ти, ви́ждати.
***Выжим** — ви́тиск, -ку; (*гирь*) — ви́вага.
***Выжимание** — вида́влювання, витиска́ння; (*гирь*) — вива́жування.
Выздоравливать, в ы з д о р о в е т ь — виду́жувати, ви́дужати.
***Вызов** — ви́клик, -ку; **В.** дежурных — ви́клик варто́вих; **В.** в ружье — ви́клик до збро́ї.
Вызывать, вызвать — виклика́ти, ви́кликати.
***Вызывной** — викли́чний; **В.** кнопка — кно́пка викли́чна; **В.** приспособление (зуммер) — викли́чний при́стрій (пищик); **В.** коммутатор — викли́чний комута́тор; **В.** сигнал — викли́чне га́сло.
Выигрывать, выиграть — вигра́вати, ви́грати; **В.** время — вигра́вати час.
***Выкатывать, выкатить** — вико́чувати, ви́котити.
***Выкатывание** — вико́чування.
***Выкладка** — на́клад, -ду.
***Выключать, выключить** — вимика́ти, ви́мкнути.
***Выколотка** — вибива́чка; **В.** медная — вибива́чка мі́дна.
***Выкуривание** — вику́рювання.
***Вылазка** — ви́лазка, -ки.
Вылезать, вылезть — вила́зити, ви́лізти.
„**Вылезай**“ — „Вила́зь“.
***Вылет** — ви́літ, -льоту; **В.** пули — ви́літ ку́лі.
Вылетать, вылететь — виліта́ти, ви́летіти.
***Вымерять, вымерить** — виміря́ти, ви́міряти; **В.** свой шаг — виміря́ти свій крок.
Выметать, вымести — виміта́ти, ви́мести, заміта́ти, заме́сти.
***Вымпел** — ви́мпел, -лу.
***Вынимать, вынуть** — вийма́ти, ви́йняти; „Выпуть лотки“ — „Ви́бери ко́роби“; „Выпь патрон“ — „Ви́бори набі́й“.
Вынос — ви́несення.
***Выносливость** — витрива́лість, -лости.
Выносливый — витрива́лий.
Вынуждать, вынудить — приму́шувати, приму́сити.
***Выпад** — ви́пад, -ду.
Выпадение — випада́ння; **В.** пятен — випада́ння плям.

Выпекать, выпечь—випікáти, ви́пекти.

Выпечка (*хлеба*) — пéчиво, -ва.

Выплачивать, выплатить—виплáчувати, ви́платити.

Выползать, выползти—виповзáти, ви́повзти.

Выполнение — ви́конáння.

***Выполнимый** — здійсне́нний.

Выполняемый — викóнуваний.

Выполнять, выполнить — викóнувати, ви́конати, здійснювати, здійснити.

Выпоражнивать, выпорожнить — випорóжнювати, ви́порожнити.

***Выправка** — випрáва, -ви; виправля́ння; **В.** военная — військóвá випрáва.

***Выпрягать, выпрячь** — випрягáти, ви́прягти.

„Выпрягай" — „Випрягáй".

***Выпрямитель** — випрóстувач, -ча.

***Выпрямление**—вирівнювання, випрóстування.

***Выпрямлять, выпрямить**—вирівнювати, ви́рівняти, випрóстувати, ви́простати; **„Выпрямить самокаты"** — „Ви́простати самокáти".

***Выпуклость** — опýклість, -лости, горбови́на, -ни; **В.** чертежа—опýклість рисýнка; **В.** землі — опýклість землí.

***Выпуклый** — опýклий.

Выпуск — ви́пуск, -ку.

Выпускать, выпустить — випускáти, ви́пустити.

***Выпускной** — випускни́й; **В.** труба — випускнá трубá.

***Выпучивать, выпучить** — здимáти, здýти; (*о грунте*) — випинáти, ви́пнути.

Выпушка — облямíвка, -ки.

Выпытывать, выпытать—випи́тувати, ви́питати.

***Вырабатывать, выработать** — виробля́ти, ви́робити.

***Выравнивание**—вирівнювання.

***Выравнивать, выравнять**—вирівнювати, ви́рівняти.

***Вырез**—ви́різ, -зу; боевой **В.**— бойови́й ви́різ; **В.** витые—крýчені ви́різи; **В.** прицельный—ви́різ мірникóвий.

***Вырубка**—вирýбування; **В.** леса — вирýбування лíсу.

Выручать, выручить — визволя́ти, ви́зволити, допомагáти, допомогти́; **В.** в бою — допомагáти в бою́.

Выручка — ви́звіл, -волу.

***Вырывать, вырыть** — вириваáти, ви́рити, викóпувати, ви́копати.

***Высадка** — висíдáння (з вагону), висáджування.

***Высасывать, высосать**—висисáти, ви́ссати, висмóктувати, ви́смоктати.

***Высверливать, высверлить** — висвéрдлювати, ви́свердлити.

Высвобождение—ви́зволення, визволя́ння.

***Выселок** — ви́сілок, -лку.

Выскабливать, выскоблить(*из копыта*) — вискрібáти, ви́скребти.

Выскакивать, выскочить—вискáкувати, вúскочити, вистрúбувати, вúстрибнути,

Выслеживание — вислíджування.

Выслеживать, выследить — вислíджувати, вúслідити.

Выслуга — вúслуга, -ги; по выслуге лет — вúслуживши свої лíта.

Высматривать, высмотреть — визирáти, вúзирити, виглядáти, вúглядіти.

***Высокий** — висóкий; **В.** разрыв — висóкий рóзрив.

***Высокобойкость** — високобóйність, -ности.

***Высота** — висотá, -ти; **В.** абсолютная — висотá абсолютна; **В.** бруствера—висотá брýстверу; **В.** всадника — висотá вéршника; **В.** грудная — грудпá висотá; **В.** закрытия—висотá закриття; **В.** колена от земли — висотá колíна від землí; **В.** насыпи—висотá нáсипу; **В.** относительная—віднóсна висотá; **В.** прикладки — висотá прикладáння; **В.** прицела—висотá мíрника; **В.** разрыва — висотá розрúву; **В.** сечения — висотá перéрізу; **В.** взятие —забирáння, забрáння висотú; **В**-ту набирать — забирáти висотú.

***Высотомер** — висотомíр, -ру.

Выставлять, выставить—виставляти, вúставити; **В**-лять караул — виставляти сторóжу; **В**-лять пост—виставляти стíйку.

***Выстраивание** — ладнувáння.

***Выстраивать, -ся, выстроить, -ся** — виладнóвувати, -ся, вúладнати, -ся.

***Выстрел** — пóстріл, -ла; затяжной **В.** — затяжнúй пóстріл; производить **В.** — стріляти; прямой **В.** — прóстий пóстріл; холостой **В.** — сліпúй пóстріл; линия **В**-ла — лíнія пóстрілу.

***Выстроенный** — поладнóваний.

***Выступ** — вúступ, -пу; **В.** боевой — бóйний вúступ; **В.** боковой—бокoвúй вúступ; **В.** горы—вúступ горú; **В.** направляющий—напрямний вúступ; **В.**, ударяющий по колодке выбрасывателя—вúступ, що б'є в колóдку викидача.

***Выступать, выступить** — вирушáти, вúрушити, виступáти, вúступити.

***Выступление** —вирушáння, вúрушення, вúступ, -пу.

***Высший** — вúщий; **В.** командный состав — вúщий комáндний склад; **В.** ступень—найвища ступінь.

***Высылать, выслать** — висилáти, вúслати.

***Выталкивать, вытолкнуть** — виштóвхувати, вúштовхнути.

***Вытеснять, вытеснить** — витискáти, вúтиснути.

Вытребовать—вúправити, домогтися.

***Вытягивание** — витягáння.

***Вытягивать, вытянуть** — витягáти, вúтягти.

***Вытяжной**—витяжнúй; **В.** тру-

ба—витяжна труба; В. трубка—витяжний запальник.

*Вытянутый—витягнутий, простягнутий; В. рука—простягнута рука.

Выхватывать, выхватить — вихоплювати, вихопити.

*Выход — вихід, -ходу; В. боевой бойка — бойний вихід розбивача; В. из боя — вихід із бою.

*Выходить, выйти — виходити, вийти, вирушати, вирушити.

*Выходной — витичний, вихідний; В. положение — вихідне положення; В. часть — вихідна частина.

*Вычисление — обчислення, вирахування.

Вычищать, вычистить — вичищати, вичистити.

*Вышечный — вежковий.

*Вышибной — вибивний; В. заряд—вибивний заряд.

*Вышка — вежка, -ки.

*Вышмыг — вимик, -ку.

*Выяснение—з'ясовування, з'ясування; В. обстановки — з'ясування обставин.

*Выяснять, выяснить — з'ясовувати, з'ясувати.

*Вьюга — хуртовина, -ни.

*Вьюк — в'юк, -ка.

*Вьючить — в'ючити.

*Вьючный —в'ючний; В. амуниция—в'ючна амуніція; В. кухня—в'ючна кухня; В. седло — в'ючно сідло; В. ремень—в'ючний ремінь; В. пряжки лавок—в'ючні пряжки лавок.

Вязанный — плетений.

*Вязка — в'язання, плетіння, в'язка, -ки; В. крестовидная — павхресне в'язання; В. простая—в'язання звичайне; В. свободная—вільне в'язання; В. стяжная—в'язання стяжне.

*Вязкий (дорога) — грузький (шлях); В. (хлеб)—глевкий (хліб).

*Вязнуть — грузнути, грузти.

Вяленный — в'ялий, в'ялений; В. трава — в'яла трава.

Вялый — млявий.

Г

*Гавань — гавань, -ни.

*Гаечка — мутерка, -ки.

*Гаечный — мутровий.

*Газ — газ, -зу; боевой газ — бойовий газ; Г. гремучий — гримучий газ; Г. нарывной — наривний газ; Г. малостойкий—нетривкий газ; Г. отравляющий — отруйний газ; Г-зы пороховые — порохові гази; Г. слезоточивый—слізний газ; Г. стойкий — тривкий газ; Г. удушающий—задушливий газ; Г. чихательный — чхальний газ; Г. ядовитый — отруйний газ.

Газета — газета, -ти, часопис, -су.

*Газобалонный — газобалонний; Г. атака — газобалонна атака.

*Газовый — газовий; Г. атака— газова атака; Г. борьба — газова боротьба; Г. волна—газова хвиля; Г. камера—газова камера; Г. тревога—газова тривога; Г. труба— газова труба; Г. турбина—газова турбіна; Г. паблюдение—стеження за газами; Г. облако—газова хмара; Г. отверстие—газовий отвір; Г. инструктор — газовий інструктор; Г. поршень — газовий толок; Г. цилиндр — газовий циліндор.

*Газомет — газомет, -ту.

*Газометанне — газопускання.

*Газонепроницаемый — газонепроникливий; Г. одежда — газонепроникливий одяг.

*Газообразный — газуватий.

*Газообразователь —газотвірник, -ка.

*Газоопасный — газонебезпечний.

*Газоопределитель — газовизначник, -ка.

*Газопригодность — газопридатність, -ности.

*Газопроводный — газопровідний.

*Газоубежище — схованка від газу.

*Гаечный — мутровий.

*Гайна — мутра, -ри; Г. (*кожанная*) — каблучка; Г. ударника — мутра ударника; навинтованный конец гайки — нарізаний кінець мутри.

*Галлерея — галерія, -рії; Г. жинная — підкінна галерія; Г. подземная — галерія підземна.

*Галоп — галоп.

*Галтель — жолобник, -ка.

*Гальваноскоп — гальваноскоп, -па.

*Галька — рінь, -ни.

*Гандшпуг — важниця, -ці.

*Гарда — гарда, -ди.

Гарнец — гарець, гарця.

*Гарнизон — залога, -ги.

*Гарнизонный — залоговий; Г. караул—залогова сторожа; Г. наряд—залоговий наряд; Г. служба — залогова служба.

*Гарпиус — кальофонія, -нії; живиця, -ці.

*Гать — гата, -ти.

*Гаубица — гавбиця, -ці.

*Гаубичный — гавбичний; Г. батарея — гавбична батерія; Г. дивизион — гавбичний дивізіон.

*Гауптвахта — гавптвахта, -ти.

*Гвоздь — цвях, -ха; подковный Г. — ухналь, -ля.

*Гелиограф — геліограф, -фа.

Генеральный — генеральний; Г. штаб — генеральний штаб.

*Генератор — генератор, -ра.

*Генераторный —генераторний.

Географический — географічний; Г. координата — географічна координата; Г. меридиан—географічний мериділи; Г. сеть —географічна мережа.

*Геодезия высшая, низшая — геодезія вища, нижча.

*Геометрический — геометричний; Г. точка — геометрична точка.

Героический — героїчний.

Гибельный — згу́бний.
***Гибкий** — гнучки́й.
***Гибкость** — гну́чкість, -кости.
Гигиена — гігіє́на, -ни.
***Гигроскопический** — гігроскопі́чний.
***Гидравлический** — гідравлі́чний.
***Гидропульт** — гідропу́льт, -та.
***Гидротин** — гідроти́на, -ни.
***Гильза** — гі́льза, -зи; Г. детонатора—гі́льза детона́тора; Г. латунная—гі́льза мося́жна; Г. стреляниая—стрі́ляна гі́льза; Г. цельнотянутая — суцільнотя́гнена гі́льза.
***Гимнастика** — гімна́стика, -ки.
***Гимнастический** — гімнасти́чний; Г. городок — гімнасти́чний городо́к; Г. снаряд — гімнасти́чне прила́ддя.
***Гимнастерка**—гімнасті́вка, -ки.
***Гипербола** — гіпе́рбола, -ли.
***Гипposульфит** — гіпосульфі́т, -ту.
***Гипс** — гіпс, -су.
***Гиря**—(*в ватерпасе*) важо́к, -жка; тягаре́ць, -рця́.
***Главнокомандующий** — головнокома́ндувач, -ча.
***Главный** —головни́й; Г. управление — головне́ управлі́ння; Г. врач—головни́й лі́кар; Г. застава — головна́ заста́ва; Г. караул — головна́ сторо́жа; Г. направление — головни́й на́прям; Г. пункт — головни́й пункт; Г. силы — головні́ си́ли; Г. сопротивление — головни́й о́пір; Г. удар — головни́й уда́р.
***Гладилка** — гладі́ло, -ла.
***Гладкий** — гла́дкий; Г. сектор—гла́дкий се́ктор; Г. дыра—гла́дка діра́.
***Гладкоствольный** — гладкоцівкови́й; Г. оружие — гладкоцівкова́ збро́я.
Глаз — о́ко, ока (*мн.* о́чі).
***Глазок, глазки** — вічко́, -ка́ (*мн.* вічо́к); ложевые Г. — ложові́ вічка́.
***Глазомер** — окомі́р, -ра; на глазомер — на о́ко.
***Глазомерная с'емка** — здійма́ння на о́ко.
***Глазомерное определение расстояния** — ви́значення відда́лення на о́ко.
***Гласис** — гла́сис, -су.
***Глина** — гли́на, -ни; Г. главконитовая — гли́на главконі́това; Г. кембрийская — гли́на кембрі́йська.
***Глинистый** — гли́нястий; Г. грунт—гли́нястий ґрунт; Г. слой — гли́нястий шар.
***Глинобитный** (*пол*) — би́тий із гли́ни.
***Глинозем** — глинозе́м, -му.
***Глицерин** — гліцери́на, -ни.
***Глубина** — глибина́, -ни; Г. колонны — глибина коло́ни; Г. поражения — глибина́ пора́зки; Г. стрелковой ступени — глибина́ стріле́цького присту́пка; Г. цели— глибина́ ці́ли; в глубину — завгли́бшки.

***Глубокий** — глибо́кий; **Г.** разведка—глибо́ка ро́звідка; **Г.** цель — глибо́ка ціль.

***Глухой** — глухи́й; **Г.** козырек—сліпи́й дашо́к, -шка́; **Г.** ряд — глухи́й ряд.

***Глушитель** — глу́шни́к, -ка́.

***Глушить** — глуши́ти; „Глуши мотор“ — „глуши́ мото́ра“.

***Глыба** — бри́ла, -ли.

***Глянцевитый** — глянсува́тий.

Гнать, -ся — гна́ти, -ся (я жену́), гони́ти, -ся (я гоню́).

***Гнездо** — гніздо́; **Г.** для ввинчивания поршня — гніздо́, щоб угви́нчувати толо́ка; **Г.** для отражателя — гніздо́ для відбивача́; **Г.** для стакана — гніздо́ на циліндер; **Г.** запасное — гніздо́ запа́сне; **Г.** панорамное—гніздо́ панора́мне; **Г.** пулеметное — кулеме́тне гніздо́.

***Гнездный** — гніздови́й; **Г.** окоп — гніздови́й ша́нець, -нця.

***Гнездовна** — гнізді́вка, -ки.

***Гнеток** — гніто́к, -тка́.

Годный — зда́тний, прида́твий.

Голенище — халя́ва, -ви.

Голень — гомі́лка, -ки.

***Голландская рама** — ставня́, -ні́.

***Голова** — голова́, -ви́; **Г.** колонны — голова́ коло́ни.

***Головка** — голі́вка, -ки; **Г.** деревянная — голі́вка дерев'я́на; **Г.** кожуха — голі́вка кожу́ха; **Г.** правила — голі́вка прави́ла; **Г.** с насечкой—карбо́вана голі́вка; **Г.** тренога — голі́вка триніжка; **Г.** регулятора — голі́вка регуля́тора.

***Головной** — головни́й, головко́вий, чолови́й; **Г.** втулка — головко́вий уту́лок; **Г.** мишень — головна́ мета́; **Г.** повозка—головни́й віз; **Г.** охраняющая часть — чолова́ охоронна́ части́на; **Г.** отряд — чолови́й загін; **Г.** склад — чолови́й склад; **Г.** стержень — головко́вий прут; **Г.** убор—головни́й убір (кашке́т, шоло́м); **Г.** часть — чолова́ части́на.

Голос — го́лос, -су.

***Голубиный**—голуби́ний; **Г.** почта—голуби́на по́шта.

***Голубой** — блаки́тний.

Голубь — го́луб, -ба.

Голубятня — голубни́к, -ка́.

***Голый** — го́лий; **Г.** провод — го́лий про́від.

***Гондола** — гондо́ла, -ли.

***Гора, горка** — гора́, -ри́, гі́рка; **Г.** крутая—крута́ гора́; **Г.** отлогая — поло́жиста гора́; вершина горы — верхови́на; на склоне горы—на згірку; подошва **Г.**—підні́жжя гори́; по горе — горо́ю, по горі́.

***Горб** — горб, -ба́.

***Горбатый** — горба́тий; **Г.** пружина — горба́та пружи́на.

***Горбыль** — оба́піл, -пола.

***Горелка** (*лампы*) — пальни́к, -ка́ (ля́мпи).

***Горение** — горі́ння; прогрессивное **Г.** — прогреси́вне горі́ння.

***Горжа** — узбо́чина, -ни.

***Горизонт** — (*линия*) о́брій,

-рію; (*плоскость*)—позе́м, -му; Г. истинный — спра́вжній позе́м; математи́ческий Г. — математи́чний позе́м; Г. места—позе́м мі́сця; Г. оружия—позе́м збро́ї.

***Горизонталь** — позе́мина, -ни; Г. дополнительная — позе́мина додатко́ва; Г. общая — позе́мина спі́льна; Г. основная — позе́мина основна́; Г. средняя — позе́мина сере́дня; Г. утолщенная — гру́бша позе́мина.

***Горизонтальный** — позе́мий; Г. дальность — позе́ма дале́кість, -кости; Г. наводка — позе́ме націлювання; Г. площадка—позе́ма [площінка.

***Гористый**—го́ряний.

***Горловина** — го́рло, -ла.

***Горлышко** — ши́йка, -ки.

***Горн** — го́рно, -на.

***Горнист** — сурма́ч, -ча́.

***Горный**—гі́рський; Горная война—гі́рська війна́; Г. позиция—гі́рська пози́ція; Г. проход — проліг; Г. хребет — гі́рський кряж.

Город — мі́сто; Г. губернский — губерші́яльне мі́сто; Г. уездный — повіто́ве мі́сто; Г. окружной—округо́ве мі́сто.

***Городок** — городо́к, -дка́; Г. гимнастический — гімнасти́чний го́родок.

***Горт**—горт, -ту; Г. шлейный—горт шлейови́й; Г. постромочный — горт посторо́нковий.

***Гортовый** — го́ртовий; Г. ремень — го́ртовий ре́мінь.

***Горчичный** — гірчи́чний; Г. газ — гірчи́чний газ.

***Горючий** — горю́чий, пальни́й; Г. вещество — пальна́ речови́на́; Г. материал — пальни́й матерія́л; Г. пакет — пальни́й паке́т; Г. смесь — пальна́ мішани́на.

Горячий — гаря́чий; Г. пища—гаря́ча стра́ва.

Госпиталь — шпита́ль, -лю; Г. полевой — польови́й шпита́ль.

Госпитальный — шпита́льний.

Государственное Политическое Управление — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння.

***Господство** — панува́ння, (*власть*) — звє́рхність кого над ким; Г. в воздухе — панува́ння в повітрі.

Государственный банк—Держа́вний банк.

***Готовиться** — готува́тися.

***Готовность** — гото́вість, -вости; Г. боевая—бойова́ гото́вість; Г. к выстрелу — гото́вість до по́стрілу; „Готово" — „гото́во".

Грабеж — гра́біж, -біжу́; гра́бунок, -нку.

Грабли — граблі́, -бе́ль, -блі́в.

***Гравий** — жа́рінок, -нка.

***Гравировать, выгравировать** — ритува́ти, ви́ритувати. [-пеня́.

***Градус** — гра́дус, -су, ступі́нь,

***Градусник** — гра́дусник, -ка.

***Градусный** — гра́дусний, ступі́нний; Г. деление — гра́дусна по́ділка; Г. дуга—гра́дусна дуга́.

Гражданский — грома́дський, громадя́нський, циві́льний; Г. власть—циві́льна вла́да; Г. война —громадя́нська війна́.

Грамота — гра́мота, -ти; почетная **Г.**—поче́сна гра́мота.

***Граната** — грана́та, -ти; **Г.** оружейная — рушни́чна грана́та; **Г.** ручная—ручна́ грана́та; **Г.** фугасная — фуга́сна грана́та; „Гранатой" — „грана́тою"; метание **Г.** — мета́ння грана́т.

***Гранатометание** — гранатомета́ння.

***Гранатометчик** — гранатоме́тник, -ка.

***Гранит** — грані́т, -ту.

***Граница** — межа́, -жі́, грани́ця, -ці, кордо́н, -ну; **Г.** зрения — грани́ця зо́ру.

***Грань** — грань, -ни; боковая **Г.** — стінка.

Графа — графа́, -фи́.

***График** — гра́фик, -ка.

Графин — кара́фа, -фи.

***Графический** — графі́чний; **Г.** точность чертежа — графі́чна то́чність рису́нка.

***Графленный** — полініє́ний.

***Гребенка** — гребі́нка, -ки.

***Гребень** — гре́бінь, -беня; **Г.** боевой — бойови́й гре́бінь; **Г.** бруствера — гре́бінь бру́стверу; **Г.** прицельной рамки — гре́бінь мірнико́вої ра́мки; **Г.** стойки — гре́бінь постояка́; **Г.** топографический — гре́бінь топографі́чний.

***Гребля** — веслува́ння, гре́бня

***Гремучий**—гриму́чий; **Г.** ртуть — гриму́ча ртуть, гриму́че живе́ срі́бло; **Г.** студень — гриму́чі драглі́.

***Гренадер** — гренадье́р, -ра.

***Грести, гресть** — веслува́ти, гребти́.

Грибок — грибо́к, -бка.

Грива — гри́ва, -ви.

***Гривна с прорезью** — налі́льник, -ка.

Гроб — домови́на, -ни; труна́, -ни́.

***Громкоговоритель** — гучномо́вець, -вця.

***Громоздкость** — невкла́дистість, -тости; зава́листість, -тости.

***Громоотвод** — блискави́чник, -ка.

***Грохот** — гу́ркіт, -коту.

***Грубый** — гру́бий; **Г.** наводка — прибли́зне націлювання.

***Грудной** — грудни́й; **Г.** высота — грудна́ висота́; **Г.** мишень — грудна́ мета́.

Грудь — гру́ди (груде́й).

***Груз** — ванта́ж, -жу; **Г.** мертвый — ме́ртвий ванта́ж; **Г.** полезный — кори́сний ванта́ж.

***Грузин** — тягаре́ць, -рця́.

***Грузить, -ся** — ванта́жити, -ся.

***Грузовик** — вагові́з, -во́за; **Г.** трактор — вагові́з тра́ктор.

***Грузовой** — ванта́жний.

***Грузомашина** — вагомаши́на, -ни.

***Грузоподъемность** — ванта́жність, -ности.

***Грунт** — ґрунт; **Г.** глинистый — гли́нястий ґрунт; **Г.** мерзлый — ме́рзлий ґрунт; **Г.** песчаный — піскува́тий ґрунт; **Г.** плотный — щі́льний ґрунт; **Г.** скали-

стый — скеластий ґрунт; Г. слежавшийся — злеглий ґрунт; Г. торфяной — торфовий ґрунт.

*Грунтовой — ґрунтовий; Г. вода — ґрунтова вода.

*Грунтовка — ґрунтування.

Группа — група, -пи; Г. огневая — вогнева група; Г. содействия — група допомоги; Г. ударная — (у)ударна група.

*Группировка — групування; Г. войск — групування війська.

Групповод — груповід, -вода.

*Групповой — груповий; Г. бой — груповий бій; Г. огонь — груповий вогонь; Г. цель — групова ціль.

*Грушевидный — груш[к]уватий.

Грызть — гризти, точити; Г. ясли — гризти ясла.

*Гряда (горная) — пасмо (гірське).

Грязнить, -ся, загрязнить, -ся — занечищати, -ся, запечистити, -ся, забруднювати, забруднити.

*Грязь — (*топкая*) багно, -на, бруд, -ду; (*на дороге*) — грязь, -зи.

Губерния — губерня, . . . щина (Київщина, Харківщина).

*Губительный — згубний.

*Губка — губка, -ки.

*Губчатый — губкуватий.

*Гудок — гудок, -дка.

Гуж — гуж, -жу.

*Гужевой — тягловий.

Гурт (*скота*) — гурт, -ту.

*Гусеничный (*тракторный*) — плазуновий; Г. передача — плазунова передача; Г-но-колесный ход — плазуново-колісний хід.

*Густой — густий; Г-ая смазка — густе мастило. [гущавина.

*Густота — гущина, -ни, (*леса*)

*Гуськом — низкою, у колосок.

Д

*Давление — (*дейст.*) тиснення; тиск, -ку, натиск, -ку; Д. газов — тиск газів.

*Давность изготовления карт — давність складення мап.

Дальнейший — дальший.

*Дальний — далекий, дальній; Д. дистанция — дальня дистанція; Д. огонь — далекий вогонь; Д. отъезд — далекий від'їзд; Д. разведка — дальня розвідка.

*Дальнобойность — далекобійність, -ности.

*Дальнобойный — далекобійний; Д-ая артиллерия — далекобійна артилерія.

*Дальномер — далекомір, -ра.

*Дальномерщик — далекомірник, -ка.

*Дальность — далекість, -кости; Д. видимого горизонта — далекість обрію; Д. выстрела — далекість пострілу; Д. горизонталь-

ная — далёкість позёма; **Д.** действительвая — далёкість дійсна; **Д.** полета пули—далёкість льоту кулі; **Д.** прямого выстрела — далёкість простого пострілу; **Д.** прицельная — далёкість мірникона.

***Дамба** — гатка, -ки.

***Данные** — дані, -них; **Д.** исходные — вихідні дані.

Дата — дата, -ти.

***Дача** — давання, дача, -чі; **Д.** корма (*коню*) — давання фуражу (коневі).

***Двадцатипятиверстка**—двадцятип'ятиверстівка, -ки.

***Дверца** — дверці, -рець.

***Дверь** — двері, -рей; **Д.** входная — вхідні двері.

***Двигатель** — рушій, -ія.

***Двигать, -ся, двинуть, -ся** — рухати, -ся, рухнути, -ся, рушати, рушити, посувати, -ся, посунути, -ся, посовувати, -ся (вперед), прямувати.

***Двигающийся, движущийся**— рухомий, рушний.

***Движение** — рух, -ху; амплитуда **Д.**—амплітуда руху; вольные **Д.**—вільні рухи; **Д.** вперед— рух уперед; **Д.** вращательное — обертовий рух; **Д.** перекатами — посування перекочуванням; **Д.** по компасу — рух за компасом; **Д.** охватывающее — охоплювальний рух; **Д.** походное—похідний рух; **Д.** простые — нескладні рухи; **Д.** рук — рух руками; **Д.** фланговое — фланковий рух; **Д.** фронтальное — фронтальний рух; **Д.** целиной — рух цілиною.

***Двойной** — подвійний; **Д.** действие — подвійний чин; **Д.** линейка — подвійна лінійка; **Д.** наливной элемент — подвійний наливний елемент; **Д.** шаг вперед— подвійний крок упоред; **Д.** шаг назад — подвійний крок назад.

***Двор** — подвір'я, двір (двора, двору); **Д.** постоялый—заїзд, -ду.

***Двугранный** — двостінний; **Д.** угол — двостінний кут.

***Двужильный** — двожильний.

***Двуколка** — бідка, -ки; **Д.** аппаратная — апаратна бідка; **Д.** аптечная — аптечна бідка; **Д.** машинная — машинна бідка; **Д** патронная — набійна бідка; **Д.** санитарная—санітарна бідка; **Д.** телефонная—телефонна бідка; **Д.** хозяйственная — господарча бідка.

***Двуперая пружина** — двопера пружина

***Двупутный** — двоколійний; **Д.** линия (ж. д.) — двоколійна (залізниця).

***Двускатный**—двосхилий, двопокітний.

***Двухверстка** — двоверстівка, -ки.

***Двухколейный** — двоколійний.

***Двухколесный** — двоколісний.

***Двухпроводный** — двопровідний.

***Двухсторонний**—двобічний; **Д.** фехтование — двобічне фехтування.

*Дебушировать — дебушува́ти.

*Дегазация — догаза́ція, -ції.

*Деготь — дьо́готь, -гтю.

*Дежурить — вартува́ти.

*Дежурный — вартови́й; Д. комната — кімна́та вартово́го; Д. лекарский помощник — вартови́й ліка́рський помічни́к; Д. наблюдатель — вартови́й сте́жач; Д. по госпиталю — вартови́й шпита́лю; Д. по дивизии — вартови́й диві́зії; Д. по канцелярии переписчик — вартови́й пи́сар канцеля́рії; Д. по караулам гарнизона — вартови́й сторо́ж зало́ги; Д. по комнате посетителей — вартови́й кімна́ти відві́дувачів; Д. по конюшне — вартови́й ста́йні; Д. по кухням — вартови́й ку́хонь; Д. по лагерному сбору — вартови́й та́бору, таборо́вого збо́ру; Д. по отдельной части — вартови́й окре́мої части́ни; Д. по пекарне — вартови́й піка́рні; Д. по приемному покою — вартови́й амбулато́рії; Д. пулеметный взвод — вартова́ кулеме́тна чота́; Д. санитар — вартови́й саніта́р; Д. сигналист — вартови́й сурма́ч; Д. часть — вартова́ части́на; Д-ных книга — кни́га вартови́х; „Д-ные на линию" — „Вартові на лінію".

*Дежурство — ва́рта, -ти; вступать в Д. — ста́ти на ва́рту.

*Дезертир — дезерти́р, -ра.

*Дезертирство — дезертува́ння.

*Дезертировать — дезертува́ти.

*Дезинфектор — дезинфе́ктор, -ра.

*Дезинфекционный — дезинфекці́йний; Д. камера — дезинфекці́йна ка́мера.

Дезинфекция — дезинфе́кція, -ції, дезинфекува́ння.

*Дезорганизация — дезорганіза́[ція, -ції.

*Действие — ді́я (ді́ї), (*движение*) рух; (*техн.*) чин, -ну; Д. боевые — бойові́ ді́ї; Д. военные — во́єнні ді́ї; Д. вредное — шкі́дна ді́я; Д. двойное — подві́йний чин; Д. искры — чин і́скри; Д. ложное — фальши́ва ді́я; Д. моральное — мора́льний вплив; Д. насильственное — поневі́льна ді́я; Д. наступательное — нападна́ ді́я; Д. осколочное — чин ска́лками; Д. периодическое — періоди́чна ді́я, п. чин; Д пламени — чин по́лум'я; Д. полезное — кори́сний чин; Д. пробивное — пробивни́й чин; Д. разрушительное — руйнаці́йний чин; Д. раскаленного тела — чин розпе́ченого ті́ла; Д. ударное — уда́рний чин; Д. фугасное — фуга́сний чин; Д. химическое — хемі́чний чин.

*Действительность — ді́йсність, -ности; Д. огня — ді́йсність вогню́.

*Действительный — ді́йсний; Д. военная служба — ді́йсна військо́ва слу́жба; Д. дальность — ді́йсна дале́кість; Д. огонь — ді́йсний вого́нь.

*Действовать — ді́яти; (*чем-нибудь*) ору́дувати; (*тех.*) чини́ти.

***Действующий** — дієвий, чинний; **Д.** армия — дієва армія.

***Декоративный** — декоративний.

Делать, -ся — робити, -ся, діяти, -ся; „**Делай раз**"—„Роби раз".

***Делегат связи** — делегат звязку.

***Деление** — поділка, -ки; нулевое **Д.** — нулева поділка; градусное **Д.**—градусна поділка.

Дело — справа, -ви.

Делопроизводитель — діловод, -да; **Д.** по хозяйственной части — діловод господарчої частини.

Делопроизводство — діловодство, -ва.

***Демаркационный** — демаркаційний.

***Демаскированный** — здемаскований.

***Демаскировать**—демаскувати.

***Демаскировка** — демаскування.

***Демаскирующий** — демаскувальний; **Д.** признаки—демаскувальні ознаки.

***Демобилизация** — демобілізація, -ції.

***Демобилизованный** — здемобілізований.

***Демонстрация** — демонстрація, -ії.

***Деморализовать, -ся** — деморалізувати, -ся.

Денежный — грошовий; **Д.** аттестат — грошовий атестат; **Д.** книга —грошова книга; **Д.** ящик —грошова скринька.

***Денник** (*в конюшне*)—загорода, -ди.

Деньги — гроші, -шей.

***Депо** — депо, -па; **Д.** пожарное — пожежня, -ні.

***Дергать, дернуть** — сіпати, сіпнути; смикати, смикнути.

***Дерево** — дерево, -ва (*мн.* дерева); **Д.** лиственное — листяне дерево; **Д.** хвойное — глидеве дерево.

***Деревянный** — дерев'яний; **Д.** головка — дерев'яна голівка; **Д.** основание — дерев'яна основа; **Д.** палочка — дерев'яна паличка; **Д.** ящик для угломера — дерев'яна скринька для кутоміра.

***Державка** — держак, -ка, державка, -ки.

***Держать** — тримати, держати; **Д.** под огнем—обстрілювати, держати під вогнем.

***Держатель**—держальник, -ка; (*приспособление*)—державка.

***Деривация** — деривація, -ції.

***Дерн**—дерен, -рну.

***Дернина** — дернина, -ни; **Д.** логом — дернина вздовж; **Д.** тычком — дернина впоперек.

***Дерновать** — дернувати.

***Десант** — десант, -ту.

***Десантный**—десантний; **Д.** отряд — десантний загін.

***Десятиборие** — десятизмагання.

***Десятиверстка** — десятиверстівка, -ки.

***Десятиделенный** — десятиподілковий

Детализация—деталізація, -ції; деталізування.

***Деталь** — деталь (*ж. р.* -ли), подробиця.

***Детонатор** — детонатор, -ра.

***Детонаторный** — детонаторний; **Д.** трубка — детонаторна трубка.

***Детонация** — детонація, -ції; детонування; **Д.** через влияние— детонація через вплив.

***Детонировать** — детонувати.

***Детонирующий** — детонаційний; **Д.** взрывчатое вещество — детонаційна вибухова речовина.

Детородные части — природжения.

***Дефиле** — дефіле.

***Дефилировать** — дефілювати.

***Деформировать** — доформувати.

***Дешифровна** — розшифрування.

Деятельность — діяльність, -ности; **Д.** боевая—бойова діяльність.

Деятельный — діяльний, активний.

***Диагональ** — косина, -ни, діягоналя, -лі.

***Диаметр** — поперечник, -ка.

***Диаметральный** — поперечниковий.

***Диафрагма** — діяфрагма, -ми.

Диван — канапа, -пи.

***Дивизион** — дивізіон, -ну.

***Дивизионный** — дивізійний; **Д.** артиллерия — дивізійна артилерія.

***Дивизия** — дивізія, -зії.

Дивпартномиссия — дивпарткомісія, -сії.

***Динамит** — динаміт, -ту; военный **Д.** — військовий динаміт; желатинированный **Динамит** — жолятинований динаміт; студенистый **Д.** — драглистий динаміт.

Динамитный — динамітовий.

***Динамомашина** — динамомашина, -ни.

***Динамометр** — динамометер, -тра, силомір, -ра.

***Динитронафталин** — динітронафталіна; сполука Фав'є.

***Диоптр** — прозір, -зору.

Директива — директива, -ви.

***Директрисса** — директриса, -си; **Д.** огня — директриса вогню.

Дирижабль — дирижабль, -ля.

***Диск** — кружало; **Д.** с зубчаткою — кружало з трибком; **Д.** направляющий — напрямне кружало; **Д.** прицельный — мірникове кружало.

***Дисковый, дискообразный** — кружаловий, кружалуватий; **Д.** пружина — кружалувата пружина.

Дискредитировать — дискредитувати, здискредитувати.

Дислокация—дислокація, -ції.

Диспозиция—диспозиція, -ції.

***Дистанционный** — дистанційний; **Д.** трубка двойного дей-

ствия — дистанційний запальник подвійного чину; **Д.** часть — дистанційна частина; **Д.** деление — дистанційна поділка.

***Дистанция** — дистанція, -ції; **Д.** ближняя — близька дистанція; **Д.** видимости — дистанція видности; **Д.** дальняя — дальня дистанція; **Д.** средняя — середня дистанція.

***Дисциплина** — дисципліна, -ни; **Д.** воинская — військова дисципліна; **Д.** маскировочная — дисципліна маскування; **Д.** огня — дисципліна вогню.

***Дисциплинарный** — дисциплінарний; **Д.** взыскание — дисциплінарна кара; **Д.** воздействие — дисциплінарний вплив; **Д.** право — дисциплінарне право; **Д.** устав — дисциплінарний статут.

***Дифосген** — дифосген, -ну.

***Длина** — довжина, -ни; **Д.** гранаты — довжина гранати; **Д.** мины без взрывателя — довжина міни без запальника; **Д.** снаряда — довжина гарматня; **Д.** тела орудия — довжина тіла гармати; **Д.** трубки — довжина трубки; **Длиною, в Длину** — вдовж, завдовжки.

***Длительный** — тривалий, затяйний.

***Дневалить** — чергувати.

***Дневальный** — черговець, -вця; **Д.** наружный — надвірний черговець; **Д.** неочередной — позапорядковий черговець; **Д.** очередной — порядковий черговець; **Д.** по конюшне — черговець стайні.

Дневка — днювання.

***Дневник** — щоденник, -ка.

***Дневной** — денний.

Днем — вдень, удень.

***Днище** — днище, -ща.

***Дно** — дно, два (*мн.* дена); **Д.** ввинтное — вгвинтне дно; **Д.** рва — дно рову; **Д.** стальное — стальне дно; **Д.** углубления — дно поглиблення.

***Добавок** — додаток, -тку.

Добавлять, добавить — додавати, додати.

Добегать, добежать — добігати, добігти.

***Добрасывать, добросить** — докидати, докидати, докинути.

***Доброшенный** — докинутий.

Доброволец — доброволець, -вільця, охотник, -ка.

***Доброкачественность** — добротність, -ности.

***Добронравный** (*конь*) — спокійний, лагідний.

Добросовестность — сумлінність, -ности, сбвісність, -ности.

Добыча — здобич, -чи.

Доверенность — доручення.

Доверие — віра, -ри, довір'я.

***Довесок** — доважка, -ки.

***Довинчивать, довинтить** — догвинчувати, догвинтити.

***Довольствие** — постачання; **Д.** артиллерийское — артилерійне постачання; **Д.** вещевое — речове постачання; **Д.** денежное — постачання грошове; **Д.** квартир-

ное — постача́ння кварти́рне; Д. мыльное — постача́ння ми́лове́; Д. приварочное — постача́ння прива́ркове; Д. провиантское — провія́нтське постача́ння; Д. путевое — подоро́жні вида́тки; Д. суточное — добова́ па́йка харчі́в, харч на добу́; Д. чайное — постача́ння часве́; Д. фуражное — постача́ння фура́жне.

*Довольствовать — постача́ти; Д. едой — харчува́ти.

Довольствоваться — задовольня́тися.

Договор — догові́р, -во́ру.

Догонять, догнать — доганя́ти, догна́ти, наздоганя́ти, наздогна́ти.

*Догорать, догореть — догора́ти, догорі́ти.

Додавать, додать — додава́ти, дода́ти, добавля́ти, доба́вити.

Дождливый — дощови́тий, дощови́й.

Дождь — дощ (дощу́).

*Дожимать, дожать — дотиска́ти, доти́снути.

*Дозаряжать, дозарядить — дозаряджа́ти, дозаряди́ти.

Дознание — дізна́ння.

*Дозор — дозі́р, дозо́ру; Д. караульный—дозі́р сторо́жі; Д. разведывательный—розві́дчий дозі́р.

*Дозорный — дозо́рець, -зо́рця.

*Док — док, -ку.

*Доклад — до́повідь, -ди.

*Докладывать, докласть — доповіда́ти, доповісти, доно́сити, доне́сти.

*Докручивать, докрутить — докру́чувати, докрути́ти.

*Документ — доку́мент, -ту; Д. долговой — борговий доку́мент; Д. проездной — доку́мент на про́їзд; Д. увольнительный — відпускни́й доку́мент.

Долг—обо́в'язок, -зку, борг,-гу; Д. службы—службо́вий обо́в'язок.

*Долговременный — довгоча́сний.

Долетать, долететь — долі́тати, долеті́ти.

*Должностной — уряд́о́вий, службо́вий; Д. лицо — службо́ва, урядо́ва осо́ба.

*Должность — поса́да, -ди; Д. административная — адміністрати́вна поса́да; Д. низшая — ни́жча поса́да; Д. строевая — муштрова́ поса́да.

*Доливать, долить — долива́ти, доли́ти.

*Доливка — долива́ння.

*Долина — доли́на, -ни.

*Долото — долото́, -та́.

*Долы — жолоби́, -бі́в.

*Дом — дім (до́му), (*здание*) буди́нок, -нку; Д. Красной Армии — Дім Черво́ної Армії; Д. лесника — лісникі́в дім.

*Домашний—домо́вий; Д. арест — домо́вий аре́шт.

*Домкрат — ліва́р, -ра.

Донесение — доне́сення; Д. внесрочное — позатерміно́ве доне́сення; Д. по команде — доне́сення за кома́ндою; Д. срочное — доне́сення терміно́ве.

***Донный, доньевой** — де́нний; (*мн.*) **Д** -ые—де́нні; **Д.** втулка—де́нний утулок; **Д.** мина — де́нна міна; **Д.** стакан — де́нний циліндер; **Д.** фугас — де́нна фуга́са.

Доносить, донести — доно́сити, доне́сти, доповіда́ти, донести; **Д.** по команде — доно́сити за кома́ндою. [да́ток, -тку.

Дополнение — доповнення, до-

Дополнительный — додатко́вий; **Д.** горизонталь—додатко́ва позе́мина; **Д.** заряд — додатко́вий заря́д; **Д.** упражнения — додатко́ві впра́ви.

***Допризывной** — допризо́вний; **Д.** подготовка — допризо́вна підгото́вка.

***Допризывник** — допризо́вник,

***Допуск** — до́пуст, -ту. [-ка

Допускать, допустить — допуска́ти, допусти́ти, підпуска́ти, підпусти́ти.

***Дорога** — шлях, -ху́, доро́га, -ги; **Д.** временная — тимчасо́вий шлях; **Д.** вьючная—в'ючна доро́га; **Д.** грунтовая — ґрунтови́й шлях; **Д.** естественная — приро́дній шлях; **Д.** железная — залізни́ця; **Д.** зимняя — нате́ртий шлях, зимня́к; **Д.** искусственная—шту́чний шлях; **Д.** лесная — лісови́й шлях; **Д.** мощеная — бруко́ваний шлях; **Д.** полевая — польова́ доро́га; **Д.** проселочная — путівець, -вця; **Д.** с канавами—шлях з кана́вами; **Д.** столбовая—стовпови́й шлях; **Д.** строющаяся—шлях, що буду́ється; **Д.** транспортная—тра́нспортний шлях; **Д.** тыловая — тилови́й шлях; **Д.** узкоколейная—вузькоколі́йна залізни́ця; **Д.** ширококолейная — ширококолі́йна залізни́ця; **Д.** шоссированная, шоссейная — шосови́й шлях; полотно дороги — тор, то́ру; проезжая часть дороги — пере́їздок; прохожая часть дороги — ступа́, -пи́; указатель дорог — пока́жчик шляхів.

***Дорожка** — дорі́жка, -ки; **Д.** шомпольная—шо́мнольна дорі́жка.

***Дорожник** — долітце́ жолобча́сте, жолобі́вка.

***Дорожный** — шляхови́й, доро́жній; **Д.** автомобиль — доро́жній автомобі́ль; Дорожно-мостовой — шляхово́-мостови́й.

Доска — до́шка, -ки; **Д.** винтовальная— ґвинтува́льна до́шка; **Д.** вкладная — вкладна́ до́шка.

***Досмотр** — до́гляд, -ду.

***Досрочный** — дотерміно́вий; **Д.** освобождение — дотерміно́во звільнення.

Доставать, достать—(*куда*) досяга́ти, досягти́; (*что*) здобува́ти, здобу́ти; (*откуда*) вийма́ти, ви́(й)няти, здійма́ти, зня́ти.

Достаточный (*количество*) — доста́тній, довільний.

***Достигать, достигнуть** — досяга́ти, дося́гти чого́, дохо́дити, дійти́ чого́. [бу́ток, -тку.

Достижение—дося́гнення, здо-

Достоверность—певність, -пости, правди́вість, -вости; **Д.** личности — правди́вість осо́би.

Достоинство — гідність, -ности; достойність, -ности; повага, -ги.

***Дострeливать, дострелить** — дострілювати, дострелити.

Доступность — приступність, -ности, доступність, -ности.

***Досчатый** — дощаний.

Досылание — досилання.

Досылатель — досилач, -ча.

***Досылать, дослать** — досилати, дослати.

***Досягаемость** — досяжність, -ности; вне досягаемости — по-за досягом.

***Доталкиеать, дотолкнуть** — доштовхувати, доштовхнути.

Дотребовать — довимагати.

Доходить, дойти (*до чего*) — доходити, дійти до чого.

Драгунский — драгунський.

Дратва — дратва, -ви.

Драться — битися.

***Древесина** — деревнина, -ни.

***Древесный** — деревний; **Д-ные** опилки — тирса, -си.

***Древко** — держак, -ка; **Д.** для банника — держак щітки.

***Древонасаждение** — деревосадіння, насаджування дерев.

***Дредноут** — дредновт, -та.

***Дрезина** — дрезина, -ни; **Д.** броневая — панцерна дрезина.

***Дрель** — дриль, -ля.

Дремота — дрімота, -ти.

***Дренаж** — дренаж, -жу.

***Дренажный** — дренажний; **Д.** труба — дренажна труба.

***Дренировать** — дренувати.

***Дробинка** — дробинка; стрельба **Д-ками** — стріляння дробинками.

***Дробящий** — дробільний; **Д.** взрывчатое вещество — дробільна вибухова речовина.

Дрова — дрова (дров).

Дрогнуть — подаватися, завагатися; неприятель дрогнул — ворог подавсь, завагавсь.

***Дублирование** — дублювання.

***Дуга** — дуга, -ги; **Д.** Вольтова — дуга Вольтова; **Д.** градусная — градусна дуга; **Д.** под'емного механизма — дуга підіймального механізму.

***Дужка** — дужка, -ки.

***Дуло** — дуло, -ла.

***Дульный** — дуловий; **Д.** срез — дуловий зрізок; **Д.** часть — дулова частина.

***Дульце** — дулко, -ка; **Д.** гильзы — дулко гільзи.

***Дуть, дунуть** — дути, дунути.

Дыбы, становиться на дыбы — дуба, стати дуба.

***Дым** — дим, -му.

***Дымный** — димний; **Д.** порох — димний порох; **Д.** порошок — димний порошок, -шку.

***Дымовой** — димовий; **Д.** завеса — димова заслона; **Д.** коробка — димниця; **Д.** сигнал — димове гасло; **Д** состав — димова сполука; **Д.** труба — димар, -ря; **Д.** шашка — димова шашка.

***Дымогарная труба** — вогнева труба.

***Дымок** — димок, -мка.

*Дымо-пиротехническая маскировка — димо-піротехнічне маскува́ння.
*Дымоход — димохід, -хо́ду.
*Дыра — діра́, -ри́ (*мн.* діри); Д. гладкая—гла́дка діра́; Д. навинтованная—нагвинто́вана діра́.
Дышать — ди́хати.
*Дышло — ди́шель, -шля.
*Дышловой — ди́шельний; Д. болт — ди́шольний прого́нич; Д. буфер — ди́шельний відпру́жник; Д. засов — ди́шельний за́сув; Д. коробка — ди́шельна коро́бка; Д. ремень — ди́шельний ре́мінь.
*Дюйм — цаль, -ля.

Е

Еда — ї́жа (ї́жі), харч, -чу.
Единение — една́ння, є́дність, -ности.
*Единица — одини́ця; Е. боевая — бойова́ одини́ця.
*Единичный — одини́чний, поодино́кий. [ний, одноразо́вий.
Единовременный — одноча́с-
Единодушный, -но — одностайний, -но, -не, одноду́шний, -по.
*Единоначалие — единоача́льність, -ности. [ча́льник, -ка.
*Единоначальник — единона-
Единство — є́дність, -ности.
Единый — єди́ний.
*Едкий — ї́дкий, го́стрий.
Едок — їде́ць (їдця́).
*Еж — їжа́к, -ка́; Еж проволочный — їжа́к дротя́ний.
Ежедневно — що-дня́, щоде́нно.
*Езда — їзда́, ї́хання; езда сменою — їзда́ змі́ною.
*Ездить — ї́здити.
*Ездовой — їздови́й; „Ездовые садись“ — „їздові́ сіда́й“ „Ездовые слезай“ — „їздові́ злазь“.
*Ездок — їзде́ць (їздця́).
*Ель — яли́на, -ни [є́мний.
*Емкий — місткий, укла́дистий,
*Емкость — мі́сткість, -кости; є́мність, -ности.
*Естественный, -но — приро́дній, -ньо, натура́льний, -но́, власти́вий; Е. маскировка — приро́днє маскува́ння; Е. магнит — приро́дній магне́т; Е. надобность — приро́дня потре́ба; Е. откос — власти́ва спохо́вина; Е. рубож — приро́дній рубі́ж; Е. скат — приро́дній нокі́т.
Есть — ї́сти.
Ехать — ї́хати; Е. верхом — ї́хати ве́рхи.

Ж

Жажда — спра́га, -ги, жа́жда, [-ди.
*Жало — жало́, -ла́.
*Жалоба — ска́рга, -ги.
Жалобщик — жа́лобник, позо́вник, -ка.
Жалованье — платня́, -ні́.

Жаловаться— жалі́тися, ска́ржитися.

*****Жалонер** — жалоне́р, -ра.

*****Жалонировать** — жалонува́ти.

*****Жалюзи** — жалюзі́, -зів.

Жаться — ти́скатися, ти́снутися, тули́тися. [скру́тень.

*****Жгут**—джгут, -та́; (*соломы*)

*****Жезл** — жезло́, -ла́.

Желаемый — ба́жаний; **Ж.** направление — ба́жаний на́прям.

Желание — бажа́ння, хоті́ння; по собственному желанию — з вла́сної во́лі. [но́ваний.

*****Желатинированный** — желяти-

*****Желатинообразный**—желятинува́тий.

*****Железко** — залі́зце, -ця.

*****Железнодорожный** — залізни́чний; **Ж.** ветка — залізни́чний рука́в; **Ж.** выемка — залізни́ча ви́йма; **Ж.** полк — залізни́чний полк; **Ж.** часть — залізни́ча части́на.

*****Железный** — залі́зний; **Ж.** дорога — залізни́ця; **Ж.** корпус — залі́зний ко́рпус; **Ж.** крыло — залі́зне крило́; **Ж.** пробка — залі́зна за́тичка; **Ж.** трубка — залі́зна тру́бка.

*****Железо**— залі́зо; **Ж.** угловое— кутівко́ве залі́зо; **Ж.** листовое— аркуше́ве залі́зо; **Ж.** мундштучное — залі́зо байра́чне.

*****Железо-бетон** — залі́зо-бето́н.

*****Желоб** — жо́лоб, -ба; **Ж.** эксцентрический — жо́лоб ексцентри́чний.

*****Желобок** — жолобо́к, -бка́.

*****Желобчатый** — жолобча́стий, жолобува́тий.

*****Желто-белый** — жовтобі́лий.

*****Желтый** — жо́втий; **Ж.** охра— жо́вта во́хра; **Ж.** фосфор — жо́втий фо́сфор.

Желудок — шлу́нок, -нку.

*****Жердевой** — жердяни́й.

*****Жердь, жердина** — жерди́на; **Ж.** охоронная — жорди́на запобі́жна.

Жеребец — жеребе́ць, -бця́.

Жестокий—жорсто́кий, лю́тий.

*****Жесть** — бля́ха, -хи.

*****Жестянка** — бляша́нка, -ки.

*****Жестяной** — бляша́ний; **Ж.** коробка—бляша́на коро́бка; **Ж.** поддон —бляша́не підде́ння.

Жетон — жето́н, -на. [ли́ти.

*****Жечь, сжечь** — пали́ти, спа-

*****Жженный** — па́лений.

*****Живая изгородь** — живопліт, -ло́ту.

*****Живец** — живе́ць, -вця́.

*****Живой** — живи́й; **Ж.** цель — жива́ ціль.

Живость — жи́вість, -вости, мото́рність, -ности.

Живот — живі́т, -вота́.

Животное — твари́на, -ни.

*****Животный** — твари́нний; **Ж.** транспорт — твари́нний тра́нспорт.

*****Жидкий** — течни́й, рідки́й; **Ж.** тело — течне́ ті́ло; **Ж.** раствор— рідки́й ро́зчин.

*****Жидкость** — те́чиво, -ва; рі́дкість, -кости. [-ці.

Жижа навозная — гноїо́вица,

Жизнь — життя́, вік, -ку; **Ж.** мирная — ми́рне життя́; **Ж** походно-боевая — похі́дно-бойове́ життя́.

*__Жила__ — жи́ла, -ли.

*__Жилой__ — жили́й; **Ж.** помещение — житло́, -ла́; **Ж.** постройка — житлова́ будівля.

*__Жмыхи__ — маку́ха, -хи, (*из свеклы*) жмаки́, -ків.

*__Журавлиный__ — журавли́ний; **Ж.** строй — лад журавли́ним ключе́м.

Журнал — журна́л, -лу; **Ж.** взысканий — журна́л кар; **Ж.** военных действий — журна́л воє́нних дій; **Ж.** входящих бумаг — журна́л вступни́х папе́рів; **Ж.** высот — журна́л висо́т; **Ж.** исходящих бумаг — журна́л вихі́дни́х папе́рів; **Ж.** поощрений — журна́л заохо́чувань.

З

За — за, по, по-за; „За мной шагом (бегом) марш" — „За мно́ю кро́ком (бі́го́м) руш"; „За спину" — „За спи́ну"; послать за патронами — посла́ти по набо́ї.

*__Заартачиться__ — заноровитися.

*__Забивать, забить__ — забива́ти, [заби́ти.

*__Забивка__ — забива́ння.

Забирать, забрать — забира́ти, забра́ти; **З.** в плен — полони́ти, у поло́н забра́ти.

*__Заблаговременный, -но__ — завча́сний, -но, заздалегі́дний, -дь; завчасу́, заздалегі́дь.

Заблудить, -ся — заблуди́ти, -ся, заблука́ти.

*__Заблуждение__ — ома́на; вводить, ввести в заблуждение — заво́дити, заве́сти в ома́ну.

*__Забоина__ — забо́їна, -ни.

*__Заболачивание__ — зболо́чування.

*__Заболачивать__ — зболо́чувати.

Заболевать, заболеть — захору́вати, захво́ріти, занеду́жувати, занеду́жати.

Заболевший — що захво́рів, що занеду́жав.

*__Забор__ — парка́н, -на́; забор (*воды*) — забо́р, -ру.

Заботиться, позаботиться — дба́ти, подба́ти, пеклува́тися, попеклува́тися.

*__Забраковывать, забраковать__ — бракува́ти, забракува́ти.

Забрасывать, забросить — закида́ти, заки́нути, заки́дати.

*__Забронировывать, забронировать__ — панцерува́ти, запанцорува́ти. [ваний.

*__Забронированный__ — панцеро́-

*__Завал__ — зава́л, -лу.

*__Заваливать, завалить__ — закида́ти, заки́дати, зава́лювати, завали́ти.

Заварка — зава́рювання.

Заваляться (*о коне*) — завала́тися.

*__Заведение__ — за́клад, -ду; **З.** военно-лечебное — військова́ лі-ка́рня; **З.** военно-учебное — вій-

ськово-навчальний заклад; **З.** лечебное — лікарня.

***Заведывающий** — завідувач; **З.** оружием — завідувач збрóєю; **З** разведкой батареи (дивизиона) — завідувач рóзвідкою батерії (дивізіону); **З.** хозяйством — господар, -ря

***Завертка** — зáвертка, -ки.

***Завеса** — заслона, -ни; **З.** дымовая — димова заслона; **З.** огневая — вогнева заслона; **З.** световая — світлова заслона.

Завет — заповіт, -ту.

Завещание — заповіт, -ту.

***Завинтованный** — заґвинтóваний; **З.** гнездо — заґвинтóвано гніздó; **З.** конец — заґвинтóваний кінець.

***Завинчивать, завинтить** — заґвинчувати, заґвинтити.

Завладевать, завладеть — опанóвувати, опанувати, захóплювати, захопити.

Завод — вирóбня, -ні; **З.** винокуренный — гуральня, -ні; **З** кирпичный — цегельня, -ні; **З.** кожевенный — чинбарня, -ні; **З.** лесопильный — тартак, -ка; **З.** орудийный — гарматна вирóбня; **З.** оружейный — збрóйня; **З.** пороховой — порохарня; **З.** сахарный — цукроварня, -ні; **З.** стекляный — гута, -ти; **З.** трубочный — запальникóва вирóбня. [вакрут.

***Завод гиревой** — тягарцéвий

***Заводить, завести** (*мотор*) — накручувати, накрутити; „Заводи" — „Накручуй".

***Заводная лошадь** — запасний [кінь.

***Заводь** — затóка, -ки.

Завоевание — завоювання, здобуття.

Завоевывать, завоевать — завойóвувати, завоювати, здобувати, здобути.

***Завожживать, завожжить** — завіжкувати, завіжкати. [-му.

***Завхим** (*скороч.*) — завхéм,

***Заволанивать, заволочь** (заслонять) — застеляти, застелити, повивати, повити, затягати, затягти.

Завтрак — снідáнок, -нку.

***Завязка** — зав'язка, -ки; **З.** боя — зав'язка бóю.

***Завязывание** — зав'язування.

***Загиб** — залім, залóму; **З.** задней стенки — залім задньої стінки.

***Загибать, загнуть** — загинати, загнути, залóмлювати, заломити.

***Заглушать, заглушить** — глушити, заглушувати, заглушити.

***Заглохнуть** — заглухнути.

***Загнивание** — загнивання.

Заговор — змóва, -ви.

Заголовок — заголóвок, -вку.

***Загораться, загореться** — займатися, зайнятися.

***Загородка** — загорóжа, -жі.

***Заготовлять, заготовить** — заготовляти, заготóвити.

***Заградитель** — заслóнник, -ка.

***Заградительный** — заслóнний; **З.** огонь — заслóнний вогонь; **З.** полоса — заслóнна смуга.

***Заграждение** — перепóна, -ни; **З.** внутреннее — внутрішня пере-

пона; З. минное — мінна перенона; З. мористое — перенона в морі; З. проволочное — дротяна перенона; З. рейдовое — рейдова перенона.

Загривок — загривок, -вка.

*Загромождение — завалювання, завала. -ли.

*Загружать, загрузить, — завантажувати, завантажити.

*Загрязняться, загрязниться — забруднюватися, забруднитися.

*Загрязнение — забруднювання, забруднення; З. частей — забруднення частин.

*Загрязненный — забруднений.

*Задание — завдання; З. вводное — додаткове завдання; З. оперативное — оперативне завдання.

*Задача — завдання; боевая З. — бойове завдання; огневая задача — вогневе завдання.

*Задвигать, задвинуть — засувати, засунути.

*Задвижка — засувка, -ки.

*Задвижной щитик — засувний щиток.

*Задевать, задеть — зачіпати, зачопити.

Задержание — затримання.

*Задерживать, задержать — затримувати, затримати.

*Задержка — затримка, -ки; З. ударной муфты — затримка ударної муфти; З. ствольная — цівкова затримка.

*Задернование — задернування.

*Задирина — задірка, -ки.

*Задний — задній; З. боец — задній боєць (бійця); З. караул — задня сторожа, -жі; З. линейка — задня лінійка; З. нога — задня нога, -ги; З. план — задній план, -ну; З. положение — заднє положення; З. связь станка — задній пов'язь станка; З. труба — задня труба, -би; З. ход — задній хід, ходу; З. шарнир — задній суглав, -ву; З. шеренга — задній шерег.

*Задник — закаблук, -ка; задок, -дка.

*Заедать, заесть — заїдати, заїсти; (*застревать*) — затинатися, затятися.

*Заезд — заїжджання.

*Зажжение — запалювання, запалення.

*Зажигалка — запальничка, -ки.

*Зажигать, зажечь — запалювати, запалити.

*Зажигательный — запальний; З. бомба — запальна бомба, -би; З. сегмент — запальний сегмент, -ту; З. снаряд — запальний гарматонь, -тня.

*Зажим — затиск, -ку; З. линейный — лінійний затиск.

*Зажимать, зажать — затискати, затиснути.

*Зажимной — затискний; З. барашек — затискний баранчик; З. винт — затискний гвинт; З. гайка — затискна мутра; З. кольцо — затискне кільце; З. кулак — затискний кулак; З. матка — затискна матка; З. приспособление — затискний пристрій.

*Заземление — уземлювання, уземлення.
*Зазор — люз, люзу.
*Зазубрина — щербина, -ни, зазуб, -бу.
*Закал—гарт, -ту; (*в хлебе*)—закалець, -льця.
*Закаленный — загартований.
*Закаливать, закалять, закалить — загартовувати, гартувати, загартувати. [-ту.
*Закалка — гартування; гарт,
*Закатка круговая — коловий обтиск.
*Закладка (*в стойле*)—закладина, -ни; З. обеденная (ужинная) — закладання на обід (на вечерю); З. продуктов — закладання продуктів.
*Закладывать, заложить — закладати, закласти.
*Заклепка — нюта, -ти.
*Заклепывание — нютування.
*Заклепывать, -пать — нютувати, занютувати.
*Заклинение — заклинювання, заклинення.
*Заклинивать, -ся, заклинить, -ся — заклинювати, -ся, заклинити, -ся.
Заключать, заключить (договор) — складати, скласти (договора).
Заключение — висновок, -вку; ув'язнення.
Заключительный — кінцевий.
*Заковывать, заковать (*коня*) — заковувати, закувати.
*Закон — закон, -ну; З. ошибок — закон помилок; З. рассеивания — закон розсіву.
*Закраина — закрайок, -йка.
*Закрашивать, закрасить — зафарбовувати, зафарбувати; (*придавать окраску*)—забарвлювати, забарвити.
*Закрепа — закріпка, -ки.
*Закрепление — закріплювання, закріплення; З. местности — закріплення місцевости.
*Закреплять, закрепить — закріпляти, закріпити.
*Закрепляющий — закріпний; З. болт — закріпний прогонич; З. кольцо — закріпне кільце.
*Закрой — заклад, -ду; В закрой — на(в)заклад.
*Закругленный—за(о)круглений.
*Закручивать, закрутить — закручувати, закрутити.
*Закрывание — закривання, закриття, зачиняння, зачинення.
*Закрывать, -ся, закрыть, -ся — закривати, -ся, закрити, -ся; зачиняти, -ся, зачинити, -ся; „Закройсь направо" — „Закрийсь направо".
*Закрытие — закриття, -ття; высота закрытия — висота закриття.
*Закрытый — закритий, зачинений; З. местность — закрита місцевість; З. позиция — закрита позиція; З. собрание — закриті збори; З. цель — закрита ціль.
*Закупоривать, закупорить — затикати, заткнути, (*пробкой*) закорковувати, закоркувати.

***Залегать, залечь** — залягáти, залягти́.

***Залив** — затóка, -ки.

***Заливать, залить** — заливáти, залúти.

***Заложение** — оснóва, -ви, заклáд, -ду; **З.** ската — заклáд схúлу.

***Заложник** — зару́чник, -ка.

***Залп** — ви́пал, -лу; дать **З.** — дáти ви́пал; „**Залпами пли**" — „Ви́палами палú"; **Залповый** огонь — вогóнь ви́палом.

Заманивать, заманить — замáнювати, заманúти, принáджувати, принáдити.

***Замаскированный** — замаскóваний.

***Замаскировывать, -ся, замаскировать, -ся** — замаскóвувати, -ся, замаскувáти, -ся.

***Замахиваться, замахнуться** — заміря́тися, замíритися.

***Замачивание** — замóчування.

***Замедление** — загáяння, затáйка, -ки.

***Замедлитель** — загáювач, -ча.

***Замедлять, замедлить** — затáювати, загáяти.

***Замена** — замíна, -ни; в изменение приказа — в замíну нака́зу.

Заместитель — засту́пник, -ка.

***Замечание** — завувáження.

***Замечать, заметить** — зауважувати, зауважити, спостерігáти, спостерегти́, помічáти, помíтити.

***Замешательство** — зам'ятня́, -ні́, замíшка, -ки.

***Замкнутый** — зáмкнений; **З.** выпуклая форма — зáмкнена опу́кла фóрма.

***Замковый** — замкóвий; **З.** кольцо — замкóве кільцé.

***Замок** — замóк, -мкá; **З.** висячий — колóдка, -ки.

***Замочный** — замкóвий; **З.** механизм — замкóвий механíзм; **З.** паз — замкóва гáра; **З.** рычаг — замкóвий вáжіль.

***Замундштучивать, замундштучить** — забайракóвувати, забайракувáти.

***Замыкание** — замикáння.

***Замыкатель** — замикáч, -чá.

***Замыкать, замкнуть** — замикáти, замкну́ти; Замкнуть обход — замкну́ти обхíд.

***Замыкающий** — (*звание*) замикáльний; **З.** шпилька — замикáльна шпúлька.

Замысел — зáмисел, -слу, нáмір, -ру.

Занесение — занéсення.

***Занимать, занять** — займáти, зайня́ти; занимать по фронту — займáти з фрóнту.

***Занос** — замéт, -ту.

***Заносить, занести** — занóсити, занéсти; (*оружие*) — заміря́тися, підня́ти.

***Занятие** — займáння, зайня́ття; **З.** неприятельской позиции — займáння, зайня́ття ворóжої позúції; **З.** своей позиции — займáння, зайня́ття своєї позúції; **З.** учебные — навчáння.

***Запад** — зáхід, зáходу.

*Запайка — залютовування.

*Запал — підпальник, -ка, підпалювання; З. искровый — підпальник іскровий; З. платиновый — підпальник платиновий.

*Запальный — підпальний; З. отверстие — підпальний отвір; З. стакан — підпальний циліндер; З. трубка — підпальна трубка.

*Запас — запас, -су; З. возимый — вожений запас; З. носимый — ношений запас; З. патронов — запас набоїв.

*Запасный — запасний; З. вещи — запасні речі; З. гнездо — запасне гніздо; З. позиция — запасна позиція; З. пулеметный окоп — запасний кулеметовий шанець; З. часть — запасна частина.

*Запах — запах, -ху.

*Запашное полотнище — оболисте полотнище.

Запертый — замкнений.

*Запирать, запереть — запирати, заперти, замикати, замкнути.

*Запирающий механизм — замикальний механізм.

Записка — записка, -ки; З. об арестовании — записка про заарештування; З. об освобождении из-под ареста — записка про звільнення з-під арешту; З. объяснительная — пояснювальна записка.

Записывать, записать — записувати, записати; З. на приход — записати в прибуток; З. в расход — записати на видаток.

Запись — запис, -су.

*Заплечик — заплечина, -ни.

*Запломбированный — запломбований.

*Заподлицо — упричерть.

*Запоапружить — запідпружити.

*Заполнять, заполнить — заповнювати, заповнити.

*Заполнение — заповнення; З. контура — заповнення обрису.

*Запор — запора, -ри, замикання.

*Запресованный — загнічений; З. пороховая мякоть — загнічений пороховий м'якуш.

Запрещать, запретить — забороняти, заборонити.

Запрещение — заборона, -ни.

Запрос — запитання.

*Запруда — загата, -ти.

*Запруживать, запрудить — загачувати, загатити.

*Запрягать, запречь — запрягати, запрягти.

*Запряжка — запряг, -гу, запрягання; орудийная З. — гарматний запряг. [-ку.

*Запуск (*мотора*) — запуск,

*Запускать, запустить (*оставлять без ухода*) — запехаювати, запехаяти, (*мотор*) — запускати, запустити.

*Зарезка — зарубка, -ки, карб, -бу.

*Заржаветь — заржавіти, заіржавіти, взятися іржею.

*Заржавленный — іржавий, заіржавілий.

*Заросли — зарослі, -лів.

*Зарубина, зарубка — зарубка, -ки, зарубина, -ни.

*Заручный — запасний; З. оружие — запасна зброя.

*Зарывать, -ся, зарыть, -ся — зарива́ти, -ся, зари́ти, -ся, закопувати, -ся, закопа́ти, -ся.

„Заря“ — „Зоря“.

*Заряд — заря́д, -ду; З. боевой — бойовий заря́д; З. вышибной — вибивний заря́д; З. дополнительный — додатковий заря́д; З. основной — основний заря́д; З. относительный — відносний заряд; З. разрывный — розривний заря́д; З. сосредоточенный — зосереджений заря́д; З. удлиненный — видовжений заря́д.

*„Заряд — 0. Угломор 00—00. Уровень 00—00. Прицел 00—00. Трубка 00 (удар, картечь)“ — „Заря́д—0. Кутомір 00—00. Поземниця 00—00. Мірник 00—00. Запальник 00 (удар, картеча)“.

*Зарядный — заря́дний; З. лоток — заря́дний короб; З. ящик — заря́дний ящик.

*Заряжание — заряджа́ння; З. элемента — насна́жування.

*Заряжать, зарядить — заряджа́ти, заряди́ти; „Заряжай“ — „заряджа́й“.

*Заряжающий — заряджа́льник, -ка.

*Заряженный — заря́джений; З. оружие — заря́джена зброя.

*Засада — за́сідка, -ки.

*Засаривать, -ся, засорить, -ся — засмічувати, -ся, засмітити, -ся.

*Засека — за́сіка, -ки.

*Засечка — за́черк, -ку; (*у коня*) за́січка, -ки; З. обратная — зворотний за́черк; З. полуобратная — напівзворотний за́черк; З. прямая — прямий за́черк.

*Заскакивать, заскочить — заска́кувати, заскочити.

*Заслон — заслін, -лону.

*Заслонка — за́тулка, -ки; (*в печи*) — заслінка.

*Заслонять, заслонить — заслоня́ти, заслони́ти, затуля́ти, затули́ти.

*Заснарядное пространство — простір позагарматневий.

*Засов — за́сув, -ва; З. дышловой — дишельний за́сув; З. к наметке — за́сув до купки.

*Засорение — засмічення; З. частей — засмічення частин.

*Застава — заста́ва, -ви; З. главная — головна застава.

Заставлять, заставить — примушувати, приму́сити, присилувати, присилити.

*Застегивать, -ся, застегнуть, -ся — застібати, -ся, застебну́ти, -ся; З. патронную сумку (кобур) — застебну́ти набійницю (кобу́ра).

*Застегнутый — застебнутий.

*Застежка — за́стібка, -ки.

*Застопоривать, застопорить — застопорювати, застопорити; (*мотор*) — зупиня́ти, зупини́ти.

*Застрельщик — застрільник, -ка.

*Застрига — застру́г, -гу.

*Застревать, застрять — застрява́ти, застря́ти.

*Заступать, заступить — заступа́ти, заступи́ти.

*Заступающий — що заступа́є.

Заступна — засту́пка, -ки.

*Затвор — замо́к, -мка́; стебель З. — стебло́ замка́.

*Затворный — замко́вий; З. задержка — замко́ва́ за́тримка; З. пру́жина — замко́ва́ пружи́на; З. часть — замко́ва́ части́на.

*Затворять, затворить — зачиня́ти, зачини́ти.

*Затененный — зата́нений.

*Затишье — ти́ша, -ші; безві́тря; за́тишок, -шку.

*Затор—зате́р, -ру, за́шерет, -ту.

*Затормозить — загальмува́ти.

*Заточна — за́точка, -ки.

*Затравливать, затравить (*порох в орудии*) — підпа́лювати, підпали́ти.

*Затравочный — підпа́льний; З. отверстие — підпа́льний о́твір.

Затруднение — тру́дність, -ности; перешко́да, -ди.

Затруднительный — утру́дливий, трудни́й, моро́чливий.

Затруднять, затруднить — утрудня́ти, утрудни́ти, на перешко́ді ста́ти, перешко́дити.

*Затухание — загаса́ння.

Затыкать, заткнуть—затика́ти, заткну́ти, затуля́ти, затули́ти.

*Затылок—поти́лиця, -ці; в З. — в поти́лицю; З. (приклада) — стопа́ (прикла́ду).

*Затыльник — зати́льник, -ка; З. с рукояткою — зати́льник із ру́чкою.

*Затычка — за́тичка, -ки, чіп, чопа́.

Затяжна — затяга́ння, тягани́на, -ни.

*Затяжной — затяжни́й; З. выстрел — затяжни́й по́стріл.

*Зауздывать, зауздать — загну́здувати, загнузда́ти.

*Заусеница — за́дра, -ри, за́дірка, -ки.

Зафиксирование — зафіксува́ння.

*Захват — захо́плення, (*в орудии*)—за́чіп, -чепа; З. круговой—колови́й за́чіп; З. направляющий—напрямни́й за́чіп; З. оружия — захо́плення збро́ї; З. походный — похі́дний за́чіп; З. цели в вилку—захо́плення ці́ли в міжни́к.

*Захватывать, захватить — захо́плювати, захопи́ти, зачіпа́ти, зачепи́ти.

*Захватывающий — що захо́плює.

*Захлестывать, захлеснуть (*водой*)—захлю́пувати, захлюпну́ти, залива́ти, зали́ти; (*веревкой*) — закру́чувати, закрути́ти.

Заходить, зайти — захо́дити, зайти́.

*Захождение — за́хід (за́ходу), захо́дження.

*Захромать — закульга́ти.

*Зацеп — заче́па, -пи; З. рамы — заче́па ра́ми.

***Зацеплять, зацепить** — зачіпляти, зачепити.

***Зачерчивать, зачертить** — зарисовувати, зарисувати.

Зачисление — залічення, зараховування.

Зачислять, зачислить — залічувати, залічити, зараховувати, зарахувати.

***Зачищать, зачистить** (*провод*) — зачищати, зачистити, обчищати, обчистити; (*металл*) — загладжувати, загладити.

***Зачищенный** — обчищений, зачищений; загладжений.

***Заштриховать, заштриховывать** — зарисковувати, зарискувати.

***Защелка** — защіпка, -ки, заскочка; **З.** вращающаяся — поворітна заскочка; **З.** магазинная— магазинова заскочка; **З.** приемника — заскочка приймача; **З.** с хвостом — защіпка із хвостом; **З.** хомутика — защіпка хамутика.

***Защита** — оборона, -ни, заслона, -ни; захист, -ту; **З.** круговая — заслона кругова; **З.** позиции — оборона позиції; **З.** противогазовая —протигазовий захист; **З.** сложная — заслона складна; **З.** тела — заслона тіла.

***Защитник** — оборонець, -нця.

***Защитный**—захисний, оборонний; **З.** одежда — захисний одяг; **З.** окрашивание — захисне забарвлення; **З.** цвет — захисний колір.

***Защищать,-ся,защитить,-ся**— обороняти, -ся, оборонити, -ся, захищати, -ся, захистити, -ся.

***Защищенный** — захищений; **З.** место — захищене місце.

Заявка — заявка, -ки.

Заявление — заява, -ви.

Заявлять, заявить—заявляти, заявити.

Звание — звання, стан, -ну.

***Звезда, звездка** — зірка, -ки, зоря, -рі; зірочка, -ки; Полярная **З.** — бігунова зоря; пятиконечная Звезда — п'ятикутна зірка.

***Звено** — ланка, -ки; **З.** подвоза — ланка підвозу; **З.** понтона — ланка понтона; **З.** цепи — ланка ланцюга.

***Звонковый** — дзвінковий; **З.** сигнализация — дзвінкове гаслування.

***Звук** — звук, -ку.

***Звуковой** — звуковий; **З.** сигнал — звукове гасло; **З.** сигнализация — звукове гаслування.

***Звуномаскировка** — звукомаскування.

***Звукометрический** — звукометричний.

***Здание** — будинок, -нку; **З.** казарменное — будинок-касарня.

Здоровье — здоров'я, -в'я.

„Здравствуйте“ — „Доброго здоров'я“.

***Зеленый** — зелений.

***Зелень** — зелень, -ни; **З.** бронзовая — спижова зелень; **З.** виридиновая — віридинова зелень; **З.** главконитовая (глина) — главконітова зелень; **З.** изумрудная — смарагдова зелень; **З.** майская —

травнóва зéлень; З. масляная — олíйна зéлень; З. милери — мілерí; З. парижская — парúзька зéлень; З. резедовая — резедóва зéлень; З. цинковая — цúнкова зéлень; З. шелковая — шовкóва зéлень.

*Землекоп — грáбáр, -рá.

*Землетрясение — землетрýс, -су.

*Земля — землá, -лí, ґрунт, -ту; Земля растительная — рослúнний ґрунт.

*Землянка — землáнка, -ки.

*Земляной — земляний; З. ком — грýд(к)а, -ки (землí); З. контакт — земляний дóтик; З. работы — землянá робóта.

*Земной — земний; З. цель — земнá ціль; З. контакт — земний дóтик; З. магнетизм — земний магнетúзм; З. охранение — навéмна охорóна.

*Зензубель — зензýбель, -беля.

*Зенитный — зенíтний; З. артиллерия — зенíтна артилéрія; З. установка — зенíтне устáвлення, устáва.

*Зеркало, зеркальце — люстро, -ра, люстéрко, -рка, дзéркало, -ла, дзéркальце, -льця.

*Зернение — зерніння.

Зерно — зернó, -нá.

*Зерновой — зерновий; З. фураж — зерновий фурáж.

*Зигзаг — зигзáг, -гу.

*Зигзагообразный — зигзагувáтий.

*Зимний — зимовий; З. сошник — зимовий лемíш; З. форма одежды — зимовá фóрма óдягу.

Злостный — злослúвий, зловмисний.

Злоупотребление — зловживáння, надужувáння.

*Змейка — змíйка, -ки; Змейкою в плане окоп стрелковый — змíйкою в плáні стрілéцький шáнець.

*Змейковый — змíйковий.

*Знак — знак, -ку; З. личный — особúстий знак; З. опознавательный — прикмéтний знак; З. отличия — відзнáка; З. условный — умóвний знак.

Знакомство — знайóмість, -мости.

*Знаменщик — прапорóвий, -ого; „Знаменщик, на середину шагом марш" — „Прапорóвий, на серéдину крóком руш".

*Знамя — прáпор, -ра; Красное З. — червóний прапор; З. принять — прийняти прáпора.

Значение — знáчіння.

Значительный — значний; З. потери — значнí втрáти.

Значок — значóк, -чкá.

*Зола — пóпіл, -пелу.

*Зона — зóна, -ни; З. оборонительная — оборóнна зóна.

*Зонтик — парасóлька, -ки.

Зоркий — зіркий.

Зрение — зір, зóру.

*Зрительный — зоровий; З. сигнал — зоровé гáсло.

*Зуб — зуб, -ба; З. барабана — зуб барабáна; З. магазина — зуб магазúна; З. отсекающий — зуб-

відруб; З. чашки — зуб чашки; Зубья для сцепления с гребенкой — зуб'я, щоб зчіплювати із гребінкою.

*Зубец — зубець, -бця; З. ручки — зубець ручки.

*Зубило — зубило, -ла.

*Зубчатка — зубчатка, -ки; колесо зубчатки — триб, -бу, трибок, -бка.

*Зубчатый — зубчастий, трибовий; З. барабан — зубчастий барабан; З. колесо — триб; З. передача — трибова передача; З. рейка—трибовий брусок; З. сектор — зубчастий сектор.

*Зуммер (*вызывное приспособление*) — пищик, -ка.

*Зыбний — хисткий.

*Зыбь — (*на воде*) брижа, -жі.

И

*Игла — голка, -ки.

*Игра — гра, гри; И. азартная — газардова гра; И. в карты—гра в карти; И. военная — воєнна гра; И. подвижная—рухлива гра; И. спортивная—спортова гра; И. стратогичоская — стратегічна гра; И. тактическая — тактична гра.

Из снега окоп—шанець (шанця) зі снігу.

Избегать, избежать — уникати, уникнути.

Избирать, избрать — обирати, обрати.

*Избыточный — зайвинний; И. вода — зайвинна вода.

*Известь — вапно, -на; И. белильная — хлорове вапно.

Извещать, известить — повідомляти, повідомити.

Извещение — повідомлення.

*Извилина — вилина, -ни; И. линии — вилина (-ни) лінії.

*Извилистый—вильний, покручений; И. дорога—вильний шлях; И. река — колінкувата річка.

*Извлекать, извлечь — витягати, витягнути, добувати, добути.

*Изгарина — згар, -ри.

*Изгиб—закрут, -та; И. реки—коліно річки.

Изголовье — узголов'я.

*Изгородь—огорожа; (*из хвороста*) — тин, -ну, пліт, плота; (*из кольев*) — частокіл; живая И. — живопліт, -плоту; И. из колючей проволоки — огорожа з колючого дроту.

*Изготовка — поготова, -ви; И. к стрельбе — поготова до стріляння.

*Излишек — зайвина, -ни, лишок, -шку.

Излишество — розкіш, розкошу.

Изложение — виклад, -ду.

*Излом(ы) (*в окопе, ходе сообщения*) — коліно, -на.

*Излучение (*радио*) — проміювання.

*Излучина — луковина, -ни; И. речки—луковина річки.
*Измельчение — роздрібленпя.
Измена—зрада, -ди.
Изменение — зміна, -ни.
Изменник — зрадник, -ка.
*Измерительный—вимірчий; И. валик — вимірчий валок.
*Измерять, измерить—виміряти, виміряти.
*Измеряомое—виміряне, що виміряється.
*Изнашиванне — зношування.
Изнашивать, износить — зношувати, зносити.
*Износ — знос, -су, спрацьованість; И. загибов боевой личинки—спрацьованість заломів бойного шрубака.
Изношенный — зношений.
*Изобразительная маскировна — вюбразне маскування.
*Изогнутый — вигнутий.
*Изолировать — ізолювати.
*Изолировочный —ізоляційний; И. лента — ізоляційна стрічка.
*Изолирующий — ізоляційний.
*Изолировна — ізолювання.
*Изолятор — ізолятор.
*Изоляция — ізоляція.
*Израсходование—витрачення; И. элемента — витрачення елементу.
Изрубать, изрубить — посікати, посікти, порубати.
Из'едать, из'есть — з'їдати, з'їсти.
*Из'ян — ґандж, -джу, вада, -ди.
*Из'ятне—виняток, -тку, вилучення.
*Ил — мул (мулу).
*Иллюминовать — барвувати, барвити.
*Иллюминовна—(*планов*) барвлення.
Иллюстрировать — ілюструвати.
Именной—іменний; И. список—іменний список.
*Имитация — імітація, -ції, підроблення.
*Имитировать — імітувати, підроблювати.
Имущество — майно, -на; И. казенное—державне майно.
Имя — ім'я (імени).
*Инвентарь — інвентар, -ря.
Индивидуальный—індивідуальний, особистий; И. пакет—індивідуальний пакет; И. фехтованне—індивідуальне фехтування.
*Индуктирующий — індуктувальний.
*Индукторный — індукторний; И. телефон — індукторний телефон.
*Индукционный —індукційний; И. катушка—індукційна шпулька.
*Индукция — індукція, -ції.
*Инерционный —інерційний; И. предохранитель — інерційний застережник; И. тело — інерційне тіло.
*Инерция — інерція, -ції.
*Инжектор—інжектор, -ра.
*Инженер — інженер, -ра; И. военный — військовий інженер; И.

корпусный—ко́рпусний інжене́р; И. гарнизонный—залого́вий інжене́р.

*Инженерный—інжене́рний; И. довольствие — інжене́рно постача́ння; И оборудование—інжене́рно устаткува́ння; И. парк — інжене́рний парк; И. плацдарм—інжене́рний плацда́рм; И. подготовка—інжене́рна підгото́ва; И. разведка — інжене́рна ро́звідка; И.-технические средства—інжене́рно-технічні за́соби; И-но-техническое дело — інжене́рно-технічна спра́ва; Инж.-техническая часть — інжене́рно-технічна части́на.

Инициатива—ініціяти́ва, -ви.

Иностранный—чужозе́мний; И. карта—чужозе́мна ма́па.

Инспектирование —інспектува́ння.

Инспекторский — інспекці́йний; И. осмотр — інспекці́йний о́гляд.

Инспекция—інспе́кція, -ції.

Инстанция—інста́нція, -ції.

Инструктировать—інструктува́ти.

Инструктор—інстру́ктор, -ра.

Инструкция—інстру́кція, -ції; И. дежурному по госпиталю — інстру́кція вартово́му шпита́ля; И. караульному начальнику — інстру́кція нача́льникові сторо́жі.

*Инструмент—струме́нт, -та; И. визирный—струме́нт зірний; И. возимый—во́жений струме́нт; И. кузнечный—кова́льський струме́нт; И. музыкальный—музи́чний струме́нт; И. носимый—но́шений струме́нт; И. шанцевый—ша́нцевий струме́нт; И. шанцевый малый—мали́й ша́нцевий струме́нт.

*Инструментальный—струме́нтовий; И. повозка—струме́нтовий віз.

Интенсивность — інтенсі́вність, -ности.

Интенсивный—інтенси́вний.

*Интервал—інтерва́л, -лу; И. разрыва—інтерва́л розри́ву.

Интерес—ціка́вість, -вости.

Интернационал — інтернаціона́л, -лу.

Ин ормационно-статистический—інформаці́йно-статисти́чний.

Информация—інформа́ція, -ції.

*Иодистый калий—йоди́д ка́лію.

*Иприт—іпри́т, -ту; (горчичный газ)—(гірчи́чний газ).

*Искажать, исказить — перекру́чувати, перекрути́ти.

*Искажение—перекру́чування; перекру́чення.

*Исключение—ви́ключення, ви́няток; И. из списка—ви́ключення зі спи́ску, ре́єстру.

*Исключительный—ви́ключний; И. положение—ви́ключний стан.

*Искра—і́скра; действие и-ры—дія і́скри.

*Искрение—іскрува́ння.

*Искровой—іскрови́й; И. запал—іскрови́й підпа́льник.

*Исиривлеиие — скри́влення, скри́влювання.

*Искусствеииый—шту́чний; И. препятствие —шту́чна перепо́на; И. рассеивание—штучний ро́звів.

*Испареиие — випаро́вування.

*Испарять, -ся, испарить, -ся — випаро́вувати, -ся, ви́парити, -ся.

Исподиие брюии — спі́дні.

Исполнение — викова́ння.

Исполиитель — викона́вець, -вця.

*Исполиительный—викона́вчий; стара́нний; И. команда—викона́вча кома́нда; И. комитет — викона́вчий комі́те́т. И. красноармеец —стара́нний червоноармі́єць.

*Исполнять, исполнить—вико́нувати, ви́конати; И. схемы наизусть—вико́нувати схе́ми напа́м'ять; И. схемы от руки—вико́нувати схе́ми від руки́.

*Исполияющий — вико́нувач, що вико́нує; И. обязанности — вико́нувач обо́в'язків.

*Использоваиие — використа́ння.

*Использовать — використо́вувати, ви́користати.

*Исправлеиие — ви́правлення, виправля́ння.

*Исправлять, исправить — виправля́ти, ви́правити, ла́годити, пола́годити. [-ност...

*Исправиость — спра́вніс

*Испускание (*света*)—випромі́нювання.

*Испытаиие — про́ба, -би; випро́бування.

Испытанный — випробуваний.

*Испытыватель (*прибор*) — випро́бувач, -ча.

*Испытательиый — випро́бувальний.

*Исследование — до́слід, -ду; дослі́джування, дослі́дження.

*Истииный—спра́вжній; И. горизонт — спра́вжній по́зем.

*Истопиик — грубни́к, -ка́.

*Источиик — джере́ло́, -ла́; И. тока — джерело́ стру́му.

*Истребитель—вини́щувач, -ка.

*Истребительиый — вини́щувальний; И. эскадрилья — вини́щувальна ескадри́лля.

*Истреблеиие — ви́нищення.

Истребование — ви́правлення.

Исход — кіне́ць, -нця́.

*Исходиый — вихі́дний; И-ые данные — вихі́дні да́ні; И. положение — вихі́дне поло́ження; И. пункт—вихі́дний пункт.

Исходящий — вихі́дний; И. журнал — журнал вихі́дних папе́рів.

Исчерпывать, исчерпать—вичерпувати, ви́черпати.

Итти, прийти — (й)ітй, прийти́; И. прямо к чему (стремиться) — прямува́ти; Итти на выстрел—прямува́ти на по́стріл.

К

*К — до, па; „К бою“ — „До бою“; „К бою готовься“ — „До бою готуйсь“; „К ноге“ — „До ноги“; „К обороне сомкнись“ — „До оборони зімкнись“; „К орудиям“ — „До гармат“; „К остановке — стой“ — „До зупинки— стій“; „К рубке рассчитайсь“ — „До рубання перелічись“; „К торжественному маршу“ — „До урочистого руху“.

*Кабель — кабель, -ля; К. речной — кабель річковий.

*Каблук — закаблук, -ка, підбір, -бора.

*Кавалерийский — кінний; К. дивизия—кінна дивізія; К. корпус — кінний корпус; К. разведка—кінна розвідка.

*Кавалерист — кіннотчик, -ка.

*Кавалерия — кіннота, -ти.

*Кадка — діжка, -ки.

*Кадмий желтый—жовтий кадмій, -ію.

*Кадр —кадр, -ру; К. части — кадр частини.

*Кадровый — кадровий; К. часть—кадрова частина.

Казак — козак, -ка.

*Казарма — касарня, -ні.

*Казарменный—касарений; К. принадлежность—касарене приладдя; К. здание — будинок касарні.

*Каземат — каземат, -ту.

*Казенник — гузівник, -ка.

*Казенный — гузовий, державний; (*в оружии*)—гузовий; К. имущество—державне майно; К. срез—гузовий зрізок; К. часть— гузова частина.

*Казначей — скарбник, -ка.

Кал — кал, -лу.

Календарь — календар, -ря.

*Калибр — калібер, -бра.

*Калибровать — каліброваті.

*Калибромер—каліброміp, -ру.

*Калий синеродистый — ціянак потасовий, ціянід калію.

*Калька — калька, -ки.

*Каменистый—каменистий, каменястий.

*Каменный — кам'яний, мурований; К. уголь — кам'яне вугілля.

*Каменометный фугас —каменометна фугаса

*Камень —камінь, -меня; К. булыжный — бруковий камінь; К. надводный — надводний камінь; К. подводный—підводний камінь, клинонь.

*Камера — камера, -ри; К. газовая—газова камера; К. дезинфекционная —дезинфекційна камера; К. одиночная—окрічна камера; К. паровая —парова камера; К. пороховая —порохова камера; К. пропускная—пропускна камера; К. холостая — сліпа камора.

*Камнемет — каменемет, -та.

***Камуфлет** — камуфлéт, -та.
***Камуфлированный** — камуфльóваний.
***Камуфляж** — камуфля́ж, -жу.
***Камуфляжный** — камуфля́жевий.
***Камыш** (тростник) — очерéт, -ту.
***Канава** — канáва, -ви; К. с валиком — канáва із валкóм; К. осушительная—висушнá канáва.
***Канавка** — рівчачóк, -чкá; К. кольцевая—рівчачóк кільцéвий.
***Канал** — канáл, -лу; К. передаточный—канáл передáтний; К. сквозной — канáл нáскрізний; К. ствола — канáл цівки; К. центральний — канáл осередкóвий.
***Канализация** — каналізáція, -ції.
***Канат** — кодóла, -ли, мóтýз, -за; К. коновязный —кодóла конов'я́зна.
***Канатный** — кодільний, мотýзний.
***Канифоль** — кальофóнія.
***Канонада** — канонáда, -ди.
***Канонерсная лодка**—канонéрський чóвен.
***Кант** — кант, -та; К. шаровар — кант штапів (шаровáр).
Канцелярия — канцеля́рія, -ії; строевая К.—муштрóвá канцеля́рія; хозяйственная К. — канцеля́рія господáрчої частини.
Канцелярский — канцеля́рський; К. принадлежности — канцеля́рське прилáддя.
***Каолин** — каолін, -ну.
***Капельно-жидний** — краплисто-течи́й.
***Капельмейстер** — капольмáйстер, -стра.
***Капитуляция** — капітуля́ція, -ції.
***Капюшон** — кáптур, -ра.
***Капкан** — капкáн, -на.
***Капонир** — капонір, -ра.
***Капор** (*для лошади*) — кáпа, -пи. [-вця́.
***Капот** (*авт.*) — покривéць,
***Капсюль** — капсýля, -лі; К. воспламенитель — капсýля завóгнювач; К. детонатор — капсýля детонáтор; К. микрофонный — мікрофóнна капсýля; К. патрона— капсýля набóю.
***Капсюльный** — капсýльний; К. втулка (втулочка) — капсýльний утýлок.
***Каптенармус** — каптенáрмус; комірний, -ного; К. вещевой — речовúй каптенáрмус, комірний; К. оружейный — збройóвий каптенáрмус, комірний; К. продовольственный — харчовúй каптенáрмус, комірний.
***Карабин** — карабін, -на.
Карандаш — олівéць, -вця́; К. химический — хемічний олівéць; К. цветной—кольорóвий олівéць.
***Карантин** — карантúн, -ну.
***Карантинизация** — карантинувáння.
***Карантинный** — карантúнний; К. расположение — карантúнне розташувáння.
Карательный — кáрний.

*Караул — сторо́жа, -жі; К. внутренний—вну́трішня сторо́жа; К. гарнизонный — залого́ва сторо́жа; К. главный — головна́ сторо́жа; К. задний—за́дня сторо́жа; „К. направо“ — „Сторо́жа право́руч“; К. отдельный — окре́ма сторо́жа; К. передний — пере́дня сторо́жа; К. половой — польова́ сторо́жа; К. сборный — збі́рна сторо́жа; К-ла состав — склад сторо́жі; К-лов поворка — пере́вірка сторо́ж; К-лов развод — ро́звід сторо́ж; К-лов смена — змі́на сторо́ж; вступить в К. — става́ти па сторо́жу.

*Караульный — сторо́жовий; К. дозор — сторо́жовий дозі́р; К. наряд — наря́д у сторо́жу; К. начальник — нача́льник сторо́жі; „К. начальник на середину“ — „Нача́льник сторо́жі на сере́дину“; „К-ные начальники на свои места“ — „Нача́льники сторо́ж на свої́ місця́“; К-е патроны — набо́ї для сторо́жі; К-ное помещение — приміщення сторо́жі; К. пост — сторо́жова сті́йка; К. принадлежность — майно́ сторо́жі; К. служба — сторо́жова слу́жба; К. часть — сторо́жова части́на.

*Карболовая кислота — карбо́лова кислота́, -ти́.

*Каре — каре́.

*Каркас — снасть, -сти; Каркас „паучек“ — снасть „павучо́к“; К. переплет — снасть-ра́ма.

*Карман (*в седле*) — кеше́ня.

*Карниз — кару́нка.

*Карта — ма́па, -пи; К. австрийская — австрі́йська ма́па; К. военная—військо́ва́ ма́па; К. военно-топографическая — військо́во-топографі́чна ма́па; К. германская — німе́цька ма́па; К. городская — місько́ ма́па; К. межевая—межова́ ма́па; К. поднятая—позна́чена ма́па; К. стратегическая — стратегі́чна ма́па; К. полуверстка — ма́па півверсті́вка; К. верстовка—ма́па версті́вка; К. двухверстка — ма́па двоверсті́вка; К. трехверстка — ма́па триверсті́вка; К. десятиверстка—ма́па десятиверсті́вка; К. двадцатипятиверстка — ма́па двацятип'ятиверсті́вка; К. сорокаверстка — ма́па сороковерсті́вка; К. стоверстка — ма́па стоверсті́вка; исправление К-т — виправлення мап; копирование К-т — копіюва́ння мап; пополнение К-т—допо́внення мап; стык К-т — стик мап; увеличение К-т — збі́льшення мап; черчение К-т — рисува́ння мап.

*Картечь — карте́ча, -чі.

*Картинный — карти́нний; К. площадь — карти́нна пло́ща.

*Картографический — мапографі́чний; К. отдел — мапографі́чний відділ.

*Картон — текту́ра, -ри; К. азбестовый — азбе́стова текту́ра.

*Картонный — текту́рний; К. кружок — текту́рний кружо́к; К. перегородка — текту́рна пере́ділка; К. пыж — текту́рний клинтух.

*Карточка — ка́ртка, -ки.

*Картуз — картуш, -ши.

*Карьер—кар'єр, -ру; (*железнодорожный*)—копня.

Касаться, коснуться — торкатися, торкнутися, дотикатися, діткнутися.

*Каска — шишак, -ка.

Касса — каса, -си.

Кастрировать — викладати, валашити.

Каталог — каталог, -гу.

*Катать, катить — качати, котити.

Категория — категорія, -рії.

*Катер — катерка, -ки.

*Каток, катки (*пулемета*)—колішня, -ні.

*Катушка — шпуля, -лі, шпулька, -ки; К. индукционная — індукційна шпулька; К. провода—шпуля дроту.

*Каучуковый — кавчуковий; К. буфера—кавчукові відпружники; К. буферные нажимы—кавчукові відпружникові патискувачі.

*Качание — хитання; гойдання.

*Качать, -ся — хитати, -ся; гойдатися; (*насосом*) — скокувати.

*Качественный — якісний.

*Качество — якість; К. правственное — моральна якість; К. умственное — розумова якість; К. физическое — фізична якість.

*Качка — хитавиця, -ці.

*Каюта — каюта, -ти.

*Квадрант — квадрант, -та.

*Квадратный — квадратовий.

*Квадратура—квадратура, -ри.

Квалификация — кваліфікація, -ції.

Квартал — квартал, -лу.

*Квартира — квартира, -ри; К. обывательская — обивательська квартира; К. частная—приватна квартира.

*Квартирмейстер — квартирмайстер, -стра.

*Квартирное довольствие — постачання квартирне.

*Квартирное расположение — розташування у квартирах.

*Квартиро-биван — квартиробівак.

*Квартирование — квартирування, розташування.

*Квартировать — квартирувати.

*Квартирьер —квартир'єр, -ра.

*Квасцы — галун, -ну.

Кверху —(*как*) догори, (*куда*) угору.

*Квитанция — квитанція, -ції.

*Кеньги — кинді.

*Кернение — кервіння.

*Кернер — кернб, -на.

*Керосин — гас, -су.

*Кидание — кидання.

*Кидать, кинуть — кидати, кинути.

*Кидка сена — оберемок сіна.

*Километр — кілометер, -тра.

*Киль — кіль, -лю.

*Кильватерная колонна—кільватерна колона.

*Кинжал — кинджал, -ла.

*Кинжальный — кинджальний; К. окоп—кинджальний шанець.

Киноварь—цинóбра, -ри; **К.** зеленая — зелéна цинóбра.

***Кипрегель** — кіпрéгель, -ля.

***Кипятильник** — окріпни́к, -кá.

***Кипяток** — окріп (окрóпу).

***Кирка** — дзьобáк, -кá.

***Кирко-мотыга** — моти́ко-дзьобáк; **К.-м.** легкая — лéгкий моти́ко-дзьобáк; **К.-м.** малая — мали́й моти́ко-дзьобáк.

***Кирпич** — цéгла, -ли.

***Кирпичный завод** — цегéльня, -ні.

***Кислород** — ки́сень, -сню.

***Кислота** — кислотá, -ти́; **К.** азотная—азóтова кислотá; **К.** серная — сірчáна кислотá; **К.** соляная — соля́на кислотá.

***Кисть** — (*художе.*) пéнзель, -зля; (*из мочала*)—квач, -чá; (*из щетины*) — щітя́к, -кá; (*руки*)—ки́тиця; (*знамени*)—ки́тиця, -ці.

***Кишка**—(*пожар.*) рукáв, -вá.

Кладбище — кладóвище, -ща; **К.** православное — правослáвне кладóвище; **К.** иноверческое — чужовíрне кладóвище.

***Кладовая** — комóра, -ри; **К.** записка — кáсова запи́ска.

***Кладчик** — кладíльник, -ка

***Клапан** — хлипáк, -кá; **К.** всасывающий — всисни́й хлипáк; **К.** нагнетательный—нагнітни́й хлипáк; **К.** разговорный—розмóвний хлипáк.

Класс — клáса, -си.

Классовый—клáсовий; **К.** враг — клáсовий вóрог.

***Классификация** — класифікáція, -ції.

***Клевок** — клювóк, -вкá.

Клеенка — церáта, -ти.

***Клей** — клей, -ю; **К.** малярный — клей маля́рський; **К.** мездровый—клей міздрови́й; **К.** столярный — карýк, -кý.

***Клеймение** — таврувáння.

***Клеймо** — таврó, -рá.

***Клейстер** — кля́йстер, -тру.

***Клепка**—нютувáння; (*в бочке*) — клéпка.

***Клетка** — клíтка, -ки.

Клетчатка — целюльóза, -зи.

***Клещи** — клíщі, -щів.

***Клин** — клин, -ну; **К.** стопорный — стóпорний клин.

***Клинить** — закли́нювати.

***Клинок** (*шашки*)—залíзко, -ка.

Кличка — прíзвисько, -ка; по кличке — на прíзвисько.

Клуб — клуб, -ба.

***Ключ** (*водян.*)—джерелó, -лá; (*гаечный*) — ключ, -чá; **К.** гаечный — ключ мутрови́й; **К.** простой—звичáйний ключ; **К.** разводной — розвідни́й ключ; **К.** раздвижной (французский) — розсувни́й ключ; **К.** регулятора — ключ регуля́тора; **К.** рожковый — ріжкáтий ключ; **К.** стратегический — стратегíчний ключ.

***Книга** — кни́жка, -ки; кни́га, -ги; **К.** арестованных — кни́га заарештóваних; **К.** дежурных — кни́га вартови́х; **К.** для медицинского осмотра — кни́га для медúчного óгляду; **К.** для чтения —

книжка для читання; К. жалоб — книга на скарги; К. заболевших — книга хворих; К. разносная — розносна книжка; К. шнуровая — шнурована книга.

*Книжка — книжка, -ки; красноармейская К. — червоноармійська книжка; К. полевая — польова книжка.

*Книжная передвижна — пересувна бібліотека, -ки.

*Книзу — донизу, вниз.

*Кнопка — ґудзик, -ка; К. вызывная — викличний ґудзик.

*Кнопочный коммутатор — ґудзиковий комутатор.

Кнут — батіг, -тога.

Ко — до; „Ко мне"—„До мене".

*Кобур — кобура, -ри.

*Ковать — (*о лошади*) підковувати; (*железо*) — кувати.

*Ковер (коврик) маскировочный — килим маскувальний.

*Ковка — кування; (*лошади*) — підковування.

*Ковочная ведомость — відомість підковування.

*Ковш — ківш, ковша.

*Когти (*для лазания*) — кігті, -тів.

*Код — код, -ду.

*Кожа — (*сырая*) шкіра, -ри; (*выделанная*) — ремінь, -меню; К. подошвенная — підошовний ремінь.

*Кожаный — шкіряний, реміниий; К. башмак — черевик шкіряний; К. петля — ремінна петля; К. подушка — шкіряна подушка.

*Кожух — кожух, -ха.

*Козел (*гимнаст.*) — кобилка, -ки. [ний (стояк).

*Козловый (устой) — кобиличний (стоян).

*Козлостав — кобиличник, -ка.

*Козлы — (*инж.*) кобилиця; (*винтовок*) — козла; (*для распилки дров*) — козли, -зел.

*Козырек — дашок, -шка.

*Койка — ліжко, -ка.

*Конор — кокер, -ра.

*Кол — кіл (кола), кілок; К. анкерный — анкерний кілок; К. коновязный — конов'язний кілок; К. цепной — кілок ланцюга.

*Колебание — коливання; (*маятника*) — гойдання; (*стойки*) — хитання; (*о человеке*) — вагання.

*Колебательное движение — коливальний рух.

*Колено — коліно, -на; К. всасывающее — всисне коліно.

*Колено (*поворот окопа*) — коліно, -на.

*Коленчатый — колінчастий; К. выступ — колінчастий виступ; К. прорезь — колінчастий проріз; К. рычаг — колінчастий важіль.

*Колесико — колісце, -ця.

*Колесница — колісниця, -ці.

*Колесный — колісний; К. втулка — колісний утулок; К. лафет — колісний лафет; К. ход — колісний хід.

*Колесо — колесо, -са.

*Колея — колія, -лії.

*Колики — колька, -ки.

*Количественный — кількісний.

***Количество**—кількість, -кости.

Коллектив — колектив, -ву.

Коллективно — колективно.

***Коллиматор** — коліматор, -ра.

***Коллодийный пироксилин** — колодійний піроксилін, -ну.

***Коловорот** — коловоріт, -рота.

***Колодезь, колодец** — колодязь, -зя, криниця, -ці; **К.** водосборный—водозбірня; **К.** минный — підкінний колодязь; **К.** Нортоновский — Нортонівський колодязь; **К.** открытый — відкритий колодязь; **К.** сборный — збірний колодязь; **К.** трубчатый — трубовий колодязь.

***Колодка**—колодка,-ки, (*обув.*) копил, -ла; **К.** выбрасывателя — колодка викидача; **К.** прицельная—колодка мірникова.

***Колокол**—дзвін (дзвону); дзвінок, -нка.

***Коломазь** — коломазь, -зи.

***Колонка** — колонка; **К.** бронзовая — спижова колонка.

***Колонна** — колона, -ни; **К.** по одному — колона одинцем; **К.** по два — колона двійками; **К.** по три — колона трійками; **К.** по четыре — колона чвірками; **К.** по шесть — колона шістками; **К.** взводная — чотова колона; **К.** походная — похідна колона; **К.** резервная — резервова колона; **К.** ротная — сотенна колона.

Колотушка — довбешка.

***Колпак** — ковпак, -ка; **К.** воздушный — повітряний ковпак; **К.** поварской — кухарський ковпак; **К.** ручки — ковпак ручки; **К.** с подножкой на ось — ковпак із ступійкою на вісь.

***Колпачек**—ковпачок, -чка; **К.** латунный — мосяжний ковпачок.

***Колышен** — кілочок, -чка.

***Кольцевой** — кільцевий; **К.** бороздка — кільцевий рівчачок; **К.** выем — кільцева виїмка; **К.** выступ — кільцевий виступ; **К.** желоб — кільцевий жолоб; **К.** канавка — кільцевий рівчачок; **К.** паз — кільцева гара; **К.** позиция — кільцева позиція; **К.** поясок — кільцевий поясок; **К.** проволока — кільцевий дріт; **К.** трубочный состав—кільцева запальникова злука; **К.** упор—кільцева упора.

-***Кольцеобразный** — кільцюватий.

***Кольцо** — кільце, -льця; **К.** бумазейное — барханове кільце; **К.** веревочное—мотузяне кільце; **К.** для шариков — кільце для кульок; **К.** желобчатое — жолобчасте кільце; **К.** зажимное — затискне кільце; **К.** закрепляющее — закріпне кільце; **К.** латунное — мосяжне кільце; **К.** ложевое—ложове кільце; **К.** обтюрирующее—обтураційне кільце; **К.** переднее — переднє кільце; **К.** перекрывающее — перекривне кільце; **К.** предохранителя — кільце запобіжника; **К.** прицельное — кільце мірникове; **К.** разводное — розвідне кільце; **К.** разрезное — розрізне кільце; **К.** раз'емное —

роз'ємно кільце́; К. регулирующее — регуляційне кільце́; К. скрепляющее — скріпне́ кільце́; К. соединительное—злучне́ кільце́; К. стяжное — стяжне́ кільце́; К. тесемочное —стрічкове́ кільце́; К. установочное—устано́вно кільце́; К. цапфенное — ца́пфене кільце́; полукольцо — півкільце́.

*Кольчуга—кільча́стий па́нцер.

*Кольчужный способ плетения —кільча́сто плоті́ння.

Колючий —колю́чий; К. проволока — колю́чий дріт.

*Колющее оружие — коло́льна збро́я.

*Ком — гру́дка, -ки, гру́да, -ди; К. земли — гру́дка землі.

*Команда — кома́нда, -ди; К. исполнительная — викона́вча кома́нда; К. музыкантская—музи́цька кома́нда; К. пожарная — поже́жна кома́нда; К. сборная — збі́рна кома́нда; К. слухачей — кома́нда підслу́хувачів; К. штабная — кома́нда шта́бова.

*Командир — команди́р, -ра, старшина́, -ни́; К. арт. дивизиона —команди́р гарма́тного дивізіо́ну; К. батальона — команди́р батальйо́ну; К. батареи — команди́р батерії; К. взвода—команди́р чоти́; Командир дивизии — команди́р дивізії; К. звена — команди́р ла́нки; К. корпуса — команди́р ко́рпусу; К. обоза — команди́р ва́лки; К. отделения — команди́р ро́ю; К. отдельной части — команди́р окре́мої части́ни; К. парка—команди́р па́рку; К. полка — команди́р по́лку; К. роты — команди́р со́тні; К. эскадрона—команди́р кінної со́тні; К. единоначальник — команди́р єдинона́чальник; К. Раб.-Кр. Красной армии — старшина́ Роб.-Сел. Червоної а́рмії.

*Командировать —відря́джати.

*Командировка—відря́дження.

*Командный — кома́ндний; К. пункт — кома́ндний пункт; К. состав—кома́ндний склад; К. состав младший, средний, старший, высший — Кома́ндний склад мо́лодший, сере́дній, ста́рший, ви́щий; К. фехтование — фехтува́ння кома́ндами.

*Командование—кома́ндування; К. высот — кома́ндування висо́т; К. точек — кома́ндування то́чок; К. части—кома́ндування части́ни.

*Командовать — кома́ндувати.

*Командующий — що кома́ндує; К. войсками — кома́ндувач військом.

*Комбинированный — комбіно́ваний; К. вечер — комбіно́вана вечі́рка; К. гусенично-колесный ход — комбіно́ваний плазуно́воколі́сний хід; К. огонь — комбіно́ваний вого́нь; К. порядок — комбіно́ваний поря́док.

*Комбинировать —комбінува́ти.

*Комель (комли) — окоре́нок, -нка.

*Комендант — коменда́нт, -та; К. города — коменда́нт мі́ста; К. лагеря — коменда́нт та́бору.

*__Комендантский__ — комендантський; К. управление — комендантська управа.

*__Комиссар__ — комісар, -ра; военный К. — військовий комісар; К. дивизии — комісар дивізії; К. корпуса — комісар корпусу; народный К. по военным и морским делам — народній комісар військових та морських справ; К. отдельной бригады — комісар окремої бригади; К. полка — комісар полку; К. части — комісар частини.

__Комиссариат военный__ — військовий комісаріят, -ту.

__Комиссарский состав__ — комісарський склад.

__Комиссия__ — комісія, -сії.

__Комитет__ — комітет, -ту; К. партии — комітет партії; К. судей — комітет суддів.

*__Комнать, скомнать__ — м'яти, зім'яти.

__Коммунизм__ — комунізм, -му.

*__Коммуникационная линия__ — комунікаційна лінія.

__Коммунист__ — комуніст, -та.

*__Коммутатор__ — комутатор, -ра; К. кнопочный — ґудзиковий комутатор; К. пирамидальный — пірамідальний комутатор; К. рычажный — важільний комутатор; К. центральный — центральний комутатор; К. штепсельный — притичковий комутатор.

__Комната__ — кімната, -ти.

__Компактный__ — компактний.

*__Компас__ — компас, -са.

*__Комплент__ — комплект, -ту; К. боевой — бойний комплект.

*__Комплентование__ — комплектування.

*__Компрессор__ — компресор, -ра.

__Комсостав__ — комсклад, -ду.

__Ком'ячейна__ — комосередок, -дку.

__Конвенционные тони__ — конвенційні струми.

__Конвенция__ — конвекція.

*__Конвоировать__ — конвоювати.

*__Конвой__ — конвой, -вою.

*__Конвойный__ — конвойний; К. наряд — конвойний наряд; К. самолет — конвойний літак.

*__Конденсатор__ — конденсатор, -ра; К. линейный — конденсатор лінійний.

*__Кондиция__ — кондиція, -ції.

*__Кондуктор__ — кондуктор, -ра.

*__Кондукторсний__ — кондукторський; К. бригада — кондукторська бригада.

*__Конен__ (*стропил*) — гребінь, -бевя.

*__Конец__ — кінець, -нця; К. завинтованный — загвинтований кінець; конец (*веревка*) — мотузка.

*__Конечный, концевой__ — кінцевий; К. скорость — кінцева швидкість.

*__Конечный телефонный аппарат__ — кінцевий телефонний апарат.

*__Конический__ — конічний; К. гайка — конічна мутра; К. движение пули — конічний рух кулі; К. скат — конічний покіт; К. шестерня — конічна шестерня.

*Конница — кінно́та, -ти.

*Конно-артиллерийский дивизион — кінно-гарма́тний дивізіо́н.

*Конно-прожекторный — кінно-проже́кторний.

*Конный — кінний; К. армия — кінна а́рмія; К. артиллерия — кінна артиле́рія; К. тяга — кінно тягло́.

*Коновод — конові́д, -вода.

*Коновязь — коно́в'язь, -зя.

*Коновязный кол — коно́в'язний кіло́к.

*Конопатить — конопа́тити.

*Конский — кінський; К. ремонт — кінський ремо́нт; К. состав — кінський склад.

*Конструкция — констру́кція, -ції.

*Консультационное бюро — консультаційне бюро́.

*Контакт — до́тик, -ку; до́тичка, -ки; К. земной — земний до́тик.

*Контактный стержень — дотичко́вий прут.

Контора почтовая — пошто́ва конто́ра.

*Контр-апроши — контр-апро́ші.

Контр-атака — контр-ата́ка.

*Контр-буфер — контр-відпру́жник.

*Контр-разведка — контр-ро́звідка.

*Контр-революционный — контр-революційний.

*Контр-революция — контр-револю́ція, -ції.

*Контр-рельс — при́рейка, -ки.

*Контр-удар — контр-уда́р, -ру.

*Контр-форс — (*в орудии*) відпірник, -ка.

*Контр-эскарп — контр-еска́рп.

*Контраст — контра́ст, -т

*Контрольный — контро́л

К. окно — контро́льне вікн ; плennый — контро́льний по ний; К. столб — контрольний стовп; К. точки — контро́льні то́чки; К. черточка — контро́льна ри́ска.

*Контры — ко́нтри, -рів.

*Контузить — конту́зити.

*Контузия — конту́зія, -зії.

*Контур — о́брис, -су.

*Контурный — обрисо́вий; К. знак — обрисо́вий знак.

*Конус — ко́нус, -су.

Конфликт — конфлі́кт, -ту.

*Концовое окно — кінце́ве вікно́.

*Концентрация — концентра́ція, -ції.

*Концентрический — концентри́чний.

Кончать, кончить — кінча́ти, скінчи́ти.

*Конь — кінь (коня́); К. боевой — муштро́вий кінь; К. с ручками — кінь із ру́чками

*Конюх — стайня́р, -ра́.

*Конюшня — ста́йня, -ні.

*Координировать — координува́ти.

*Копать, -ся — копа́ти, -ся, ри́ти, -ся.

*Копер — копа́р, -ра.

*Копировальная бумага — копіюва́льний папі́р.

***Копировать** — копіювати.
***Копия** — копія, -пії.
***Копыто** — копит(б), -та.
***Копье** — ратище, -ща.
***Кора** — кора, -ри.
***Корабельный** — корабельний; К. узел — морський вузол.
***Корабль линейный** — лінійний корабель, -бля.
***Корда** — линва, -ви.
***Кордон** — кордон, -ну.
***Коренной** — основний, ґрунтовний; (*лошадь*) — голобельний, дишельний; К. унос — дишельна пара коней.
***Корень** (*в арт. запряжке*) — дишельна пара.
***Корзина, н-ка** — кошик, -ка; К.-на напорамы—гніздо панорами.
***Коричневый** — брунатний.
Корм подножный —паша, -ші.
***Корма** — корма, -мів.
***Кормовой**—харчовий; К. деньги — харчові гроші.
***Корневой** — кореневий; К. часть — коренева частина; К. шайба — коренева шайба.
***Короб** — короб, -ба.
***Коробка** — коробка, -ки; К. воспламенительная—запальна коробка; К. дымовая — димниця; К. жестяная — бляшана коробка, бляшанка; К. магазинная — магазинова коробка; К. патронная—набійна коробка; К. прицела — коробка мірникова; К. ружейная —рушнична коробка; К. ствольная — цівкова коробка; К. ударной трубки — коробка ударного запальника; К. шестерни — коробка шестерні.
***Коробчатый** — коробчастий; К. связь — коробчастий пов'яз.
***Коромысло** — коромисло, -ла.
***Короткий** — короткий.
***Корпус** — корпус, -са; К. гранаты — корпус гранати; К. железный — корпус залізний; К. кавалерийский — кінний корпус; К. мины — корпус міни; К. стрелковый — стрілецький корпус; К. (*тело*) — корпус, -са; К. трубки — корпус дистанційного запальника.
***Корректирование** — коректування.
***Корректировать** — коректувати; К. стрельбу — коректувати стріляння.
***Корректура** — коректура, -ри.
Корреспондент — кореспондент, -та.
***Корридор** — коридор, -ру.
Корточки — почіпки; на К. садиться — сідати на почіпках.
***Корчевание** — корчування.
***Корыто** — корито, -та; К. водопойное — напувальне корито.
***Косогор** — косогір, -гору.
***Косой**— скісний; К. прорезь— скісний проріз.
***Косоприцельный огонь** — навскісний вогонь.
***Костер** — багаття.
***Костыль** — милиця, -ці; К. рельсовый — бретваль, -ля.
***Кость жженная**—палена кістка.

***Косяк** — (*в колесе*) дзвоня́к, -ка; (*оконный*) — лу́тка, -ки.
***Котел** — каза́н, -на́; состоять на К. — користува́тися з ва́рева.
***Котелок** — казано́к, -нка́.
***Котловина** — улого́вина, -ни.
***Коуш** — окі́вка, -ки.
***Кочка** — гру́дка, -ки, гру́да, -ди.
***Кочноватый** — грудкува́тий.
***Кошель** — (*для сена*) сі́тка, -ки.
***Кошка** — кі́твиця, -ці, кі́шка, -ки.
***Крага** — кра́га, -ги.
***Край** (*конец*) — край (кра́ю), кіне́ць, -нця́.
***Крайний** — кра́йній, грани́чний; заднее К. положение — за́днє грани́чне поло́ження.
***Кран** — кран, -ну.
***Крановый** — крано́вий.
***Красить** — фарбува́ти, ба́рвити.
***Краска** — фа́рба, -би, ба́рва, -ви; К. грунтовая — ґрунтова́ фа́рба.
***Краскомет** — фарбоме́т, -та.
***Красная Армия** — Черво́на Армія.
Красноармеец — червоноармі́єць, -ця; К почетный — поче́сний червоноармі́єць.
Красноармейский — червоноармі́йський; К. книжка — червоноармі́йська кни́жка.
***Красный** — черво́ний.
Красный (Ленинский) уголок — Черво́ний (Ле́нінський) куто́к.
***Кратний, -ко** — коро́ткий, -ко; К. опись лошадям — коро́ткий ре́єстр ко́ней.
***Кратковременный** — коротко-ча́сний; К. отпуск — короткоча́сна відпу́стка.
***Крахмал** — крохма́ль, -лю.
***Крейсер** — кре́йсер, -ра.
***Крейсировать** — крейсува́ти.
***Кремальер** — кремі́льє́ра, -ри.
***Крен** — на́хил, -лу, крен, -ну.
***Кренить** — вахиля́ти, хили́ти.
***Крепительный болт** — закріпни́й прого́нич.
***Крепостной** — форте́чний; К. артиллерия — форте́чна артиле́рія; К. минная часть — форте́чна мі́нна части́на; К. постройка — форте́чна буді́вля; К. форт — форте́чний форт.
***Крепость** — форте́ця, -ці; міць, мо́ци; К. склад — форте́ця склад, -ду.
***Кресло** — крі́сло, -ла.
Крест, крестик — хрест, -та́.
***Крестовидная вязка** — на́вхре́сне в'яза́ння.
***Крестовина** — перехре́стя, -тя.
***Кривая** (*линия*) — крива́; К. высот прицелов — крива́ висо́т мі́рників; К. давления газов — крива́ ти́ску га́зів; К. колебания ствола — крива́ хита́ння ці́вки.
***Кривизка** — кривина́, -ни́.
***Криволинейный** — криволіні́йний.
***Кристаллический** — кристалі́чний.
Критика — кри́тика, -ки.
Кровать — лі́жко, -ка.

*Кроки — крокі́.

*Крокировка местности — крокува́ння місце́вости.

*Кронверк — кро́нверк, -ка.

*Кронциркуль — кронци́ркель.

*Кронштейн — кре́мпіль, -пеля; К. оттяжка — відтяжни́й кре́мпіль; К. прицела — кре́мпіль мірнико́вий; К. трубки ударника — кре́мпіль тру́бки уда́рника.

*Круг — ко́ло, -ла; К. спасательный — ратунко́ве ко́ло.

*Круглогубцы — круглогу́бці, -ців.

*Круглый — кру́глий; К. отверстие — кру́глий о́твір, кру́гла ді́рка.

*Круговой — кругови́й, колови́й; К. визирование — кругове́ зо́рення; К. желобок — колови́й жолобо́к; К. закатка — колови́й о́бтиск; К. защита — кругова́ засло́на; К. захват — колови́й за́чіп; К. обзор — кругови́й о́гляд; К. отбив — колове́ відбива́ння; К. отвод — колове́ відве́дення; К. охранение — колова́ охоро́на; К. паз — колова́ ґа́ра; К. размах — колови́й ро́змах; К. толчок — колови́й поштовх.

*Кругозор — кругови́д, -ду.

*„Кругом" — „оберни́сь".

*Кругообразный — колува́тий; К. вращение — кружа́льний рух.

*Кружить — кружля́ти, верті́ти.

*Кружный путь, кружным путем — кружна́ доро́га, кружно́ю доро́гою.

*Кружок — кружо́к, -жка́, ґурто́к, -тка́; К. картонный — тексту́ровий кружо́к; К. клубный — клу́бний гурто́к; К. свинцовый — олив'я́ний кружо́к; К. суконный — суко́нний кружо́к.

Круп (*лошади*) — зад, -ду.

Крупа — крупи́, -пів.

*Крупный — вели́кий; К. масштаб — вели́ко мі́рило; К. мушка — вели́ка му́шка.

*Крутизна, крутость — кру́тість, -тости, кру́ча, -чі; К. нарезов — кру́тість нарі́зів; К. передняя — пере́дня кру́тість; К. постоянная — пості́йна кру́тість; К. прогрессивная — росту́ча кру́тість; К рва — кру́тість ро́ву; К. тыльная — за́дня кру́тість.

*Крутой, круто — крути́й, кру́то, стрімки́й; К. откос — крута́ спохо́вина; К. берег — стрімки́й бе́ріг; К. траектория — стрімка́ траекто́рія.

*Круча — кру́ча, -чі.

*Крушение — розбиття́, катастро́фа, -фи.

*Крыло, -ья — крило́, -ла́, (*мн.*) кри́ла; К. большое — вели́ке крило́; К. железное — залі́зне крило́.

*Крылышки — кри́льця.

*Крытый — кри́тий; К. вагон — кри́тий ваго́н.

*Крыша — дах, -ху.

*Крышеобразный — дахува́тий.

*Крышка — по́кришка, -ки; К. боковая — бокова́ по́кришка; К. короба — по́кришка ко́роба; К. магазинной коробки — по́кришка

магазинно́вої коро́бки; К. откидная — відкидна́ по́кришка.

*Крюк — гак, -ка́; К. вальковый — о́рчиковий гак; К. панорамы — гак панора́ми; К. упосный — гак штольва́ги; К. шворневой — шворіне́вий гак.

*Крючок — гачо́к, -чка́; К. вальковый — о́рчиковий гачо́к; К. спусковый — ко́щок, -ка.

*Ксилол — ксило́л, -лу.

*Кряж — кряж, -жа; горный К. — гірське́ па́смо.

*Кубатура — кубату́ра, -ри.

*Кувыркание пули — переверта́ння ку́лі.

*Кузнец — кова́ль, -ля́; К. строевой — муштро́вий кова́ль.

*Кузнечный — кова́льський; К. инструмент — кова́льський струме́нт.

*Кузница — ку́зня.

*Кузов — я́щик, -ка.

*Кулак — кула́к, -ка́; К. зажимный — затиско́вий кула́к; К. упорный — упі́рний кула́к.

*Кулачек — кулачо́к, -чка́; К. с проволочной пружиной — кулачо́к із дротяно́ю пружи́ною.

*Кулисы — кулі́си; (*театр.*) — лашту́нки.

*Культсмычка — культ'една́ння.

Купанье — купа́ння.

*Купол — ба́ня, -ні.

*Курган — моги́ла, -ли.

Курить — кури́ти, пали́ти.

*Курок — куро́к, -рка́; К. болтается — куро́к хита́ється; К. взведение — зве́дення курка́; К. не взводится — курок не зво́диться; К. с пуговкой — курок із голо́вкою; „Курок" — „Куро́к".

*Курс полета — на́прям льо́ту.

*Курсант — юна́к, -ка́, курса́нт, -та.

Куст — кущ, -ща́.

*Кустарник — чагарни́к, -ку́.

*Кухня — ку́хня, -ні; К. походная — похі́дна ку́хня.

Куча — ку́па, -пи.

*Кучность — гу́стість, -тости; К. боя — гу́стість бо́ю; К. попадания — гу́стість влуча́ння; К. стрельбы — гу́стість стріля́ння.

Кушанье — стра́ва, -ви.

*Кювет — кана́ва, -ви, кюве́та, -ти.

*Кюрвиметр — курвіме́тер, -тра.

Л

*Лаборатория — лаборато́рія, -рії.

*Лава — ла́ва, -ви.

*Лавка (*седла*) — ла́вка, -ки; Л. березовая — ла́вка бере́зова.

*Лагерный — таборо́вий; Л. палатка — таборо́вий наме́т; Л. расположение — та́бор, таборо́ве розташува́ння; Л. сбор — таборо́ві збо́ри; Л. служба — таборо́ва слу́жба; Л. участок части — таборо́ва ді́льни́ця части́ни.

*Лагерь — та́бор, -ру; Л. по-

движной — рухомий табор; Л. стационарный — стаціонарний табор.

Ладонь — долоня, -ні.

*Ладыга, ладыжка — щиколоток, -тка.

Лазание — лазіння.

*Лазарет — шпиталь; Л. ветеринарный — ветеринарний шпиталь; Л. этапный — етапний шпиталь.

*Лазаретный — шпитальний; Л. линейка — шпитальна лінійка.

*Лазурь берлинская — блакит, -ту берлінський.

*Лазутчик — пластун, -на.

*Лакировать — лакувати.

*Лакмус — лакмус, -су.

*Лампа — лямпа, -пи; Л. висячая — висна лямпа; Л. паяльная — лютувальна лямпа; Л. светосигнальная — гаслова лямпа; Л. столовая — столова лямпа.

*Ламповый — ламповий; Л. радиостанция — лямпова радіостанція; Л. стекло — лямпове скло.

*Ламповщик — лямпар, -ря.

*Лапа — лапа, -пи; шворневая Л. — лапа шворінева.

*Лапка — лапка, -ки; Л. предохранителя — лапка запобіжника.

*Лапчатый — лапастий.

*Латунный — мосяжний; Л. гильза — мосяжна гільза; Л. колпачек — мосяжний ковпачок; Л. кольцо — мосяжне кільце; Л. кружок — мосяжний кружок.

*Латунь — мосяж, -жу.

*Лафет — лафет, -та.

*Лафетный — лафетовий.

*Лебедка — катеринка, -ки.

*Левый — лівий; Л. концевая часть — ліва кінцева частина; Л. фланг — лівий фланк; „Левое 0-00“ — „Лівіш 0-00“; влево — вліво; налево — ліворуч.

*Легенда — пояснення.

*Легкий — легкий; Л. атлетика — легка атлетика; Л. блиндаж — легкий бліндаж; Л. кирко-мотыга — легкий мотико-дзьобак; Л. пулемет — легкий кулемет; Л. телефонный провод — легкий телефонний провід; Л. топор — легка сокира.

*Легковой автомобиль — пасажирний автомобіль.

*Легковоспламеняющийся — займистий; Л. вещество — займиста речовина.

*Легкоплавкий — легкотопний.

*Легкопулеметное отделение — легкокулеметний рій.

*Легкость — легкість, -кости; Л. на ходу — ходова легкість.

*Лед — лід, льоду; (*плавуч.*) крига, -ги.

*Ледорез — накрижник, -ка.

*Ледоход — кригоплав, -ву.

*Лежа — навлежачки.

Лежание — лежання.

*Лежень — лежень, лежня.

*Лезвие — лезо, -за.

*Лекало — модло, -ла.

Лекарский — лікарський; Л. помощник — лікарський помічник.

Лекарство — ліки.

Ленивый — лінивий.

Ленинский уголок (красный) — Ленінський куток (червоний).
***Ленпалатка** — леннамет, -ту.
***Лента** — стрічка; *Л.* изолировочная — ізоляційна стрічка; пороховая *Л.* — порохова стрічка; пулеметная *Л.* — кулеметна стрічка.
***Лентопротяжный механизм** — механізм стрічкотяжний.
***Ленточка** — стрічечка, -ки.
***Ленточный** — стрічковий; *Л.* порох — стрічковий порох.
Ленуголок — ленкуток, -тка.
***Ленчик** — орчак, -ка.
***Лепешка пороховая** — пороховий коржик, -жика.
***Лес** — ліс, -су; *Л.* вырубленный — вируб, -бу; зруб, -бу; *Л.* горелый — згар, згари; *Л.* лиственный—листяний ліс; *Л.* хвойный — глидевий ліс.
***Лесистый** — лісистий; *Л.* местность — лісиста місцевість.
***Лесник** — лісник, -ка; дом *Л.* — лісників дім.
***Лесной** — лісовий.
***Лестница** — сходи; драбина; *Л.* приставная — драбина; *Л.* наклонная — похила драбина; *Л.* отвесная — сторчова драбина.
***Летательный** — літний; *Л.* аппарат — літний апарат.
***Летний** — літній; *Л.* откидной сошник — літній відкидний леміш.
***Лётный состав** — літний склад.
***Летучий** — летучий; *Л.* мосток — летучий місток; *Л.* почта — летуча пошта; *Л.* раз'езд— летучий роз'їзд; *Л.* сапа — летуча сапа.
***Летучка** — летучка, -ки.
***Летчик** — літун, -на; *Л.* наблюдатель — літун-стежач.
***Лечебный** — лікарський; *Л.* заведение — лікарня; *Л.* пункт— лікарський пункт.
Лечение — лікування.
Ликвидация — ліквідація, -ції.
Ликвидировать — ліквідувати.
***Лимб** — лімб, -бу.
***Линейка** — лінійка, -ки; *Л.* боковая (*в лагере*) — бокова лінійка; *Л.* задняя (*в лагере*) — задня лінійка; *Л.* коленчатая — колінкувата лінійка; *Л.* лазаретная — шпитальна лінійка; *Л.* масштабная — мірильна лінійка; *Л.* передняя (*в лагере*) — передня лінійка; *Л.* средняя (*в лагере*)— середня лінійка; *Л.* стрелковая — стрілецька лінійка; *Л.* шарнирная — суставна лінійка.
***Линейный** — лінійний; *Л.* зажим — лінійний затиск; *Л.* конденсатор — лінійний конденсатор; *Л.* корабль — лінійний корабель; *Л.* крейсер — лінійний крейсер; *Л.* масштаб — лінійне мірило; *Л.* мера — лінійна міра; *Л.* угол — лінійний кут; *Л.* часть — лінійна частина.
***Линза** — лінза, -зи.
***Линия** — лінія, -нії; *Л.* боевая — бойова лінія; *Л.* винтовая — гвинтова лінія; *Л.* внутренняя — лінія середова; *Л.* водораздельная — вододільна лінія; *Л.*

водосоединительная — водозбі́жна лі́нія; Л. выстрела — лі́нія по́стрілу; Л. горизонта — лі́нія по́зему; Л. коммуникационная — комунікаці́йна лі́нія; Л. наружная — зо́внішня лі́нія; Л. натуральная — натура́льна лі́нія; Л. нижняя — ни́жня лі́нія; Л. огня — лі́нія вогню́; Л. полета пули — лі́нія льо́ту ку́лі; Л. полуденная—лі́нія півде́нна; Л. прерывчатая — лі́нія перери́вчаста; Л. прицеливания — лі́нія паці́льна; Л. профильная — лі́нія профіле́ва; Л. прямая — про́ста лі́нія; Л. разграничительная — розмежува́льна лі́нія; Л. сплошная — суці́льна лі́нія; Л. сходящиеся — збі́жні лі́нії; Л. средних точек попадания — лі́нія сере́дніх то́чок влуча́ння; Л. танков — лі́нія та́нків; Л. телефонная — телефо́нна лі́нія; Л. фронтальная — фронта́льна лі́нія; Л. ходовая — ходова́ лі́нія; Л. цели — лі́нія ці́ли; провешивать л-ию — тичкува́ти лі́нію; извилина линии — вилина́ лі́нії; утолщение линии — погру́бшення лі́нії.

*Линять—(*о лошади*) линя́ти.

*Лирка правила—лі́рка прави́ла.

*Лист — лист, -ту, (*бумаги*) а́ркуш, -ша; Л. нарядов — лист наря́дів; Л. основания — а́ркуш осно́ви; Л. подушки — а́ркуш по́душки; Л. прививок — лист щепі́ння.

Листва — ли́стя, -тя; Л. опавшая — опа́ле ли́стя.

*Лиственный — листови́й; Л. дерево — листяне́ де́рево.

*Листовка — мете́лик, -ка.

*Листовое железо — аркуше́ве залі́зо.

*Лисья нора — ли́сяча нора́.

Литература — літерату́ра, -ри.

Литографированный—літографо́ваний.

Лицо — лице́, -ця́, осо́ба, -би; Л. должностное — службо́ва, урядо́ва осо́ба; обращены лицом — пове́рнені лице́м; Лицом в поле — лице́м до по́ля.

*Личинка — шруба́к, -ка́; Л. боевая — бо́йний шруба́к.

Лично — особи́сто.

Личность — осо́ба, -би; достоверность Л. — правди́вість осо́би; удостоверение Л. — по́свідка, посві́дчення.

*Личный — особи́стий; особо́вий; Л. дело — особи́ста спра́ва; Л. знак — особи́стий знак; Л. наблюдение — особи́стий до́гляд; Л. номер — особи́стий ну́мер; Л. обещание — особи́ста обіця́нка; Л. общение — особи́сті зно́сини; Л. осмотр — особи́стий о́гляд; Л. пример — особи́стий при́клад; Л. состав — особо́вий склад.

*Лишать, лишить — позбавля́ти, позба́вити.

Лишение — позба́влення.

*Лоб — лоб, -ба, чоло́, -ла́.

*Лобовой—лобови́й; Л. связь— лобова́ в'язь; Л. часть — лобова́ части́на.

*Логом (дернина) — подовжиком (дернина).

*Лодка — човен, -вна; Л. подводная — підводний човен.

*Лодочная повозка — човновий віз.

*Ложа — ложа, -жі.

*Ложбина, -нка — жолобина, -ни.

*Ложевой — ложовий; Л. глазок (глазки) — ложове вічко; Л. кольцо — ложове кільце.

*Ложемент — шанець, -нця.

Ложиться, лечь — лягати, лягти; „Ложись“ — „лягай“.

Ложка — ложка, -ки, (*разливная*) — ополоник, -ка.

*Ложный — фальшивий; Л. батарея — фальшива батерія; Л. действия — фальшиві дії; Л. окоп — фальшивий шанець; Л. передвижение — фальшивий рух; Л. позиция — фальшива позиція; Л. постройка — фальшива будівля; Л. толчек — фальшивий поштовх.

*Лоза — лоза, -зи.

*Лозунг — гасло, -ла.

*Локоть — лікоть, -ктя.

*Локтевой уступ — ліктьовий приступок.

*Лом — лом, -му.

*Лопасть — лопать, -ти; Л. с отсекающим зубом и отражательным выступом — лопать із зубомвідрубом та відбивним виступом.

*Лопата — лопата, -ти; Л. большая — велика лопата; Л. малая — мала лопата.

*Лот (*для измерения глубины*) — олівниця, -ці.

*Лоток — лоток, -тка, (*арт.*) короб, -ба; Л. подающего механизма — лоток подавального механізму.

*Лошадь — кінь, коня; Л. заводная — запасний кінь; Л. строгая — строгий кінь; Л. строевая — муштровий кінь.

*Лощина — перебалочок, -чка.

*Луг — лука, -ки; Л. мокрый — заливна лука; Л. сухой — левада, -ди.

*Лудить, полудить — лудити, полудити.

*Лука (*седла*) — облук, -ку.

*Луч — промінь, -меня; Л. блуждающий — мандрівний промінь; Л. зрения — промінь зору; Л. света — промінь світла.

*Лучеиспускание — промінювання.

*Лучепреломление — промінеломність, -ности.

*Лучший — кращий; Л. стрелок — кращий стрілець.

*Лыжи (*мн.*) — лижви (лижов).

*Лыжник — лижовник, -ка.

*Людской — людський; Л. состав — склад людей.

*Люисит — люїзит, -ту.

*Люк — люк, -ка; (*впускная дверь*) ляда; Л. с крышкою — люк із лядою.

*Люлька — колиска, -ки.

*Люнет — люнета, -ти.

*Лямка — ляма, -ми.

Ляшка — стегно, -на.

М

*Магазин — магазин, -ну; М. патронный — магазин для набоїв; М. продовольственный — харчовий склад.

*Магазинный — магазиновий; М. защелка — магазинова защіпка; М. коробка — магазинова коробка; М. оружие — магазинова вброя.

*Магнетизм — магнетизм, -му.

*Магнит — магнет, -та.

*Магистраль — магістраля, -лі.

*Магнитный — магнетний; М. свойство — магнетна властивість; М. стрелка — магнетна стрілка.

*Мазь — мазь, -зи; (*лекарство*) масть, -ти; Мазь сапожная — мазь для чобіт.

Маловажный — малозначний, маловажний.

*Малозаметность — непримітність; М. на расстоянии — непримітність на віддаленні.

*Малостойкий — нетривкий; М. газ — нетривкий газ.

*Малочисленность — нечисленність.

*Малый — малий; М. кирко-мотыга — малий мотико-дзьобак; М. лопата — мала лопата; М. напряжение (*тока*) — мала напруга; М. отверстие — малий отвір; М. привал — коротка постоянка; М. топор — мала сокира; М. шанцевый инструмент — малий шанцевий струмент.

*Малярный — малярський.

*Маневр — маневр, -ру.

*Маневренный — маневровий; М. война — маневрова війна; М. способность — маневрова здатність.

*Маневрирование — маневрування.

*Маневрировать — маневрувати.

*Манеж — манеж, -жу.

Марксистский — марксівський.

*Марш — рух, -ху; (*команда*) руш; М. наступательный — наступний рух; М. отступательный — відступний рух; М. торжественный — урочистий рух; М. фланговый — фланковий рух; „Шагом марш“ — „Кроком руш“.

*Маршевый — маршовий; М. способность — маршова здатність.

*Маршировка — маршування.

*Маршрут — маршрут, -ту.

*Маршрутный — маршрутний; М. с'емка — маршрутно здіймання.

*Маск-ковер — маск-килим.

*Маск-костюм — маск-убрання.

*Маск-сети — маск-мережі.

*Маск-халат — маск-халат, -та.

*Маска-шлем — маск-шолом, -ма.

*Маска — маска, -ки; М. горизонтальная — позема маска.

*Маскировать, замаскировать — маскувати, замаскувати.

*Маскированно — масковано.

*Маскировка — маскування; М. декоративная — декоративне маскування; М. дымо-пиротехниче-

ская — димо-піротехнічне маскування; **М.** естественная — природне маскування; **М.** растительная — рослинне маскування; **М.** техническая — технічне маскування; меры **М.** — заходи маскування.

***Маскировочный прием** — маскувальний спосіб, -собу.

***Маскировщик**—маскувальник, -ка.

***Маскирующий**—маскувальний, що маскує; **М.** дым — маскувальний дим; **М.** замысел — маскувальний задум, -му.

***Масленка** — мазничка, -ки; **М.** с носиком — мазничка з носиком.

***Масло** — мастило, -ла, олія, -лії; масло, -ла; **М.** веретенное — веретенне мастило; **М.** машинное — машинове мастило; **М.** минеральное — мінеральне мастило; **М.** растительное — олія; **М.** церезин — церезин, -ну; **М.** цилиндровое — циліндрове мастило.

***Маслообразный** — оліюватий.

***Маслянистый** — оліїст й.

***Масса** — маса, -си; товща, -щі.

***Массирование** — скупчування.

***Массированный** — скупчений.

***Массовой** — масовий.

***Мастер** — майстер, -тра; оружейный **М.** — збройний майстер.

***Мастеровой**—майстровий, -бго.

***Мастерская** — майстерня, -ні.

***Мастерство** — майстерство, -тва.

***Мастика** — мастиво, -ва.

***Масштаб** — мірило, -ла; **М.** величина — велйкість мірила; **М.** времени — мірило часу; **М.** графический — графічне мірило; **М.** крупный — велике мірило; **М.** линейный — лінійне мірило; **М.** мелкий — дрібне мірило; **М.** оборотов колеса — мірило обертів колеса; **М.** поперечный — поперечне мірило; **М.** численный — числове мірило; **М.** шагов — мірило кроків; основание масштаба — основа мірила; точность масштаба — точність мірила; цена **М.** — ціна мірила.

***Масштабный** — мірильний; **М.** линейка — мірильна лінійка; **М.** знак — мірильний знак.

***Мат** — мат, -та; **М.** соломенный — солом'яний мат; **М.** хворостяной — хворостяний мат

***Материал** — матеріял, -лу; **М.** горючий — пальний матеріял; **М.** лесной — лісовий матеріял; **М.** набивочный — матеріял щільничвий; **М.** подручный — підручний матеріял; **М.** смазочный — мастило; **М.** перевязочный — матеріял перев'язний; **М.** починочный — полагодний матеріял.

***Материальны**—матеріяльний; **М.** часть — матеріяльна частина.

***Матка** — матка, -ки; **М.** зажимная—затискна матка; **М.** под'емного механизма— матка підіймального механізму.

***Матовый** — матовий; **М.** кольцо — матове кільце.

***Матрац** — матрац, -ца; (*набитый сеном*) — сінник, -ка.

*Матрос — матрос, -са.
*Махать, махнуть—махати, махнути; на махе — з маху.
*Маховик — маховик; М. под'емного механизма — маховик підіймального механізму.
*Маховичек — маховичок, -чка.
*Маховое колесо — махове колесо.
*Мачта — щогла, -ли.
*Мачтовый — щогловий.
*Машина — машина, -ни; М. броневая — панцерна машина; М. сапожная — шевська машина.
Машинально — машинально; М. вести счет — машинально рахувати.
*Машинизация — машинізація, -ції.
*Машинный — машиновий; М. двуколка — машинова бідка, -ки.
*Маяк — маяк, -ка; М. плавучий — плавний маяк.
Мгновенно — вмент, миттю.
*Медведица большая — віз (воза); М. малая — малий віз.
*Медицинский — медичний; М. осмотр — медичний огляд; М. персонал — медичний персонал; М. состав — медичний склад.
*Медный — мідний; М. выколотка — мідна вибивачка; М. наконечник — мідний наконечник; М. обтюрирующее кольцо — мідне обтураційне кільце; М. трубка — мідна трубка.
*Медь — мідь, -ди; М. красная — червона мідь, томбак, -ку.
*Межа — межа, -жі.
Международный — міжнародній.
*Мезга — мизка, -ки.
*Мел — крейда, -ди.
*Мелинит — мелініт, -ту; плавленный М. — топлений мелініт.
*Мелкий — дрібний; мілкий; М. масштаб — дрібне мірило; М. мушка — дрібна мушка; М. черный порох в мошечке — дрібний чорний порох у торбинці.
*Мелкозернистый — дрібнозернястий.
*Мелькание (*огня*)—блимання.
*Мельница (*ветряная*) — вітряк, -ка; М. водяная—водяний млин, -на; М. паровая — паровий млин.
*Мельхиор — мельхіор, -ру.
*Мельхиоровый —мельхіоровий.
*Мембрана — мембрана, -ни.
*Мензула — мензуля, -лі.
*Меньший — менший; „М. ход“ — „зменшити ходу“.
*Мера—захід, -ду; спосіб, -собу; міра, -ри; М. дисциплинарного воздействия — заходи дисциплінарного впливу; М. маскировки—захід (спосіб) маскування; М-ы обеспечения — забезпечні заходи; М. предосторожности — заходи обережности; принять меры — вжити заходів.
*Мерзлый—мерзлий; М. грунт—мерзлий грунт, -ту.
*Меридиан—меридіян, -ну, південник, -ка.
*Мерка — мірка, -ки.
*Мерный — мірчий; мірний; М.

лента — мірча стрічка; М. шаг — мірний крок; М. цепь — мірчий ланцюг.

*Мероприятие — заходи, -дів; М. маскировочное — маскувальні заходи.

*Мертвый—мертвий; М. груз—мертвий вантаж; М. петля — мертва петля; М. пространство — мертвий простір; М. узел — мертвий вузол; М. ход — мертвий хід.

*Местность—місцевість, -вости; М. болотистая — болотиста місцевість; М. гористая—горяна місцевість; М. закрытая — закрита місцевість; М. лесистая — лісиста місцевість; М. непересоченная — рівна місцевість; М. открытая — чиста місцевість; М. пересеченная — перетята місцевість; М. песчаная — піскувата місцевість; М. равнинная — рівнинна місцевість; М. совершенно закрытая — зовсім закрита місцевість; М. холмистая — горбувата місцевість; свойства М-сти — властивості місцевости; разведка М-сти — розвідка місцевости.

*Местный — місцевий; М. поражаемое пространство — місцевий уразний простір; М. предмет — місцевий предмет; М. условия — місцеві умови.

*Место — місце, -ця; М. болотистое—багнище, -ща, місце болотисте; М. боя — бойовище; М. в тени — затінок; М. для убоя скота — місце для зарізу товару; М. заключения — місце ув'язнення; М. защищенное — захищено місце; М. открытое — відкрито місце; М. отхожее — відходок; М. передков — місце передків; М. сборное — збірне місце, збірний пункт; М. стояния — місце стояння; М. укрытое — скрите місце, скриток, -тка; во всех местах — скрізь, усюди; к месту — до речи (*про розмову*); ни с места — ані руш.

*Местонахождение — місцо перебування.

*Месторасположение — місце розташування.

*Металл — метал, -лу.

*Металлический — металевий; М. пластинка — металева платівка; М. колпачок — металевий ковпачок; М. натрий — металевий натрій.

*Метание — метання; М. гранат — метання гранат; М. диска — метання кружала; М. копья — метання ратища.

*Метательный — метальний; М. взрывчатое вещество — вибухова речовина метальна.

*Метать, метнуть — кидати, кинути, метати, метнути.

*Метеорологический — метеорологічний.

*Метка — зазначка, -ки.

*Меткий — влучний; М. огонь— влучний вогонь.

*Меткость—влучність, -ности; М. огня — влучність вогню.

*Метла — мітла, -ли.

*Метод — метод, -ду.

***Метчик** — мутрорі́з, -зу; **М.** коничоский — конічний мутрорі́з; **М.** цилиндрический — циліндричний мутрорі́з.

***Мех** — міх; **М.** кузночный — кова́льський міх; **М.** ручной — ручни́й міх.

***Механизм** — механі́зм; **М.** возвратный — зворо́тний механізм; **М.** воспламеняющий — заво́гнювальний механі́зм; **М.** выбрасывающий — викидни́й механі́зм; **М.** для сборки и разборки — механізм, щоб складáти й розкладáти; **М.** задерживающий клин — механі́зм, що затри́мує клина; **М.** замочный — замко́вий механізм; **М.** запирающий — замика́льний механі́зм; **М.** лентопротяжный — механізм стрічкотя́жний; **М.** передаточный — передава́льний механі́зм; **М.** передающий — механізм, що передає; **М.** печатающий — друкува́льний механізм; **М.** поворотный — поворо́тний механі́зм; **М.** подающий — подава́льний механі́зм; **М.** под'емный — підійма́льний механізм; **М.** предохранительный — запобі́жний механі́зм; **М.** приемный — прийма́льний механізм; **М.** спусковой — спускови́й механі́зм; **М.** счетный — лічи́льний механі́зм; **М.** ударный — уда́рний механі́зм; **М.** часовой — механізм годи́нниковий.

***Механический** — механі́чний; **М.** смесь — мішани́на; **М.** тяга — механі́чне тягло́.

***Мешалка** — переміи́шувалка, (*весло*), копи́стка, -ки.

***Мешок** — мішо́к, -шка́; то́рба, -би; **М.** вещевой — речова́ то́рба; **М.** землеэносный — мішо́к на зе́млю; **М.** крупяной — то́рба на крупи́; **М.** - саква — сакви́, -ко́в; **М.** соляной — то́рба на сіль; **М.** сухарный — то́рба на сухарі́; **М.** рулевой — стернови́й мішо́к; мешочек — торби́нка.

***Мигание** — бли́мання, (*глазами*) кліпання, мо́ргання.

Мизинец — мизи́нець, -нця.

***Микротелефонный** — мікротелефо́нний; **М.** капсюль — мікротелефо́нна ка́псуля; **М.** трубка — мікротелефо́нна тру́бка.

***Микрофон** — мікрофо́н, -на.

***Микрофонный** — мікрофо́нний; **М.** цепь — мікрофо́нне ко́ло.

***Милиметр** — мілімéтер, -тра.

***Милиционный** — міліці́йний; **М.** систома — міліці́йна систéма.

***Милиция** — мілі́ція, -ції.

***Мимикрия** — мімікрі́я, -рії.

***Мина** — мі́на, -ни, (*подкоп*) — підкі́п, -ко́пу; **М.** автоматическая — мі́на автомати́чна; **М.** автономная — мі́на автоно́мна; **М.** донная — де́нна мі́на; **М.** обсервационная — обсерваці́йна мі́на; **М** плавучая — плавна́ мі́на; **М.** подводная — підво́дна міна; **М.** ползучая — повзна́ мі́на; **М.** стационарная — стаці́йна мі́на; **М**-ная траншея — транше́я підко́пу; **М**-ны корпус — ко́рпус міни; **М**-ны хвост — хвіст мі́ни.

*Минер — мінéр, -ра.
*Минеральный — мінерáльний.
*Минирование — мінувáння.
*Минированный — мінóваний.
*Минировать — мінувáти
*Минный — мíнний; М. аппарат — мíнний апарáт; М. банка — мíнний кущ; М. галерея — підкíнна галерíя; М. заградитель — мíнний заслóнник; М. заграждение — мíнна перепóна; М. колодец — мíнний колóдязь; М. магазин — мíнний магазúн; М. поле — мíнне пóле; М способ — мíнний спóсіб; М. спуск — мíнний спуск; М. станция — мíнна стáція; М. тральщик — мíнний трáлер; М. траншея — траншéя підкóпу; М. якорь — мíнна кíтва.
*Миномет — мінoмéт, -та.
*Миноносец — торпéдник, -ка.
Мир — мир, -ру.
Мирный — мúрний; М. жизнь — мúрне життя.
Митинг — мíтинг, -гу.
*Мишéнь — метá,-тú; М. в рост — метá у зріст; М. головная — головнá метá; М. грудная — груднá метá; М. международная — міжнарóдня метá; М. падающая — метá, що пáдає; М. появляющаяся — метá, що з'являється; М. поясная — поясна метá; М. скрывающаяся — метá, що ховáється.
*Младший командный состав — молóдший комáндний склад.
*Многоборие воинское — військóво змагáння.
*Многожильный — кількажúльний.
Многочисленность — числéнність, -ности.
*Мобилизационный — мобілізацíйний; М. план — мобілізацíйний план; М. шкаф — мобілізацíйна шáхва.
*Мобилизация — мобілізáція, -ції.
Могущество — могýтність, -ности.
*Модель — модéль, -ли.
*Модератор — модерáтор, -ра.
Молодой — молодúй.
*Молот, молоток — мóлот, -та; молотóк, -ткá; М. коновязный — конов'язний мóлот.
*Молоточек — молотóчок, -чка.
Молчание — мовчáння.
Моментально — вмить, відрáзу.
*Монокулярная трубка — монокулярна трýбка.
*Монопляс — монопляс, -са.
*Монте-кристо — монте-крúсто.
Мопр — Мопр, -ру.
*Моральный — морáльний; М. действие — морáльний вплив; М.-политическое состояние — морально-політичний стан.
*Морда (*конская*) — мóрда, -ди.
*Моренго — морéнго, -га.
*Мористое заграждение — перепóна в мóрі.
Мороз — морóз, -зу.
*Морской — морськúй; Морское ведомство — морськé урядництво; М. команда — морськá комáнда.

*Мортира — мортира, -ри.
*Мортирка — мортирка, -ки.
*Моряк — морець, -рця.
*Мост — міст (мосту); М. каменный — мурований міст; М. на плотах — міст плотовий; М. на сваях — міст на палях; М. на судах — міст на суднах; М. плавучий — плавний міст; М. понтонный — понтонний міст; М. разводной — розвідний міст.
*Мостик — місток, містка; М. летучий — летучий місток; М. подвижной — рухомий місток.
*Мостовая — мостинець, -нця; (*камен.*) — брук.
*Мостовой — мостовий; М. отделение — мостовий рій.
*Мосток — місток, містка.
*Мотивировка — мотивування.
*Моток — мотащка, -ки, міток, мітка.
*Мотор — мотор, -ра.
*Моторный — моторовий; М. судно — моторове судно; М. самокат — моторовий самокат, мотоциклета, -ти.
*Мотоциклет — мотоциклета, -ти.
*Мотоциклист — мотоцикліст, -та.
*Мотыга — дзьобак, -ка.
*Мотыль — корба, -би.
Мох — мох, -ху.
Моча — сеч, -чи.
*Мочала — рогожина, -ни.
*Мочка (*у хомута*) — вухо, -ха.
*Мощенный (*камнем*) — брукований; М. дорога — брукований шлях.
*Мощность — міць, моци, могутність, -ности; Мощность действия — міць дії; М. огня — міць вогню; М. оружия — міць зброї.
*Мощный — міцний, дужий; М. огонь — дужий вогонь.
Мужественный — мужній.
*Музыка — музика, -ки; хор М-ки — хор музики.
*Музыкальный инструмент — музичний струмент.
*Музыкант — музика, -ки.
*Музыкантский — музицький; М. команда — музицька команда.
Мука — борошно, -на.
*Мулинет — мулінета, -ти.
*Мумия — мумія, -мії (*фарба*).
*Мундштук — байрак, -ка.
*Мундштучение — байрачення.
*Мундштучить, замундштучить — байрачити, забайрачити.
*Мундштучный — байрачний; М. железо — байрачне залізо; М. оголовье — байрачний наголовач.
*Мусор — сміття.
*Мусорная свалка — смітнище, -ща.
*Мусорный ящик — смітниця, -ці.
*Муфта — муфта, -ти; М. закрепляющая — закріпна муфта; М. с гнездом — муфта в гніздом; М. с заплечиком — муфта із заплечником; М. сцепная — зчеплена муфта; М. ударника — муфта ударника; М. упорная — муфта за-для опору; М. шомпольная — муфта шомпольна.

*Муфточка — му́фточка, -ки; М. направляющая — напрямна́ му́фточка.

*Мушка—му́шка; М. крупная—вели́ка му́шка; М. мелкая—дрібна́ му́шка; М. металлическая (для показа правильной мушки)—му́шка мотале́ва (щоб пока́зувати правди́ву му́шку); М. ровная — рі́вна му́шка; основание М. — осно́ва му́шки

Муштра—му́штра, -ри.

*Мыло — ми́ло, -ла.

Мысль — ду́мка, -ки.

*Мысок — ріжо́к, -жка́.

Мытье (*белья*) — пра́ння́.

Мышцы—м'я́зи, -зів; М. брюшные — м'я́зи живота́.

*Мышьяк — арсе́н, -ну.

*Мякоть — м'яку́ш, -ша́; М. пороховая — порохови́й м'яку́ш.

Мясо — м'я́со, -са.

*Мятель — завірю́ха, -хи.

Н

На—на; На вытянутую руку—на простя́гнуту ру́ку; „На дорогу марш"—„На шлях руш"; „На катки"—„на ко́лішню́"; „На лицо (люди)" —„в ная́вності"; На подколенки — на підколі́ння; „На ремень" — „на ре́мінь"; На четвереньках — ра́чки.

*Набег — наско́к, -ку.

*Набивка — щільни́ця, -ці; набива́ння; Н. азбестовая—азбе́стова щільни́ця; Н. патронных лент—напо́внення набі́йних стріч́ок.

*Набивочный материал—щільни́чний матерія́л.

*Набирать, набрать—набира́ти, набра́ти; набирать высоту—забира́ти висоти́.

*Наблюдатель — сте́жач, -ча.

*Наблюдательный — стежови́й, спостере́жливий; Н. пункт — стежови́й пункт; Н. станция — стежова́ ста́ція.

*Наблюдать — сте́жити, догляда́ти, пильнува́ти.

*Наблюдение — сте́ження, до́гляд, -ду, догляда́ння; Н. визуальное—сте́ження очи́ма; Н. воздушное—сте́ження з пові́тря; Н. газовое—сте́ження за га́зами; Н. за полем боя — сте́ження за по́лем бо́ю; Н. личное — особи́стий до́гляд; Н. наземное — сте́ження з землі́; Н. облическое — сте́ження ські́сне; Н. промежутков—сте́ження за проміжками.

*Набойка (*на мостах*)—набі́йка, -ки.

*Набойник — набива́ч, -ча́.

*Набор—набира́ння; (*инструментов*) — справи́лля.

*Набрасывать, набросить—накида́ти, наки́нути.

*Набросок — на́рис, -су.

*Навертывать, навернуть—на-

кру́чувати, накрути́ти, намо́тувати, намота́ти.

Наверху — вгорі́.

*Навес — підда́шшя, -шя; Н. на стойках — підда́шшя на стовпа́х; Н. простейший — підда́шшя найпрості́ше.

*Навесный — зви́слий; Н. огонь — зви́слий во́гонь; Н. стрельба — зви́сле стріля́ння; Н траекто́рия — зви́сла траєкто́рія.

*Навинтной — нагвинтни́й, що нагви́нчується; Н. верхний конус — нагвинтни́й ве́рхній ко́нус.

*Навинтованный — нагвинто́ваний, нарі́заний; Н. дыра — нагвинто́вана діра́; Н. отверстие — нагвинто́ваний о́твір; Н. очко — нагвинто́ване ві́чко.

*Наводить, навести — наво́дити, наве́сти; (*орудие*) — наці́лювати, наці́лити.

*Наводка — наве́дення, (*орудия*) наці́лювання; Н. вертикальная — прямови́сне наці́лювання; Н. горизонтальная — позе́ме наці́лювання; Н. грубая — набли́зне наці́лювання; Н. моста — наве́дення мо́сту; Н. непрямая — наці́лювання посере́днє; Н. слитная (нераздельная) — наці́лювання нероздільне; Н. орудия — наці́лювання гарма́ти; Н. прямая — наці́лювання про́сте; Н. раздельная — наці́лювання розді́льне; Н. тонкая — докла́дне наці́лювання.

*Наводнение — по́відь, по́води.

*Наводчик — наці́лювач, -ча; Н. пулемета — наці́лювач кулеме́ту.

Навоз — гній, гно́ю.

*Наволочка — по́шивка, -ки; Н. тюфячная — сіння́нка, -ки.

*Навык — на́вичка, -ки.

*Навьючивать, навьючить — нав'ю́чувати, нав'ю́чити.

Навязывать, навязать — нав'я́зувати, нав'яза́ти.

*Нагайка — канчу́к, -ка́.

*Нагар — нага́р, -ру.

*Нагель — ти́бель, -бля; Н. стальной — стале́вий ти́бель.

Нагибание — нахиля́ння.

*Наглухо (плотно) — щі́льно.

*Наглядность — на́очність, -ности.

*Наглядный — на́очний; Н. пособие — на́очне прила́ддя.

*Нагнетательный — нагнітни́й; Н. клапан — нагнітни́й хлипа́к.

*Нагнетать, нагнести — нагніта́ти, нагніти́ти.

На раждение — нагоро́дження, нагоро́джування.

*Нагромождать, нагромоздить — нагрома́джувати, нагрома́дити, накопи́чувати, накопи́чити.

*Нагромождение — нагрома́дження, накопи́чення; Н. подробностей — накопи́чення дета́лів.

*Нагрудник — нагру́дник, -ка.

*Нагрудный — нагру́дний.

*Нагрузка — напанта́ження; (*машины*) — обтя́ження.

*Надводный — надво́дний; Н. камень — надво́дний ка́мінь.

*Надворный — надві́рний; Н. строение — надві́рна будівля.

*Надевание — одяга́ння.

*Надежность—надійність, -ности, певність, -ности; Н. изоляции—певність ізоляції; Н. управления—надійність керування.
*Надежный—надійний, певний.
*Надзиратель больничный—доглядач шпиталю.
*Надзор — догляд, -ду; Н. санитарный—санітарний догляд.
Надлежащий —належний, відповідний.
Надобность—потреба, -би; Н. естественная—природня потреба.
*Надолба—стовпець,-пця(*край дороги*).
*Надрез — надріз, -зу.
*Надсмотрщин—наглядач, -ча.
*Надстройка — надбудова, -ви.
*Надульник — надульник, -ка.
*Наездник — їздець, їздця.
*Нажатие—натискання, натиск, -ку.
*Наждак — шмергель, -лю.
*Нажим — натиск, -ку, натискач; Н. буферный — відпружинковий натискач; Н. экстракторного рычага—натискач екстракторного важеля.
*Нажимать, нажать—натискати, натиснути.
*Нажимной—натискний; Н. гайка сальника—натискна мутра защільника.
Назад—назад; „Назад прикладом бей"—„Назад прикладом бий".
Название — назва, -ви.
*Наземный — наземний.
Назначать, -ся, назначить — призначати, -ся, призначити.
Назначение — призначення; Н. в наряд—призначення в наряд; Н. на службу — призначення на службу; Н. обслуживающее — призначення обслужне; Н. оружия — вибір зброї; Н. половое—призначення бойове; Н. целей — призначення цілі.
*Наменование—назва, -ви; Н. частей — назва частин.
*Наискось — навскіс, навскоси.
*Наибольший — найбільший; Н. давление газов—найбільший тиск газів.
*Наивыгоднейший—найвигідніший; Н. высота разрыва—найвигідніша висота розриву; Н. интервал разрыва — найвигідніший інтервал розриву.
*Наименьший прицел—найменший мірник.
*Наказание—кара, -ри; Н. отбывать — відбувати кару.
Наказывать, наказать —карати, покарати.
Накануне — напередодні.
*Накатник — накочувач, -ча; накіт, -коту.
*Накидка брезентовая — брезентовий плащ; в накидку—напашки.
*Накладна — накладка, накладання; Н. ствольная — цівкова накладка, -ки.
*Наклейка (*действие*) — наліплювання.
*Наклон — нахил, -лу, похил, -лу.
*Наклонение — нахил.

*Наклонный — похилий.

*Наковальня — ковадло, -дла.

*Наколенник—наколінник, -ка.

*Наконечник —наконечник, -ка.

*Накопление — скупчування, скупчення.

Накапливать,-ся, накопить,-ся —скупчувати, -ся, скупчити, -ся.

*Накрест — навхрест.

*Налагать, наложить — накладати, накласти; Н. взыскание — накласти кару, покарати.

*Налево—ліворуч, наліво; „Налево“ —„Ліворуч“; „Н. во взводную колонну“ — „Ліворуч у чотову колону“; „Налевозакройсь“— „Наліво закрийсь“; „Налево кругом“—„Ліворуч обернись“; „Налево равняйсь“ — „Наліво рівняйсь“.

*Налет — наскок, -ка; (*на металле*) — суга, -ги.

*Наливание — наливання.

*Наливной — наливний; Н. элемент—наливний елемент.

Наличие — наявність, -ности; (*о людях*)—присутність, -ности.

*Наличный — (*о людях*) присутній, (*о вещах*) наявний.

*Налобник — налобник, -ка.

*Налобный — налобний.

*Наложение печатей — накладання, накладення печаток, запечатування; Н. взыскания—накладання кари, карання.

*Налокотник—підлікітник, -ка.

*Намагничивать, намагнитить— магнетувати, намагнетувати.

*Наматывание — намотування, навивання.

*Наматывать, намотать — намотувати, намотати, навивати, навинути.

*Намерение — замір, -ру.

*Наметка — купка, -ки.

*Наминка — наминання, намулювання; Н. (*металла*) — наминка; Н. ноги (*у коня*)—наминання ноги; (*у человека*)—намулювання.

*Намордник, намордный ремень — нахрапник, -ка.

*Намотка—навитка, (*дейст.*) намотування, навивання.

*Нанесение—нанесення, позначення.

*Наносить, нанести — наносити, нанести, завдавати, завдати, позначати, позначити.

*Наносный — наносний; стрелковый окоп наносом — наносний стрілецький шанець.

*Нападение — напад, -ду; Н. химическое — хемічний напад.

*Наперсток — наперсток, -тка.

*Напильник — терпуг, -га; Н. бархатный—шліхувальний терпуг; Н. драчевой — терпуг драчовий; Н. квадратный—квадратовий терпуг; Н. личной — личкувальний терпуг; Н. круглый — круглий терпуг; Н. плоский — плескатий терпуг; Н. полукруглый — півкруглий терпуг; Н. трехгранный—тристінний терпуг.

*Наполнять, наполнить—наповнювати, наповнити.

***Напоминание**—нагад, -ду, нагадування.

***Напор**—(*врага*) натиск, -ку, (*воды*) напір, -пору.

***Направление** — напрям, -му; **Н.** главное — головний напрям; „**Н.** на такой-то предмет" — „Напрям на такий ось предмот"; „**Н.** оси канала ствола до выстрела" — „напрямок оси каналу цівки до пострілу"; „**Н.** по второму взводу" — „Напрям за другою чотою"; **Н.** по перпендикуляру — сторчовий напрям; **Н.** по створу — напрям за стулком; **Н.** понижения местности — напрям спаду місцевости; **Н.** через плечо—напрям через плече; **Н.** ската — напрям схилу.

***Направлять, направить**—скеровувати, скерувати.

***Направляющий** — напрямний; **Н.** выступ — напрямний виступ; **Н.** диск—напрямне кружало; **Н.** захват—напрямний зачіп; **Н.** муфточка — напрямна муфточка; **Н.** обойма — напрямна обіймиця; **Н.** планка — напрямна планка; **Н.** пластинка — напрямна платівка; **Н.** полозья люльки—напрямні полози колиски; **Н.** ребра—напрямні ребра; **Н.** скоба — напрямна клямра; **Н.** стержень—напрямний прут; „**Н.**, стой" — „Напрямний, стій"; **Н.** стойка — напрямний стояк; **Н.** часть — напрямна частина; **Н.** шпонка — напрямна плішка; **Н.** щека—напрямна щока.

***Направо** — праворуч, направо; „Направо" — „Праворуч"; „Направо закройсь" — „Направо закрийсь"; „**Н.** прикладом бей" — „Направо прикладом бий"; „**Н.** развернись"—„Праворуч розгорнись".

***Напрягать, напречь**—напружувати, напружити.

***Напряжение** — напруга, -ги.

***Напряженность**—напруженість, -ности; **Н.** огня — напруженість вогню.

***Напряжник**—напряжник, -ка.

***Наращивание** (*бортов*)—доточування.

***Нарез** — наріз, -за; поля нарезов—поля нарізів.

***Нарезка** — нарізування, різь, -зи; **Н.** винтовая—ґвинтова різь.

***Нарезной** — нарізний; **Н.** оружие—нарізна зброя; **Н.** сектор—нарізний сектор; **Н.** часть—нарізна частина.

Народный — народній; **Н.** бодствие — народне лихо; **Н.** комиссар по военным и морским делам — народній комісар військових та морських справ.

***Наростание** — наростання; **Н.** пороховых газов—наростання порохових газів.

***Наружный** — зовнішній, верхній, надвірний, околишній; **Н.** винт — верхній ґвинт; **Н.** диаметр — зовнішній поперечник; **Н.** дневальный — надвірний черговець; **Н.** линия—зовнішня лінія; **Н.** под'емный винт — зовнішній підіймальний ґвинт; **Н.** порядок—

зовнішній порядок; Н. пост — натвірна стійка; Н. продольные гребни — зовнішні подовжні гребені; Н. фланг—зовнішній фланк; Н. часовой — надвірний стійковий; Н. часть—зовнішня частина.

*Нарушать, нарушить — порушувати, порушити.

*Нарушение — порушення.

*Нары — піл, полу.

*Нарывной — наривний; Н. вещество — наривна речовина.

*Нарыльник — парильник, -ка.

*Наряд—наряд, -ду; Н. гарнизонный — залоговий наряд; Н. дневной — денний наряд; Н. караульный—наряд у сторожу; Н. конвойный—наряд конвою; Н. на службу — наряд на службу; Н. рабочих — наряд робітників; Н. суточный — добовий наряд.

*Наряжать, нарядить — наряджати, нарядити.

*Насадка — насад, -ду.

*Насекать, насечь — нарізати, нарізати, карбувати, накарбувати.

Население—людність; разведка населения — розвідка людности.

*Населенный пункт — залюднений пункт.

*Насечка — заруб, -бу, карб, -бу, карбіж, карбування.

Насилие — насильство, -ва.

Насильственный — поневільний, гвалтовний; Н. действие — поневільна дія.

*Насквозь — наскрізь.

*Наскакивать, наскочить—наскакувати, наскочити.

*Насос — смок, -ку.

*Наставление — порадник, -ка, направа, -ви; Н. по обозному делу — порадник валкової справи.

*Настаивать, настоять — обстоювати, обстояти.

*Настенная таблица — стінна таблиця.

*Настигать, настичь — наздоганяти, наздогнати.

*Настил — поміст, помосту.

*Настилка — мостіння.

*Настилочный — помостовий.

*Настильность—наземність, -ности.

*Настильный — наземний; Н. траектория—наземна траєкторія.

Настойчивость — невідступність, -ности, настійливість, -вости, упертість, -тости.

*Настраивать, настроить—настроювати, настроїти.

Настроение — настрій, -рою.

*Наступательный — нападний, наступний; Н бой — нападний бій; Н. действия — нападні дії; Н. марш — наступний рух.

*Наступать, наступить — наступати, наступити, нападати, напасти.

*Наступление — наступ, -пу; при Н. — підчас наступу.

*Насыпать, насыпать — насипати, насипати.

*Насыпной — насипний; Н. ход сообщения—насипний хід сполучення.

*Насыпь — насип, -пу; Н. земляная — земляний насип; Н. на

дорого—насип на дорозі; высота Н-ни — висота насипу.

*Насыщенность — насиченість, -ности.

Нательная рубаха — сорочка, -ки.

*Натрий — натрій; Н. металлический — металевий натрій.

*Натуральный — природній, натуральний; Н. линия—натуральна лінія; Н. точка рельефа — природня точка рельефу.

*Натягивать, натянуть — натягати, натягті; напинати, напнути.

*Натяжение — натяг, натягання; Н. возвратной пружины — натяг зворотної пружини.

*Натяжка — натягання, напинання.

*Натяжной — натяжний; Н. винт — натяжний ґвинт.

*Наугольник—(*сверху*) наріжник, -ка; (*в середине*) кутівник, -ка; (*прибор*) косинець, -нця.

*Наугольный — наріжний, кутовий.

*Наушники (*мн.*) — навушники, -ків.

*Нафталин — нафталін, -ну.

*Находиться — бути, перебувати; Н. во взаимной огневой связи — бути у взаємному вогневому звязку.

*Находчивость — спритність, -ности.

*Нахождение — перебування; визначення.

*Нацеливать, -ся, нацелить, -ся — націляти, -ся, націлити, -ся.

Национальный—національний.

*Начало — початок, -тку; Н. координат — початок координат; Н. отсчета (*по масштабу*) — початок відлічування.

*Начальник — начальник, -ка; Н. войсковой — військовий начальник; Н. ветеринарной части — начальник ветеринарної частини; Н. военных сообщений — начальник військових сполучень; Н. гарнизона—начальник залоги; Н. дозора — начальник дозору; Н. караульный — начальник сторожі; Н. квартиры — начальник квартири; Н. команды—начальник команди; Н. лагерного сбора — начальник таборового збору; Н. непосредственный — безпосередній начальник; Н. низший — нижчий начальник; Н. оперативного отдела — начальник оперативного відділу; Н. орудия — начальник гармати; Н. особого отдела—начальник окремого відділу; Н. прямой—прямий начальник; Н. пулемета — начальник кулемету; Н. раз'езда — начальник роз'їзду; Н. санитарной части — начальник санітарної частини; Н. связи — начальник звязку; Н. снабжения—начальник постачання; Н. хлебопекарни — начальник пекарні; Н. хозяйственной части — начальник господарчої частини; Н. штаба—начальник штабу; „Н. такого-то караула, в карауле и на постах благополучно“ — „начальник та-

кої ось сторожі, у сторожі й на стійках усе гаразд".

*Начальный — початковий; Н. скорость — початкова швидкість; Н. стрельба — початкове стріляння; Н. обучение — початкове навчання; Н. точка — початкова точка.

*Начальствующий состав — начальницький склад, -ду.

*Начертание — нарис, -су; Н. окопа — нарис шанця.

Начет — парахування, начислення.

*Начерчивать, начертить — нарисовувати, нарисувати.

*Начинать, начать — починати, почати; „Начинай, делай раз, делай два" — „Починай, роби раз, роби два".

*Начинять, начинить — начиняти, начинити.

*Нашатырь — сальм'як, -ку.

*Нашильник — нашильник, -ка.

*Нашильный — нашильниковий; Н. крюк — нашильниковий гак.

*Нащупывать, нащупать — намацувати, намацати.

Не, — не, ні; не по форме (*одетый*) — не за формою (*одягнений*).

*Небезопасный — небезпечний.

*Небеленый — небілений.

*Невидимый — невидний; Н. цель — невидна, закрита ціль.

Невнимательный — неуважний.

Невозможность — неможливість, -вости.

*Невооруженный — неозброєний; Н-ым глазом — голим оком.

*Невязна — нев'язка, -ки.

*Негодный — непридатний, негідний.

Неграмотный — неписьменний.

*Недействительный — недійсний.

Неделя — тиждень, -жня.

*Недеятельный — недіяльний, пасивний.

*Недолет — недоліт, -льоту.

Недоразумение — непорозуміння, -ння.

Недостаток — вада, -ди, недостача, -чі.

*Недостоверность — непевність, -ности.

*Недосягаемый — недосяжний.

*Недоуздок — недоуздок, -дка.

*Нежилое помещение — нежиле приміщення.

Независимость — незалежність, -ности.

Незаконный — незаконний; Н. причина — незаконна причина.

Незамедлительно — негайно.

*Незаметный, -но — непомітний, -но.

Незначительный — незначний.

Неизбежность — неминучість, -чости.

Неизвестность — невідомість, -мости.

*Неисполнение — невиконання.

*Неисправность — несправність, -ности.

*Нейзильберный — невзільбер-

ний; Н. пружина—невзйльберна пружйна.

*Нейтрализовать — невтралізувáти.

*Нейтралитет—невтралітéт, -ту.

*Ненрученная нить — несýкаца нйтка.

Немедленно — негáйно.

*Ненастье — негóда, -ди.

*Необоронительная постройна — необорóнна будóва.

*Необстреливаемый—необстрíлюваний.

*Необходимость — потрíбність, -ности.

*Неограниченный — необмéжений.

*Неожиданность — несподíваність, -ности.

*Неоправдываемый—невипрáвдуваний.

*Неослабный — пúльний, безнастáнний.

*Неосновательный — безпідстáвний.

*Неотожженная проволока — невідпáлений дріт (дрóту).

*Неочередной дневальный — позапорядкóвий черговéць.

*Непересеченный — неперетя́тий; Н. местность—рíвна місцéвість.

*Неповиновение — неслухня́ність, -ности.

*Непогода — негóда, -ди.

*Неподвижный — нерухóмий; Н. коробка — нерухóма корóбка; Н. охранение—нерухóма охорóна; Н. щит — нерухóмий щит.

*Неподчинение — непідлéглість, -лости; неслухня́ність, -ности.

*Неподчиненность — непідлягáння.

*Неполный — непóвний; Н. витки — непóвні звóї; Н. ряд — непóвний ряд; Н. число — непóвне числó.

*Непоражаемый—неурáзливий; Н. (мертвое) пространство — неурáзливий (мéртвий) прóстір.

*Непосредственный — безпосерéдній; Н. начальник — безпосерéдній начáльник; Н. охранение—безпосерéдня охорóна; Н. связь— безпосерéдній звязóк; Н. соприкосновение — безпосерéднє стикáння.

*Непредвиденный — непередбáчений.

*Непредставление н... — неподáння до...

Непредусмотренный — непередбáчений.

*Непреодолимый — непереможний, непереборний.

*Непрерывность — неперерúвність, -ности, невпúнність, -ности.

*Непрерывный — неперерúвний, невпúнний.

Неприносновенность — недотóрканість, -ности.

Неприкосновенный — недотóрканий.

Непринадлежащий — неналéжний.

*Неприступный—неприступний.

*Неприятель — вóрог, -га.

*Неприятельский — ворожий.

Непродолжительный — недовгий, короткий; в Н-ном времени — незабаром, невдовзі.

*Непроизвольный — невільний.

*Непромокаемый — водощільний, непромокальний.

*Непроницаемый — непроникливий.

*Непропитанный—непропоєний.

*Непросматриваемый — непрозірний.

*Непроходимый — непрохідний; Н. болото — непрохідне болото.

*Непрямая наводка — націлювання посереднє.

Нерадивый — недбайливий, недбалий.

*Неразводной — нерозвідний; Н. часть моста — нерозвідна частина мосту.

*Нераздельная (слитная) наводна — нероздільне націлювання.

*Неразорвавшийся — нерозірваний, що не розірвався; Н. спаряд — нерозірваний гарматень, що не розірвався.

*Нервюры (*ребра крыла*)— ребра.

*Неровность — нерівність, -ности; Н. местности — нерівність місцевости.

*Неряшливо (одетый) — неохайно (одягнений).

*Несамостоятельность—несамостійність, -ности.

Несвоевременный — несвоєчасний.

*Несгораемый — неспалений; Н. ящик — неспалена скринька.

*Несоответствие — невідповідність, -ности.

Несправедливый — несправедливий.

*Нестроевой — немуштровий; Н. команда—немуштрова команда.

*Нес'емный — нездіймaний; Н. ось — нездіймана вісь.

Неудовлетворение — незадоволення.

Неуклонно — неухильно.

*Неустойчивый — нестійкий.

*Неуязвимый — невразливий, невразний.

*Нефть — нафта, -ти.

*Нефтяной — нафтовий; Н. сало — нафтове сало.

Нецелесообразно — недоцільно.

*Нечетный — непаристий.

*Неявка — неявка, -ки; неприбуття.

Неясность—неясність, -ности.

*Нивеллир — нівелір, -ра.

*Нивеллировать — нівелювати, рівняти.

*Нижний — нижній; Н. линия — нижня лінія; Н. окно — нижнє вікно; Н. паз — нижня гара; Н. спуск — нижній спуск.

*Низкий, низший — низький, нижчий; Н. разрыв — низький розрив; Н. должность — нижча посада; Н. начальник — нижчий начальник.

*Низменность—низькоділ, -долу.

***Ниппель** — ніпель, -ля.

***Нисходящий** — долíльний; **Н.** ветвь траектории — долíльна гáлузь траєкторії; **Н.** линия — долíльна лíнія.

***Нитрация** — нітрáція, -ції.

***Нитроглицерин** — нітрогліцерин, -ну.

***Нитроклетчатка** — нітроцелюльóза, -зи.

***Нить** — нитка, -ки; **Н.** покрученная — несукана нитка.

***Ничком** — ниць.

***Ниша** — ніша, -ші.

***Новобранец** — новобрáнець, -нця.

***Нога** — нога́, -ги́; **Н-га** (*стропильная*) — крокви́на.

***Нож** — ніж, ножá; **Н.** сапожный — кпип, -па; кпипéць, -пця́.

***Ножовка** — ножíвка, -ки.

***Ножка** (*циркуля*) — ні́жка, -ки.

***Ножницы** — нóжиці; **Н.** для резки проволоки — нóжиці дроторізні.

***Ножны** — піхви, піхов; „Штыки в ножны" — „Багнéти в піхви".

***Номенклатура** — номенклату́ра, -ри.

***Номер** — числó, -лá; ну́мер, -ра; **Н.** личный — особистий ну́мер; „По порядку номеров рассчитайсь" — „За чергóю перелічи́сь!"

***Номератор** — нумерáтор, -ра.

***Нониус** — нóній, -нію.

***Нора лисья** — ли́сяча норá, -ри́.

***Норма** — нóрма, -ми.

***Нормаль** — нормáля, -лі.

***Нормальный** — нормáльний; **Н.** разрыв — нормáльний рóзрив.

***Норовистый** — норови́стий.

***Нортоновский колодец** — Нортóнівський колóдязь.

***Нос** — ніс, нóса.

***Носик** — нóсик, -ка.

***Носилки** — нóші, нош, (*похорон.*) — мáри, мар; **Н.** вьючные — в'ючні нóші.

***Носильщик-санитар** — носи́льник (-ка)-санітáр (-ра).

***Носимый** — нóшений; **Н.** запас — нóшений запáс; **Н.** инструмент — нóшений струмéнт.

***Носовой** — носови́й; **Н.** платок — ху́стка до нóса; **Н.** часть — носовá частинá.

***Носок** (*обуви*) — носóк, піскá; **Н.** чугунный — чаву́нний носóк.

***Ночлег** — ночíвля, -лі.

***Ночной** — нічни́й; **Н.** бой — нічни́й бій; **Н-е** действия — нічні дії; **Н.** пост — нічнá стíйка.

Ночью — вночí.

Нравственный — морáльний.

***Нулевой** — нульови́й; **Н.** вилка — нульови́й міжни́к; **Н.** линия прицеливания — нульóва лíнія націлювання; **Н.** установка уровня — нульóва устáва поземниці.

***Нумерация** — нумерáція, -ції.

Нутрец-жеребец — жеребéць (-бця́) - нутря́к (-кá).

Ныряние — поринáння.

О

***Обаммуничивание** — зашорування.

***Обвал** — завал, -лу; обвалення.

***Обваливать, -ся, обвалить, -ся** — завалювати, -ся, завалити, -ся, обвалювати, -ся, обвалити, -ся.

***Обвод** (*линией*) — обведення.

***Обволакивать, обволочь** — обволікати, обволокти, заволікати, заволокти.

***Обвязочный материал** — в'язальний матеріял.

***Обвязочный угольник** — оценовий кутник.

***Обгибать, обогнуть** — обгинати, обігнути; обминати, обминути.

Обед — обід, -ду.

***Обеденная закладка** — закладання на обід.

***Обеззараживать, обеззаразить** — знезаражувати, знезаразити.

***Обезопасить** — убезпечати, убезпечити.

***Обезоружение** — обеззброєння.

***Обезоружать, обезоружить** — обеззброювати, обеззброїти.

***Оберегать, оберечь** — оберігати, оберегти.

***Обеспечение** — забезпечення; **О.** войск — забезпечення війська.

***Обеспечивать, обеспечить** — забезпечувати, забезпечити.

***Обеспечивающий** — забезпечальний.

***Обещание** — обіцянка, -ки; **О.** торжественное — урочиста обіцянка.

***Обессиливать, обессилить** — знесилювати, знесилити.

***Обжалование** — оскарження.

***Обжаловывать, обжаловать** — оскаржувати, оскаржити.

***Обжим** — обтиск, -ку.

***Обжимать, обжать** — обтискати, обтиснути.

***Обзор** — огляд, -ду; **О.** круговой — круговий огляд.

***Обкапывать, обкопать** — обкопувати, обкопати.

***Обкладывать, обложить** — обкладати, обкласти.

***Обкручивание** — обкручування.

***Обкуривание** — обкурювання.

***Облагать, обложить** — облягати, облягти; обкладати, обкласти.

***Облако** — хмара, -ри; газовое **О.** — газова хмара.

***Облачность** — хмарність, -ности.

***Облегченный** — полегшений; **О.** телефонный провод — полегшений телефонний провід; **О.** рысью — полегшеною ристю.

***Обличесний** — скісний; **О.** наблюдение — стеження скісне; **О.** движение — півзворотний рух, скісний рух.

***Обложение** — облога, -ги.

***Обман** — обмана, -ни; **О.** зрения — обмана зорова; **О.** про-

стой — проста обмана; О. сложный — складна обмана.

*Обмер — обмір, -ру.

Обмораживать, обморозить — обморожувати, обморозити.

Обмороженный—обморожений.

*Обмотна — обвитка, -ки.

*Обмундирование — умундирування.

*Обнажать, обнажить — оголяти, оголити.

*Обнаружение — виявлення.

*Обнаруживать, обнаружить— виявляти, виявити, викривати, викрити.

Обобщать, обобщить — узагальнювати, узагальнити.

Обобщение — узагальнення.

*Обод, ободок — обід (обода), обідець, -дця.

*Ободовый — ободовий; О. ремень — ободовий ремінь.

*Обоз — валка, -ки; О. обывательский — обнвательська валка; О. II-го разряда—валка другого розряду; О. I-го разряда—валка першого розряду.

*Обозначать, -ся — обозначити, -ся, позначати, -ся, позначити, -ся.

*Обозно-вещевое довольствие — валково-речове постачання.

*Обозный — валковий.

*Обозревать, обозреть — оглядати, оглянути, озирати, озирнути.

*Обойма — обіймиця, -ці; О. для патронов — набійна обіймиця; О. направляющая — напрямна обіймиця; О. разрезная — розрізна обіймиця.

*Оболочка — оболона, -ни.

*Оборона — оборона, -ни; О. активная — активна оборона; при О-не — підчас оборони; О. противогазовая — протигазова оборона; О. противотанковая — протитанкова оборона.

*Оборонительный — оборонний; О. бой — оборонний бій; О. действия — оборонні дії; О. зона — оборонна зона; О. полоса — оборонна смуга.

*Обороноспособность — обороноздатність, -ности.

*Оборот—оберт, -ту; (*голови*) поворот, -роту; (*речи*) зворот, -роту; О. колеса — оберт колеса.

*Оборудование—устаткування; О. позиций — устаткування позицій.

*Оборудовать — устаткувати.

Обосновывать, обосновать— обґрунтовувати, обґрунтувати.

*Обочина—обочина, -ни (*шляху, греблі*).

*Обоюдный — обопільний; О. удар — обопільний удар.

*Обработка — обробка, -ки, оброблення.

Образец — зразок, -зка.

Образование—утворення; освіта, -ти.

*Образовывать, образовать — утворювати, утворити; образуется облако газа — утворюється газова хмара.

*Образцовый — зразковий, взірцевий.

*Обратный—зворотний, задній;

О. засечка — зворо́тний за́черк; О. скат возвышенности — за́дній схил горо́вини.

Обратно — наза́д.

*Обращать, -ся, обратить, -ся — вертати́, -ся, вверну́ти, -ся; О. в бегство противника — погна́ти во́рога.

*Обращение — пово́дження; О. грубое — гру́бе, брута́льне пово́дження; О. жестокое — жорсто́ке пово́дження; О. ласковое — ласка́ве пово́дження.

*Обрез — край, -а́ю; (*берега*) — кант; О. дульца гильзы — край ду́лка гі́льзи.

*Обрезон — зрі́вок, -вка; окра́вка, -кч.

*Обрубок — оцу́пок, -пка.

*Обруч — обру́ч, -ча́.

*Обрыв — у́рвище, -ща.

*Обрывистый — урви́стий.

*Обсадка — обса́джування.

Обсеменение — за́сів, -ву, засі́вання.

*Обсервационный — обсерваці́йний; О. мина — обсерваці́йна мі́на.

*Обсечка — (*действ.*) обсіка́ння, обру́бування; (*предм.*) — обсіка́ч, -ча́; О. стальная — стале́вий обсіка́ч.

*Обследование — обслі́дування.

*Обслуживание — обслуго́вування; О. санитарное — саніта́рне обслуго́вування.

*Обслуживать, обслужить — обслуго́вувати, обслужи́ти.

*Обслуживающий — обслужни́й; О. значение — обслу́жне призна́чення.

*Обстановка — обста́ва, -ви, обста́вини, -вин; О. оперативная — операти́вні обста́вини.

*Обстрел — о́бстріл, -лу; О. стесненный — обме́жений о́бстріл.

*Обстреливаемый — обстрі́люваний; О. пространство — обстрі́люваний про́стір.

*Обстреливать, обстрелять — обстрі́лювати, обстріля́ти.

Обсуждение — обгово́рення.

*Обсыпать, -ся, обсыпать, -ся — обсипа́ти, -ся, обси́пати, -ся.

*Обтекать, обтечь — обтіка́ти, обтекти́, обхо́дити, обі́йти́.

*Обтирание — обтира́ння.

*Обтирать, обтереть — обтира́ти, обте́рти.

*Обтюратор — обтура́тор, -ра.

*Обтюрация — обтура́ція, -ції.

*Обтюрировать — обтурува́ти.

*Обтюрирующий — обтураці́йний; О. кольцо — обтураці́йне кільце́.

Обувать, обуть — взува́ти, взу́ти.

Обутый — взу́тий.

Обувь — взуття́.

*Обух — обу́х, -ха.

*Обучать, обучить — навча́ти, навчи́ти, вивча́ти, ви́вчити.

*Обучение — навча́ння, нау́ка, -ки; О. начальное — початко́ве навча́ння; О. совместное — спі́льне навча́ння.

*Обхват — обхо́плювання, обхо́плення, обі́йми, обі́йм; в О. — в обі́йми.

*Обход—обхід, обходу; О. местности—обхід місцевости; О. участка — обхід дільниці; периметр О-да — периметер обходу.

*Обходить, -ся, обойти, -сь — обминати, обходити, -ся, обійти, -ся, обминути.

*Обшивка — обшивка, -ки, обшивання.

*Обшлаг — вилога, -ги.

*Общевойсковой — загальновійськовий.

*Общежитие — бурса; -си.

*Общение—зносини, -син, спілкування; О. личное — особисті зносини.

Общественный—громадський; О. бедствие — громадське лихо.

*Общий — загальний, спільний; О. горизонталь—спільна поземина; О. порядок—загальний порядок; О. собрание — загальні збори; О. состязания—загальні змагання.

*Об'единенный — об'єднаний.

*Об'ездной—об'їзний; О. участок дороги — об'їзна дільниця шляху.

*Об'езжать, об'ехать — об'їжджати, об'їздити, об'їхати.

*Об'ект — об'єкт, -ту.

*Об'ектив — об'єктив, -ву.

*Об'ективный—об'єктивний; О. окошко — віконце об'єктиву.

*Об'ем — обсяг, -гу.

*Об'емистый — засадвий, укладистий; О. фураж — засадний фураж.

*Об'яснительный — пояснювальний; О. записка—пояснювальна записка.

*Обывательский — обивательський; О. квартира — обивательська квартира.

*Обыкновенный — звичайний; О. взрыв — звичайний вибух; О. шаг — звичайний крок.

Обыскивать, обыскать — обшукувати, обшукати, трусити, потрусити.

Обычный — звичайний, звичний; О. положение — звичайне становище, звичайний стан.

*Обязанность—обов'язок, -зку; О. служебная—службовий обов'язок.

Обязательный — обов'язковий.

*Овал — овал, -лу.

*Овальный — овальний.

Овес — овес (вівса).

*Овладевать, овладеть—опановувати, опанувати, здобувати, здобути.

*Овраг — яр, яру.

*Овсяный — вівсяний, на овес.

Оглашение — оголошення.

*Оглобля — голобля, -лі.

*Огневой — вогновий; О. вал—вогневий вал; О. группа—вогнева група; О. завеса — вогнева заслона; О. задача—вогневе завдання; О. мешок — вогневий мішок; О. позиция — вогнева позиція; О. положение—вогневий стан; О. преграда — вогнева перепона; О. рубеж — вогневий рубіж; О. связь—вогневий звязок; О. сред-

ства—вогневі засоби; О. точка—вогнева точка.

*Огнемет — вогнемет, -ту; О. ранцевый — ранцевий вогнемет.

*Огнеметание — вогнеметання.

*Огнеметный — вогнеметний; О. фугас — вогнеметна фугаса.

*Огнеприпасы — вогнеприпаси, -сів; расход О. — витрата вогнеприпасів; пополнение О. — поповнення вогнеприпасів.

*Огнесклад — вогнесклад, -ду.

*Огнестрельный — вогнепальний, стрільний; О. оружие—вогнепальна зброя; О. припасы—вогнепальні припаси; О. рана — стрільна рана.

*Огнеупорный — вогнетривкий.

*Огниво — кресало, -ла.

*Оголовье — наголовач, -ча; О. мундштучное — байрачний наголовач.

*Оголять, оголить — оголяти, оголити.

*Огонь—вогонь, вогню; „Огонь" —„Вогонь"; О. автоматический—автоматичний вогонь; О. артиллерийский — гарматний вогонь; О. беглый — перебіжний вогонь; О. ближний — близький вогонь; О. вести—стріляти; вид огня — рід огню; О. групповой—груповий вогонь; О. дальний — далекий вогонь; О. действительный—дійсний вогонь; О. заградительный—заслонний вогонь; О. комбинированный—комбінований вогонь; О. косоприцельный — навскісний вогонь; линия О. — лінія вогню; меткий О. — влучний вогонь; меткость О. — влучність вогню; напряженность О.—напруженість вогню; О. навесный — звислий вогонь; О. непрерывный—безупинний вогонь; О. одиночный — вогонь поодинчий; О. перекидной —перекидний вогонь; О. перекрестный — перехресний вогонь; О. с рассеиванием — вогонь із розсівом; О. редкий — рідкий вогонь; ведение О.—проваджоння вогню; возобновление О.—відновлення вогню; открытие О.—розпочинання вогню; перенос О. — перенесення вогню; перерыв О. — переривання вогню; прекращение О. — припинення вогню; развить огонь — зміцнити вогонь; О. скачками вперед—вогонь скоками наперед; раздолонно О. — поділ вогню; распределение огня—розподіл вогню; сосредоточение огня—зосереджоння вогню; управление О-нем — керування вогнем; О. фланговый — фланковий огонь; О. фронтальный — фронтальний вогонь.

Огород — город, -да.

*Ограда, ограждение — огорожа, -жі, забезпечення.

*Ограждать, оградить — огороджувати, огородити, забезпечувати, забезпечити.

*Ограничение — обмеження.

*Ограничивать, ограничить — обмежувати, обмежити.

*Ограничитель—обмежник, -ка.

*Одевать, одеть — одягати

одягти́; „Одевать сбрую“ — „зашо́рувати“.

Одвтый — (з) одя́гнений; не по форме **О.**—поза формою одя́гнений; неряшливо **О.** — неоха́йно одя́гнений.

***Одежда** — о́дяг, -гу; **О.** верхняя — ве́рхній о́дяг; **О.** защитная—захисни́й о́дяг; **О.** окопа — о́дяг ша́пця; **О.** откосов — о́дяг спохо́вип; **О.** постовая — стійко́вий о́дяг; форма **О.**—фо́рма о́дягу.

Одеяло — ко́вдра, -ри.

Один — оди́н, сам; „Одна очередь (две очереди), беглый огонь“ — „Одна́ черга́ (дві черги́), перебі́жний вого́нь“; „Одними руками коли“ — „Сами́ми рука́ми коли́“.

***Одиночна** — одине́ць, -нця́.

***Одиночный** — поодп́нчий, поодино́кий, само́тний, опрі́чний; **О.** камера — опрі́чна ка́мера; **О.** огонь — пооди́нчий ого́нь; **О.** пост — пооди́нча сті́йка; **О.** учение—впра́ви одинце́м; **О.** цель—пооди́нча ціль; „О-ми заряжай“— „Поодино́кими заряджа́й“; „О-ными начинай“ — „Поодино́кими почина́й“.

***Одноконный** — однокі́нний.

***Одноместный** — одномісце́вий.

Однообразнв—одномані́тність, -ности; **О.** наводки — одномані́тність наці́лювання.

Однообразный — одномані́тний.

***Однопроводный** — однопрові́дний.

***Односкатный** — односхи́льний.

***Однотонность** — одното́нність, -ности.

***Одноцветный** — однобарвни́й.

Одышка — дихави́ця, -ці.

***Ожевальная форма**—ожева́льна фо́рма.

Ожндание — очі́кування.

***Ожог**—о́пік,-ку; (*водо́ю*) о́пар, -ру.

***Озеро** — о́зеро, -ра.

Ознакамливать, ознакомнть—ознайо́млювати, ознайо́мити.

Ознаменованне — знак, -ку, озна́ка, -ки; в **О.** — на озна́ку, на па́м'ятку.

***Озокврнт**—озокери́т, -ту, віск земляни́й.

Оказывать, -ся, оназать, -ся — виявля́ти, -ся, ви́явити, -ся; **О.** помощь — допомага́ти, допомогти́.

***Окапыванне** — око́пування.

***Окапывать,-ся, окопать, -ся**—обко́пувати, -ся, обкопа́ти, -ся.

***Окисленне** — оки́слення.

***Окись** — за́кис, -су; **О.** железа—залі́зний за́кис; **О.** углерода — однозакис вуглоцю́.

Оклюзня—оклю́зія, -зії; **О.** газов—оклю́зія га́зів.

Онлад — платня́, -ні́.

***Окно** — вікно́, -на́; **О.** верхнее—ве́рхнє вікно́; **О.** для выхода газов — вікно́ для ви́ходу га́зів; **О.** нижнее — ни́жнє вікно́; **О.** продолговатое — довга́сто вікно́; **О.** слуховое — дахове́ вікно́.

***Окованный** — оку́тий; **О.** железом — оку́тий залі́зом.

***Оковка** — (*действие*) обко́вування, (*вещь*) закі́вець,-вця.

***Оковывать, оковать** — обко́вувати, обкува́ти.

***Околица** — око́лиця, -ці.

***Околодок** — ліка́рський пункт.

***Оконечность** — кіне́ць, кінця́, край, -а́ю; (*человека*) кінці́вка.

Оконечности — ру́ки (рук) й но́ги (ніг).

***Оконечный** — кінце́вий.

***Оконный** — віко́нний; **О.** косяк—лу́тка, -ки; **О.** рама — віко́нна варца́ба; **О.** стекло—ши́бка, -ки; **О.** форточка — квати́рка, -ки.

***Окоп** — ша́нець, -нця; **О.** безбрустверный — безбру́стверовий ша́нець; **О.** гнездный — гніздови́й ша́нець; **О.** для стрельбы лежа— ша́нець для стріля́ння навле́жачки; **О.** для стрельбы с колена — ша́нець для стріля́ння з колі́на; **О.** для стрельбы стоя — ша́нець для стріля́ння навсто́ячки; **О.** запасный—запасни́й ша́нець; **О.** из снега — ша́нець зі сні́гу; **О.** кинжальный—кинджа́льний ша́нець; **О.** ложный—фальши́вий ша́нець; **О.** отдельный—окре́мий ша́нець; **О.** пулеметный—кулеме́тний ша́нець; **О.** стрелковый — стріле́цький ша́нець; **О.** в плане змейкою — ша́нець у пла́ні змі́йкою; **О.** ячеечный—гніздови́й ша́нець; начертание **О-па** — на́рис ша́нця.

***Окошко** — вікно́, -на́; **О.** об'ективное — віко́нце об'є́ктива.

***Окраина** — край, -а́ю, кіне́ць, -нця́; **О.** селения — кіне́ць села́.

***Окраска** — заба́рвлення, фарбува́ння, пофарбува́ння; **О.** подражательная —наслідо́вне фарбува́ння, ба́рвлення; **О.** предмета— ба́рва пре́дмета, пофарбува́ння пре́дмета.

***Окрашивание** — заба́рвлення, фарбува́ння; **О.** защитное—захисне́ заба́рвлення.

Округ — окру́га, -ги.

***Окружать, окружить** — ото́чувати, оточи́ти.

***Окружение** — ото́чення.

***Октябрьский** — жовтне́вий; **О.** революция—Жовтне́ва револю́ція, -ції.

***Окуляр** — окуля́р, -ра.

***Окулярный** — окуля́рний; **О.** (глазная) трубка—окуля́рна тру́бка.

***Окутывание**—обго́ртання, оповива́ння; **О.** газами—оповива́ння га́зами.

***Олово** — ци́на, -ни.

***Ольдгамовское соединение**— Ольдга́мова злу́ка.

***Омеднение** — омі́днення.

***Опалзывать, оползти**—осува́тися, осу́нутися.

***Опасность** — небезпе́ка, -ки.

Опасный — небезпе́чний.

***Опахало** — ві́яло, -ла.

***Оперативный** — операти́вний; **О.** задание—операти́вне завда́ння; **О.** обстановка — операти́вні обста́вини; **О.** приказ — операти́вний нака́з.

***Операция** — опера́ція, -ції.

*Опилки—(*древесные*) тирса, си; О. (*металлич.*)—ошурка, -ки.

*Опираться, опереться — опиратися, опертися, спиратися, спертися.

*Описание — опис, -су; О. устное — усний опис.

*Опись—опис, -су, реєстер, -тра; О. краткая лошадям — короткий реєстер коней; О. оружия—реєстер зброї.

*Оплетка — оплітка, -ки.

Оповещать, оповестить—оповіщати, оповістити, сповіщати, сповістити.

*Опознавательный — прикметний; О. знак — прикметний знак.

*Опознавать, опознать — розпізнавати, розпізнати.

*Опознание — розпізнання.

*Оползание — осування.

*Опора—опора, -ри; О. моста—опора мосту.

*Опорный — опорний; О. втулка — опорний утулок; О. плоскость—опорна площа; О. пункт—опорний пункт; О. стакан — опорний циліндер.

*Опорожнять, опорожнить — спорожняти, спорожнити.

*Опорожненный — спорожнений.

*Оправа — оправа, -ви; О. поперечного уровня — оправа поперечної поземниці.

*Оправка—оправлення, оправка.

*Оправлять, -ся, оправить, -ся — оправляти, -ся, оправити, -ся; (*выздороветь*) — вичуняти; „Оправиться" — „Спочинь".

*Опрашивать, опросить — допитувати, допитати.

*Определение—визначення; О. положения точек — визначення положення точок; О. превышения точек — визначення перевищення точок; О. расстояния — визначення віддалення; О. точки стояния—визначення точки стояння.

*Определенный — певний, визначений.

*Определять, -ся, определить, -ся—визначати, -ся, визначити, -ся, призначати, -ся, призначити, -ся, присуджувати, присудити.

*Опрокидывание — перекидання, перевертання.

*Опрокидывать, опрокинуть — перекидати, перекинути, перевертати, перевернути.

*Опрос — опит, -ту, опитування.

*Оптический — оптичний; О. обман—оптична обмана; О. прицел—оптичний мірник; О. связь—оптичний звязок.

*Опускание — спускання.

*Опускать, опустить—спускати, спустити.

*Опускной — спускний.

*Опушка — (*одежды*) облямівка, -ки; (*леса*)—узлісся.

*Опытный—досвідчений, спробний.

*Оранжевый — жовтогарячий.

*Орган — орган, -на.

Организатор — організатор, -ра, упорядник, -ка.

Организационно - распределительный отдел — організаційно-розподільний відділ.

Организационный — організаційний.

***Организация**—організація, -ції; (*чего*) улаштування; **О.** с'емки — організація здіймання.

Организованность — організованість, -ности.

***Орден** — орден, -на; **О.** Красного Знамени—Орден Червоного Прапору; **О.** Трудового Знамени—Орден Трудового Прапору.

***Ордер** — ордер, -ра.

***Ординарец**—ординарець, -рця; **О.** личный — особистий ординарець.

***Ординарный** — ординарний, звичайний.

***Ордината** — ордината, -ти.

***Ориентир** — орієнтир, -ра; **О.** буссоль — орієнтир бусоля.

***Ориентирование** —орієнтування.

***Ориентировать, -ся** — орієнтувати, -ся.

***Ориентировочный** — орієнтаційний; **О.** направление — орієнтаційний напрям; **О.** предмет — орієнтаційний предмет.

***Оркестр** — оркестра, -ри.

***Ортоскоп** — ортоскоп, -па

***Орудие** — гармата, -ти; знаряддя; **О.** с затвором — гармата із замком; **О.** сопровождения — супровідна гармата.

***Орудийный** — гарматний; **О.** запряжка—гарматний запряг; **О.** начальник — начальник гармати; **О.** расчет — обслуга гармати; **О.** учение — гарматне навчання.

***Оружейник** — зброяр, -ра.

***Оружейный** — збройовий; **О.** каптенармус — збройовий каптенармус; **О.** мастерская—зброярня; **О.** склад — збройниця.

***Оружие**—зброя, -рої; **О.** гладкоствольное—гладкоцівкова зброя; **О.** заручное—запаона зброя; **О.** заряженное—заряджена зброя; **О.** колющее—кольна зброя; **О.** магазинное — магазинова зброя; **О.** нарезное—нарізна зброя; **О.** огнестрельное—вогнепальна зброя; **О.** рубящее — рубальна зброя; **О.** холодное — січна зброя; **Оружием владение**—орудування зброєю.

***Осада** — облога, -ги.

***Осадка** — осідання.

***Осадный** — обложний; **О.** положение—стан облоги.

***Осадок** — (*атмосф.*) опад, -ду; (*гуща*) осад, -ду, гуща, -щі.

***Осаждать, осадить** — облягати, облягти, обступати, обступити, (*химич.*) осаджувати, осадити.

***Осажденный**—обложений; обложенець, -нця.

***Осаживать, осадить** (*опускать*) — осаджувати, осадити; (*коня*)—збивати, збити.

Осведомленность — поінформованість, -ности.

***Освежение** — відсвіження; **О.** воздуха — провітрювання.

*Осветительный — освітлювальний; **О.** прибор — освітлювальний прилад; **О.** ракета — освітлювальна ракета.

***Освещать, осветить** — освітлювати, освітлити.

***Освещение** — освітлення.

Освидетельствование — огляд, -ду.

Освобождать, -ся, освободить, -ся — звільняти, -ся, звільнити, -ся.

Освобождение — звільнення; **О.** досрочное — дотермінове звільнення; **О.** от наряда — звільнення від наряду.

***Осевой** — осьовий; **О.** наконечник — осьовий наконечник, -ка; **О.** подшипник — осьова вальниця.

***Оседатель** — осідник, -ка.

***Оседающий** — осідний; **О.** приспособление — осідний пристрій; **О.** цилиндр — осідний циліндер; **О.** часть — осідна частина.

***Оседлывать, оседлать** — сідлати, осідлати.

***Оселок** — брусок, -ска.

***Осечка** — осічка, -ки.

***Осколок** — скалка, -ки.

***Осколочный** — скалковий.

***Ослабление** — ослаба, -би.

***Ослаблять, ослабить** — послабляти, послабити; (*поводья*) попускати, попустити; **О**-ить влияние — зменшити вплив.

Ослепление — осліплення.

Ослеплять, ослепить — осліпляти, осліпити, засліплювати, засліпити.

***Ослушание** — непослух, -ху.

Осматривать, осмотреть — оглядати, оглянути.

***Осмолка** — обсмолювання, обсмолення.

***Осмотр** — огляд, -ду; **О.** инспекторский — інспекційний огляд; **О.** медицинский — медичний огляд.

Осмотрительно — обачно.

***Оснастка** — оснащування, оснащення.

***Основа** — основа, -ви; **О.** сотчатая — сітчаста основа; **О.** сплошная — суцільна основа.

***Основание** — підстава, -ви; основа, -ви; **О.** деревянное — дерев'яна основа; **О** деятельное — активна основа; **О.** недеятельное — пасивна основа; **О.** масштаба — основа мірила; **О.** мушки — основа мушки; **О.** прицела — основа мірника; **О.** ската — спід схилу; **О.** уровня — основа поземниці.

Основательность — ґрунтовність, -ности.

Основательный — ґрунтовний.

***Основной** — основний, головний, провідний; **О.** горизонталь — основна поземина; **О.** доска — основна дошка; **О.** заряд — основний заряд; **О.** мысль — провідна думка; **О.** орудие — основна гармата; **О.** стойка — основна постава; **О.** точка — основна точка.

О с о б ы й — (*отдельный*) окремий, (*особенный*) особ-

ливий; **О.** отдел — окремий відділ.

Оставаться, остаться — залишатися, залишитися, лишатися, лишитися.

Оставлять, оставить — лишати, лишити, залишати, залишити, кидати, покинути.

***Останавливать, -ся, остановить, -ся** — зупиняти, -ся, зупинити, -ся, спиняти, -ся, спинити, -ся.

***Останавливающий** — зупинний; **О.** удар — зупинний удар; **О.** укол — зупинний укол.

***Остановка** — зупинка, -ки.

***Остов** — снасть, -ти, кістяк, -ка; **О.** венчатый — вінчаста снасть; **О.** станка — снасть станка; **О.** стойчатый — сторчова снасть; **О.** треноги — снасть-триніжка.

Осторожность — обережність, -ности.

***Острие** — вістря; (*иглы*) жало, -ла; (*ножа*) — лезо; (*прерывателя*) — шпеник, -ка.

***Остров** — острів, -рова.

***Острогубцы** — гострогубці.

***Остроконечный** — гострий; (*гора*) стрімчастий; **О.** пуля — гостра куля.

***Остряк** — гостряк, -ка.

***Осушительный** — висушний; **О.** канава — висушна канава.

Осуществлять, осуществить — здійснювати, здійснити; справджувати, справдити.

Осыпать, -ся, осыпать, -ся — обсипати, -ся, обсипати, -ся.

***Ось** — вісь; **О.** абсцисс — вісь абсцис; **О.** барабана — вісь барабана; **О.** боовая — бойна вісь; **О.** ведущая — тягова вісь; **О.** вращения рычага — вісь обертання важеля; **О.** выбрасыватоля — вісь викидача; **О.** дифференциала — вісь диференціялу; **О.** дороги — вісь шляху; **О.** канала ствола — вісь каналу цівки; **О.** курка — вісь курка; **О.** нес'емная — нездіймана вісь; **О.** овала — вісь овалу; **О.** ординат — вісь ординат; **О.** походная — похідна вісь; **О.** приемника — вісь приймача; **О.** рассоивания — вісь розсіву; **О.** рукоятки — вісь ручки; **О.** связи — вісь звязку.

***Отапливать, -ся, отопить, -ся** — огрівати, -ся, огріти, -ся.

***Отбив** — відбивання; **О.** круговой — колове відбивання; **О.** уступающий — відступне відбивання.

***Отбивать, -ся, отбить, -ся** — відбивати, -ся, відбити, -ся; „Отбей вверх" — „Відбий догори"; „Отбей налево" — „Відбий наліво"; „Отбей направо" — „Відбий направо"; „Отбить ответ" — „Відбити відновідь".

***Отбитие** — відбиття; **О.** атаки — відбиття атаки.

***Отблеск** — відблиск, -ку.

***Отбой** — відбій, -бою.

***Отборный** — добірний; **О.** боец — добірний боєць.

Отбрасывать, -ся, отбросить, -ся — від(од)кидати, -ся, від(од)-

кйнути, -ся; від(од)бивáти, -ся, від(од)бйти, -ся.

***Отбывать, отбыть** — відбувáти, відбýти; **О.** наказание — відбувáти, відбýти кáру.

***Отбытие**—відбувáння, відбуттй.

***Отверстие** — óтвір, -вору; **О.** выпускное — випускнйй óтвір; **О.** для оси курка — óтвір для óси куркá; **О.** для походной оси— óтвір похідної óси; **О.** газовое— гáзовий óтвір; **О.** запальное — підпáльний óтвір; **О.** круглое — крýглий óтвір; **О.** навинтованное— нагвинтóваний óтвір; **О.** наливное — наливнйй óтвір; **О.** пароотводное—паровідвіднйй óтвір.

***Отвертка** — розшрýбник, -ка.

***Отвертывать, отвертеть** — відкрýчувати, відкрутйти, відвертáти, відвернýти.

***Отвес** — висóк, -скá.

***Отвесно**—прямовйсно, стрíмко.

***Отвесный**—стрімкйй, стінувáтий, сторчовйй; **О.** берег — стрімкйй бéріг; **О.** положение прибора — сторчовé полóження прйстрою.

***Отвeт** — вíдповідь, -ди; **О.** сложный — складнá вíдповідь.

***Ответный**— зворóтний; **О.** атака — зворóтна атака.

Ответственность — відповідáльність, -ности.

Ответственный— відповідáльний; **О.** организатор — відповідáльний організáтор; **О.** секретарь — відповідáльний секрéтар.

***Ответчик**—відповідáльник, -ка.

Отвечать, ответить — відповідáти, відповíсти.

***Отвинчивать, отвинтить**—відґвйнчувати, відґвинтйти.

***Отвлекать, отвлечь**— відвертáти, відвернýти; відтягáти, відтягтй.

***Отвод** — відвíд, -вóду, відвóдження, відвéдення; **О.** воды — відвéдення водй; **О.** квартир — відвóдення примíщень; **О.** круговой —коловé відвéдення; **О.** простой — прóсте відвéдення; **О.** тока — відвéдення струмý; **О.** ударом — відвéдення удáром.

***Отводить, отвести** — відвóдити, відвéсти; відвертáти, відвернýти.

***Отводка** — відвíдник, -кá.

Отворять, отворить — відчинáти, відчинйти.

***Отвращение** — відвертáння; **О.** побега — запобігáння втéчі.

***Отвязывать, -ся, отвязать, -ся** (*о лошади*) — (од)відвя́зувати, -ся, (од)відвязáти, -ся.

***Отгибать, отогнуть** — відгинáти, відігнýти.

***Отдавать, отдать** — (од)віддавáти, (од)віддáти; **О.** приказание — дáти накáза, наказáти.

***Отдаление** — віддáлення; вíддаль, -ли.

***Отдача** (*орудия*) — відбíй, -бóю.

Отдел — вíдділ, -лу; рóзділ, -лу.

***Отделение** — (*войск. соедин.*) рій, рóю; вíдділ, -лу;

(*действ.*) — відділення; „О. ко мно“ — „Рій до мене“.

*****Отделенный** — ройовий; **О.** окоп — шанець на рій.

*****Отделка** — оброблення, обробблювання.

Отдельно — окремо.

*****Отдельный** — окремий; (*единичный*) поодинокий; **О.** боец — окремий боєць; **О.** кавалерийская бригада — окрема кінна бригада; **О.** караул — окрема сторожа; **О.** часть — окрема частина; **О.** эскадрон — окрема кінна сотня.

*****Отделять, отделить** — відокремлювати, відокремити, відділяти, відділити.

*****Отдушина** — продух, -ху.

*****Отдых** — відпочинок, -нку.

Отдыхающий — що відпочиває; **О.** часть — частина на відпочинку.

*****Отек** — пухлина, -ни, (*ноги*) набреск.

*****Отжимать, отжать** (*отталкивать*) — відтискати, відтиснути.

*****Отзыв** — (*воен.*) відклик, -ку; думка, -ки.

*****Отказ** — відмова, -ви; до **О.** — до відпори.

*****Откат** — відкочування; відкот, -ту.

*****Откатывать, откатить** — відкочувати, відкотити.

*****Откачивать, откачать** (*насосом*) — відсмоковувати, відсмокувати.

*****Откидкой** — відкидний; **О.** борт — відкидний облавок; **О.** сошник — відкидний леміш; **О.** щит — відкидний щит.

*****Откидываиие** — відкидання.

*****Откладывать, отложить** — відкладати, відкласти.

*****Отклонеиие** — відхил, відхилення; **О.** вероятное (срединное) — імовірний (середній) відхил; **О.** пули — відхил кулі.

*****Отклонять, отклонить** — відхиляти, відхилити, відвертати, відвернути.

*****Откомандировывать, откомандировать** — відряджати, відрядити.

*****Откос** — спохо́вина, -ни; **О.** естественный — властива споховина; **О.** крутой — крута споховина.

*****Откосный** — споховинний; скісний; **Откосный** ремень — скісний ремінь.

*****Откручивать, открутить** — відкручувати, відкрутити.

*****Открывать, открыть** — відкривати, відкрити; відчиняти, відчинити; викривати, викрити.

*****Открытие** — відкриття, викриття; **О.** огня — розпочинання вогню.

*****Открытый** — відкритий; **О.** бой — відкритий бій; **О.** бойница — відкрита бійниця; **О.** местность — місцевість чиста, місцевість відкрита; **О.** позиция — відкрита позиція, -ції.

Отлагательство — (од)відкладення.

Отличаться, отличиться—(од)відрізня́тися, (од)відрізни́тися; (од)відзнача́тися, (од)відзна́читися.

Отличие — відмі́на, -ни; відзна́ка, -ки.

***Отличительный** — відмі́тний, відмі́нний; **О.** знак — відмі́тний знак, -ку́.

***Отличный** — видатни́й; дуже га́рний, відмі́нний; **О.** стрелок— видатни́й стріле́ць, -льця́; **О.** стрельба — видатне́ стріляння.

***Отлогий** — поло́жистий; **О.** траектория — поло́жиста траекто́рія, -рії.

***Отлогость**—поло́жистість, -тости; **О.** траектории — поло́жистість траекто́рії.

***Отложение**—по́клад, -ду; відкладання.

Отлучаться, отлучиться—(од) відлуча́тися, (од)відлучи́тися.

Отлучившийся — що відлучи́вся.

***Отлучка** — відлу́ка; **О.** самовольная — самові́льна відлу́ка.

***Отмель** — обмі́лина, -ни.

Отмена — скасування.

Отменять, отменить — касува́ти, скасо́вувати, скасува́ти.

***Отмеривание** — (од)відмі́рювання.

***Отметка** — зазна́ка, -ки; по́значка, -ки; **О.** высот — по́значка висо́т; по отметкам — за зазна́ками.

***Отметчик** — зазна́чник, -ка.

***Отмечание** — зазнача́ння, зазна́чування; **О.** орудия — зазнача́ння гарма́ти.

Отмечать, отметить — зазнача́ти, зазна́чити.

***Отмостка** — вимо́щення.

Отмостить — (*досками*) ви́мостити, ви́стелити; (*камнем*)— ви́брукувати.

***Отмывка** — відмива́ння; відмивка.

***Отмыкать, отомкнуть** — відмика́ти, відімкну́ти; **О.** штык — здійма́ти, зня́ти багне́та.

***Относительный** — відно́сний; **О.** длина тела орудия — відно́сна довжина́ ті́ла гарма́ти; **О.** заряд — відно́сний заря́д; **О.** командование высот — відно́сне кома́ндування висо́т.

***Откошение** — відно́шення; (*канц.*) завідо́млення.

***Отогнутый** — віді́гнутий.

***Отодвигать, отодвинуть** — відсува́ти, відсу́нути.

***Отожженный** — відпа́лений; **О.** проволока — відпа́лений дріт.

***Отопление** — о́грів, огріва́ння; **О.** паровое — о́грів парови́й.

Оторванность — віді́рваність, -ности.

Оторг — (*скор.*) відо́рг, -га.

***Отпор** — ві́дсіч, -чи.

***Отправление** — виряджа́ння, ви́рядження; вико́нання; **О.** команд — виряджа́ння кома́нд; **О.** обязанностей—вико́нання обо́в'язків; **О.** поезда — виряджа́ння по́їзда, ви́рушення по́їзда.

*Отправлять, отправить — виряджати, вирядити.
*Отпрягать, отпречь — випрягати, випрягти; „Отпрягай“ — „Випрягай“.
*Отпрягание — випрягання.
*Отпуск — відпустка, -ки; О. бессрочный — безтермінова відпустка; О. кратковременный — короткочасна відпустка; О. по болезни — відпустка через хворість; О. продолжительный — довгочасна відпустка.
*Отпускной — відпускний; О. билет — відпускний білет.
*Отравленный — отруєний, затруєний.
*Отравлять, отравить — отруювати, отруїти, затруювати, затруїти.
*Отравляющий — труйний; О. вещество — труйна речовина.
*Отражатель — відбивач, -ча; „Отражатель больше (меньше) — 00“ — „Відбивач більш (менш) — 00“.
*Отражательный — відбивний; О. выступ — відбивний виступ.
*Отражать, отразить (*врага, свет*) — відбивати, відбити.
*Отражение — відбивання; відбиток, -тка; О. атаки — відбивання атаки.
*Отрасль — галузь, -зи.
*Отрезок — відтинок, -нка.
*Отрешать, отрешить — усувати, усунути; О. от должности — усувати з посади.
*Отрицательный — негативний; від'ємний.
*Отрог — віднога, -ги.
*Отросток — паросток, -тка.
*Отрывка — копання, відкопування; О. окопа — копання шанця.
*Отряд — загін, -гону; відділ, -лу; О. автомобильный — автомобільний загін; О. банно-прачечно-дезинфекционный — лазне-пральньо-дезинфекційний відділ; О. боковой — боковий загін; О. воздухоплавательный — повітроплавний загін; О. головной — головний загів; О. десантный — десантний загін; О. перевязочный — пороз'язувальний відділ; О. сторожевой — сторожовий загін; О. строевой — муштровий загін; О. эвакуационный — евакуаційний відділ; О. эпидемический — епідемічний відділ.
*Отсек — відруб, -бу.
*Отсекающий зуб — зуб-відруб.
*Отсечка-отражатель — відруб-відбивач.
*Отсечный — відрубний; О. позиция — відрубна позиція, -ції.
Отсрочка — відрочення.
*„Отставить“ — „Верни“.
Отставший — відсталий.
*Отстаивать, отстоять — (од)відстоювати, (од)відстояти.
*Отстегивать, отстегнуть — (од)відстібати, (од)відстебнути.
Отстранять, отстранить — усовувати, усунути.
*Отступательный — відступ-

ний; О. бой — відступний бій; О. марш — відступний рух.

*Отступать, отступить — відступати, відступити, відходити, відійти.

*Отступление — відступ, -пу.

Отсутствие — відсутність, -ности.

Отсутствовать — бути відсутнім.

Отсутствующий — відсутній.

*Отсчет — відлік, -ку, відлічення, відлічування.

*Отсыровать, отсыреть—звогчуватися, звогчитися.

*Отсырелый — відвоглий.

*Отталнивание — відштовхування.

*Отталкивать, оттолкнуть — відштовхувати, відштовхнути.

*Оттенять, оттенить — (од) відтіняти, (од)відтінити.

*Оттенение — відтінювання.

*Оттенок — відтінок, -нка.

*Оттеснять, оттеснить — відтісняти, відтіснити; відкидати, відкинути.

*Оттиск — відбиток, -тка.

*Оттягивать,оттянуть — (од) відтягати, (од)відтягнути.

*Оттяжка — отбса, -си; відтягання; О. с зацепом — отбса з зачепою.

*Отход — відхід, -ходу.

*Отходить, отойти — відходити, відійти.

*Отхожее место—відходок,-дка.

*Отчаливать, отчалить — відчалювати, відчалити.

*Отчет — звіт, -ту, справоздання.

Отчетливость — виразність, -ности.

*Отчетность — звітність, -ности.

*Отчетный — звітний; О. карточка — звітна картка.

*От'езд — від'їзд, -ду; О. ближний — близький від'їзд; О. дальний — далекий від'їзд.

*Охват — охоплення.

*Охватывающее движение — охоплювальний рух.

*Охватывать, охватить—охоплювати, охопити.

*Охлаждающий — охолодний.

*Охлаждение—охолодж(ува)ення; О. водяное — охолодж(ува)ення водяне; О. ствола — охолодж(ува)ення цівки.

*Охотник — охочий; мисливець.

*Охотничий — мисливський; Охотничий патрон — мисливський набій.

*Охра — вохра, -ри; О. желтая — жовта вохра; О. красная — червона вохра.

*Охрана — охорона, -ни.

*Охранение — охорона, -ни; О. артиллерии — охорона артилерії; О. боковое — бокова охорона; О. воздушное — повітряна охорона; О. земное — наземна охорона; О. круговое — колова охорона; О. непосредственное — безпосередня охорона; О. неподвижное — нерухома охорона; О. подвижное — рухома охорона; О. походное —

похідна охорона; О. сторожевое — сторожова охорона; О. тыловое — тилова охорона; О. фланговое — фланкова охорона; фронтальное О. — фронтальна охорона; О. химическое — хомічна охорона.

*Охранительный, охранный — охоронний, вахисний, запобіжний; Охранительный блиндаж — вахисний бліндаж; Охоронная жердь — запобіжна жердина.

*Охраиять, охраинть — охороняти, охоронити.

*Охраняющий — охоронний; що охороняе; О. ввод — чота, яка охороняе; О. часть — частина, яка охороняе.

*Оценка — оцінка, -ки, оцінювання; О. целей — оцінка цілів; О. обстановки — оцінка обставин.

*Оцепление—обступ, -пу, обступання.

*Оцеплять, оцепить — оточувати, оточити, обступати, обступити.

*Очаг — вогнище, -ща.

*Очелок (*у печи*) — челюсти.

Очень — дуже, сильно; О. высокий разрыв — дуже високий розрив.

*Очередной—черговий; О. дневальный — порядковий черговець; „Очередной, на пост" — „Черговий, на стійку"; „Очередной, оружие к ноге, отстегнуть патронную сумку" —„черговий, зброю до ноги, відстебнути набійницю".

*Очередь — черга, -ги; О. батарейная — батерійна черга; вне О-ди — по-за чергою; „Очередь — огонь" — „Черга — вогонь".

*Очертание — обрис, -су.

Очистка — очищення.

*Очки — окуляри, -рів.

*Очко — вічко, -ка; О. навинтованное — нагвинтоване вічко.

Ошибка — помилка, -ки.

Ошибочный — помилковий.

*Ошориванне — зашорбвування.

*Ошоривать, ошорить — зашорбвувати, зашорувати.

*Ощупью—помацки, навпблапки.

П

*Падающий — що падае; П. мишень — мета, що падае.

*Падение — падання; спад, -ду; П. листом — падання листом.

*Пажилина (*моста*)— притужина, -ни.

Паек — пайка, -ки.

*Паз—гара, -ри; П. вертикальные—простовисні гари; П. верхний — верхня гара; П. для выступа бородки трубки ударника — гара для виступу борідки трубки ударника; П. для конца гнетка предохранителя — гара для кінця гнітка запобіжника; П. для шипа рукоятки — гара для чопа ручки; П. кольцевой — кільцева гара; П-ы рамы — гари рами;

П. скошенный — скісна ґара; П. продольный — подовжна ґара.

*Пакгауз — пакгавз, -зу.

*Пакет — пакет, -та; П. горючий — пальний пакет; П. индивидуальный — індивідуальний пакет.

*Пакля — клоччя, -ччя.

Палата — палата, -ти.

*Палатка — намет, -ту.

*Палаточный—наметний; П. лагерь — наметний табор.

*Палаш — палаш, -ша.

*Палец — палець, -льця; П. безымянный — підмизинний палець; П. большой — великий палець; П. верхние — верхні пальці; П. к крючку — палець до гака; П. ограничитель — палець обмежник; П. указательный — вказівний палець.

*Палочка — паличка; П. деревянная — дерев'яна паличка.

*Палуба—(*строения*) палуб, -ба; (*судна*) палуба, -би.

*Пальба — стрілянина, -ни.

*Панель — лиштва, -тви; панеля, -лі.

Паника — паніка, -ки.

*Панорама — панорама, -ми; П. артиллерийская— гарматна панорама.

*Панорамное гнездо — гніздо панорамне.

*Пантограф — пантограф, -фа.

*Панцырь — панцер, -ря.

*Папка — шабатурка, -ки.

*Пар — пара, -ри; П. водяной— водяна пара.

*Парабола — парабола, -ли.

*Парад—парада, -ди; „П. смирно, к торжественному маршу на (столько-то) линейных дистанций, но-ротно, равнение направо"— „Парада струнко, до урочистого руху на (стільки ось) лінійних дистанцій, сотнями, рівнання праворуч".

*Параллель—рівнолежник, -ка, паралеля, -лі.

*Параллельный — рівнобіжний, рівнолежний; П. брусья — рівнолежні бруси; П. веер—рівнобіжне віяло.

*Парапет — парапет, -ту.

*Парафин — парафіна, -ни.

*Парашют — парашут, -та.

*Парировать — відбивати.

*Парк — парк, -ку; П. артиллерийский — артилерійний парк; П. инженерный — інженерний парк.

Парламентер — парламентар, -ря.

*Парный — парний, паристий; П. пост — парна стійка; П. часовые — парні стійкові.

*Паровоз — паротяг, -гу; П. броневой — панцерний паротяг.

*Паровозный — паротяговий.

*Паровой — паровий; П. камера — парова камера; П. катер — парова катерка; П. отопление — паровий огрів.

*Паровыпускной— паровипускний.

*Пароль — пароль, -лю.

*Паром — пором, -на.

*Пароотводный — паровідвідний; П. отверстие — паровідвідний отвір; П. трубка — паровідвідна трубка.
*Парорабочий — пароробочий.
*Пароход — пароплав, -ва.
*Пароходный — пароплавний.
Партбилет — партквиток, -тка.
Партдисциплина — партдисципліна, -ни.
Партзадание — партзавдання.
Партзанятие — партнавчання.
Партиец — партієць, -тійця.
*Партизан — партизан, -на.
*Партизанский — партизанський; П. война—партизанська війна; П. действие — партизанська дія; П. отряд — партизанський загін. [-ности.
Партийность — партійність,
Партийный—партійний; П. аппарат—партійний апарат; П. комиссия — партійна комісія.
*Партия — партія, -тії; П. разведывательная—розвідча партія.
Партколлектив — парколектив, -ву.
Партком — партком, -му.
Партконференция — партконференція, -ції.
Партобязанности — партобов'язок, -зка.
Партработа —партробота, -ти.
Партстаж — партстаж, -жу.
Партустав — партстатут, -ту.
Партэтика — партетика, -ки.
Партядро — партядро, -ра.
*Парус — вітрило, -ла.
*Парусина — парусина, -ни.

*Пасмурный — хмарний.
*Пассивный — пасивний.
*Патрон — набій, -бою; П. боевой — бойний набій; П. караульные — набої для сторожі; П. охотничий — мисливський набій; П. унитарный—унітарний набій; П. учебный — навчальний набій; П. холостой — сліпий набій.
*Патронник — набійник, -ка.
*Патронный—набійний; П. в'юк —набійний в'юк; П. двуколка — набійна бідка; П. коробка — набійна коробка; П. лента — набійна стрічка; П. лоток—набійний короб; П. магазин—набійний магазин; П. резерв — набійний резерв; П. склад — склад набоїв; П. сумка—набійниця; П. обойма—обіймиця набійна.
*Патронташ — набійниця, -ці.
*Патрубок — патрубок, -бка.
*Патрулирование—патрулювання.
*Патруль — патруль, -ля.
*Пауза — павза, -зи.
*Пачка — пачка, -ки.
Пачкать, запачкать — бруднити, забруднити, мазати, замазати.
Пашня—нива, -ви, рілля, -ллі.
*Паяльник — лютівник, -ка.
*Паяльная лампа — лютувальна лампа.
*Педаль—ступатень, -тня. [-ка.
*Педометр — кроколічильник,
Пекарня — пекарня, -ні.
*Пеленгаторная станция — пеленгаційна стація, -ції.

***Пенек**—певьо́к, -пька́; (*тех.*) шпе́ник, -ка.

Пение — спів, -ву; спі́ви, -вів, співа́ння.

Пень — пень (пня).

***Пеньковый** — конопля́ний.

Первичный—первісний, початко́вий.

***Первосрочный** — пе́ршого те́рміну, першотерміно́вий; **П.** обмундирование — першотерміно́ве умундирува́ння.

Первый — пе́рший; „Первая смена к разводящим" — „пе́рша змі́на до розвідникі́в"; **П.** шеренга — пе́рший шере́г.

***Перебегать, перебежать**—перебіга́ти, перебі́гти; передава́тися, перода́тися.

***Перебежка**—пере́біг, -гу; перебіга́ння; **П.** стремительная — пава́льпий пере́біг.

***Перебежчик**—перекі́пець, -пця.

***Перебивание** — перебива́ння.

***Переборка** — (*в конюшне*) перегоро́дка, -ки; пере́ділка, -ки.

***Перебрасывать, перебросить** — перекида́ти, переки́вути.

***Переброска** — переки́д, -ду; перекида́ння.

***Перевал** — перехі́д; **П.** горный — гі́рський перехі́д.

***Переверка** — пере́вірка, -ки; нереві́ря́ння.

***Переверять, переверить**—перевіря́ти, переві́рпти.

***Перевес** — перева́га, -ги; **П.** в огне—перева́га у вогні́.

Перевод (*с должности*)—перемі́щення; (*фехтование*)—пере́від, -воду; (*действие*) — поренлада́ння; переве́дення; **П.** карты из одного масштаба в другой—переве́дення ма́пи в одно́го мі́ри́ла па дру́ге; **П.** стрелочный —ви́личний пере́від.

***Переводина** — слиж, -жа.

***Переводной** — перевідни́й, перебивни́й.

***Перевоз, перевозка** — перові́з, -во́зу, переве́вення.

***Перевозочный, перевозный** — перевозо́вий, переві́вний; **П.** документы—перовозо́ві доку́менти; **П.** средства—перевозо́ві за́соби.

***Перевооружать, перевооружить** — переозбро́ювати, переозбро́їти.

Переворот — переворо́т, -ту; пере́верт, -верту; переверта́ння; **П.** через крыло—пере́верт че́рез крило́.

***Перевязка** — перев'я́зування, поре́в'язка, -ки.

***Перевязочный** — перев'я́зний; **П.** материал—перев'язни́й матері́ял; **П.** отряд—перев'язни́й ві́ділі; **П.** пункт — перев'язни́й пункт.

***Перегиб** — пере́гин, -гину; перегина́ння.

Переговариваться — перемовля́тися.

***Переговоры**—порегово́ри, -рів; перемо́ви, -мов.

***Перегонка** — дестиля́ція; **П.** сухая — суха́ дестиля́ція.

***Перегородка**—пере́ділка, -ки;

П. картонная — тектурна перéділка.

*Перегружать, перегрузить — переванта́жувати, переванта́жити.

*Перегрузка — переванта́ження.

*Перегрузочный — переванта́жний; П. путь—переванта́жна ко́лія.

*Перегруппировка — перегрупува́ння.

*Передавать, передать — передава́ти, переда́ти, перека́зувати, переказа́ти.

*Передаточный — переда́тний; П. канал—переда́тний кана́л; П. механизм — переда́тний механізм; П. связь—переда́тний звязо́к; П. пункт — переда́тний пункт.

*Передатчик — передава́ч, -ча́; П. телеграфный — передава́ч телегра́фний.

*Передача — передава́ння, переда́ча, -чі; П. зубчатая — трибова переда́ча.

*Передающий механизм — механізм переда́тний.

*Передвигать, -ся, передвинуть, -ся — пересува́ти, -ся, пересу́нути, -ся.

*Передвижение — пересува́ння; П. войск — пересува́ння ві́йська; П. ложное — пересува́ння фальши́ве; П. пригнувшись—пересува́ння зігну́вшись.

*Передвижной — пересувни́й; П. библиотека (передвижка книжная)—пересувна́ бібліоте́ка.

*Передний — пере́дній; П. выдвижная лапа — пере́дня висувна́ ла́па; П. караул—пере́дня сторо́жа; П. кольцо — пере́днє кільце́; П. линейка—пере́дня лінíйка; П. скат возвышенности — пере́дній схил горбови́ни; П. труба—пере́дня труба́; П. стенка — пере́дня сті́вка; П. унос — пере́дня па́ра; П. ход—пере́дній хід; П. хомут—пере́дній хому́т; П. шеренга—пере́дній шере́г.

*Передовой — передови́й; П. линия — передова́ лі́нія; П. наблюдательный пункт—передови́й стéжевий ву́нкт.

*Передок—передо́к, -дка́; „Передки на батарею“ — „Передки́ на батері́ю“.

*Переезд — пере́ї́зд, -ду.

*Перезаряжание — перезаряджа́ння.

*Перезаряжать, перезарядить — перезаряджа́ти, перезаряди́ти.

*Перекапывать, перекопать — переко́пувати, перекопа́ти.

*Перекат—переке́чування; гу́ркіт, -коту; (*на реке*)—пере́міль, -ли; движение перекатами — посува́ння (рух) переко́чуванням.

*Перекашивать, перекосить — переко́шувати, перекоси́ти.

*Перекидной — перекидни́й; П. огонь—перекидни́й ого́нь; П. сапа — перекидна́ са́па.

*Перекладина—пере́кладка, -ки; (*между стропилами*) — банти́на, -ни; (*в лестнице*) щабе́ль, -бля́.

*Перекличка — пере́ліка, -ки; перекликáння; П. вечерняя—вечі́рня пере́ліка.

***Переключатель** — перемикач, -ча; П. боковой — боковий перемикач.
***Перековка** — перекування, перековування.
***Перекос** — перекіс, -косу.
***Перекосина** — косовина, -ни.
***Перекрестный** — перехресний; П. огонь — перехресний огонь.
***Перекресток, перекрестье** — перехрестя, -тя; П. дорог — роздоріжжя, -жжя.
***Перекрещивание** — перехрещування.
***Перекрой** — перекривання.
***Перекрывать, перекрыть** — перекривати, перекрити.
***Перекрывающий** — перекривний; П. кольцо — перекривне кільце.
***Перекрытие** — перекриття; перекривання.
Перелезать, перелезть — перелазити, перелізати, перелізти.
***Перелет** — переліт, -льоту.
***Перелетный** — перелітний.
***Перелом** — перелім, -лому; злам, -му.
***Перемах** — перемах, -ху.
***Перемена** — зміна, -ни; П. направления — зміна напряму; П. цели — зміна цілі.
***Переменный** — змінний; П. заряд — змінний заряд; П. напряжение (*тока*) — змінне обтяження; П. скорость — змінна швидкість; П. состав — змінний склад; П. ток — змінний струм.
***Переметная сума** — саква (саков).
***Перемещение** — переміщення.
***Перемирие** — перемир'я.
***Перемычка** — склепіння, поперечина, -ни; кольцевая канавка с перемычкой — кільцевий рівчачок із перекладкою.
Перенос — перенесення; П. огня — перенесення вогню.
***Переносить, перенести** — переносити, перенести.
***Переноска** — переношування; перенесення.
***Переносной** — переносний; П. плетень — переносний тив; П. препятствие — переносна перешкода.
Переносье — (*сбруя*) нахрапник, -ка.
***Переосвидетельствовать** — пересвідувати, переоглянути.
***Перепалзывать, переползти** — переповзати, переповзти.
Переписка — листування, переписування; П. служебная — службове листування.
Переписчик — переписувач, -ча; писар, -ря.
***Переплет** (*каркаса*) — рама, -ми.
***Переплетный** (*мост*) — ключуватий.
***Переползание** — переповзання.
***Переправа** — переправа, -ви.
***Перепутывание** (*проводов*) — переплутування.
***Перерыв** — перерва, -ви, переривання; П. огня — переривання вогню.

*Перерывать, перервать — перериваґти, перорваґти.
*Перерывчатый — перериґвчастий.
*Пересадка—(*растений*) пересаґджування.
*Переседлывать, переседлать — пересідлоґвувати, пересідлаґти.
*Пересекать, пересечь — перетинаґти, перетяґти; перейняґти, перейняґти.
*Пересеченная местность — перетяґта місцеґвість.
Пересмотр — переґгляд, -ду.
*Перестраивать, перестроить — переладноґвувати, переладнаґти; перебудоґвувати, перебудуваґти.
* Перестреливать, перестрелять—перестріґлювати, перестріляґти.
*Перестрелка—переґстріл, -лу; перестріґлювання.
*Перестроение —переладнаґння.
*Перетягивание —перетяґгування.
*Перехватывание—перейманняя, перехоґплювання.
*Перехватывать, перехватить — перейнаґти, перейняґти; -перехоґплювати, перехопиґти.
*Переход — переґхід, -хоґду.
*Перечень — переґлік, -ку.
*Перечерчивать, перечертить— перерисоґвувати, перерисуваґти.
*Перила — поґруччя.
*Перильщик — поруччаґр, -ря.
*Перильный — поґручаний.
Периметр — периґметер, -тра; П. обхода — периґметер обхоґду.

Период — періоґд, -ду.
*Периодический —періодиґчний; П. действие — періодиґчна діґя.
*Перископ — periskoґп, -па.
*Перка—перкоґ, -каґ (*сверла*); П. ложечная — ложковеґ перкоґ; П. центровая — центровеґ перкоґ.
*Перо (*ж.д.*) — пероґ, -раґ; П. боевой пружины—пероґ бойової пруживи.
*Перпендикуляр — сторч, -ча.
*Перпендикулярный — сторчоґвий.
*Персонал — персонаґл, -лу.
*Перспектива — перспектиґва.
*Перспективный — перспектиґвний; П. рисунок — перспектиґвний малюнок.
*Перчатка — рукавиґчка, -ки.
*Песок — піґсоґк, -скуґ.
*Песочный — пісковиґй.
*Песчаный — піскуваґтий, піщаґний; П. грунт—піскуваґтий грунт; П слой — піщаґна верстваґ, шар.
*Песчанник — пісковеґць, -вцяґ.
*Петарда — петаґрда, -ди.
*Петлевой узел — заґшморг.
*Петлица — петлиґця, -ці.
*Петля, петелька — петляґ, -ліґ, петеґлька, -ки; (*в сети*) віґчко, -чка; П. кожанная—реміґнна петляґ; П. мертвая — меґртва петляґ.
Петь — співаґти.
*Пехота — піхоґта, -ти.
*Пехотный — піхоґтний; П. разведка — піхоґтна роґзвідка; П. устав—піхоґтний статуґт.
*Печатающий механизм — друкуваґльний механіґзм.

*Печатный — друкований; друкарський.

Печать — печатка, -ки; друк, -ку; наложение печатей—запечатування.

*Печь — груба, грубка, піч (печи); П. земляная — земляна піч; П. хлебопекарная—піч пекарська.

Печь, испечь — пекти, спекти.

*Пешеходный — хідний.

*Пеший — піший; П. порядок—піший порядок.

*Пешком — пішки.

*Пещера — печера, -ри.

*Пика — спис, -са.

*Пикет — бекет, -ту; (*геод.*)—пікет, -та.

*Пикирование — пікування.

*Пикриновая кислота — пікринова кислота.

*Пикрит — пікрит, -ту.

*Пике — піке.

*Пила — пилка, -ки; П. дисковая—кружальна пилка; П. квадратная — квадратова пилка; П. лучковая — кроснева пилка; П. плоская —плеската пилка; П. полукруглая—півколова пилка; П. поперечная — поперечна пилка; П. узкая — вузька пилка.

*Пилот — пілот, -та.

*Пирамида—піраміда, -ди; (*для оружия*) — ставниця, -ці.

*Пирамидальный — пірамідальний; П. коммутатор—пірамідальний комутатор, -ра.

*Пироксилин—піроксиліна, -ни; П. влажный — вогла піроксиліна; П. коллодионный—колодійна піроксиліна; П. растворимый — розчинна піроксиліна; П. сухой—суха піроксиліна.

*Пироксилиновый — піроксиліновий; П. порох—піроксиліновий порох; П. шашка—піроксилінова шашка.

*Пиротехник — піротехник, -ка.

*Пиротехническая маскировка — піротехнічне маскування.

*Пистолет — пістоль, -ля.

*Пистолетный — пістольний.

*Пистон — пістон, -на.

Письменный — писаний, писемний; П. приказ—писаний наказ; П. стол — писемний стіл.

Письмоводство — діловодство.

*Питание — харчування, постачання; П. патронами — постачання набоїв.

Пить — пити.

*Питьевая вода — питна вода.

*Пишущий приемник — самописний приймач.

*Пища — їжа (їжі), страва, -ви.

*Пищалка — пищик, -ка.

*Пищевой — стравний, харчовий.

*Плавание — плавба, -би; плавання.

*Плавательный — плавальний.

*Плавленный мелинит — топлений мелініт.

*Плавный — плавний; П. спуск курка—плавне спускання курка.

*Плавучий—плавний; П. мина—плавна міна.

Плакат — плакат, -та.

***Пламя** — полум'я.

***План** — план, -ну; **П.** боя — план бою.

***Планировать** (*об аэропланах*) — спускатися плавом.

***Планировка** (*об аэропланах*) — спускання.

***Планка** — планка, -ки; **П.** короткая—коротка планка; **П.** направляющая — напрямна планка; **П.** соединительная—злучна планка; **П.** подкрепляющая—підсильна планка; **П.** предохранительная —запобіжна планка; **П.** спусковая —спускова планка.

***Планомерно** — планово.

***Планомерность** — плановість, -вости.

***Планшет** — планшета, -ти.

***Пласт** — верства, -ви.

***Пластина** — платва, -ви.

***Пластинка** — платівка, -ки; **П.** слюдяная—лоснякова платівка; **П.** тормазная—гальмова платівка.

***Пластинчатый** — платівчастий; **П.** пружина — платівчаста пружина.

***Пластичность** — пластичність, -ности.

***Платиновый** — платиновий; **П.** запал — платиновий підпальник.

***Платформа** — платформа, -ми.

***Плац** — плац, -цу; **П.** учебный — учбовий плац.

***Плацдарм** — плацдарм, -му.

***Плашка** — плашка, -ки.

***Плашмя** — плавом.

***Плащ** — плащ, -ща.

***Плен** — полон, -ну.

***Пленный** — полонений; **П.** контрольный — контрольний полонений.

***Плетение**—плетіння; **П.** кольчужным способом—кільчасте плетіння.

***Плетень** — пліт (плоту), [тин, -ну; ліса, -си.

***Плечико** —плічко, -ка, (*мн.*) плічки.

***Плечо**—плече, -ча; рамено, -на; **П.** рукоятки — рамено ручки.

***Пловучий** — плавний; **П.** мина —плавна міна; **П.** мост — плавний міст; **П.** фугас—плавна фугаса.

***Плоский** — плескатий, плоский; **П.** поворот—плоский поверт; **П.** пружина—плеската пружина; **П.** штопор—плоский викрутень.

***Плоскогорье**—високорівня, -ні.

***Плоскогубцы** — плоскогубці, -ців.

***Плоскодонный**—плоскодонний.

***Плоскость**—площа, -щі; **П.** боевая — бойна площа; **П.** вертикальная—прямовисна площа; **П.** истинного горизонта — площа справжнього позему; **П.** клинка—площа залізка; **П.** направления—площа напряму; **П.** опорная — опорна площа; **П.** поворачивающая выбрасыватель — площа, що повертає викидач; **П.** проекций—площа проекцій; **П.** секущая — площа січна; **П.** стрельбы—площа стріляння.

***Плот** — пліт (плоту).

***Плотина** — гребля, -лі.
***Плотник** — тесля, -слі.
***Плотничный** — теслярський.
***Плотность** — гущина, -ни; щільність, -ности.
***Плотный** — густий, щільний; **П.** грунт — щільний грунт.
***Площадка** — платформа, -ми; площинка, -ки; **П.** броневая—панцерна платформа; **П.** горизонтальная—площинка позёма; **П.** пулеметная — кулеметна площинка.
***Площадь** — площа, -щі; **П.** поражения — площа поразки; **П.** рассеивания — площа розсіву.
***Плывун** — (*водоносн. слой*) пливун, -на.
***Пневматический** — пневматичний.
***По** — на, за, через; **Побатарейно**—батеріями; **По болезни**—через хворість; „**По вагонам стройся**"—„З розрахунку вагонів ладнайсь"; „**По головной части**" — „За головною частиною"; „**По два расчитайсь**" — „На двійки перелічись"; „**По два шагом марш**" — „Двійками кроком руш"; „**По два стройся**"—Двійками ладнайсь"; **По делам службы** — в справах службових; „**По кольцу назад**"—„За кільцем назад"; **По команде**—„За командою"; „**По местам**"—„На місця"; „**По одному**" — „Одинцем"; „**Поорудийно**" — „гарматами"; „**По отмоткам**" — „За зазнаками"; „**По переднему уступу**"—„За переднім уступом"; **По приказу** — За наказом; „**Пулеметно**"—„Кулеметами"; „**По раздолениям**"—„з поділом"; „**Поротно**"—„Сотнями"; **По списку**—За списком; **По телефону**—телефоном; **По три** — трійками; **По усмотрению**—З розсуду; **По целику**—За націльником; „**По четыре стройся**"—„Чвірками ладнайсь"; **Поэскадронно** — сотнями.
Побег — втеча, -чі, тікання.
***Победа** — перемога, -ги.
***Победитель** — переможець, -жця.
***Побеждать, победить** — перемагати, перемогти.
Повальный—пошесний; **П.** болезнь — пошесна хороба.
Повар — кухар, -ря.
***Поведение** — поведінка, -ки; поводження.
***Поверка** — перевірка, -ки, перевіряння; **П.** боя — перевірка бою; **П.** караула—перевірка сторожі.
***Поверочный** — перевірчий; **П.** станок — перевірчий станок.
***Повертывать, повернуть**—повортати, повернути.
***Поверхность** — поверхня, -ні.
***Поверять, поверить** —перевіряти, перевірити.
*„**Повестка**"—(о)повістка, -ки; **П.** дня—порядок денний.
***Повинность** — повинність; воинская **П.**—військова повинність.
***Повиновение** — послух, -ху; слухняність, -пости.
***Повод** — повід, -вода (*мн.* поводи, -дів); привід, -воду; **П.** впра-

во—повід вправо; П. короткий—короткий повід; П. мундштучные — байрачні поводи; П. трензельные — трензельні поводи.

*Поводок (*гаубицы*) — зазуб, -ба.

*Повозка — віз, воза; „Повозки к пулемету" — „Вози до кулемету"; „Повозками налево марш" —„Возами ліворуч руш"; П. парная—парний віз; П. лодочная — човновий віз.

*Повозочный—візничий; „П-ныо садись" — „Візничі сідай".

*Поворачивать, поворотить — повертати, повернути, обортати, обернути.

*Поворачивающий — повертальний; П. призма — повертальна призма.

*Поворот — поверт, -ту; „П. налово" —„новерт ліворуч"; „П. направо"—„поверт праворуч".

*Поворотливость—поворітність, -ности; (*о человеке*) — моторність, -ности.

*Поворотный — поворітний; П. механизм — поворітний механізм; П. стол—поворітний стіл; П. треугольник—поворітний трикутник.

Повреждение — ушкодження; шкода, -ди.

*Повторный — повторний.

*Повышение—підвищення, піднесення, підіймання; П. в должности (по службе) — підвищення на уряді.

*Повязка — пов'язка, -ки.

*Погашать, погасить —гасити, погасити; П. документ—погасити документа.

*Поглотитель — вбирник, -ка.

*Поглощать, поглотить — увібрати, вбирати, втягати, втягти, поглинати, поглинути.

*Поглощающий — вбирний; П. колодезь — колодязь вбирний.

*Погнутость — погнутість, -тости; П. ствола—погнутість цівки.

*Погода — погода, -ди; П. мокрая—моква, -ви; ольота, -ти; П. ненастная—негода, -ди; П. хорошая — година.

*Погонный — подовжній.

Погоня — погоня, -ні.

*Пограничник — прикордонник.

*Пограничный — прикордонний; П. стража—прикордонна охорона.

*Погреб, погребок — льох, -ху; П. пороховой — пороховий льох, порохівня, -ні.

Погребение — похорон, -ну.

*Погрешность — похибка, -ки.

*Погрузка — вантаження.

*Погрузочный — вантажний.

*Под—під, попід; „П. ноги"— „під ноги"; П. сдачей—до здачі.

*Под — (*печной*) черінь, -ня.

*Подаватель — подавач, -ча.

*Подавать, подать — подавати, подати; П. пример—подавати приклада.

*Подавление — придушення.

*Подавлять, подавить — придушувати, придушити; П. огнем — перемагати, перемогти вогнем.

*Подающий — подавальний; П. механизм — подавальний меха-

нізм; П. рычаг—подавальний важіль.

*Подбой — (*в потнике*) підбивка, -ки.

*Подбородный — підборідний; П. ремень — підборідник.

Подбородок — підборіддя.

*Подбрюшник—підчеревник, -ка.

Подведомственный — підлеглий.

*Подвергаться, подвергнуться — підпадати, підпасти (під що), зазнавати, зазнати (чого); підлягати, підлягти (чому).

*Подвес — почінка, -ки; підчіплювання.

*Подвеска—почіпка, підчіплювання.

*Подвесной—підчіпний; П. сидение —підчіпний сідець.

*Подвигать, подвинуть — посувати, посунути.

*Подвижной — рухомий, рухливий; П. затвор—рухомий замок; П. игра—рухлива гра; П. лагерь — рухомий табор; П. мосток — рухомий місток; П. муфта — рухома муфта; П. охранение — рухома охорона; П. поршень—рухомий толок; П. состав — ваговий склад; П. стойка—рухомий стояк; П. трубка — рухома трубка; П. щит — рухомий щит.

*Подвижность—рухомість, -мости, рухливість, -вости.

*Подвода — підвода, -ди.

*Подводный — підводний; П. камень — підводний камінь, клинець; П. лодка — підводний човен; П. мина—підводна міна; П. фугас—підводна фугаса.

*Подвоз — довіз, -возу.

*„Подвысь" — „підвись".

*Подвязка—підвязування, підвязка.

*Подвязь (*арт.*)—підвязь, -зи.

*Подгонка (*частей*) — припасовування, припасування.

*Подгонять, подогнать — припасовувати, припасувати; (*лошадь*) підгонити, підганяти, підігнати.

Подготовительный—підготовчий.

*Подготовка — готування, підготова, підготовлення; П. артиллерийская—артилерійна підготова; П. допризывная — підготова допризовна; П. тактическая—тактична підготова.

*Подгрудный — підгрудний; П. ремень — підгрудний ремінь.

*Подгубник — підгубник.

*Подгубный — підгубний.

Поддержание —підтримання.

*Поддерживать, поддержать — підтримувати, підтримати.

*Поддержка—(*часть*) підмога, -ги; підтримка, -ки.

*Поддон — підденння, -ня; П. жестяный — бляшане підденння.

*Поддувало — піддувало, -ла.

*Поджим — притиск, -ку; притискання.

*Поджимной — притискний; П. болт — притискний прогонич.

*Подземный — підземний; П. галлерея—підземна галерія.

***Подкладна**—підкладень, -дня, підкладання.

* **Подклинивать**—підклинювати.

Поднова — підкова, -ви.

***Подновный гвоздь** — ухналь, -ля.

***Подновывать, подковать** — підковувати, підкувати.

***Подноленник**—підколінник,-ка.

***Подкоп** — підкіп, -копу.

***Поднос** — косяк, -ка.

***Поднрепление** — підмога, -ги.

***Подкреплять, поднрепить** — підсилювати, підсилити, підкріпляти, підкрепити.

***Подкрепляющий**—підсильний; П. планка—підсильна планка.

***Подлинность** — справжність, -ности.

***Подлокотник**—підлінітник, -ка.

***Подметна** — підметок, -тка.

***Подмостни** — підмостка, -ки.

***Поднимание** — підіймання, піднесення.

***Поднимать, поднять** — підіймати, підійняти, підносити, піднести.

***Подножка** — ступінка, -ки.

***Подножный** — підніжний; П. решетка—підніжний ґратник; П. корм — паша, -ші.

***Подноска** — підношування; П. патронов — підношування набоїв.

***Подносчин** — підносоць, -сця; П. патронов — підносоць набоїв.

***Поднятие** — підіймання, піднесення.

***Поднятая нарта** — позначена мапа.

Подозревать — підозрівати.

***Подошва**—(*горы*) підніжжя, -жжя, низ, -зу; підошва, -ви.

***Подпалзывать, подползти** — підповзати, підповзти, підлазити, підлізти.

***Подперсие** — підгрудник, -ка.

***Подпилок** — терпуг, -га.

Подписка — передплата, -ти, підписка, -ки.

Подпись — підпис, -су.

***Подпора, подпорка** — підпора, -ри, підпірка, -ки.

***Подпочва** — підґрунтя.

***Подпруга** (*збруя*) — попруга, -ги.

Подпружить—підтягти попругу.

***Подпряжна** — підпрягання.

***Подпятник** — підп'ятник, -ка.

***Подражательный** — наслідовний; П. окраска — наслідовне фарбування.

***Подразделение** — підрозділ, -лу.

***Подробность** — подробиця, -ці; деталь, -ли; докладність, -ности.

***Подробный** — детальний, докладний.

***Подручный** — підручний; П. материал — підручний матеріял; П. переднего уноса — підручний передньої пари.

***Подрыв** — підкіп, -копу; висад, -ду.

***Подрывание** — підкопування, підривання; висаджування в повітря.

***Подрывник** — висадник, -ка.

***Подрывной** — висадний, вибу-

хо́вий; П. команда — висадна́ кома́нда; П-ые средства — вибухо́ві за́соби; П. шашка—висадна́ ша́шка.

Подсаживание — підса́джування.

***Подседельная** (лошадь) — підсіде́льний (кінь).

***Подследственный** — підслі́дний.

***Подслушивание** — підслу́хування.

***Подставка** — пі́дставка, -ки.

***Подстановка** — підпірка, -ки; Подстановка заднего хода — пі́дпірка за́днього хо́ду.

***Подстилка** — пі́дстілка, -ки; підсте́лювання.

***Подстилочный** — па пі́дстілку; П. солома — соло́ма па пі́дстілку.

***Подстрелина** — в'язпна́, -пи́, в'язо́к, -зка́.

***Подступ** — пі́дступ, -пу; П. к позиции — пі́дступ до пози́ції; П. скрытый — потайний пі́дступ.

Подсудный — підсу́дний.

***Подсумок** — набі́йниця, -ці.

Подтверждать, подтвердить — підтве́рджувати, підтве́рдити, стве́рджувати, стве́рдити.

***Подтрачивать, подтрочить** — підтяга́ти, підтягти́ попру́гу.

***Подтягивание** — підтяга́ння.

***Подтягивать, подтянуть** — підтяга́ти, підтягти́.

***Подушка** — по́душка, -ки.

Подушечная наволочка — по́шивка на по́душку.

***Подхват** — пі́дхопень, -пня, підхо́плювання; П. для нижнего щита — пі́дхопень для ни́жнього щита́.

***Подхвостье** — підхві́стя, -стя.

***Подход** — підхі́д, -хо́ду.

***Подходить, подойти** — підхо́дити, підійти́.

***Подчасок** — підстійко́вий.

***Подчинение** — підле́глість, -лости, підляга́ння; П. прямое — пряма́ підле́глість, -лости.

***Подчиненность** — підле́глість, -лости; П. техническая — техні́чна підле́глість.

***Подчиненный** — підле́глий.

***Подчинять, подчинить** — підпорядко́вувати, підпорядкува́ти.

***Подчиняться** — підляга́ти, підлягти́.

***Подшипник** — вальни́ця, -ці.

***Под'езд** — під'ї́зд, -ду, під'їжджа́ння.

***Под'ездной путь** — підвізний шлях, підвізна́ ко́лія.

***Под'ем** — підняток, -тка; підійма́ння, підне́сення (ду́ху); підня́ття; П. карт — позна́чення мап; П. склопкой — підійма́ння ду́жкою.

***Под'емный** — підійма́льний; звідний; П. вес — підійма́льна вага́; П. винт — підійма́льний ґвинт; П. деньги — подоро́жні гро́ші, подоро́жне; П. дуга — підійма́льна дуга́; П. механизм — підійма́льний механі́зм; П. мост — звідний міст; П. рычаг — підійма́льний ва́жіль; П. сила — підійма́льна си́ла.

***Поезд** — по́їзд, -ду; П. броневой — панцерний по́їзд; П. военно-

санитарный — військово-санітарний поїзд.

*Поездной — поїздовий.

*Пожар — пожежа, -жі.

*Пожарный — пожежний; пожежник, -ка; П. депо — пожежня; П. команда — пожежна команда.

Позади — позаду, ззаду.

*Позаимствование — запозичення.

Позволять, позволить — дозволяти, дозволити.

Поздороваться — поздоровкатися, привітатися.

Поздравлять, поздравить — поздоровляти, поздоровити.

* Позиционный—позиційний; П. война — позиційна війна.

*Позиция — позиція, -ції; П. боевая — бойова позиція; П. войсковая — військова позиція; П. закрытая — закрита позиція; П. запасная — запасна позиція; П. кольцевая — кільцева позиція; П. ложная — фальшива позиція; П. огневая — вогнева позиція; П. открытая — відкрита позиція; П. отсечная — відрубна позиція; П. половая — польова позиція; П. полузакрытая — напівзакрита позиція; П. предмостная — передмостова позиція; П. стратегическая — стратегічна позиція; П. стрелковая — стрілецька позиція; П. тыловая—тилова позиція; укрепление позиций — укріплення позицій; усиление П.—зміцнення позицій.

Поименованный — названий, поіменований.

*Поиск — шукання, розшук, -ку; П. разведчиков — розшук розвідачів.

*Поназ — показ, -зу, показування.

*Поназной — показовий; П. учение — показове навчання.

*Показчик — показник, -ка.

*Показывать, показать — показувати, показати; П. укол — показати укола.

*Покатость — спадистість, -тости.

*Поклажа — кладжа, -жі.

*Поной приемный — амбулаторія, -рії.

*Покров—покрив, -ву, вкриття; П. растительный — рослинне вкриття; П. снеговой — снігове вкриття.

*Покрывало — покривало, -ла.

*Понрывать, понрыть — вкривати, вкрити, покривати, покрити.

*Покрытие — покриття.

*Понрытый — вкритий, покритий; П. бойница—вкрита бійниця.

*Понрышка — покришка, -ки.

Покушение — спроба, -би; замах, -ху.

„Пол-шага“ — „Пів крока“.

*Пола(*палатки*)—пола, -лй.

*Полагать, положить — класти, покласти, вважати; П. па лицо— уважати, що з'явився.

Полдень — південь, -дня.

*Поле — поле, -ля; П. боя — бойовище, поле бою; П. видимо-

сти—по́ло ви́дности; П. зрения—по́ле зо́ру; П. карты — берегі́ ма́пи; П. минное — мі́нне по́ле; П. невидимости — по́ле неви́дности; П. нареза — по́ле нарі́зу; П. сражения—бойо́вище; П.(*фон*) —тло, тла.

Полевой—польови́й; П. артиллерия — польова́ артиле́рія; П. госпиталь — польови́й шпита́ль; П. караул — польова́ сторо́жа; П. книжка — польова́ кни́жка; П. назначение — польове́ призна́човня; П. позиция — польова́ пози́ція; П. служба—польова́ слу́жба; П. сумка — польова́ та́шка; П. телефон — польови́й телефо́н; П. устав—польови́й стату́т; П. фортификационная постройка—польова́ фортифікаці́йна будівля; П. хлобопекарня—польова́ пека́рня; П. циркуль — польови́й ци́ркель.

***Полезный** — кори́сний; П. груз — кори́сний вапта́ж; П. действие — кори́сний чин.

Полено — полі́но, -на.

***Полет** — літ (льо́ту); П. пули — літ ку́лі.

***Ползать, ползти** — по́взати, плазува́ти.

***Ползком** — по́повзом.

***Ползун** — ковзу́н, -на́.

***Ползучий** — плазови́тий; П. мина — повзна́ мі́на.

***Полигон** — полі́го́н, -ну.

***Полированный** — полі́ро́ваний.

***Полиспаст** — многобло́к, -ка.

Политаппарат — політапара́т, -ту.

Политбой — політбі́й, -бо́ю.

Политграмота — політгра́мота, -ти.

Политдиректива — політдире́кти́ва, -ви.

Политзанятие — політнавча́ння.

Политико-моральный — політи́чно-мора́льний.

Политико-просветительный—політи́чно-осві́тній.

Политико-экономический — політи́чно-економі́чний.

Политинспекция—політінспе́кція, -ції.

Политический — політи́чний; П. аппарат — політи́чний апара́т; П. воспитание — політи́чно вихо́вання; П. руководитель — політи́чний керівни́к; П. состав — політи́чний склад.

Политобзор — політо́гляд, -ду.

Политобслуживание — політобслуго́вування.

Политобстановка—політобста́вини.

Политотдел—політві́дділ, -лу.

Политпросветимущество—політосвітмайно́, -на́.

Политпросветработа — політосвітробо́та, -ти.

Политпросветсостав — політосвітскла́д, -ду.

Политработник — політробітни́к, -ка́.

Политрук—політкерівни́к, -ка́.

Политрулетка — політруле́тка, -ки.

Политсводка—політзві́д, -зво́ду.

Политсекретариат — політсекретаріят, -ту.

Политсостав — політсклад, -ду.

Политуправление — політуправління.

***Политура** — політура, -ри.

Политфант — політфант, -ту.

Политчас — політгодина, -ни.

Политчасть — політчастина, -ни.

***Полк** — полк, -ку; П. автомотоциклетный — автомотоциклетний полк; П. артиллерийский — гарматний полк; П. железнодорожный — залізвичний полк; П. связи — полк звязку.

***Полка** — полиця, -ці.

Полкбюро — полкбюро, -ра.

***Полковой** — полковий; П. артиллерия — полкова артилерія; П. дежурная часть — полкова вартова частина; П. канцелярия — полкова канцелярія.

***Полнота** — повність, -ности; П. плана — повність плану.

***Полный** — повний, цілковитий; П. вес — повна вага; П. длина — повна довжина; П. профиль — повний профіль; П. разборка — цілковитий розбір; П. шаг — повний крок.

***Полоборот** — півоберт, -ту; „П-та направо (налево)" — „Півоберту праворуч (ліворуч)".

Половинить — половинити.

***Пологий** — положистий, пологий; П. вираж — положистий віраж.

***Положение** — стан, -ну, становище, -ща, положення; П. военное — військовий став; П. заднее — заднє положення; П. имущественное — матеріяльний стан; П. исключительное — виключний стан; П. исходное — вихідне положення; П. лежа — положення навлежачки; П. обычное — звичайний став; звичайне становище; П. осадное — стан облоги; П. особое — особливий стан; отвесное П. прибора — сторчове положення приладу; П. относительно цели — положення до цілі; П. поперечное — попоречне положення; П. продольное — подовжне положення; П. с колена — положення з коліна; П. сидя — положення навсидячки; П. среднее — середнє положення; П. стоя — положення навстоячки.

Положительный — позитивний.

***Полоз** — полоз, -за; **полозок** — полозок, -зка; П. направляющий — напрямний полоз.

***Полом** — полім, -лому.

***Полоса** — смуга, -ги; П. главного сопротивления — смуга головного опору; П. заградительная — заслонна смуга; П. наблюдения — смуга стеження; П. оборонительная — оборонна смуга; П. огня — смуга вогню; П. охранения — смуга охорони; П. резервов — смуга резервів; П. сердцевинная — осередкова смуга; П. сопротивления — смуга опору; П. укрепленная — укріплена смуга.

***Полость** — порожнина, -ни.

*Полотнище — полотнище, -ща.
*Полотно — полотно́, -на́; П. дороги — тор, -ру; П. ж. д. — залізни́чий тор; П. наждачное — шмергеле́не полотно́.
*Полувал — півва́л, -лу.
*Полуверстна — півверсті́вка, -ки.
*Полувыпад — піввипад, -ду.
*Полуда — полу́да, -ди.
*Полуденная линия — півде́нна лі́нія.
*Полудить — поцинувати, полуди́ти.
*Полузакрытый — напівзакри́тий; П. позиция — напівзакри́та пози́ція.
*Полуинструментальный — напівструменто́вий.
*Полукольцо — півкільце́, -ця́.
*Полукапонир — півкапоні́р, -ра.
*Полуклетка — півклі́тка, -ки.
*Полукруглый — півкру́глий.
*Полукруговой — півколовий; П. защита — півколова́ оборо́на.
*Полулимб — півлі́мб, -ба.
*Полуобратная засечка — напівзворо́тний зачорк. [-ходу.
*Полупереход — півпереxі́д,
*Полуприседание — півприсі- да́ння.
*Полустаканчики с светящим составом — півшкля́нки з світлови́м скла́дом.
*Полустанок — полуста́нок, -нка.
Получать, получить — оде́ржувати, оде́ржати, отри́мувати, отри́мати.
Получка — оде́ржання.

*Полушубок — кожу́х, -ха.
*Полый — порожня́вий.
Пользоваться — користува́тися, користа́тися.
*Полюс — по́люс, -са, бігу́н, -на́.
*Полярный — поля́рний; П. координаты — поля́рні координа́ти; П. звезда — бігуно́ва зоря́.
*Пометка — за́значка, -чки.
*Помещать, -ся, поместить, -ся — мі́сти́ти, -ся; уміща́ти, -ся, умісти́ти, -ся.
*Помещение — приміщення; П. жилое — житло́, -ла́; П. караульное — приміщення сторо́жі; П. нежилое — нежиле́ приміщення; П. спальное — спа́льня.
Помогать, помочь — допомага́ти, допомогти́; пособля́ти, пособи́ти.
*Помойная яма — помийна я́ма.
*Помост — помі́ст, помо́сту.
*Помощник — помічни́к, -ка́; П. дежурного — помічни́к партово́го; П. караульного начальника — помічни́к начальника сторо́жі; П. командира взвода — помічни́к команди́ра чоти́; П. командира полка по хозяйственной части — помічни́к команди́ра по́лку в спра́вах господа́рчих; П. лекарский — лі́карський помічни́к; П. наводчика-пулемета — помічни́к націлювача кулеме́ту; П. начальника штаба — помічни́к нача́льника шта́бу.
Помощь — по́міч (по́мочи).
*Помпа — по́мпа, -пи.
*Помятость — по́гнутість, -тости.

*Понижение — спад, -ду, пониження, зниження; П. горизонта— зниження позому.

Понимать, понять — розуміти, зрозуміти, тямити, утямити.

*Понтон — понтон, -на.

*Понтонер — понтонер, -ра.

*Понтонный — понтонний; П. батальон — понтонний батальйон; П. мост — понтонний міст; П. часть — понтонна частина.

Понукание — поганяння.

*Поощрение — заохочування; виды П. — форми заохочування.

*Поощрять, поощрить — заохочувати, заохотити.

*Попадание — влучання, влучення; П. вероятность — імовірність влучення, влучання; П. прямое — просте влучення.

*Попадать, попасть — влучати, влучити, потрапляти, потрапити.

Поперек — упоперек.

*Поперечина — поперечка, -ки; П. внутренняя — поперечка середова; П. шарнирная — поперечка суставна.

*Поперечник — поперечник, -ка.

*Поперечный — поперечний; П. винт—поперечний ґвинт; П. масштаб — поперечне мірило; П. нагрузка — поперечна вантага; П. паз—поперечна ґара; П. перегородка — поперечна переділка; П. пила — поперечна пилка; П. положение — поперечне положення; П. ремень — поперечний ремінь; П. связь — поперечний пов'язь; П. уровень — поперечна поземниця.

*Поплавок — поплавець, -вця.

*Пополнение — доповнення, поповнення; П. карт — доповнення мап; П. огнеприпасов—поповнення вогнеприпасів.

*Пополнять, пополнить — поповняти, поповнити.

*Попона — попона, -ни.

*Поправка — поправка, -ки, поправлення.

*Поправлять, поправить — поправляти, поправити, лагодити, полагодити.

*Попутный (ветер) — ходовий (вітер).

Порабощение — пригноблення, поневолення.

*Поражаемый — уразний; П. пространство — уразний простір.

*Поражать, поразить — (в)уражати, (в)уразити.

*Поражение—поразка, -ки, ураження, влучення; глубина Поражения — глибина ураження; массовое П. (*газими*)—масове ураження; П. мишени — влучення в мету; П. противника — поразка ворога.

*Пораженный — уражений.

Порайонный — порайонний.

*Пористый — поруватий.

*Порог — поріг, -рога.

*Порода — порода, -ди.

*Порон — вада, -ди.

*Порох — порох, -ху; П. бездымный — бездимний порох; П. винтовочный — ґвинтівчаний по-

рох; П. дымный—димний порох; П. ленточный—стрічковий порох; П. пироксилиновый — піроксиліновий порох; состав П. — склад пороху.

*Пороховой — пороховий; П-ые газы—порохові гази; П. заряд—пороховий заряд; П. камера — порохова камера; П. лента — порохова стрічка; П. лепешка — пороховий коржик; П. мякоть — пороховий м'якуш; П. петарда — порохова петарда; П. погреб — пороховий льох; П. состав — пороховий склад.

*Порошкообразный — порошкуватий; П. мелинит — порошкуватий мелініт.

*Порошок — порошок, -шка; П. угольный — вугільний порошок.

*Порт — порт, -ту.

Портить, испортить — псувати, зіпсувати, нівечити, знівечити.

*Портовой — портовий.

*Портупея — перевісь, -вісп.

Портянка — онуча, -чі.

Поручать, поручить — доручати, доручити.

Поручение — доручення.

*Поручень — поруччя, -чя.

Порционный — пайковий.

Порция — пайка, -ки.

*Порча — псування.

*Поршень — толок, -ка.

*Поршновой — толоковий; П. затвор — толоковий замок.

*Порыв (*ветра*)—подмух, -ху.

*Порывистый — рвачкий; П. ветер — навальний вітер.

*Порядковый — порядковий.

*Порядок — порядок, -дку; П. боевой — бойовий порядок; П. внутренний — внутрішній порядок; П. воинский — військовий порядок; П. вьючный — в'ючний порядок; П. дисциплинарный — дисциплінарний порядок; П. для боя — порядок для бою; П. для движения — порядок для руху; П. комбинированный — комбінований порядок; П. наружный — зовнішній порядок; П. общий — загальний порядок; П. пеший — піший порядок; П. содержания арестованных в местах заключения—порядок утримання заарештованих в місцях ув'язнення.

*Посадка — сідання, саджання, посадка, -ки.

*Посадочное Т. — сідальне Т.

Посев — засів, -ву.

Посетитель — відвідувач, -ча.

Посещение — відвідування, відвідання.

Посильный — можливий.

*Посланец — посланець, -нця.

*Последовательный, -но — послідовний, -но.

*Последствие — наслідок, -дка.

*Послужной список — службовий список.

*Пособие — підмога, -ги, допомога, -ги; приладдя; П. денежное—грошова допомога; П. наглядное — наочно приладдя.

*Поспешный — поспішний; П.

укреплонне (усиленне) — поспішве укріплення (зміцнення).

***Посредник** — посередник, -ка.

Посредством — через; **П.** хитрости — хитрощами.

***Пост** — стійка, -ки; **П.** внутренний — внутрішня стійка; **П.** временный — тимчасова стійка; **П.** караульный—сторожова стійка; **П.** наружный—надвірна стійка; **П.** ночной — нічна стійка; **П.** одиночный—поодинча стійка; **П.** парный — парна стійка; **П.** постоянный — постійна стійка; **П.** промежуточный — проміжна стійка; **П.** сторожевой—охоронна стійка; табель **П-ам** — табель стійок.

***Постановка** — ставлоння, постава; **П.** часовых — ставлоння стійкових.

Постановление — ухвала, -ли, постанова, -ви.

***Постель** — постіль, -тели.

***Постельный** — постільний; **П.** принадлежности—постільно приладдя.

***Постепенно** — поступово.

***Постепенность**—поступовість, -вости, ступнівість, -вості.

***Постовой** — стійковий.

***Постовая будка** (грнб)—стійкова будка (грпб); **П.** ведомость—стійкова відомість, -мости; **П.** одежда — стійковий одяг; **П.** вещи — стійкові речі.

***Постой** — постій, -стою.

***Постоянный** — постійний, сталий; **П.** крутизна нарезов — стала крутість нарізів; **П.** пост — постійна стійка; **П.** прицол — сталий мірник; **П.** соединение — постійна, стала злука; **П.** установка — постійна устава.

***Построение** — ладнання.

***Постронться** — виладнатися.

***Постройна** — будівля, -лі, будування; **П.** жилая — житлова будівля; **П.** ложная — фальшива будівля; **П.** надворная—надвірна будівля; **П.** необоронительная — необоронна будівля.

***Постромка**—посторонок, -нка; **П.** к грудной шлее — посторонок до грудної шлеї; **П.** ременная — ремінний посторонок; **П.** -кп уноспыо — посторонки передньої пари.

***Постромочный** — посторонковий.

***Поступательный** —поступний.

Поступок —(у)вчинок, -нку.

Посуда — посуд, -ду.

Посылать, послать — посилати, послати.

***Посыльный** — посланець, -нця; **П.** собака — посланець-собака.

Посыпать, посыпать — посипати, посипати.

***Потаенный** — **потайний.**

***Потеря** — втрата, -ти.

***Потннк** — пітник, -ка.

***Потннковый** — пітниковий; **П.** крышка — локришка пітникова.

Потребность — потреба, -би.

***Поучительный** — поучний.

***Поход** — похід, -ходу.

***Походный** — похідний; **П.** дви-

женне — похідний рух; П-но-боевая жизнь—похідно-бойове життя; П. захват — похідний зачін; П. колонна — похідна колона; П. кухня—похідна кухня; П. ось—похідна вісь; П. охранение — похідна охорона; П. палатка — похідний намет; П. форма—похідна форма; П. шаг — похідний крок.

*Почва — ґрунт, -ту.

*Почвенный — ґрунтовий.

Почесть — пошана, -ни, повага, -ги; П-ти воинские—військова пошана.

Почетный—почесний; П. красноармеец — почесний червоноармієць.

*Почин — почин, -ну.

*Починка — полагодження, полагода.

*Починочный — полагодний.

*Починочный материал — полагодний матеріял.

*Почта — пошта, -ти; П. военная — військова пошта; П. военно-голубиная — військово-голубина пошта; П. летучая—летуча пошта.

*Почтовый — поштовий; П. контора — поштова контора; П. станция — поштова стація, -ції.

*Появляться, появиться—з'являтися, з'явитися.

*Появляющаяся — що з'являється; П. мишень — мета, що з'являється.

*Пояс, поясок — пояс, -су, поясок, -ска; Поясок ведущий — напрямний поясок; П. кольцовой — кільцевий поясок.

*Поясной — поясний; П. мишень—поясна мета; П. ремень—поясний ремінь, пасок; П. цель—поясна ціль.

Правдивость — правдивість, -вости; П. материала — правдивість матеріялу.

„Правве 0—00" — „Правіше 0—00".

*Правило — правило, -ла; П. стрельбы — правило стріляння.

*Правило — правило, -ла; П. с железной лопатой — правило із залізною лопатою.

*Правильный — правильний.

*Правильный—правильник, -ка.

Правительство — уряд, -ду.

Право — право, -ва; П. дисциплинарное — дисциплінарне право.

Правомочие — правоможність, -ности.

Правомочный — правоможний.

*Правофланговый—правофланковий.

*Правый — правий; П. концовая часть—права кінцева частина; П. (левое) плечо вперед — право (ліве) плече вперед; П. фланг — правий фланк.

Праздник — свято, -та.

*Практичвский — практичний; П. стрельба — практичне стріляння.

*Прачешная — пральня, -ні.

Прввыванив — перебування.

*Превосходство—перевага.

*Прввышенив — перевищення; П. линии огня — перевищення

лінії вогню; **П.** точки — перевищення точки.

***Преграда** — перегорода, -ди; перепона, -ни; **П.** огневая — вогнева перепона.

***Преграждение** — (*действ.*) перегороджування.

***Предавать, предать**—(*суду*) віддавати, віддати; (*противнику*) зраджувати, зрадити.

***Предварительный** — уперёдній; **П.** команда — уперёдня команда; **П.** рассчет — уперёдній розрахунок.

Предварять, предварить — попереджати, попередити.

Предвидение — передбачення, (*действ.*) передбачання.

Предвидеть — передбачати, передбачити.

***Предел**—границя,-ці; **П.** вилки (большой, малый) — (велика, мала) границя міжвилка; **П.** возможной точности масштаба — границя можливої точности мірила; **П.** упругости ствола — границя пружности цівки.

***Предельный** — граничний; **П.** точность — гранична точність.

***Предмет** — річ (речи); предмет, -та; **П.** военного обихода — військова річ; **П.** местный — місцевий предмет; **П.** ориентировочный — орієнтаційний предмет; **П-ты** ценные — цінні речі.

***Предмостный** — передмостовий; **П.** позиция — передмостова позиція.

Предназначать, предназначить — призначати, призначити наперед.

***Преднамеренный**—навмисний; **П.** бой — навмисний бій.

***Предосторожность** — обережність, -ности, пересторога, -ги; меры **П-сти** — заходи обережности, запобіжні заходи.

***Предотвращать, предотвратить** — запобігати, запобігти; (од)відвертати, (од)відвернути.

***Предохранитель** — запобіжник, -ка.

***Предохранительный** — запобіжний; **П.** взвод — запобіжний звід; **П.** кружок — запобіжний кружок; **П.** механизм — запобіжний механізм; **П.** планка — запобіжна планка; **П.** пружина — запобіжна пружина; **П.** разрезное кольцо—запобіжне розрізне кільце; **П.** чека — запобіжний загвіздок; **П.** щиток — запобіжний щиток.

***Предписание** — припис, -су.

***Предписывать, предписать** — приписувати, приписати; наказувати, наказати.

Предположение—припущення, здогад, -ду.

Предпочтение — перевага, -ги.

Предпочтительный — переважний, кращий.

***Предпринимать, предпринять** — заходжуватися, заходжатися; братися, взятися до чого; **П.** наступление — розпочинати наступ.

Председатель — голова, -ві; **П.** ВУЦИК — Голова ВУЦВК.

Представитель — представни́к, -ка́; полномочный П. округа— повнова́жний представни́к округи.

***Представление** — з'я́влення, пода́ння, надсила́ння; П. по команде — з'я́влення за кома́ндою; П. ходатайства — пода́ння клопота́ння; П. сведений — пода́ння відо́мостів.

***Представлять, представить**— подава́ти, пода́ти, надсила́ти, надісла́ти.

***Представляться, представиться** — з'явля́тися, з'яви́тися.

Предстоящий — майбу́тній.

***Предупреждать, предупредить**— попереджа́ти, попере́дити, запобіга́ти, запобі́гти; упереджа́ти, упереди́ти.

***Предупреждающий** — упере́дній; П. удар — упере́дній уда́р.

***Предупреждение** — попере́дження, запобіга́ння; П. от О.В. — запобіга́ння О.Р.

Предшествующий — попере́дній.

***Преждевременный** — передча́сний; П. разрыв—передча́сний ро́зрив.

Президиум — прези́дія, -дії.

Презрение—прези́рство, -ства, знева́га, -ги.

***Преимущество**—перева́га, -ги.

***Прекращать, -ся, прекратить, -ся** — припиня́ти, -ся, припини́ти, -ся; „Прекратить огонь" — „Припини́ти вого́нь".

***Прекращение** — припи́нення; П. огня — припи́нення вогню́.

***Преобладание**—перева́га, -ги

***Преодолевание**—перемага́ння.

***Преодолевать, преодолеть** — перемага́ти, перемогти́.

***Преодолевающая работа мышц** — перемага́льна робо́та м'язів.

***Препятствие** — перепо́на, -ни; перешко́да, -ди; П. искусственное — шту́чна перепо́на; П. переносное — перено́сна перепо́на.

***Препятствовать, воспрепятствовать** — перешкоджа́ти, перешко́дити.

***Прерыватель**—перери́вач, -ча; П. тока (зуммер) — перери́вач стру́му (пищик).

***Прерывать, прервать** — переривати, перерва́ти.

***Прерывистый**—перери́вчастий.

***Прерывчатость** — перери́вчастість, -тости.

***Преследование** — пересліду́вання.

***Преследовать** — переслі́дувати.

***Пресс** — гніт, -ту; П. рычажный — ва́жільний гніт.

***Прессованный** — гні́чений; П. сено — гні́чене сі́но.

Преступник—злочи́нець, -нця.

Преступный — злочи́нний.

***Прибавлять, прибавить** — додава́ти, дода́ти, збі́льшувати, збі́льшити; „Прибавь, прямо" — „Збільш, про́сто".

***Приближать, -ся, приблизить, -ся** — наближа́ти, -ся, набли́зити, -ся.

***Приближение** — наближення; **П.** к цели—наближення до цілі; пристрелка **Приближением**—пристрілювання наближенням.
***Приближенный** — наближений; **П.** точность—наближена точність.
***Прибор** — прилад, -ду; **П.** для набивки патронных лент — прилад наповняти набійні стрічки; **П.** осветительный — освітлювальний прилад; **П.** пробный—спробний прилад; **П.** электро-измерительный—електро-вимірчий прилад.
Прибывать, прибыть — прибувати, прибути.
Прибывающий — що прибуває.
Прибыль (*людей и лошадей*) — прибуток, -тку.
Прибытие — прибуття.
***Привал** — постоянка, -ки; причал, -лу; **П.** большой — велика постоянка; **П.** малый — коротка постоянка.
***Приварок** — приварок, -рку.
***Приварочный** — приварковий; **П.** довольствие — приваркове постачання.
***Привертывать, привернуть** — прикручувати, прикрутити.
Приветствие — привітання.
***Привешивать, привесить** — причіплювати, причепити.
Прививка — щеплення.
***Привинчивать, привинтить** — приґвинчувати, приґвинтити.
Привлекать, привлечь — притягати, притягти, залучати, залучити; **П.** к ответственности — притягти до відповідальности.
***Привод** — передача, -чі, трансмісія, -сії; (*коня*) приведення; **П.** ножной — ножана передача, трансмісія; **П.** педальный — ступатнева передача; **П.** ручной — ручна передача.
Приводить, привести — приводити, привести, (*пример*) наводити, навести.
***Приводной** — приводний; **П.** валик — приводний валець.
Привычка — звичка, -ки, навичка, -ки.
***Привязной** — прив'язний; **П.** аэростат — прив'язний аеростат.
***Привязывать, привязать** —прив'язувати, прив'язати.
***Привязь** — прив'язь, -зи, припон, -пону.
Пригибать, -ся, пригнуть, -ся— пригинати, -ся, пригнути, -ся.
Приглашение — запрошення.
***Пригнанный** — припасований.
***Пригонка** —(*одежды*) добір, -бору; (*оружия, снаряжения*) — припасовування, припасування.
***Пригонять, пригнать** — припасовувати, припасувати, добирати, добрати; **П.** снаряжение — припасовувати лаштунок; **П.** одежду — добирати одяг.
***Пригорок** — пагорок, -гірка.
Приготовлять, приготовить — готувати, приготувати, лагодити, налагодити.

*Придавать, придать — додава́ти, дода́ти; надава́ти, нада́ти.
*Придерживать, придержать — притри́мувати, притри́мати; П. -ся — дотри́муватися.
*Придорожный — придоро́жній.
*Прием—хват, -ту; спо́сіб,-собу; прийма́ння; П. амбулаторный — амбулато́рне прийма́ння; П. маскировочный —маскува́льний спо́сіб; П. ружейный — хват рушни́чний.
*Приемник — прийма́ч, -ча́.
*Приемный — прийма́льний; П. механизм — прийма́льний механі́зм; П. покой — амбулато́рія; П. станція — прийма́льна ста́ція.
*Приемщик—прийма́льник, -ка.
*Прижим — при́тиск, -ку.
*Прижимать, прижать — прити́скувати, прити́снути.
*Прижимной — притискни́й; П. винтик — притискни́й гви́нтик.
*Призма—при́зма, -ми; П. отражатель — при́зма відбива́ч.
*Призматический — призмати́чний; П. бинокль — призмати́чний біно́кль; П. стекло — призмати́чне скло.
Признавать, признать — визнава́ти, ви́знати (за що, кого).
*Признак — озна́ка, -ки́.
*Призыв — при́зов, -ву; за́клик, -ку.
*Призывной — призовни́й; П. возраст — призовни́й вік.
*Приказ — нака́з, -зу; П. по 00 полку — нака́з 00 полко́ві; П. по части—нака́з части́ні; по П.-зу — за нака́зом.
*Приказание — за́гад, -ду.
*Приказист — нака́зник, -ка.
*Приказывать, приказать — нака́зувати, наказа́ти.
*Приклад — прикла́д, -ду.
*Прикладка — приклада́ння.
*Прикладной — прикладни́й; П. упражнение—прикладна́ впра́ва; П. фехтование — прикладне́ фехтува́ння.
*Прикладывать, приложить — прикладати, прикла́сти.
*Приклепанный—приниюто́ваний.
*Приколыш — при́кіл, -кола.
*Прикомандированный — приставо́влений.
*Прикомандировывать, прикомандировать—приставо́влювати, приставови́ти.
*Прикосновение — до́тик, -ку.
*Прикреплять, прикрепить — прикріпля́ти, прикріпи́ти.
*Прикрепленный — прикрі́плений.
*Прикрывать, прикрыть — прикрива́ти, прикри́ти.
*Прикрывающий — прикривни́й, захисни́й; П. часть — захисна́ части́на.
*Прикрытие — за́хист, -ту, прикрива́ння, прикриття́; П. щитовое — щитове́ прикриття́.
Прикуска (*у лошади*)—прику́ска, -ски.
Прилегать, прилечь — приляга́ти, приля́гти́.
*Прилежащий — приле́жний.
*Прилив—при́пливок, -вка; при́плив, -ву; П. для пружины под-

жимов — пр́иливок для пружи́ни пр́итисків; П. крови — пр́иплив кр́ови; П. с упором — пр́иливок з уп́орою.

Приложение — дода́ток, -тку; прикладáння.

*__Применение__ — вживáння, застосóвання, пристосувáння; П. к местности — пристосувáння до місцéвости.

*__Применительно__ — відпові́дно до, пристосóвуючись до.

*__Применять, -ся, применить, -ся__ — вживáти, вжи́ти, застосóвувати, застосувáти; пристосóвувати, -ся, пристосувáти, -ся.

Пример — пр́иклад, -ду; П. личный — особи́стий пр́иклад; подавать П. — бýти за пр́иклад.

Примерный — зразкóвий, взірцéвий.

*__Примесь__ — дóмішка, -ки.

*__Приметка__—прикмéта, -ти, ознáка, -ки.

*__Примечание__ — при́мітка, -ки.

*__Примкнутый штык__ — настрóмлений багнéт.

*__Примыкать, примкнуть__ — прилучáтися, прилучи́тися, приляга́ти, прилягти́; „Примкнуть штыки" — „Настромити багнéти".

*__Принадлежность__ — прилáддя; приналéжність, -ности; П. казарменная — касарняне прилáддя; П. караульная — майнó сторóжі.

*__Принимание__ — приймáння.

*__Принимать, принять__ — приймáти, прийня́ти; вважáти; П -ют скорость—приймáють шви́дкість.

*__Принимающий парад__ — що приймáє парáду.

Принуждать, принудить—примýшувати, примýсити, си́лувати, приси́лувати.

Принуждение — при́мус, -су, си́лування.

Принципиальный, -но — принципóвий, -во.

*__Приостанавливать, приостановить__ — припиня́ти, припини́ти.

*__Приостановка__ — припи́нення; П. огня — припи́нення вогню́.

*__Припас__ — припáс, -су; П. боевые — бóйні припáси; П. огнестрельные — вогнопáльні припáси; П. с'естные — харчí, -чів.

*__Припек__ — при́пік, -кý.

*__Приподнимать, приподнять__ — підіймáти, підійня́ти.

*__Припой__ — лю́та, -ти.

*__Припряжка__ — підпря́жка, підпрягáння.

*__Приращивать__ — дотóчувати.

Присваивать, присвоить—присвóювати, присвóїти, привлáщувати, привласти́ти.

*__Приседание__ — присідáння.

*__Присоединять, присоединить__—прилучáти, прилучи́ти, приéднувати, приєднáти.

*__Приспособление__ — при́стрій, -рою; пристосувáння; П. визирное—візи́рний при́стрій; П. вызывное (зуммер) — виклична́й при́стрій (пищик); П. оседающее — осідни́й при́стрій; П. прицельное — наці́льний при́стрій; П. стреляющее — стрільни́й при́стрій; П. для

вставляния патронов — пристрій для вкладання набоїв; П. терочное — терковий пристрій; П. к местности — пристосування до місцевости; П. охлаждающее — охолодний пристрій.

*Приспособлять, -ся, приспособить, -ся — пристосовувати, -ся, пристосувати, -ся.

Приставлять, приставить — приставляти, приставити; П. линейку — приставляти лінійку; П. ногу — приставити ногу.

*Приставление — приставлення.

*Приставной — приставний; П. лестница — драбина; П. магазин — приставний магазин.

*Пристань — пристань.

Пристегивать, пристегнуть — пристібувати, пристебнути.

*Пристрелка — пристрілювання; П. захватом цели в вилку — пристрілювання захопленням цілі в міжник; П. непрерывным огнем — пристрілювання непинним вогнем; П. по дальности — пристрілювання за віддаленням; П. по направлению — пристрілювання за напрямом; П. приближением к цели — пристрілювання наближенням до цілі; П. скачками — пристрілювання скоками.

*Пристройка — прибудовування, прибудування; прибудова.

*Приструги — підпружники, -ків.

*Приступок — приступок, -пка.

*Пристяжной — орчиковий.

Присяга — присяга, -ги; принятие П. — приймання присяги.

*Притон — доплив, -ву.

*Приторачивать, приторочить — приторочувати, приторочити.

*Притягивание — притягання.

*Притягивать, притянуть — притягати, притягти.

*Притяжной — притяжний; П. ремень — притяжний ремінь.

Приучать, приучить — привчати, привчити.

Приучение — привчання.

Приход — прибуток, -тку.

*Прицел — мірник, -ка; П. выдвижной — висувний мірник; высота П. — висота мірника; П. по расстоянию — мірник за віддаленням; П. наименьший — найменший мірник; П. оптический — оптичний мірник; П. постоянный — сталий мірник; стебель прицела — стебло мірника.

*Прицеливание — націлювання.

*Прицельный — мірниковий; націльний; П. вырез — виріз мірниковий; П. дальность — мірникова далекість; П. диск — кружало мірникове; П. колодка — колодка мірникова; П. кольцо — кільце мірникове; П. линия — націльна лінія; П. муфта — муфта мірникова; П. поражаемое пространство — націльний уразний простір; П. приспособление — націльний пристрій; П. прорезь — проріз мірникова; П. пружина — пружина мірникова; П. рамка — рамка мірникова; П. станок — станок націльний; П. хомутик —

хамутик мірниковий; П. шпилька—шпилька мірникова.

*Прицепка — причіпка, -ки; причіплювання.

*Прицепной — причіпний.

*Причальный узел — причальний вузол.

Причастный — причетний.

*Причина — причина, -ни; П. незаконная—незаконна причина; П. уважительная—поважна причина.

*Причислять, причислить — зараховувати, зарахувати.

Причитающийся — належний.

*Пробанивать, пробанить (*орудие*) — протирати, протерти.

*Пробег — поребіг, -гу.

*Пробел — прогалина, -ни; пропуск, -ку.

*Пробиваемость — пробивність, -ности.

*Пробивание — пробивання.

*Пробивной — пробивний; П. действие — пробивний чин, міць.

*Пробка — затичка, -ки; корок, -рка; П. железная — залізна затичка.

*Пробковый — корковий; П. крышка — коркова покришка.

*Пробный — спробний; П. прибор — спробний прилад.

*Пробоина — пробоїна, -ни.

*Пробой — пробій, -бою.

*Пробойник — пробивач, -ча; протичка, -ки.

*Проведение — поревёдення, проведення; П. в жизнь — переведення в життя; П. горизонталей — проведення поземиц.

*Проверять, проверить — перевіряти, перевірити.

*Проветривание — провітрювання.

*Проветривать, проветрить — провітрювати, провітрити.

*Провешивать, провесить — тичкувати, витичкувати; П. линию — тичкувати лінію.

*Провиантское довольствие— провіянтське постачання.

*Провисание — обвисання.

*Провод — провід, -воду, дріт, дроту; П. вводный — упускний провід; П. голый — голий провід; П. телефонный облегченный — телефонний полегшений провід; П. легкий телефонный — легкий телефонний провід.

*Проводка — провідня, -ні, проведення.

*Проводник — провідник, -ка; П. семижильный — семижильвий провідник; П. соединительный — злучний провідник.

*Провожатый — проводар, -ря.

*Провозоспособность — провозоспроможність, -ности.

*Проволока — дріт, дроту; П. вязальная — в'язальний дріт; П. железная — залізний дріт; П. колючая—колючий дріт; П. кольцевая — кільцевий дріт; П. медная — мідний дріт; П. стальная струнная — сталевий струнний дріт.

*Проволочный — дротяний; П. заграждение — дротяна перепона; П. еж—дротяний їжак; П. пру-

жипа — дротяна́ пружи́па; П. соть — дротяна́ мере́жа; П. телеграф — дротяни́й телегра́ф.

*Прогар — прога́р, -ру.

*Прогиб — про́гин, -ну.

*Прогон — підва́лина, -ни.

Программа — про́грам, -му.

*Прогрессивный — росту́чий, прогреси́вний; П. горение — прогреси́вне горі́ння; П. крутизна нарезов — росту́ча кру́тість нарі́зів.

Прогулка — прохі́дка, -ки.

*Продвигать, -ся, продвинуть, -ся — просува́ти, -ся, просу́нути, -ся.

*Продвижение — просува́ння.

*Продергивать, продернуть — просми́кувати, просмикну́ти, просмика́ти, просми́кати.

*Продовольственный — харчови́й; П. база — харчова́ ба́за; П. каптенармус — харчови́й комі́рний; П. магазин — харчови́й магази́н; П. транспорт — харчови́й тра́нспорт.

*Продовольствие — харч, -чу, провія́нт, -ту.

*Продолговатый—довга́стий; П. окно — довга́сто вікно́.

*Продолжение — продо́вження; П. оси канала ствола — продо́вження о́си кана́лу ці́вки.

*Продолжительность — трива́лість, -лости; П. действия газов — трива́лість ді́ї га́зів; П. марша—трива́лість ру́ху; П. прогулки — трива́лість прохі́дки.

*Продолжительный—трива́лий, довгоча́сний; П. время — до́вгий час, чима́ло ча́су; П. отпуск — довгоча́сна відпу́стка.

*Продольно — подо́вжно.

*Продольный — подо́вжний; П. кольцевой паз — подо́вжна кільце́ва́ га́ра; П. положение — подо́вжне поло́ження; П. прорези — подо́вжні про́різи; П. ребра — подо́вжні ре́бра; П. тавр—подо́вжний тот; П. уровень — подо́вжна позе́мниця.

Продуктивность — продукти́вність, -пости.

*Продукт — проду́кт, -ту; Продукты разложения — проду́кти ро́зкладу.

*Проездка — проїжджа́ння.

*Проездной — проїзни́й; П. документ — доку́ме́нт на проїзд, проїзни́й доку́мент.

*Проезжая часть дороги — пере́їздка, -дки.

*Проект — прое́кт, -ту.

*Проектирование — проектува́ння.

*Проектировать — проектува́ти.

*Проекционный — проекці́йний; П. плоскость — проекці́йна пло́ща.

*Проекция — прое́кція, -ції; П. горизонтальная — позе́ма прое́кція; П. картографическая — мапографі́чна прое́кція.

*Прожектор — проже́ктор, -ра.

*Прожекторист — проже́кторник, -ка.

*Прожекторный — проже́кторний; П. часть — проже́кторна части́на.

***Прозрачный** — прозорий.

***Производить, произвести** — переводити, перевести; **П.** выстрел — стріляти; **П.** маскировку — маскувати; **П.** наблюдение — стежити; **П.** побег — (у)втікати; „Произведено развод караулов“ — „Переведено розвід сторожі“.

***Производство** — переведення; техніка, -ки; **П.** выстрела — техніка пострілу; **П.** поверки — переведення перевірки; **П.** работ — переведення роботи; **П.** стрельбы — стріляння.

Произносить, произнести — виголошувати, вимовити, виголосити, вимовляти.

Происходить — походити, відбуватися.

***Происшествие** — пригода, -ди.

***Прокладка** — прокладання; переліжка; **П.** войлочная — повстяна переліжка.

***Пролет** (*между станциями*) — перегін, -гону; **П.** моста — прогін, -гону.

***Пролом** — пролім, -лому.

***Промасливать, промаслить** — промащувати, промастити.

***Промах** — промах, -ху.

***Промахнуть, -ся** — промахнути, -ся.

***Промедление** — загайка, -ки, забара, -ри.

***Промежуток** — проміжок, -жку.

***Промежуточный** — проміжний; **П.** пост — проміжна стійка; **П.** склад — проміжний склад; **П.** траворс — проміжна траверза; **П.** шайба — проміжна шайба; **П.** шестерня — проміжна шестерня.

***Промер** — вимір, -ру; **П.** протяжения — вимір простягу.

***Промокать, промокнуть** — промокати, промокнути.

***Промывка** — промивання.

***Проникание** — проникання.

***Проникать, проникнуть** — проникати, проникнути, проходити, пройти.

Пропаганда — пропаганда, -ди.

***Пропеллер** — пропелер, -ра.

***Пропитанный** — просяклий.

***Пропитывать, пропитать** — напоювати, напоїти.

***Пропитываться** — просякатися.

***Пропорциональность** — пропорційність, -ности.

***Пропуск** — перепустка, -ки; перепускання.

***Пропускной** — перепускний; **П.** камера — перепускна камера; **П.** способность — перепускна спроможність.

***Прорезиненный** — гумований; **П.** лента — гумована стрічка.

***Прорезь** — проріз, -зу; **П.** прицела — проріз мірниковий.

***Прорубь** — ополонка, -ки.

***Прорыв** — прорив, -ву; **П.** пороховых газов — прорив порохових газів.

***Прорываться, прорваться** — прориватися, прорватися.

***Просачиваться, просочиться** — просочуватися, просочитися.

***Просверленный, -но** — просвердлений, -но.

*Просека — просі́ка, -ки.
*Проселочная дорога — путі́вець, -вця́.
*Проскок — проско́к, -ку.
*Проследовать — пройти́, проїхати.
*Прослойка — про́шарок, -рка.
*Просовывать, просунуть — просо́вувати, просу́нути.
*Просрочивать, просрочить — простро́чувати, простро́чити.
*Простой — про́стий, звича́йний, нескладни́й; П. атака — про́ста ата́ка; П. вязка — звича́йне в'яза́ння; П. движение — нескладни́й рух; П. ключ — звича́йний ключ; П. обман — про́ста обма́на; П. отвод — про́сте відве́дення.
Простейший — найпрості́ший.
*Простой (*вагона*) — пере́стій, -стою.
Простота — простота́, -ти́, про́стість, -стости; П. в обращении — про́стість пово́дження.
*Пространство — про́стір, про́стору; П. заснарядное — про́стір позагарматно́вий; П. мертвое — ме́ртвий про́стір; П. обстреливаемое — обстрі́люваний про́стір; П. поражаемое — ура́зний про́стір.
*Прострел — про́стріл, -лу.
*Прострел ивать, прострелить — прострі́лювати, простре́лити.
Простуда — засту́да, -ди.
*Проступок — прови́на, -ни; П. важный — важли́ва прови́на.
*Простыня — простира́ло, -ла.
Просьба — проха́ння.
*Проталкивать, протолкнуть — пропиха́ти, пропхну́ти, проштóвхувати, проштовхну́ти.
Протаскивать, протащить — протяга́ти, протягти́, проволіка́ти, проволокти́.
*Противник — во́рог, -га.
*Противоаэропланный — протиаеропла́нний.
*Противоброневой — протипа́нцерний.
*Противовес — протива́га, -ги.
*Противовоздушный — протиповітря́ний.
*Противогаз — протига́з, -за.
*Противогазовый — протига́зовий; П. защита — протига́зовий за́хист; П. оборона — протига́зова оборо́на; П. средства — протига́зові за́соби.
*Противодействие — протичи́н, -ну.
*Противодействовать — протичи́нити, перешкоджа́ти.
*Противодымный — протиди́мний.
*Противоположный — проти́вний, протиле́жний, супроти́вний.
*Противопоставлять, противопоставить — протиста́вити.
Противоречие — супере́чність, -ности.
*Противотанковый — протита́нковий; П. борьба — протита́нкова боротьба́; П. оборона — протита́нкова оборо́на.
*Противоштурмовый — протиштурмо́вий; П. артиллерия — протиштурмо́ва артиле́рія.

***Противоядие** — протиотрута, -ти.

***Протиральник**—протирач, -ча.

***Протирать, протереть** — протирати, протерти.

***Протирка** — протирачка, -ки; протирання.

***Проток** — перетік, -току.

Протокол — протокол, -лу.

***Протравливание** (*семян*) — щавлення.

***Протяжение** — протяг, -гу; П. линии — протяг лінії; П. фронта — протяг фронту.

***Протяжный, -но** — протяжний, -но, протяглий, -ло.

***Проушина** — вухо, -ха.

***Профиль** — профіль, -ля; П. возвышенный — піднесений профіль; П. дороги—профіль шляху; П. истинный — правдивий профіль; П. полный — профіль повний; П. сокращенный — скорочений профіль; П. условный — умовний профіль.

***Профильный** — профільний.

***Проход** — прохід, -ходу; проходження; П. горный — проліг, -логу.

***Проходимый** — прохідний; П. болото — прохідне багно, болото.

***Проходить, пройти** — проходити, пройти.

***Проходной** — прохідний; П. свидетельство—подорожній лист.

***Прохожая часть дороги** — ступа, -пи.

***Прохождение** — проходження.

Процент — відсоток, -тка.

Процесс — процес, -су.

Процессия — процесія, -сії.

***Прочищать, прочистить** — прочищати, прочистити.

***Прочность** — міцність, -ности, тривкість, -кости.

„**Прощайте**"—„Прощавайте".

***Пруд** — став, -ву, ставок, -вка.

***Пружина** — пружина, -ни; П. боевая — бойна пружина; П. возвратная — зворотна пружина; П. главная — головна пружина; П. горбатая — горбата пружина; П. двуперая — двупера пружина; П. дисковая — кружалувата пружина; П. замка — пружина замка; П. нажимающая диск прицела — пружина, що натискує на кружало мірника; П. накатника — пружина накочувача; П. нейзильберная — нейзильберна пружина; П. пластинчатая — платівчаста пружина; П. плоская — плескáта пружина; П. подавателя—пружина подавача; П. предохранительная — занобіжна пружина; П. прицельная — пружина мірникова; П. проволочная — пружина дротяна; П. спиральная — спіральна пружина; П. со стержнем — пружина зі стрижнем; П. спусковая — спускова пружина; П. ствольная — цівкова пружина; П. стопора — пружина стопора; П. тарелочная —тарілкувата пружина.

***Пружинный** — пружинний; П. весы — кантар; П. крышка — пружинна покришка; П. нажим —

пружи́нний натискáч; П. предохранитель — пружи́нний запобіжник; П. часть—пружи́нна части́на.

*Прут — прут, -тá.

*Прыгание — стрибáння, плигáння.

*Прыгун — стрибу́н, -нá, плигу́н, -нá.

*Прыжок — скік, скóку, стрибóк, -бкá; П. в глубину—стрибóк у гли́б; П. простой—прóстий стрибóк; П. черев бревно — стрибóк чéрез колóду; П. через коня — стрибóк чéрез коня́.

*Пряжка — пря́жка, -ки.

*Прямой — прями́й, прóстий; „Прямо" — „Прóсто"; П. выстрел — прóстий пóстріл; П. засечка — прями́й зáчорк; „Прямо коли" — „Прóсто коли́"; П. линия — прóста лі́нія; П. наводка — прóсте наці́лювання; П. начальник — прями́й начáльник; П. подчинение — прямá підлéглість; П. попадание — прóсте влу́чання; П. угол—прями́й кут, прóстий ріг; П. удар— прóстий удáр; П. укол — прóстий укóл.

*Прямолинейный, -но — простоліні́йний, -но.

Пугливый — лякли́вий.

Пуговица — гу́дзик, -ка.

*Пуговка—голі́вка, -ки; П. курка — голі́вка куркá; П разрядника — голі́вка розря́дника.

*Пук, пучек — жмут, -тá.

*Пулемет — кулемéт, -та; „Пулемет к повозкам" — „кулемéт до возі́в"; П. логкий — легки́й кулемéт; П. станковый — станкóвий кулемéт.

*Пулеметный — кулемéтний; П. вьюк — кулемéтний в'юк; П. гнездо — кулемéтне гніздó; П. карточка — кулемéтна кáртка; П. лента — кулемéтна стрі́чка; П. окоп — кулемéтний шáнець; П. повозка — кулемéтний віз; П. площадка — кулемéтна площи́нка; П. рота — кулемéтна сóтня.

*Пулеметчик—кулемéтник, -ка.

*Пульверизатор — при́скавка, -ки.

*Пулька — ку́лька, -ки.

*Пульный вход—кульови́й вхід.

*Пуля — ку́ля, -лі; П. остроконечная — гóстра ку́ля.

*Пункт —пункт, -ту; П. астрономический —астрономі́чний пункт; П. главный — головни́й пункт; П. исходный — вихідни́й пункт; П. командный—комáндний пункт; П. наблюдательный — стежови́й пункт; П. назначения — пункт признáчення; П. населенный — насéлений пункт; П. опорный — опóрний пункт; П. перевязочный— перев'язни́й пункт; П. сборный — збірни́й пункт; П. эвакуационный—евакуаці́йний пункт; П. этапный — етáпний пункт.

*Пунктир — пункти́р, -ру.

*Пунктирный — крапкови́й.

*Пускать, пустить — пускáти, пусти́ти.

*Пусковой — пускови́й.

*Пустой — порóжній.

***Пустота** — порожне́ча, -чі.
***Пустотелый** — порожня́вий.
***Пустырь** — пу́стиня.
***Путо** — пу́то, -та, (*мн.*) пу́та.
***Путеводный** — провідний.
***Путевой** — подоро́жній; **П.** довольствие — подоро́жні видатки.
***Путлище** — пу́тлиця, -ці.
***Путь** — доро́га, -ги, шлях, -ху́; **П.** водяной — водяний шлях; **П.** дозора — доро́га дозо́ру; **П.** железнодорожный — ко́лія; **П.** обыкновенный — звича́йний шлях; **П.** перегрузочный — перевантаж-на ко́лія; **П.** подвоза — шлях підво́зу; **П.** сообщения — шляхи́ (сполу́чень); **П.** следования — шлях прямува́ння.
***Пучек** — жму́тик, -ка.
***Пушечный** — пушковий; (*орудийный*) гарма́тний; **П.** батарея — пушкова́ батарі́я; **П.** станок — гарма́тний стано́к.
***Пушка** — пу́шка, -ки.
***Пыж** — кли́нтух, -ха; **П.** войлочный — повстяний кли́нтух; **П.** картонный — тексту́рний кли́нтух.
Пыл — запа́л, -лу.
***Пылить, -ся, запылить, -ся** — запоро́шувати, -ся, запорошити, -ся.
***Пыль** — по́рох, -ху.
***Пятиборие** — п'ятизмага́ння.
***Пятиделенный** — п'ятиподіл-ко́вий.
***Пятка, пята** — п'ята́, -ти́; **П.** коленчатого рычага приемника — п'ята́ колінча́стого ва́желя приймача́; **П.** шаровая — куля́ста п'ята́.
***Пятнистый** — плями́стий, плямува́тий.

Р

Работа — робо́та, -ти; **Р.** земляная — земляна́ робо́та.
***Работоспособность** — (*о человеке*) працезда́тність, -ности, (*о машине*) роботоспромо́жність, -ности.
***Рабоче-Крестьянская Военно-Морская Инспекция** — Робітни́чо-Селя́нська Військо́во-Морська́ Інспе́кція.
***Рабочий** — робітни́к, -ка́; (*относит. к рабочему*) — робітни́чий; (*относит. к орудию работы*) — робо́чий; (*относит. к работе*) — робітний.
***Равелин** — равелі́н, -ну.
***Равентух** — рядно́, -на́.
***Равнение** — рівна́ння; „**Р.** направо (налево, на середину)“ — „Рівна́ння право́руч (ліво́руч, на сере́дину)“.
***Равнина** — рівни́на, -нини; (*в горах*) — полони́на, -ни.
***Равнинная местность** — рівни́нна місце́вість.
***Равновесие** — рівнова́га, -ги.
***Равноморность** — рівномір-

ність, -ности; Р. движения — рівномірність руху.

*Равномерный — рівномірний.

*Равнять — рівняти, вирівнювати.

*„Равняйсь“ — „Рівняйсь“.

*Радиатор — радіятор, -ра.

*Радио — радіо.

*Радиодепеша — радіодепеша, -ші.

*Радиокорреспонденция — радіо-листування.

*Радио-пеленгирование — радіопеленгування.

*Радиоперехват — радіопереймання.

*Радиоприемник — радіоприймач, -ча.

*Радиоразговор — радіорозмова, -ви.

*Радиослежка — радіослідкування.

*Радио-станция — радіо-стація; Р. ламповая — лямпова радіо-стація.

*Радиотелеграф — радіотелеграф, -фу.

*Радиотелеграфирование — радіотелеграфування.

*Радиотелеграфный батальон — радіотелеграфний батальйон.

*Радиотелефон — радіотелефон, -на.

*Радиус — радіус, -са; Р. вектора — радіус-вектор; Р. действия — радіус дії.

*Разаммуничивать — розшоровувати, розшорувати.

*Разбег — розгін, -гону; с разбегу — з розгону.

*Разбивать, разбить — розбивати, розбити; розмічати, розмітити; Р. лагерь — ставати, стати табором; Р. палатку — пап'ясти намета; Р. позицию — розмітити позицію.

*Разбивка — розбивання, розмічання; поділ, -лу.

*Разбирать, разобрать — розбирати, розібрати; Р. козлы — розбирати, розібрати козла.

*Разбор, разборка — розбір, -бору; розбирання.

*Разборный — розбірний.

*Разбрасывать, разбросать — розкидати, розкидати.

*Разбросанность — розкиданість, -ности.

*Разбросанный — розкиданий; Р. расположение частей — розкидане розташування частин.

*Разбрызгивание — розбризкування.

*Разбрызгивать, разбрызгать — розбризкувати, розбризкати.

Разбудить — розбудити.

*Развалина — руїна, -ни.

*Разведение — розведення.

*Разведка — розвідка, -ки; Р. агентурная — агентурна розвідка; Р. артиллерийская — артилерійна розвідка; Р. ближняя — близька розвідка; Р. воздушная — повітряна розвідка; Р. глубокая — глибока розвідка; Р. дальняя — далека розвідка; Р. инженерная — інженерна розвідка; Р. кавалерийская — кінна розвідка; Р. местности — розвідка місцевости; Р.

населения — ро́звідка насе́лення; Р. в непосредственной соприкосновении с противником — ро́звідка у безпосере́дньому стика́нні з во́рогом; Р. пехотная — піхо́тна ро́звідка; Р. пешая — пі́ша ро́звідка; Р. поля боя — ро́звідка бойовища; Р. противника — ро́звідка (*чья*) воро́жа, (*кого*) во́рога.

*Разведчик — розві́дач, -ча.

*Разведывательный — розві́дчий; Р. взвод — розві́дча чота́; Р. дозор — розві́дчий дозі́р; Р. отделение — розві́дчий рій; Р. партия — розві́дча па́ртія; Р. судно — розві́дче судно́; Р. часть — розві́дча части́на; Р. эскадрилья — розві́дча ескадри́лля.

*Разведывать, разведать — розві́дувати, розві́дати.

*Развернутый — розго́рнутий.

*Разверстка — ро́зкладка, -ки; Р. невязки — ро́зкладка нев'я́зки.

*Развертывание — розгорта́ння.

*Развертывать, -ся, развернуть, -ся — розгорта́ти, -ся, розгорну́ти, -ся; Р. носки — розста́вити носки́; „Развернись“ — „Розгорни́сь“.

*Разветвление — розгалу́ження, ро́звилок, -лка; Р. дорог — ро́звилок шляхі́в.

*Развивать, развить — розвива́ти, розви́нути; розгорта́ти, розгорну́ти; Р. огонь — зміцни́ти, зміцни́ти во́гонь.

*Развилина — ро́звилка, -ки; Р. для ролика — ро́звилка для колі́щати.

Развитие — ро́звиток, -тку.

*Развод — ро́звід, -воду; Р. караулов — ро́звід сторо́ж.

*Разводной — розвідни́й; Р. ключ — розвідни́й ключ; Р. кольцо — розвідне́ кільце́; Р. мост — розвідни́й міст.

*Разводящий — розвідни́к, -ка́; „Разводящие для смены“ — „Розвідники́ для змі́ни“; „Разводящий произвел смену часовых исправно“ — „Розвідни́к змінив стійко́вих спра́вно“.

*Разворачивание — розгорта́ння.

*Разворачивать, -ся, развернуть, -ся — розгорта́ти, -ся, розгорну́ти, -ся.

*Развьючивать, развьючить — розвю́чувати, розвю́чити.

Развязка — кіне́ць, -нця́; розв'я́зання, розв'я́зування.

*Разгибание — розгина́ння.

*Разгибатель — розгина́ч, -ча́.

*Разгибать, разогнуть — розгина́ти, розігну́ти.

Разговаривать — розмовля́ти.

Разговор — розмо́ва, -ви.

*Разговорный — розмо́вний; Р. клапан — розмо́вний хлипа́к; Р. коммутатор — розмо́вний комута́тор.

*Разграничивать, разграничить — розмежо́вувати, розмежува́ти.

*Разграничительный — розмежува́льний; Р. линия — розмежува́льна лі́нія, межа́.

*Разграфленный — розлі́нієний.

Разгром — розгро́м, -му; Р. противника — розгро́м во́рога.

*Разгрузка — розвантáжування, розвантáження.
*Раздатчик — рóздавець, -вця.
*Раздача — роздавáння, роздáча, -чі.
*Раздвигание — розсувáння.
*Раздвигать, раздвинуть—розсóвувати, розсувáти, розсýнути.
*Раздвижной — розсувний; Р. ключ — розсувний ключ.
Раздеваться, раздеться—роздягáтися, роздягнýтися, роздягтися.
*Разделение — розпóділ, -лу; Р. огня — розпóділ вогню; Р. цели между ружейными стрелками — розпóділ цілів між рушничними стрільцями.
*Раздельный — роздільний; Р. наводка— роздільне націлювання.
*Разделять, разделить — розділяти, розділити, розподіляти, розподілити; „Разделить огонь от такого то орудия"—„Розділити вогóнь від такої ось гармáти".
*Раздражитель—подрáзник, -ка.
*Раздробление —роздрóблення.
*Раздутость — роздýтість, -тости.
*Разжимать, разжать — розтуляти, розтулити, розціплювати, розціпити.
*Разлагать, -ся, разложить, -ся — розкладáти, -ся, розклáсти, -ся.
*Разлет—розліт,-льóту; Р. пуль — розліт куль.
*Разлетаться, разлететься — розлітáтися, розлотітися.
*Разлив — розлива, -ви, рóзлив, -ву, розливáння.
Различие — різниця, -ці.
*Разложение — рóзклад, -ду; разложение продуктов — рóзклад продýктів.
*Размах — рóзмах, -ху; Р. круговой — коловий рóзмах.
*Размахивание —розмáхування.
*Размер — рóзмір, -ру; Р. шага — рóзмір крóку.
*Размещение — розташувáння, розміщення.
*Размочалить, размочаливать — (*дерево*) розволóкнювати, розволокнити; (*веревку*)— розклóчувати, розклóчити.
*Размыв — розмив, -ву; розмивáння.
*Размыкание — розмикáння.
*Разнимать, разнять — розтýляти, розтулити, рознімáти, розняти.
*Разновидность — відміна, -ни.
*Разновидный — різноманітний.
Разногласие — різноголóсиця, -ці, незгóда, -ди.
Разнообразный — різноманітний.
Разносить, разнести — розносити, рознести.
*Разносной — розносний; Р. книга — розноснá книжка.
Разность — різниця, -ці.
*Разнуздывать, разнуздать — розгнýздувати, розгнуздáти.
*Разогревать, разогреть — розігрівáти, розігріти.
*„Разойдись" — „Розійдись".

*„Разоминись"—„Розімкнись".
*Разомкнутый — розімкнений; Р. строй — розімкнений лад.
*Разоружение — роззброєння, роззброювання.
Разорять, разорить — руйнувати, зруйнувати, нищити, знищити.
*Разработка — розроблювання, розроблення; Р. взрывом — розроблювання вибухом; Р. лопатой — розроблювання лопатою.
*Разреженный — розріджений.
*Разрез — перекрій, -рою; розріз, -зу.
*Разрезка — розрізування.
*Разрезной — розрізний; Р. кольцо — розрізне кільце; Р. обойма — розрізна обійма; Р. патрон — розрізний набій; Р. чека — розрізний загвіздок.
Разрешать, разрешить — дозволяти, дозволити; розв'язувати, розв'язати.
Разрешение — дозвіл, -волу.
*Разрушать, разрушить — руйнувати, зруйнувати.
*Разрушение — руйнування, зруйнування.
*Разрушительность — руйнаційність; Р. огня — руйнаційність огню.
*Разрушительный — руйнаційний; Р. действие — руйнаційний чин.
*Разрыв — розрив, -ву; Р. высокий — високий розрив; высота Р. — висота розриву; Р. клювок — клювок; Р. ниже цели — розрив нижче від цілі; Р. низкий — низький розрив; Р. нормальный — нормальний розрив; Р. очень высокий — дуже високий розрив; Р. преждевременный — передчасний розрив; Р. провода — розрив дроту; Р. снаряда — розрив гарматня.
*Разрывной — розривний, вибуховий; Р. заряд — розривний заряд; Р. снаряд — вибуховий гарматень.
*Разрыхляемость — розпушність, -ности.
*Разрыхлять, разрыхлить — підпушувати, підпушити.
*Разряд — розряд, -ду; (*электрич.*) виснага.
*Разрядник — розрядник, -ка; (*электр.*) виснажник.
*Разряжание — розряджування, розряджання; (*электр.*) виснаження.
*Разряжать, разрядить — розряджати, розрядити; „Разряжай" — „Розряджай".
*Раз'единять, раз'единить — роз'єднувати, роз'єднати.
*Раз'езд—роз'їзд, -ду; (*ж. д.*) розминка; Р-да начальник—начальник роз'їзду.
*Раз'емный — роз'ємний; Р. кольцо — роз'ємне кільце.
Раз'яснять, раз'яснить — з'ясовувати, з'ясувати, роз'яснити, роз'яснити.
*Район — район, -ну; Р. войсковой — військовий район; Р. действия — район дії; Р. тыловой — тиловий район.

*Ракета — ракета, -ти; Р. освелительная — освітлювальна ракета; Р. световая — світлова ракета; Р. сигнальная — гаслова ракета.

*Раковина (*в металле*) — вийд, -ду; (*в литье*) — сказ, -зу.

*Рама — рама, -ми; Р. голландская — ставня; Р. лафета — рама лафета; Р. оконная — віконна варцаба; Р. спускового механизма — рама спускового механізму; Р. станка (*мастерской*) — рама верстату.

*Рамка — рамка, -ки; Р. карты — рамка мапи; Р. прицельная — мірникова рамка.

*Рамный — рамовий; Р. рельс — рамова рейка; Р. устой — рамовий стоян.

*Рампа — рампа, -пи.

Рана — рана, -ни.

Раненый — ранений, поранений.

*Ранец — ранець, -нця.

*Ранцевый — ранцевий; Р. огнемет — ранцевий огнемет.

Ранить, поранить — ранити, поранити.

*Рапира — рапіра, -ри.

*Рапорт — рапорт, -та; Р. о болезни — рапорт про хворість.

*Рапортовать — рапортувати.

*Раскаленный — розпечений.

*Раскатанный — (*о шинели*) розгорнений.

*Расквартирование — розквартирування, розташування.

*Раскладка — розкладка, -ки.

*Расковывать, расковать — розковувати, розкувати.

Раскрывать, раскрыть — розкривати, розкрити, викривати, викрити.

*Распечатывать, распечатать — розпечатувати, розпечатати.

*Расписание — розклад, -ду; Р. движения — розклад руху; Р. занятий — розклад навчання; Р. караульного наряда — розклад наряду в сторожі; Р. постов — розклад стійок.

Расписка — розписка, -ки.

*Расплавливать, расплавить — розтоплювати, розтопити.

*Распознавание — розпізнавання.

*Располагать, -ся, расположить, -ся — розташовувати, -ся, розташувати, -ся, розміщувати, -ся, розмістити, -ся.

*Расположение — розташування; Р. карантинное — карантинне розташування; Р. лагерное — таборове розташування; Р. на месте — розташування на місці; Р. на отдых — розташування на відпочинок; Р. номеров — місця нумерів; Р. уступное — розташування приступкове, уступом; Р. частей — розташування частин; Р. разбросанное — розкидане розташування.

*Распорка — розпірка, -рки.

*Распорядок — порядок, -дку.

*Распоряжение — розпорядження; Р. отдавать — зробити розпорядження, дати наказа.

*Расправление — розпро́стування, розправля́ння.

*Распределение—розпо́діл, -лу; Р. нарядов — розпо́діл наря́дів; Р. огня — розпо́діл огню; Р. уравнительное — вирівню́вальний розпо́діл; Р. целей — розпо́діл цілів.

*Распределительный — розподі́льчий; Р. ведомость — відо́мість розпо́ділу.

*Распределять, разпределить — розподіля́ти, розподіли́ти.

Распространять, распространить — розповсю́джувати, розповсю́дити, поши́рювати, поши́рити.

*Распрягать, распречь — розпряга́ти, розпрягти́.

*Распускать, распустить — розпуска́ти, розпусти́ти.

*Распутица — ро́зквась, -си.

*Распылитель — розпоро́шувач, -ча; (*для жидкости*) — розпо́рскувач.

*Распылять, распылить — розпоро́шувати, розпороши́ти.

Рассвет — світа́нок, -нку; на Р. — удо́світа; с Р-том — як задні́ло.

*Расседлывать, расседлать— розсі́длувати, розсідла́ти.

*Рассоивание —ро́зсів, -ву, розсі́вання; Р. выстрелов естественное — приро́дній ро́зсів по́стрілів; Р. закон — зако́н ро́зсіву; Р. искуственное — шту́чний ро́зсів; Р-ная площадь — пло́ща ро́зсіву.

*Рассеиватель—розсі́ювач, -ча.

*Рассеивать, рассеять — розсіва́ти, розсі́яти; розпоро́шувати, розпороши́ти.

*Рассекать, рассечь — розтина́ти, розтя́ти.

*Рассеянный — (*свет*) розсі́яний; розпоро́шений; Р. огонь — розпоро́шений ого́нь.

*Расследование — ро́зслід, -ду; розслі́дування.

Рассматривать, рассмотреть — розгляда́ти, розгля́нути, роздивля́тися, роздиви́тися.

Расспрос — розпи́тування.

Расстегивать, -ся, расстегнуть, -ся —розстіба́ти, -ся, розстебну́ти, -ся.

*Расстояние — віддалення; на Р. выстрела — на по́стріл.

*Расстраивать, расстроить — розла́джувати, розла́дити.

*Расстреливать, расстрелять (*пули*) — вистрі́лювати, ви́стріляти.

*Рассчитывать, рассчитать — розрахо́вувати, розрахува́ти.

Рассыльный—посланець, -нця́.

*Раствор — ро́зхил, -лу; ро́зчин, -ну; Р. жидкий — рідки́й ро́зчин; Р. циркуля — ро́зхил циркля.

*Растворимый — розчи́нний; Р. пироксилин — розчи́нна піроксиліна.

*Растительный — росли́нний; Р. земля — росли́нний ґрунт; Р. маскировка—росли́нне маскува́ння; Р. покров—росли́нне вкриття́.

Расторопность — жвáвість, -вости, мотóрвість, -ности.
Расторопный — жвáвий, мотóрний.
***Раструб** — ширóкий кінéць (*сурми або труби*).
***Растушевка** — розтушувáння.
***Растянутый** — розтя́гнений.
Расхищение — розкрадáння.
***Расход** — розхід, -хóду; видáток, -тку, вúтрата, -ти; **Р.** огнеприпасов — вúтрата вогнеприпáсів.
***Расходиться, разойтись** — розхóдитися, розійтúся, розминáтися, розминýтися.
Расходный — видаткóвий; **Р.** гурт скота — видаткóвий гурт товáру.
Расходовать — витрачáти, вúтратити.
***Расходящийся** — розбíжний; **Р.** веер — розбíжне віяло.
***Расхождение** — розхóдження; **Р.** частей — розхóдження частúн.
***Расцвечивать, расцветить** — забáрвлювати, забáрвити.
***Расцветка** — забáрвлення; **Р.** красками — забáрвлення фáрбами; **Р.** цветными карандашами — забáрвлення кольóровими олівцями.
***Расцепной** — розчіпний; **Р.** рукоятка — розчіпнá рýчка.
***Расчесывать, расчесать** — розчíсувати, розчесáти.
***Расчет** — розрахýнок, -нку; **Р.** боевой — бойовúй розрахýнок; **Р.** горизонталей — розрахýнок позéмин; **Р.** движения — розрахýнок рýху; **Р.** караула — розрахýнок сторóжі; **Р.** орудийный — обслýга гармáти; **Р.** предварительный — попередній розрахýнок; **Р.** строевой — муштрóвий розрахýнок; **Р.** штатный — штáтний розрахýнок.
***Расчистка** — розчúщення.
*„**Расчитайсь**“ — „перелічúсь“.
***Расчищать, расчистить** — розчищáти, розчúстити.
***Расчленение** — розділення, -ня.
***Расширять, -ся, расширить, -ся** — розшúрювати, -ся, розширяти, -ся, розшúрити, -ся.
***Расшифровывать, расшифровать** — розшифрóвувати, розшифрувáти.
Рвота — блювáння, блювотúна, -ни.
Реагировать — реагувáти.
Реальность — реáльність, -ности.
***Ребристый** — ребрувáтий; **Р.** форма — ребрувáта фóрма.
***Ребро** — ребрó, -рá; край (крáю), руб, -ба; **Р-ра** направляющие — напрямні рéбра; **Ребром** — рýба.
Реввоенсовет — Реввійськрáда; Революционный Военный Совет Союза Советских Социалистических Республик — Революцíйна Військóва Рáда Союзу Радянських Соціялістúчних Республік.
***Револьвер** — револьвер, -ра; „Револьверы заряди“ — „Револьвери заряджáй“.

*Револьверный станок — револьверний станок, -нка.
Ревтрибунал — революційний трибунал, -лу, ревтриб, -бу.
Революция — революція, -ції.
*Ревун (*сигн.*) — ревун, -на.
*Регенератор — регенератор, -ра.
*Регистрация — реєстрування.
*Регистрировать — реєструвати.
*Регулирующий — регуляційний; Р. винт — регуляційний ґвинт; Р. кольцо — регуляційне кільце.
Регулярная армия — регулярна армія.
*Регулятор — регулятор, -ра.
*Редкий — рідкий; Р. огонь — рідкий огонь.
*Редут — редут, -ту.
*Редюит — редуїт, -та.
Режим — лад, -ду; режим, -му; Р. экономии — режим ощадности.
*Резак — різак, -ка.
*Резерв — резерва, -ви; (*ж.-д.*) — викопище; Р. охранения — резерви охорони.
*Резервный — резервовий; Р. колонна — резервова колона; Р. рота — резервова сотня.
*Резервуар — резервуар, -ру; Р. воздушный — повітряний резервуар; Р. для воздуха — резервуар на повітря.
*Резина — гума, -ми.
*Резиновый — гумовий; Р. лента — гумова стрічка.

*Резкий — гострий, рівкий; Р. запах — гострий запах.
*Результат — наслідок, -дку; Р. стрельбы — наслідок стріляння.
*Резьба — різь, -зи.
*Рейд — рейд, -ду.
*Рейдовый — рейдовий; Р. заграждение — заслона рейду.
*Рейна — лата, -ти; Р. зубчатая — трибовий брусок.
*Рейс — рейс, -су.
*Рейсфедер — рисник, -ка.
*Река — річка, -ки; разлив реки — повідь, -води, розлива річки.
Реквизиция — реквізиція, -ції.
Рекомендательный — рекомендаційний.
*Рекогносцировка — розвідування; Р. местности — розвідування місцевости.
*Рельеф — рельєф, -фу; Р. географический — географічний рельєф; Р. топографический — топографічний рельєф.
*Рельефность — рельєфність, -ности; Р. карты, плана — рельєфність мапи, плану.
Рельс — рейка, -ки; Р. рамный — рамкова рейка.
*Ремень — ремінь, -меня и -меню, пас, -са; Р. брючный — очкур, -ра; Р. верхний соединительный — верхній злучний ремінь; Р. гортовый — ремінь гортовий; Р. ободовый — ободовий ремінь; Р. откосный — скісний ремінь; Р. подбородный — підборідник; Р. подгрудный — підгрудний ремінь; Р. поперечный—

попоре́чний ре́мінь; Р. поясной — па́сок; Р. притяжной — притяжни́й ре́мінь; Р. ружейный — рушни́чний ре́мінь.

*Ремонт — ремо́нт, -ту; Р. конский — ремо́нт кі́нський.

*Ремонтный — ремо́нтний.

Реорганизация — реорганіза́ція, -ції.

*Респиратор — респіра́тор, -ра.

Республика — респу́бліка, -ки.

*Рессора — ресо́ра, -ри.

*Рессорный — ресо́рний; Р. буфер — відпру́жник ресо́рний.

*Рефлектирующий — відбивни́й.

*Рефлектор — рефле́ктор, -ра.

*Речной — річкови́й; Р. кабель — річкови́й ка́бель.

Решать, решить — ріша́ти, виріша́ти, ви́рішити, розвя́зувати, розвяза́ти.

Решающий — що вирі́шує; що розвя́зує; Р. голос — ухва́льний го́лос.

Решение — рі́шення; Р. начальника — рі́шення нача́льника.

*Решетка — ґра́тник, -ка; Р. на сено — ґра́тник на сі́но; Р. подножная — підні́жний ґра́тник.

*Решетчатый — ґратча́стий.

Решимость — рішу́чість, -чости.

Решительный — рішу́чий, відва́жний; Р. удар — рішу́чий уда́р.

*Ржаветь — іржа́віти.

*Ржавчина — (і)ржа́, -жі.

*Ржавый — (і)ржа́вий.

Ржаной — жи́тній.

*Ригель — ба́нта, -ти.

*Рикошот — рикоше́т, -ту.

*Рикошетирование — рикошетува́ння.

Рисковать, рискнуть — ризикува́ти, ризикну́ти.

*Рисунок — малю́нок, -нка.

*Ритмичность — ритмі́чність, -ности.

РККА (*скороч.*) — РСЧА.

Робость — боя́зкість, -кости, полохли́вість, -вости.

*Ров — рів, ро́ву.

*Ровик — рівча́к, -ка́; Р-ки для номеров — ша́нці для номері́в.

*Ровный — рі́вний; Р. мушка — рі́вна му́шка; Р. шаг — рі́вний крок.

*Рог — ріг, ро́гу.

*Рогатка — рога́чка, -ки.

*Рогожа — рого́жа, -жі, (*соломенная*) — ма́та, -ти.

*Рогулька — рогу́ля, -лі.

*Род — рід (ро́ду); Р. огня — рід вогню́; Р. оружия — рід збро́ї.

*Родник — крини́ця, -ці.

*Рожковый ключ — ріжка́тий ключ.

*Рожон — су́рма, -ми; ріжо́к, -жка́; Р. сигнальный — су́рма, -ми.

*Розетка — розе́та, -ти.

*Ролик — коліща́, -ща́ти.

Роль — ро́ля, -лі.

*Рост — зріст, зро́сту.

*Рота — со́тня, -ні; Р. отдельная — окре́ма со́тня; Р. связи — со́тня звязку́; Р. станко-

вых пулеметов, пулеметная—кулеме́тна со́тня; **Р.** штабная — со́тня (кома́нда) шта́бова.

*__Ротный__—со́тенний; **Р.** линия—со́тенна лі́нія; **Р.** сторожевой участок—со́тенна охоро́нна дільни́ця.

*__Роща__ — гай, га́ю.

*__Ртуть__ — живе́ срі́бло, рту́ть, -ти; **Р.** гремучая — гриму́че живо́ срі́бло.

*__Рубаха__—соро́чка, -ки;(*техн.*) обго́ртка; **Р.** верхняя — ве́рхня соро́чка; **Р.** натольная — спі́дня соро́чка; **Р.** френч — соро́чка френч.

*__Рубеж__ — рубі́ж, -жа́; **Р.** огневой — вогне́вий рубі́ж; **Р.** естественный — приро́дній рубі́ж; **Р.** стратегический — стратегі́чний рубі́ж; **Р.** укрепленный — укрі́плений рубі́ж.

*__Рубить, разрубить__ — руба́ти, розруба́ти.

*__Рубка__ —руба́ння; ру́банка, -ки.

*__Рубка__ (боевая) — (*на броневике*) комі́рка (бойова́).

*__Рубящий__ — руба́льний; **Р.** оружие — руба́льна збро́я.

*__Руда__ — руда́, -ди́.

*__Рудник__ — копа́льня, -ні.

Ружейный — рушни́чний; **Р.** граната — рушни́чна грана́та; **Р.** капсюль — рушни́чна капсу́ля; **Р.** коробка — рушни́чна коро́бка; **Р.** огонь — рушни́чний ого́нь; **Р.** патрон — рушни́чний набі́й; **Р.** ремень — рушни́чний ре́мінь.

„**Ружья заряди**“ — „Гвинті́вки заряджа́й“.

*__Ружье__ (*ненарезное*)—рушни́ця, -ці.

Рука — рука́, -ки́.

*__Рукав__ — (*пожарный*) ки́шка, -ки, рука́в, -ва́; (*реки*) — відно́га, -ги; (*рассасывающий*) — вбирна́ ки́шка; **Р.** нагнетающий — нагні́тна ки́шка.

Рукавица — рукави́ця, -ці.

*__Руководитель__ —корівни́к, -ка́; **Р.** политический — політи́чний керівни́к; **Р.** работ — керівни́к робо́ти.

Руководить — керува́ти.

*__Руководство__ — керівни́цтво, -тва.

*__Руководящий__ —корівни́й, провідни́й; **Р.** приказ — провідни́й нака́з.

*__Рукопашный__ — рукопа́шний; **Р.** бой — рукопа́шний бій.

*__Рукоятка__ — держа́к, -ка́, ру́чка, -ки, руків'я.

*__Рукояточная ось__ — вісь ру́чки.

*__Рулевой__ — (*прилаг.*) стерновий; (*существ.*) сторни́к, -ка́.

*__Руление__ — стерні́ння.

*__Рулетка__ — руле́тка, -ки.

*__Руль__ — стерно́, сторна́; **Р.** высоты — стерно́ висоти́; **Р.** поворотов — сторно́ по́вертів.

*__Рупор__ — ру́пор, -ра.

*__Русло__ — кори́то, -та; **Р.** покинутое — рі́чище, -ща.

*__Ручей__ — струмо́к, -мка́.

*__Ручка__ — ру́чка, -ки; **Р.** для заряжания — ру́чка для заря-

джання; Р. рычага — ру́чка ва́жільна.

*Ручной—ручни́й; Р. граната—ручна́ грана́та; Р. пулемет—ручни́й кулеме́т.

*Рыбацкий — риба́льський; Р. способ — риба́льський спо́сіб; Р. узел — риба́льський ву́зол.

*Рысь — рись, -сти.

*Рытвина — ри́тва, -ви.

*Рыть — ри́ти, копа́ти.

*Рыхлый — пухки́й.

*Рычаг — ва́жіль, -жо́ля; Р. барабана — ва́жіль бараба́на; Р. для изменения угла возвышения — ва́жіль, щоб зміня́ти кут підви́щення; Р. замочный — замко́вий ва́жіль; Р. отделяющий патрон в лотке от остальных — ва́жіль, що відокре́млює набі́й у лотко́ві від ре́шти; Р. подающий — пода́вальний ва́жіль; Р. под'емный — під'є́мний ва́жіль; Р. спускового механизма — ва́жіль спусково́го механі́зму; Р. стопора — ва́жіль сто́пора.

*Рычажный — ва́жільний; Р. коммутатор — ва́жільний комута́тор; Р. прес—ва́жільний гніт.

*Рычажок — важельо́к, -лька́.

*Ряд — ряд, -ду; глухой ряд—глухи́й ряд.

*Рядовой — рядови́й; Р. красноармеец — рядови́й червоноармі́єць; Р. состав—рядови́й склад.

Рядом — по́руч.

*Ряж — кашни́ця, -ці.

*Ряжевый — кашни́чний.

С

С, со — з, із, зі, ізі; „С выпадом коли"—„Із ви́падом колі́"; „С дороги вправо (влево, в стороны)"— „з шляху́ вправо (вліво в бік) зійди́"; „С колена пулеметный окоп" — „З колі́на кулеме́тний ша́нець"; „С рассеиванием огонь (очередь)" — „із розсі́юванням вого́нь (черга́)".

*Сабельный — ша́бельний.

*Сабля — ша́бля, -лі.

*Сад — (*спицы*) сад, -ду; (*фруктовый*) садо́к, садка́.

*Садиться, сесть — сіда́ти, сі́сти; С. на корточки—сіда́ти на по́чепках; „Садись"—„сіда́й".

*Сажа — са́жа, -жі.

*Саква — сакви́, -ко́в; С. овсяная — сакви́ на ове́с; С. фуражная — сакві́ на фура́ж.

*Салазки—ґринджо́ли, -джо́л.

*Сало — са́ло, -ла; С. говяжье — лій, ло́ю; С. орудийное—гарма́тне са́ло; С. ружейное — рушни́чне са́ло.

*Сальник — защі́льник, -ка.

*Салют — салю́т, -ту.

*Самовзводный —самозві́дний.

*Самовзрывание—самовибуха́ння.

*Самовозгорание — самозапа́лення.

Самовольный, -но—самові́льний, -но; С. отлучка—самові́льна відлу́ка.

***Самодействующий**—самочи́нний.

Самодеятельность — самоді́яльність, -ности.

Самодеятельный—самодія́льний.

***Самокат**—самока́т, -та; С. моторный — мотоци́кл; „Выпрямить самокаты" — „Ви́простати самока́ти"; „С-ты за спину" — „Самокати́ за спи́ну".

***Самокатчик**—самока́тник, -ка.

***Самолет**—літа́к, -ка́; С. бомбардировочный—бомбардо́вий літа́к; С. истребитель — літа́к винищі́льник; С. конвойный—конво́йний літа́к.

***Самомаскировна**—самомаскува́ння.

Самообладание—самоволода́ння.

***Самоокапывание**—самообко́пування.

Самоотверженность — самові́дданість, -ности.

Самопожертвование — саможе́ртва, -ви.

***Самопроизвольный**—самові́льний; С. открывание—самові́льно відкрива́ння.

***Саморазложение** — саморо́зклад.

Самосохранение—самоохоро́на, -ни.

Самостоятельность — самості́йність, -ности.

***Сани** — са́ни, -не́й; С. грузовые — вантажні́ са́ни; С. легковые—насажи́рні са́ни.

***Санитар** — саніта́р, -ра.

***Санитарный** — саніта́рний; С. врач—саніта́рний лі́кар; С. двуколка — саніта́рна бі́дка; С. надзор—саніта́рний до́гляд; С. оборудование — саніта́рне устаткува́ння; С. обслуживание — саніта́рне обслуго́вування; С. поезд—саніта́рний по́їзд; С. помощь — саніта́рна допомо́га; С. служба—саніта́рна слу́жба; С. состав — саніта́рний склад; С. станция — саніта́рна ста́ція; санитарно-автомобильный транспорт—саніта́рно-автомобі́льний тра́нспорт.

Санкционировать—санкціонува́ти.

Санкция — са́нкція, -ції.

Санный—са́нний; С. обоз—са́нна ва́лка.

***Сап** — сап, -пу.

***Сапа** — са́па, -пи.

***Сапер** — сапе́р, -ра.

***Саперный** — сапе́рний; С. батальон — сапе́рний батальйо́н.

***Сапный**—са́пний; С. работа—са́пна робо́та.

Сапоги — чо́боти, -бі́т.

***Сап жный** — ше́вський; С. инструмент — ше́вський струме́нт; С. мазь—мазь для чобі́т; С. мастерская — ше́вська майсте́рня; С. нож — книп, книпе́ць; С. товар — ше́вський това́р.

Сапожник — швець, шевця́.

Сарай — шо́па, -пи; С. (*для*

повозок) — возо́вня, -ні; (*для дров*) — дрові́тня, -ні.

Сахар — цу́кор, -кру.

***Сачок** — сачо́к, -чка́.

***Сберегать, сберечь** — зборіга́ти, зберегти́, ощаджа́ти, ощади́ти.

***Сбережение** — зберіга́ння, оща́джоння.

***Сбивать, -ся, сбить, -ся** — збива́ти, -ся, зби́ти, -ся, заблуди́ти.

***Сближать, -ся, сблизить, -ся** — зближа́ти, -ся, збли́зити, -ся, наближа́ти, -ся, набли́зити, -ся.

***Сближение** — збли́ження, набли́ження.

Сбоку — збо́ку; „Сбоку прикладом бей" — „Збоку прикла́дом бий".

***Сбор** — збір, збо́ру, збира́ння; „Сбор"—„Збір"; С. лагерный—таборо́ві збо́ри.

***Сборка** — склада́ння, збира́ння.

***Сборный** — збі́рни́й; С. караул—збірна́ сторо́жа; С. колодец — збі́рни́й коло́дязь; С. команда —збірна́ кома́нда; С. место—збірне́ мі́сце; С. пункт — збі́рни́й пункт.

***Сбрасывание** — скида́ння.

***Сбрасывать, сбросить** — скида́ти, ски́нути.

***Сбруя** — збру́я, -ру́ї.

***Свайный** — пальови́й.

***Сваливать, свалить** — звалюва́ти, звали́ти, скида́ти, ски́нути.

***Свалка**—бі́йка, колотне́ча, -чі, звалювання, скида́ння; С. мусорная — смі́тнище.

***Сваривать** (*металл*) — спогріва́ти.

***Сварной** — спогрі́тий; С. мина — спогрі́та мі́на.

***Свая** — па́ля, -лі.

***Сведение** — відо́мість, -мости; зві́дсння; С-ния о противнике—відо́мості за во́рога.

***Сверлильный станок**—свердля́рка, -ки.

***Сверлить, просверлить** — свердли́ти, просвердли́ти.

***Сверло** — све́рдол, -дла.

***Сверток** — паку́нок, -нка.

***Свертывание**—згорта́ння.

***Свертывать, -ся, свернуть, -ся** — згорта́ти, -ся, згорну́ти, -ся; „Свернись" — „Згорни́сь".

***Сверх** — пове́рх, над, пона́д, че́рез, крім; С. меры—над мі́ру, на́дто; С. силы — над си́лу, понад си́лу, че́рез си́лу.

***Сверхкомплектный** — надкомплекто́вий.

***Сверху** — зве́рху, згори́.

***Сверхсрочный** — поверхстроко́вий; С. служба — поверхстроко́ва слу́жба.

***Сверхштатный**—позашта́тний.

***Сверять, сверить** — звіря́ти, зві́рити.

***Свет** — сві́тло, -ла.

***Светло-желтый**—я́сно-жо́втий.

***Светло-зеленый** — я́сно-зеле́ний.

***Световой** — світлови́й; С. завеса—світлова́ засло́на; С. рако-

та — світлова́ ракéта; С. сигнализация—світлове́ гаслува́ння.

*Светосигнальный — світлогасловий; С. лампа—гаслова́ ля́мпа.

*Светосила — світлоси́ла, -ли.

*Светочувствительный — світлочутли́вий; С. бумага — світлочутли́вий папі́р.

*Светящийся—світни́й; С. компас — світни́й ко́мпас; С. снаряд —світни́й гарма́тень; С. состав—склад, що сві́титься.

Свидание — поба́чення.

*Свинец — о́ливо, -ва.

*Свинцовый—оли́в'яний; С. колечко—оли́в'яне кільце́; С. колпачек — оли́в'яний ковпачо́к; С. кружок — оли́в'яний кружо́к; С. пробка — оли́в'яна за́тичка.

*Свисток — сви́щик, -ка.

*Свободный—ві́льний; С. вязка— ві́льне в'яза́ння; С. шаг — ві́льний крок.

*Свод—склепі́ння; збір, збо́ру; збі́рник, -ка, звід, зво́ду; зве́дення.

*Сводить, свести — зво́дити, зве́сти.

*Сводка—звідо́млення, зве́дення; С. донесений — звідо́млення з доне́сень, зве́дення з доне́сень; С. оперативная— операти́вне звідо́млення.

*Сводный—збі́рний, зве́дений.

*Своевременность—вча́сність, -ности, своєча́сність, -ности; С. огня — вча́сність во́гню.

*Свойство—власти́вість,-вости; вда́ча, -чі; С. боевые—бо́йні властивості; С. магнитное—магне́тна власти́вість, -вости; С. местности—власти́вість місце́вости.

*Сворачиванне — згорта́ння, (*с дороги*) зверта́ння.

*Связной — звязкови́й.

*Связывать, -ся, связать, -ся — звя́зувати, -ся, звяза́ти, -ся.

*Связь — звязо́к, -зку́; по́в'язь, -зя; С. в глубину — звязо́к у глибину́; С. командования—звязо́к кома́ндування; С. коробчатая — коро́бчастий по́в'язь; С. лобовая — лобови́й по́в'язь; С. непосредственная—безпосере́дній звязо́к; С. огновая — вогне́вий звязо́к; С. оптическая — опти́чний звязо́к; С. передаточная—переда́тний звязо́к; С. по фронту — звязо́к вздовж фро́нту; С. станка — по́в'язь станка́; С. технического — техні́чний звязо́к; С. хоботовая — хобото́вий по́в'язь; ось связи — вісь звязку́; часть связи — части́на звязку́.

*Сгиб — згин, -ну.

*Сгибанне — згина́ння.

*Сгорание — згора́ння; С. полное — цілкови́те згора́ння.

*Сгорать, сгореть — згора́ти, згорі́ти.

*Сгруппировать — згрупува́ти, ску́пчити.

*Сдавать, сдать — здава́ти, зда́ти.

*Сдаваться, сдаться — піддава́тися, підда́тися.

*Сдавливать, сдавить — сти́скувати, сти́снути.

*__Сдатчик__ — здавець, -вця.

*__Сдача__ — здавання; піддання, капітуляція; **С.** в плен—піддання; **С.** словесная—усне здавання; **С.** часового—здавання стійкового.

*__Сдвигание__ — зсування.

*__Сдергивать, сдернуть__ — зривати, зірвати.

*__Сдерживать, сдержать__—стримувати, стримати.

*__Север__ — північ, -ночи; **С.**-ро-восток — північний схід; **С.**-ро-запад — північний захід.

*__Северный__ — північний; **С**-ро-восточный — північно-східній; **С**-ро-западный — північно-західній.

*__Сегмент__—сегмент, -та; **С.** зажигательный—запальний сегмент.

*__Сегментный__ — сегментний; **С.** снаряд — сегментний гарматень.

*__Седелко__ — сідельце, -ця.

*__Седлание__ — сідлання.

*__Седлать, оседлать__—сідлати, (за)осідлати.

*__Седло__—сідло; **С.** вольтижерское — вольтижерське сідло; **С.** вьючное—в'ючне сідло.

*__Седловина__ — сідловина.

*__Седловка__ — сідлання.

*__Секрет__ — таємник, -ка; таємниця, -ці.

Секретарь — секретар, -ря.

Секретный, -но—таємний, таємно.

*__Сектор__—сектор, -ру; **С.** гладкий—гладкий сектор; **С.** наблюдения—сектор стеження; **С.** нарезной—нарізний сектор; **С.** обстрела—сектор обстрілу; **С.** угломера — сектор кутоміра.

*__Секторальный__—секторальний; **С.** вырез — секторальний виріз.

*__Секунда__ — секунда, -ди.

*__Секундомер__—секундомір, -ра.

*__Секущая__ — січна; **С.** плоскость — січна площа.

*__Селение__ — селище, -ща.

*__Селитра__ — салітра, -ри.

*__Семафор__ — семафор, -ра.

Семейный—родинний; **С.** положение — родинний стан.

Семейство — родина, -ни.

*__Семижильный__ — семижильний; **С.** проводник—семижильний провідник.

Сено — сіно, -на.

*__Сера__ — сірка, -ки.

*__Сердечник__—осердя; **С.** пули—осердя кулі.

*__Сердцевика__—осередок, -дку; (*растения*)—стрижень, -жня.

*__Сердцевинный__ —осередковий; **С.** полоса — осередкова смуга.

*__Серединный__ — серединний; **С.** или вероятное отклонение — серединний або ймовірний відхил.

*__Сережка__—сережка, -ки; обіймиця, -ці.

*__Серный__ — сірчаний; **С.** ангидрид—сірчаний ангідрид; **С.** кислота — сірчана кислота.

*__Сетка__ — мережа, -жі, сітка, -ки; **С.** для сена—сітка на сіно.

*__Сетчатый__ — сітчастий.

*__Сеть__—мережа, -жі, сітка, -ки; **С.** воздушная—повітряна мережа;

С. маскировочная — маскувальна сітка; С. проволочная — дротяна мережа.

*Сечение — переріз, -зу; высота С. — висота перерізу.

*Сжатость—стисність, -ности; стислість, -лости.

*Сжатый — стиснений.

*Сжигание — спалювання, спалення.

*Сжим—стискач, -ча, стиск, -ку.

*Сжимаемость — стисливість, -вости.

*Сжимать, сжать — стискати, стиснути.

Сзади—ззаду, позаду.

*Сигнал — гасло, -ла; С. вызывной—викличне гасло; С. дымовой—димове гасло; С. звуковой—звукове гасло; С. зрительный — зорове гасло.

*Сигнализация—гаслування; С. звонковая—дзвінкове гаслування; С. звуковая— звукове гаслування; С. световая — світлове гаслування.

*Сигналист — гасліви́к, -ка; сурмач, -ча; С. дежурный—вартовий сурмач.

*Сигнальный—гасловий; С. веревка—гасловий мотуз; С. огонь —гасловий вогонь; С. ракета — гаслова ракета; С. рожок—гасловий ріжок; С. труба — сурма.

*Сидение — сідець, -дця, сидіння.

Сидеть, сесть—сидіти, сісти.

*Сикрит — сикріт, -ту.

*Сила — сила, -ли, енергія; С. броневые — сили панцерні; С. ветра—сила вітру; С. внешняя— зовнішня сила; С. воздушные — повітряні сили; С. вооруженная — збройна сила; С. главные — сили головні; С. живая—кінетична енергія; С. звука—сила звуку; С. натяжения—сила натягу; С. под'емная — підіймальна сила; С. противодействующая—супротивна сила; С. тока—величина струму (на ампери); С. убойная — убійна сила.

*Силок — сільце, -ця.

*Силуэт — силует, -ту.

*Сильный — сильний, міцний; С. ветер — великий вітер.

*Симметричный—симетричний.

*Синеродистый калий—ціянак калію.

*Синильная кислота—синя кислота.

*Сирена — сирена, -ни.

*Система — система, -ми; С. делений — система поділок; С. зубчатых передач—система трибових передач; С. милиционная—міліційна система.

Систематический — систематичний.

*Сито — сито, -та.

*Сифон — сифон, -ну.

*Сканательный сустав—стрибний суглоб.

*Скала — скеля, -лі.

*Скалистый — скелястий; С. грунт—скелястий ґрунт.

*Скамейка — лавка, -ки; лава, -ви.

***Скат** — по́кіт, по́коту, схил, -лу; спади́стість, -тости; С. бруствера—схил бру́ствера; С. вогнутый—угну́тий схил; С. выпуклый—опу́клий схил; С. естественный—приро́дній по́кіт; С. конический—коні́чний схил; С. крутой— кру́тий схил; С. пологий—поло́жистий схил; заложение ската — закла́д схи́лу.

***Скатанный** — зго́рнений; С. шинель — зго́рнена шине́ля.

***Скатка** — зго́рток, -тка.

***Скатывать, скатить** — ско́чувати, скоти́ти, згорта́ти, згорну́ти.

***Скачок** — скік (ско́ку); стрибо́к, -бка́; „С. назад" — „скік наза́д"; скачками — ско́ками.

***Скашивать, скосить**—переко́шувати, перекоси́ти, (*откос*) зрі́зувати, зрі́зати на́вскіс.

***Скважина** — шпа́ра, -ри; С. буровая — свердло́вина.

***Сквозной**—наскрі́зний; С. атака—наскрізна́ ата́ка; С. гнездо—наскрі́зне гніздо́; С. канал — наскрі́зний кана́л.

***Скелет** — кістя́к, -ка́; С. карты — кістя́к ма́пи; С. схемы — кістя́к схе́ми.

***Скипидар** — шпигина́р, -ру.

Скирда — сти́рта, -ти.

***Склад** — склад, -ду, комо́ра, -ри; С. вещевой—речови́й склад, комо́ра; С. крепости—склад форте́ці; С. патронный—склад набо́їв; С. промежуточный — прожі́жний склад; С. снарядов — склад гарма́тнів; С. со взрывчатыми веществами — склад із вибухо́вими речови́нами.

***Складка** — зго́ртка; С. местности—зго́ртка місце́вости.

***Складной** — склада́ний.

***Складывать, сложить** — склада́ти, скла́сти.

***Склеивание** — скле́ювання.

***Склепка** — знюто́вування, знютува́ння; (*гимнаст.*) —ду́жка, -ки.

***Склон** — схил, -лу; на склоно горы—на згі́рку; С. горы — згі́р'я, згі́рок, -рка.

***Склоноуказательный столб**—схиловказі́вний стовп.

***Склонять, склонить** — схиля́ти, схили́ти.

***Скоба** — кля́мра, -ри; С. для переноски—кля́мра для перене́сення; С. для тормоза — кля́мра до га́льми; С. луки (*седла*) — кля́мра облуку́; С. направляющая—напрямна́ кля́мра; С. спусковая—спускова́ кля́мра.

***Сковывать, сковать** — ско́вувати, скува́ти.

***Скольжение** — ковз, -зу; ко́взання; С. на крыло — ко́взання на крило́; С. на хвост—ко́взання на хві́ст.

***Скользить, скользнуть**—ко́взати, ко́взнути.

***Скользкий** — ковзьки́й, слизький.

***Скользящий** — ковзни́й.

***Скомандовать**—скома́ндувати.

***Скопировать** — скопіюва́ти.

*Скопление — скупчення.

*Скоплять, скопить — скупчувати, скупчити.

*Скоростный — на швидкість; С. бег — біг на швидкість.

*Скорострельность — швидкострільність, -пости.

*Скорострельный — швидкострільний.

*Скорость — швидкість; С. вращения—швидкість обертання; С. горения—швидкість горіння; С. движения — швидкість руху; С. конечная—кінцева швидкість; С. начальная—початкова швидкість; С. переменная — змінна швидкість; С. полета—швидкість льоту; С. стрельбы — швидкість стріляння; С. удвоенная—подвоєна швидкість.

*Скорый — швидкий.

*Скос — скісок, -ска; С. выреза рамы—скісок вирізу рами; С. для отсчета делений прицела — скісок для відлічення поділок мірника.

Скот — товар, -ру.

*Скошенный — скісний, скошений; С. конец—скошений кінець; С. паз — скісна гара.

*Скребница — скробло, -ла.

*Скребок — скребачка, -ки.

*Скрепа —скріпа, -пи.

*Скреплять, скрепить — скріпляти, скр[illegible]ити.

*Скрепляющий — скріпний; С. кольцо — скріпне кільце; С. угольник—скріпний кутник.

*Скрещение — схрещування.

*Скрутка — скрутень, -тня; скручування; С.-спайка — скрутень-злют.

*Скрывать, скрыть—скривати, скрити, таїти, затаїти, пореховувати, пореховати.

*Скрывающийся — що ховається; С. мишень — мета, що ховається.

*Скрытно — нотайки.

*Скрытность — скритність, -ности; потайність, -ности.

*Скрытый—скритий, потайний; С. подступ—потайний підступ.

*Скульпто-макеты —скульптомакети, -тів.

*Скульптомаскировка—скульпто-маскування.

*Скучивание — скупчування, скупчення.

*Скученный — скупчений.

Скучный—сумний, невеселий.

Слабость — слабість, -бости; неміч, -мочи; кволість, -лости.

*Слабый — кволий, легкий, малий; С. ветер —малий вітер, тиховій; С. концентрация — легка концентрація, -ції; С. ток—малий струм.

Слабосильный — слабосилий.

*Слаженность — налагодженість, -ности.

*Слань — мостовиння.

Слева — зліва; „С. по шести" — „зліва шістками"; „С. рядами" — „Зліва рядами".

След — слід, -ду.

*Следить — слідкувати, стежити, пильнувати.

***Следование** — прохо́дження, прямува́ння; С. команд — прохо́дження кома́нд.

***Следовать** — прохо́дити; іти́, прямува́ти.

Следствие — слі́дство, -ва; на́слідок, -дку.

Следующий — насту́пний.

***Слежавшийся** — зле́глий; С. грунт — зле́глий ґрунт.

***Слежка** — слідкува́ння,

***Слезать, слезть** — злі́зити, злі́зти; „Слезай" — „Злазь".

***Слезоточивый** — слізни́й; С. вощество — слізна́ речовина́; С. газ — слізни́й газ.

***Слепок** — ві́дтиск, -ку́; С. с почати — ві́дтиск печа́тки.

***Слесарная** — слюса́рня, -ні.

***Слесарский** — слюса́рський.

***Слесарь** — слю́сар, -ря.

***Слив** — збіжни́к, -ка́.

***Сливать, -ся, слить, -ся** — злива́ти, -ся, зли́ти, -ся, вилива́ти, ви́лляти.

***Слитная (нераздельная) наводка** — нероздільне націлювання.

***Сличать, сличить** — порі́внювати, порівня́ти.

***Сличение** — порі́вняння; С. с местностью — порі́вняння з місце́вістю.

***Сличительный** — порівня́льний; С. ведомость — порівня́льна відо́мість.

***Словесный** — слове́сний; С. распоряжение — слове́сне розпоря́дження; С. сдача — слове́сне здава́ння.

***Сложный** — складни́й; С. защита — скла́дна засло́на; С. обман — складна́ обма́на; С. ответ — складна́ ві́дповідь.

***Слоистый** — шарува́тий.

***Слой** — шар, -ру, верства́, -ви́; С. глинистый — гли́нястий шар, верства́; С. песчаный — піща́на верства́, шар.

***Служба** — слу́жба, -би; С. ветеринарно-санитарная — ветеринарно-саніта́рна слу́жба; С. внутренняя — вну́трішня слу́жба; С. гарнизонная — залого́ва слу́жба; С. караульная — сторо́жова слу́жба; С. лагерная — таборо́ва слу́жба; С. полевая — польова́ слу́жба; С. санитарная — саніта́рна слу́жба; С. сверхсрочная — поворхстрокова́ слу́жба; С. связи — слу́жба зв'язку́.

***Службы** — (*помещения*) надві́рні будівлі.

***Служебный** — службо́вий; С. обязанность — службо́вий обов'язок; С. переписка — службо́во листува́ння; С. поручение — службо́во дору́чення; С. распоряжение — службо́ве розпоря́джоння; С. форма — службо́ва фо́рма.

***Служить** — служи́ти; „Служим трудовому народу" — „Слу́жимо трудя́щому наро́дові".

***Слухач** — підслу́хувач, -ча; С-чей команда — команда́ підслу́хувачів.

***Слуховой** — слухови́й; С. окно — дахове́ вікно́.

Случай — ви́падок, -дку.

Случайность — випадковість, -вости.

Слушать — слухати, вважати; С-ться — слухатися.

Слышать, услышать — чути, почути.

***Слюдяной** — лоснякoвий; С. пластинка—лоснякова платівка.

***Смазка** — (*материал*) мастило, (*действие*) мащення; С. густая—густе мастило.

***Смазочный** — мастильний; С. материал — мастило, -ла.

***Смазывать, смазать** — мастити, вимастити.

***Сматывать, смотать** — змотувати, змотати.

***Смежный** — суміжний.

Смелый — сміливий, сміливий.

***Смена** — зміна, -ни; „Смена за мной марш"—„зміна за мною руш"; С. караула — зміна сторожі; „Смена стой" — „зміна стій".

***Смененный** —змінений; „Смененный, оружие на осмотр" — „змінений, зброю на огляд".

***Сменять, сменить** — зміняти, змінити, заступати, заступити.

***Смертоносный** — смертяний; С. полоса—смертяна смуга.

***Смесь**—мішанина, -ни; С. горючая—пальна мішанина; С. красочная — фарбова мішанина; С. механическая—мішанина; С. химическая — суміш.

***Смета** — кошторис, -су.

Сметливость — спритність -ности.

***Смешивать, смешать** — змішувати, змішати.

***Смещать, сместить** — усувати, усунути; зміщати, змістити.

***Смещение** — усунення; зміщення.

*„**Смирно**" — „Струнко"; „Смирно, под знамя"—„Струнко, до прапору"; „Смирно, равнение направо (налево)" — „Струнко, рівняння праворуч (ліворуч)".

***Смолистый** — смолистий.

Смолкать, смолкнуть — змовкати, змовкнути, стихати, стихнути.

Смотреть — дивитися, глядіти (чого).

***Смыкание** — змикання, зімкнення; С. повязки—зімкнення пов'язки; С. обхода — зімкнення обходу.

***Смыкать,-ся, сомкнуть,-ся**— змикати,-ся, зімкнути, -ся, „Сомкнись"—„зімкнись"; С. колонну —зімкнути колону.

Смычка—єднання, спілка, -ки.

***Смычный (брус)** — злучний (брус).

***Смягчать, смягчить** —м'якшити, зм'якшити.

***Снабжать, снабдить** — постачати, постачити.

***Снабженец**—постачальник,-ка.

***Снабжение** — постачання.

***Снайпер** — снайпер, -ру.

***Снаружи**—зовні, зокола, знадвору.

***Снаряд**—гарматень, -тня; приладдя; С. агитационный—агіта-

ційний гарматень; С. бризантный —бризантовий гарматень; С. гимнастический — гімнастичне приладдя; С. зажигательный — запальний гарматень; С. светящийся—світний гарматень; С. стальной — сталевий гарматень; С. сегментный — сегментний гарматень; С. химический— хемічний гарматень.

*Снаряжать, снарядить—лаштувати, налаштувати; виряджати, вирядити; набивати, набити (*снаряд*).

*Снаряжение — лаштування, лаштупок, -пка.

*Снаряженный—налаштований, набитий; С. снаряд — набитий гарматень.

*Снеговой, снежный—сніговий; С. занос—замет, -ту; С покров —снігове вкриття, сніговий покрив; С. щит—щит протисніжний.

*Снижать, снизить — знижувати, знизити.

*Снизу—знизу, зісподу; „Снизу прикладом бей" — „Знизу прикладом бий".

*Снимание — здіймання.

*Снимать, снять — здіймати, зняти; Снимаемый участок—здіймувана дільниця, д., що її здіймають; С. орудие с передка — здіймати гармату з передка.

*Снимок — знято́к, -тку.

Сноп — сніп, снопа.

Сноровисто—спритно, зручно.

Сноровка—спритність, -кости, зручність, -ности.

*Снур —шнур, -ра, мотузок,-зка.

*Снятие—здіймання; С. кроки— здіймання крокі; С. с передков— здіймання з передків; С. часовых —здіймання стійкових.

Со *см.* С. „Со знаменем, за мной, шагом марш" — „Із прапором, за мною, кроком руш".

*Собака-посыльчый — собака (-ки) -посланець (-нця).

*Собачка — заскочка, -ки; С. барабана—заскочка барабану; С. лотка — заскочка короба.

*Собирать, собрать — (*оружие*) складати, скласти; збирати, зібрати.

*Собираться, собраться—збиратися, зібратися.

Соблюдать, соблюсти—додержувати, додержати, (*чого*) виконувати, виконати.

Собрание—збори, -рів; зібрання; общее собрание — загальні збори.

Собственный — власний.

*Событие—подія, -дії; С. военное — воєнна подія.

Совершать, совершить—діяти, вдіяти, чинити, вчинити.

Совершенно секретно—зовсім таємно.

Совершенный — цілковитий, новний.

Совет Народных Комиссаров — Рада Народніх Комісарів.

Советский — радянський; С. власть—Радянська влада.

Совещание — нарада, -ди.

Совещательный — дорадчий.

***Совместно** — ра́зом, спі́льно.

***Совместный** — спі́льний, сумі́сний; С-ные действия—спі́льні ді́ї; С. обучение — спі́льно навча́ння.

***Совмещать, совместить** — суміща́ти, суміс́ти́ти; (*обязанности*) сполуча́ти, сполучи́ти.

***Совмещение** — сумі́щення; (*обязанностей*) сполу́чення.

***Совокупность** — суку́пність, -ности.

***Совпадать, совпасть** — (*во времени*) збіга́тися, збі́гтися; (*в пространстве*) злива́тися, зли́тися.

Современный — суча́сний; С. развитие—суча́сний ро́звиток.

Согласование — пого́дження.

Согласовывать, согласовать — пого́джувати, пого́дити.

***Согнутый** —зі́гнений.

***Содействие** — спри́яння, допомо́га, -ги; группа С-вия—гру́па допомо́ги.

***Содействовать** — спри́яти, допомага́ти.

Содержание—зміст, -ту; утри́мання; кошт, -ту.

Содержать — мі́стити, утри́мувати.

***Соединение** — (*хим.*) сполу́ка; (*мех.*) злу́ка, -ки, злу́чення; С. войсковое — вій́ськова́ злу́ка; С. временное—тимчасо́ва злу́ка; С. постоянное — пості́йна, ста́ла злу́ка; С. химическое — хемі́чна сполу́ка; С. шворневое—шворене́ва злу́ка.

***Соединительный** — злучни́й; С. винт — злучни́й гвинт; С. втулка—злучни́й уту́лок; С. канал—злучни́й кана́л; С. кольцо—злу́чне кільце́; С. планка—злучна́ пла́нка; С. проводник—злучни́й прові́дни́к; С. рычаг—злучни́й ва́жі́ль; С. тяга — злучни́й тяг; С. чашка — злучна́ ча́шка.

***Соединять, соединить**—злуча́ти, злучи́ти, сполуча́ти, сполучи́ти; з'є́днувати, з'єдна́ти; „Соединить огонь" — „злучи́ти вого́нь".

***Созвездие**—сузі́р'я; С. Большой Медведицы — Віз, Во́за; С. Малой Медведицы — Мали́й Віз.

***Создавать, создать** — утво́рювати, утвори́ти.

Создание — утво́рення.

Сознательность — свідо́мість, -мости.

Сознательный — свідо́мий.

Созыв —скли́кання, склик, -ку.

Созывать, созвать—склика́ти, скли́кати.

***Сокращать, сократить**—скоро́чувати, скороти́ти, прикоро́чувати, зме́ншувати, зме́ншити.

Сокращение — скоро́чення; зме́ншення.

***Сокращенный** — скоро́чений; С. профиль—скоро́чений про́філь; С. рысь—прикоро́чена рись.

Солома—соло́ма, -ми; С. яровая — ярова́ соло́ма.

***Соломенный** — соло́м'яний; С. мат—соло́м'яний мат.

*Соль — сіль, со́ли.
*Соляная кислота — соля́на кислота́.
*Сомкнись — зімкни́сь.
*Сомкнутый — зі́мкнений; С. строй—зі́мкнений лад.
Соображение — міркува́ння.
Сообразительность — второ́пність, -ности; спри́тність, -ности.
*Сообщать, сообщить — сповіща́ти, сповісти́ти, повідомля́ти, повідо́мити.
*Сообщаться — зно́ситися, сполуча́тися.
*Сообщение — сполу́чення; повідо́млення; С. -ния военныя — військо́ві сполу́чення; С. с тылом—сполу́чення з ти́лом; С. ход— хід сполучни́й.
*Сооружать, соорудить — споруджа́ти, споруди́ти, будува́ти, збудува́ти.
*Сооружение — будува́ння, спору́дження; буді́вля, -лі; спору́да, ди; С. бетонное — бето́нна спору́да; С. хозяйственного значения — буді́вля господа́рчого призна́чення.
*Соответствие — відпові́дність, -ности.
*Соответствовать — відповіда́ти.
*Соответствующий — відпові́дний.
*Соотношение — співвідно́шення.
*Сопка — со́пка, -ки.
*Сопоставлять, сопоставить— порі́внювати, порівня́ти.
*Сопредельный — сумі́жний.
*Соприкасаться, соприноскуться — стика́тися, зіткну́тися, приляга́ти, прилягти́.
*Соприкосновение — стика́ння (*с кем*), приляга́ння (*к чему*).
*Сопровождать —супрово́дити.
*Сопровождающий — супрові́дник, -ка.
*Сопротивление — о́пір, о́пору; С. главное — головни́й о́пір.
*Соразмерность — помі́рність, -ности.
*Соразмерять, соразмерить — розміря́ти, розмі́рити, пристосо́вувати, пристосува́ти.
*Соревнование — змага́ння.
Сорный — засмі́чений.
*Сорокаверстка — сороковерсті́вка, -ки.
*Сортировка — сортува́ння.
Сосед —сусі́д, -да, сусі́да, -ди.
*Соседний — сусі́дній; С. часть — сусі́дня части́на.
*Соскабливать, соскоблить — вшкріба́ти, вшкребти́.
*Соскок — віско́к, -ку.
*Сосок—пиптик, -ка; С. стержня — пиптик стри́жня.
*Сосредоточение—зосере́дження; скупчення; С. огня — зосе́редження вогню́.
*Сосредоточенный, -но — зосере́джений, -но; С. заряд — зосере́джений заря́д.
*Сосредотачивать, сосредоточить — зосере́джувати, зосере́дити, ску́пчувати, ску́пчити.

***Состав** — склад, -ду; С. административно - хозяйственный — адміністративно - господарчий склад; С. боевой — бойовий склад; С. ветеринарный — ветеринарний склад; С. гарнизона — склад залоги; С. дистанционный — дистанційний склад; С. дымовой — димовий склад; С. железно-дорожный — залізнична валка, склад; С. караула — склад сторожі; С. командный — командний склад; С. комиссарский — комісарський склад; С. конский — склад кінський; С. лётный — літний склад; С. личный — особистий склад; людской С. — людський склад; С. медицинский — медичний склад; С. начальствующий — начальницький склад; С. переменный — змінний склад; С. подвижной — ваговий склад; С. политический — політичний склад; С. пороха — склад пороху; С. постоянный — постійний склад; С. светящийся — світний склад; С. терочный — терковий склад; С. трубочный — трубковий склад; С. ударный — ударний склад; С. фавье — фав'є (*дінітронафталін*).

***Составление** — складання; С. козел — ставлення в козла.

***Составлять, составить** — складати, скласти; „Составь" — „В козла".

***Составной** — складовий, зложений; С. часть — складова частина.

***Состояние** — стан, -ну; становище, -ща; С. морально-политическое — морально - політичний стан; С. оружия — стан зброї.

***Состоять** — бути; складатися; С. на котле — користуватися з варева; С. под следствием — бути під слідством; С. под судом — бути під судом; „Затвор состоит из . . ." — „замок складається з . . .".

***Состязание** — змагання.

***Сосуд** — посудина, -ни.

Сотня — сотня, -ні.

***Сотрясение** — струс, -су, двигіт, -готу; (*процесс*) — двигтіння.

***Сохранение** — зберігання; додержання (*дисципліни*).

***Сохранять, сохранить** — зберігати, зберегти; додержуватися, додержатися

***Социализм** — соціялізм, -му.

***Социальный** — соціяльний; С. положение — соціяльний стан.

***Сочетание** — сполучення; сполука.

***Сочетать** — злучати, сполучати; Сочетающие огонь — що сполучають вогонь.

***Сошна** — сішка, -ки.

***Сошник** — леміш, -меша; С. зимний — зимовий леміш; откидной С. — відкидний леміш.

Союз — союз, -зу, спілка, -ки; Союз Советских Социалистических Республик; С.С.С.Р. — Союз Радянських Соціялістичних Республік; С.Р.С.Р.

Союзник—сою́зник, -ка; спі́льник, -ка.

***Спайка** — є́дність, -ности; злюто́вування, злютува́ння; (*место*) злю́ток; **С. внутренняя** — вну́трішня є́дність.

***Спалзывание** — зсо́вування; сповза́ння.

***Спалзывать, сползти**—зсо́вуватися, зсу́нутися, сповза́ти, сповзти́.

***Спальня, спальное помещение** — спа́льня, -ні.

***Спасательный** — рятунко́вий; **С. круг** — рятунко́ве ко́ло.

***Спасать, спасти** — рятува́ти, врятува́ти.

Спать — спа́ти.

Спектакль — вистава, -ви.

***Спектральный**—спектра́льний.

***Спектрофотометр** — спектрофотоме́тер, -тра.

***Спектрофотометрический** — спектрофотометри́чний.

***Специалист** — фахове́ць, -івця́.

***Специальный** — спеціа́льний; **С. одежда** — спеціа́льний о́дяг; **С. рода войск** — спеціа́льні ро́ди збро́ї, спеціа́льне ві́йсько; **С. часть** — спеціа́льна части́на.

***Спешенный** — спі́шений; **С. эскадрон** — спі́шена кі́нна со́тня.

***Спешивание** — спі́шування.

***Спешиваться, спешиться** — спі́шуватися, спі́шити, -ся.

***Спешить, поспешить** — поспіша́ти, поспіши́ти.

***Спешно** — спі́шно.

***Спешность**—спі́шність, -ности, нага́льність, -ности; **С. работы** — спі́шність робо́ти.

***Спиливать, спилить** — спи́лювати, спиля́ти.

***Спина, спинка** — спи́на, -ни; спи́нка, -ки; **С-ка рукоятки** — спи́нка держака́; „За спину" — „за спи́ну".

***Спираль** — спіра́ля, -лі; **С. Бруно** — спіра́ля Бру́нова.

***Спиральный** — спіра́льний; **С. пружина** — спіра́льна пружи́на.

***Спирт** — спирт, -ту.

***Список** —спи́сок, -ску; рее́стер, -тру; **С. арматурный** — рее́стер риштунко́вий; **С. именной** — іме́нний спи́сок, рее́стор; **С. послужной** — службо́вий спи́сок.

***Спица** (*колесная*) — спи́ця, -ці.

***Сплав** (*металлов*) — стоп, -пу.

***Сплачивать, сплотить** — збива́ти, зби́ти; (*ряды*) — з'є́днувати, з'єдна́ти.

***Сплетать, сплести** — сплі́тати, спле́сти.

***Сплоченность** — з'є́днаність, -ности.

***Сплошной** — суці́льний.

***Сплюснутый** — сплю́щений, сплю́снений.

***Сплющивать, сплющить** — сплю́щувати, сплю́щити.

Спокойный — спокі́йний.

***Сползание**—зсо́вування, сповза́ння.

***Сползать, сползти** — зсо́вуватися, зсу́нутися, сповза́ти, сповзти́.

Спорный — суперечний.

***Спорт** — спорт, -ту.

***Спортивный** — спортовий; **С.** игра — спортова гра; **С.** имущество — спортове майно.

***Способ** — спосіб, -собу; засіб, засобу; чин, чину; **С.** воздействия — спосіб впливу; **С.** рыбачий — рибальський спосіб; **С.** химического нападения — спосіб хемічного нападу; **каким способом** — яким чином.

***Способность** — (*о человеке*) здібність, -ности; (*о машине, войске*) — здатність, -ности; (*возможность*) — спроможність, -ности; **С.** красящая — здатність фарбувати; **С.** кроющая — здатність закривати; **С.** маневренная — маневрова здатність; **С.** маршевая — маршова здатність; **С.** пропускная — перепускна спроможність.

Способствовать — сприяти, допомагати.

***Спотыкач** — спотикач, -ча.

***Справа** — з правого боку, справа; **С.** налево — з правого боку наліво; „Справа по звеньям" — „Справа ланками"; „Справа по одному" — „Справа одинцем".

Справка — довідка, -ки.

Спрашивать, спросить — питати, спитати, запитувати, запитати.

***Спресованный** — згнічений.

***Спресовывать, спресовать** — згнічувати, згнітити.

***Спрямление** — випростування, випростання; **С.** дорог — випростування шляхів; **С.** ходовых линий — випростання ходових ліній.

***Спуск** — спускання, спуск, -ку; узвіз, -возу; **С.** к мосту — узвіз до мосту; **С.** штопором — спускання спіралею; **плавный спуск курка** — плавне спускання курка.

***Спускать, спустить** — спускати, спустити.

***Спусковой** — спускний; **С.** крючек — спускний гачок; **С.** механизм — спускний механізм; **С.** планка — спускна планка; **С.** пружина — спускна пружина; **С.** рычаг — спускний важіль; **С.** скоба — спускна клямра; **С.** тяга — спускний тяг; **С.** шнур — спускний шпур.

***Спутывать, спутать** — плутати, поплутати, (*лошадей*) путати, спутати.

***Спущенный** — спущений.

***Сравнивать, сравнить** — порівнювати, порівняти.

***Сражаться** — битися.

***Сражение** — бій (бою); баталія, -лії.

***Сращивание** — сточування, сточення.

***Средний** — середній; **С.** горизонталь — середня поземина; **С.** дистанция — середня дистанція; **С.** линейка — середня лінійка; **С.** командный состав — середній командний склад; **С.** начальствующий состав — середній начальницький склад; **С.** положение — середнє положення; **С.** степень —

сорéдній стéпінь; С. точка попадания — сорéдня тóчка влучáння; С. траектория — сорéдня траектóрія; С. упос — сорéдня пáра.

*__Средство__ — зáсіб, -собу; спóсіб, -собу; С. для перевозки — зáсоби для перевóзу; С. огновые — вогневі зáсоби; С. перевозочные — перевозóві зáсоби; С. подрывные — висадні зáсоби; С. поражения — зáсоби порáзки; С. противогазовые — протигáзові зáсоби; С. химические — хемíчні зáсоби.

*__Срез__ — врíзок, -зка; зрíзування; С. дульный — дулóвий зрíзок; С. казенный — гузовий зрíзок.

*__Срок__ — тéрмін, -ну; речінéць, -нця; строк, -ку; С. службы — тéрмін слýжби.

*__Сросток__ (*тел. кабеля*) — стóчина, -ни; С. фальшивый — фальшивка стóчина.

*__Срочность__ — терміновість, -вости; негáйність, -ности.

*__Срочный__ — термінóвий, негáйний; С. донесение — терміновé донéсення.

*__Срочнослужащий__ — строкóвий службóвець, строковéць, -івця.

*__Сруб__ — зруб, -бу.

*__Срыв__ — зривáння, зірвáння.

__Ссадина__ — саднó, -нá, урáвка, -ки.

*__Стабилизатор__ — стабілізáтор, -ра.

*__Ставить, поставить__ — стáвити, постáвити, станови́ти, постанови́ти; С. вехи — тичкувáти; С. на вид — давáти, дáти на увáгу.

*__Ставня__ — зáставка, -ки; віконниця, -ці.

__Стаж__ — стаж, -жу.

__Стажировать__ — стажувáти.

*__Стайка__ — зграя, -рáї.

*__Стакан__ (*снаряда*) — кóрпус, -су, (*в пулеметах*) — цилíндор, -дра; склянка, -ки; С. донный — дéнний цилíндер; С. опорный — опóрний цилíндер.

*__Стаканчик__ — цилíндрик, -ка.

*__Сталкиваться, столкнуться__ — стикáтися, зіткнýтися.

*__Сталь__ — сталь, -ли.

*__Стальна__ (*пласт потника*) — стáлька, -ки.

*__Стальной__ — сталéвий; С. дно — сталéве дно; С. корпус — сталéвий кóрпус; С. нагель — сталéвий тиболь; С. снаряд — сталéвий гармáтень; С. труба — сталéва трубá.

*__Станина, станинка__ — стóвба, -би; С-на лафета — стóвба лафéту; С-на салазок — стóвба санóчок.

*__Станковый__ — станкóвий; С. пулемет — станкóвий кулемéт.

*__Становиться, стать__ — ставáти, стáти; робитися, зробитися; С. лучше — крáщати, лíпшати; С. хуже — гíршати; „Становись" — „Ставáй"; Стать в ружьо — стáти до збрóї; Стать на якорь — кúнути (спустити) кітву.

*__С т а н о к__ — станóк, -нкá; (*коньск.*) — станóк, -нкá; (*сто-*

лярн.) — ве(а)рстат, -ту; **С.** боевой — бойний станок; **С.** поверочный — перевірчий станок; **С.** прицельный — станок націльний; **С.** пушечный — гарматний станок; **С.** сверлильный — свердлярка; **С.** токарный — токарка; **С.** тренога — станок триніжок.

***Станционер** — стаціонер, -ра.

***Станционный** — стаційний; **С.** мина — стаційна міна.

***Станция** — стація, -ції; **С.** воздухоплавательная — повітроплавна стація; **С.** минная — мінна стація; **С** наблюдательная — сторожова стація; **С.** приемная — приймальна стація.

Старание — дбання.

Старательность — дбайливість, -вости, дбалість, -лости, старанність, -ности.

Старательный — дбайливий, старанний, дбалий.

Стараться, постараться — дбати, подбати.

***Старт** — старт, -ту.

***Стартер** — стартник, -ка.

Старший — старший; **С.** врач — старший лікар; **С.** гренадер — старший гренадер; **С.** командный состав — старший командний склад; **С.** по конюшне — старший стайні; **С.** разведчик — старший розвідач; **С.** степень — старший степінь.

***Старшина** — бунчужний, -ного.

***Старшинство** — старшинство, -ва.

***Статистический** — статистичний; военно - **С.** — воєнно-статистичний.

Статут — статут, -ту.

Статья — артикул, стаття (*закона*).

***Стационарный** — стаціонарний; **С.** лагерь — стаціонарний табор; **С.** расположение — стаціонарно розташування.

***Ствол** — цівка, -ки; (*древесный*) — стовбур, -ра; канал ствола — канал цівки.

***Ствольный** — цівковий; **С.** задержка — цівкова затримка; **С.** замок — цівковий замок; **С.** коробка — цівкова коробка; **С.** накладка — цівкова накладка; **С.** пружина — цівкова пружина.

***Створ** — стулок, -лку.

***Стебель** — стебло, -бла; **С.** затвора — стебло замкове; **С.** прицела — стебло мірникове; **С.** с рукояткой — стебло із ручкою.

***Стекать, стечь** — стікати, стекти, збігати, збігти.

***Стекло** — скло, скла; **С.** ламповое — лямпове скло; **С.** окопное — шибка, -ки.

Стекляный — скляний; **С.** завод — гута, -ти; **С.** уровень — скляна поземниця; **С.** шкурка — скляна шкурка.

***Стелажи** — риштовання.

Стемнеть — потемніти, смеркнути.

***Стена** — стіна, -ни; (*каменная*) — мур.

Стенгазета — стінгазета, -ти.

***Стенка** — сті́нка, -ки; С. вертикальная — прямови́сна сті́нка; С. передняя — пере́дня сті́нка; С. шведская — шве́дська сті́нка.

***Стенной** — стінни́й; С. газета — стінна́ газе́та; С. часы — стінни́й годи́нник.

***Стенобитный** — муроло́мний.

***Степень** — сте́пінь; -поня; ступі́нь, -пе́ня; мі́ра, -ри; С. высшая — ви́щий сте́пінь; С. средняя — сере́дній сте́пінь; С. старшая — ста́рший сте́пінь; ста́рший ранг; С. уменьшения — мі́ра зме́ншення; С. точности — мі́ра то́чности.

***Стерео-труба** — стерео-труба́, -би́.

***Стеречь, -ся** — стерегти́, -ся.

***Стержень** — стри́жень, -жня, стебло́, -ла́; прут, -та; С. головной — головко́во стебло́; С. затвора — стри́жень замка́; С. контактный — конта́ктний стри́жень; С. направляющий — напрямни́й прут; С. для ленты — стри́жень для стрі́чки; С. стальной — стале́вий стри́жень; С. ударника — стри́жень уда́рника.

***Стеснение** — сті́снення, у́тиск, -ку.

***Стесненный** — сті́снений, обме́жений; С. обстрел — обме́жений обстрі́л.

***Стеснять, стеснить** — стісня́ти, стісни́ти.

***Стечение** — збіг, -гу; С. народа — на́товп, -пу; тиск, -ку.

***Стирать, стереть** — стира́ти, сте́рти; С. (*белье*) — пра́ти.

***Стирка** (*белья*) — прання́.

***Стискивание** — сти́скування, стиска́ння.

***Стискивать, стиснуть** — стиска́ти, сти́снути.

Стихийный — стихі́йний; С. явление — стихі́йне я́вище.

Стоимость — ва́ртість, -тости; ціна́, ціни́.

***Стоверстка** — стоверсті́вка, -ки.

Стог — стіг, сто́гу, (*уменьш.*) — стіжо́к, -жка́.

***Стойка** — стоя́к, -ка́, поста́ва, -ви; С. без ружья — поста́ва без ґвинті́вки; С. основная — основни́й стоя́к; С. поршня — стоя́к толоко́вий; С. с ружьем — поста́ва із ґвинті́вкою; С. с трубкой — стоя́к із тру́бкою; гребень стойки — гре́бінь стояко́вий.

***Стойкий** — тривки́й, непохи́тний; С. газ — тривки́й газ; С. часть — непохи́тна части́на.

***Стойкость** — три́вкість, -кости, непохи́тність, -ности; С. взрывчатых веществ — три́вкість вибухо́вих речови́н.

***Стойло** — сті́йло, -ла.

***Стоймя** — сторч.

***Стойчатый** — сторчови́й; С. опора — сторчова́ опо́ра; С. остов — сторчова́ снасть.

***Стон** — стік, сто́ку; стіка́ння.

***Стол** — стіл, стола́; С. верстак (*для чистки винтовок*) — стіл варста́т; С. пово-

ротный—поворітний стіл; С. угломера — стіл кутоміра.

*Столб — стовп, -па; С. верстовой, километровый — верства, верстовий, кілометровий стовп; С. контрольный — контрольний стовп; С. склоноуказательный — схиловказівний стовп.

*Столбовой—стовповий; С. дорога — стовповий шлях.

*Столкновение —зіткнення, сутичка, -ки; С. боевое—бойова сутичка; С. бойцов—сутичка бійців.

*Столовый—столовий; настільний.

Столовая — їдальня, -ні; С. лампа — настільна лямпа.

*Столяр — столяр, -ра.

*Столярный — столярський; С. клей — карук, -ку.

*Стопич — стопін, -ну.

*Стопор — стопор, -ра; С. клапана — стопор хлипаковий; С. походного положения курка — стопор курка в похідному стані.

*Стопорный — затримний; С. винт — затримний гвинт; С. клин — затримний клин; С. рукоятка — ручка затримна.

*Сторож — сторож, -жа.

*Сторожевой — сторожовий; С. звено—сторожова ланка; С. охранение — сторожова охорона; С. отряд — сторожовий загін; С. пост — охоронна стійка; С. резерв — сторожовий резерв.

*Сторона — бік, боку; сторона; край, краю.

Сторониться — усуватися з дороги, сходити з дороги, ухилятися.

Сторонник — прихильник, -ка, прибічник, -ка.

*Стояние — стояння.

*Стоянка — стоянпя, стоянка, -ки; зимняя С. — зимівля, -лі.

*Стоять, стать — стояти, стати; „Стоять вольно“ — „стати вільно“; „Стой“ — „Стій“; „Стой. Вынь патрон“ — „Стій. Вибери набій“; „Стой. По кольцу назад“ — „Стій. За кільцем назад“; „Стой. Прожняя установка“ — „Стій. Попередня устава“; „Стой. С передков налово (направо, прямо) марш“ — „Стій. Із передків ліворуч (праворуч, просто) руш“; „Стой. Цель 00. Вилка 00-00“ — „Стій. Ціль 00. Міжпик 00-00“.

*Стоячий — стоячий.

*Стража — охорона; С. пограничная — прикордонна охорона.

*Страна — країна, -ни, край, краю; сторона, -ни.

*Стратегический — стратегічний; С. игра — стратегічна гра; С. ключ — стратегічний ключ; С. позиция — стратегічна позиція; С. решение — стратегічне вирішення; С. рубеж — стратегічний рубіж.

*Стратегия — стратегія, -гії.

Страх — страх, -ху; жах, -ху; ляк, -ку.

Страшить,-ся, устрашить,-ся — лякати, -ся; злякати, -ся; жахати, -ся, жахнути, -ся.

Страшный — страшний, стражений.

***Стрела** — стріла́, -ли́; С. провеса — стріла́ звиса́ння.

***Стрелка** — стрі́лка, -ки; С. жел. дор. — ви́лиця, -ці; С. магнитная — магне́тна стрілка.

***Стрелковый** — стріле́цький; С. взвод — стріле́цька чота́; С. дивизия—стріле́цька диві́зія; С. корпус — стріле́цький ко́рпус; С. линейка—стрілецька лінійка; С. линия—стрілецька лінія; С. окоп — стріле́цький ша́пець; С. отделение — стріле́цький рій; С. позиция — стріле́цька пози́ція; С. полк— стріле́цький полк; С. ступень — стріле́цький при́ступок; С. устав Р.К.К.А. — стріле́цький стату́т Р.С.Ч.А.; С. цепь — ро́зстрільня; С. часть — стріле́цька части́на.

***Стрелок**—стріле́ць (-льця́); С. отличный—видатний стріле́ць.

***Стрелочный** — (*ж. д.*) ви́личний.

***Стрельба** — стріля́ння, стріляни́на, -ни; С. боевая — бойове́ стріля́ння; С. в интервалы — стріля́ння в інтерва́ли; С. групповая ружейная — групове́ стріля́ння з ґвинті́вок; С. дробинками — стріля́ння дробинками; С. лежа — стріля́ння навле́жачки; С. навесная — зви́сле стріля́ння; С-ба начальная — початкове стріля́ння; С-бы непрерывность — безупи́нність стріля́ння; С. на поражение — стріля́ння на пора́зку; С. непрямой наводкой — стріля́ння непрями́м наці́люванням; С. ночью—стріля́ння вночі́; С. по движущейся цели—стріля́ння по рухо́мій ці́лі; С. практическая—практи́чне стріля́ння; С. по закрытым целям—стріля́ння по закри́тих ці́лях; С. по площади — стріля́ння пло́щами, по пло́щі; С. по рубежам — стріля́ння по рубі́жах; С. прицельная — наці́льне стріля́ння; С. с закрытых позиций — стріля́ння в закри́тих пози́цій; кучность стрельбы—ку́пність стріля́ння; скорость С.—шви́дкість стріля́ння; С. через головы — стріля́ння че́рез го́лови.

***Стрельбище**—стрі́льбище, -ща.

***Стреляный** — стрі́ляний; С. гильза — стрі́ляна гільза.

***Стрелять, выстрелить** — стріля́ти, ви́стрілити; „Стрелявшему орудию (взводу)“ — „Гарма́ті (чоті́), що стріля́ла“; Стреляющее приспособление — стрі́льний при́стрій.

***Стремительный** — нава́льний; С. атака — нава́льна ата́ка; С. перебежка — нава́льний пере́біг.

***Стремиться** — порива́тися, намага́тися, прямува́ти.

***Стремление** — порива́ння, намага́ння, прямува́ння.

***Стремя**—стремено́, -на́, (*мн.*) стреме́на.

***Стремянка** — сту́панка, -ки.

Стрижка — стри́ження, стри́жка, -ки.

Стричь, -ся, остричь, -ся — стригти, -ся, постригти, -ся.

Строгий, -го — суворий, -ро, строгий, -го; С. выговор — сувора догана; С. лошадь — строгий кінь.

Строгость—суворість, -рости, гострість, -рости.

***Строевой**—муштровий; **С.** должность — муштрова посада; **С.** кузнец — муштровий коваль; **С.** канцелярия — муштрова канцелярія; **С.** лошадь — муштровий кінь; **С.** отряд — муштровий загін; **С.** расчет — муштровий розрахунок; **С.** устав — муштровий статут; **С.** часть — муштрова частина.

***Строение** — будівля, -лі; будова, -ви; **С.** балочное (*моста*)— трямова мостова будова; **С.** каменное—кам'яниця; **С.** нежилое— нежила будівля; **С.** ячейки— будова гніздинки; структура осередку.

Строжайший — найсуворіший; С. выговор — найсуворіша догана.

***Строительный** — будівельний; **С.** материал — будівельний матеріял.

***Строительство** — будівництво, -ва.

***Строить, -ся** — ладнати, -ся, будувати, -ся; „**Строй** фронт“ — „Ладнай фронт“; „**Стройся**“ — „Ладнайсь“; „**Стройся** по звеньям“ — „Ланки ладнай“; „**Стройся** по шести“ — „Шістки ладнай“.

***Строй** — лад, -ду; стрій, строю; **С.** журавлиный — лад журавлиним ключем.

***Стройность** — стрункість, -кости.

***Стропила** — крокви, -ков.

Стропильный — кроквовий.

***Строптивый** — непокірливий; норовистий; **С.** конь — норовистий кінь.

***Строчна** — рядок, -дка.

***Строющаяся дорога** — шлях, що будується.

***Стружка** — стружка, -ки; стругання.

***Струиться** (*просачиваться*). — точитися.

***Структура** — структура, -ри, будова, -ви.

Струнный — струнний.

***Струя** — струмина.

***Студень гремучий** — гримучі драглі.

***Студенистый** — драглистий; **С.** динамит—драглистий динаміт.

***Стул** — стілець, -льця.

Ступать, ступить — ступати, ступити.

***Ступень** —приступок, -пка, східець, -дця; **С.** стрелковая — стрілецький приступок; глубина стрелковой **С.** — глибина стрілецького приступка.

***Ступонька** — східець, -дця, щабель, -бля; **С-ки** — східці, -ців.

***Ступеньчатый** — східчастий.

***Ступица** — маточина, -ни.

***Ступня** — стопа, -пи.

***Стык** — стик, -ку; **С.** карт — стик мап.

***Стягивать, стянуть** — стяга́ти, стягти́.
***Стяжка** — стяга́ння, стя́гіль, -геля.
***Стяжной** — стяжни́й; С. болт — стяжни́й прого́нич; С. вязка — стяжне́ в'яза́ння; С. кольцо — стяжне́ кільце́.
***Суглинок** — су́глинок, -нку.
***Суголовный** — суголі́вний; С. ремень — суголі́вний ре́мінь.
***Суголовье** — сугольвок, -вка.
Суд — суд, -ду.
Судебный — судови́й.
***Судно** — судно́, -на́; С. разведывательное — розві́дче судно́.
Суета — суета́, -ти́; метушня́, -ні́; без суеты — без метушні́.
***Суживать, -ся, сузить, -ся** — звужувати, -ся, звузити, -ся; Суживать понятие — звужувати поня́ття.
***Сукно** — сукно́, -на́; С. приборное — сукно́ прила́до́ве.
***Суконка** — суко́нка, -ки.
***Суконный** — суко́нний; С. кружок — суко́нний кружо́к.
***Сумка** — то́рба, -би, торби́на, -ни, та́шка, -ки; С. патронная — набі́йниця, -ці; С. переметная — сакви́, -ко́в; С. санитарная — саніта́рна то́рба.
***Сундук** — скри́ня, -ні.
***Суперфосфат** — суперфосфа́т, -ту.
***Супонный** — супо́нний.
***Супонь** — супо́ня, -ні.
***Сурик** — мані́я, -ні́ї.
***Сурьма** — антимо́н, -ну.
***Сустав** — сугло́б, -ба.
***Сутки** — доба́, -би́.
***Суточный** — добови́й; С. ведомость — добова́ відо́мість; С. дача — добове́ дава́ння; С. довольствие — добова́ па́йка харчі́в, харч на добу́; С. наряд — добови́й наря́д.
Сухой — сухи́й; С. перегонка — суха́ дестиля́ція; С. пироксилин — суха́ піроксилі́на.
***Сухоналивной** — сухоналивни́й.
***Сухопутный** — суході́льний; С. ведомство — суході́льне уря́дництво; С. крепость — суході́льна форте́ця; сухопутно-морской — суході́льно-морськи́й.
***Сушильня** — суша́рня, -ні.
Сушка белья — суші́ння білизни.
Существенный — істо́тний.
Сущность — суть, -ти.
***Сфера** — сфе́ра, -ри; С. дальнего огня — сфе́ра дале́кого вогню́; С. действительного огня — сфе́ра ді́йсного вогню́; С. ружейного огня — сфе́ра рушни́чного вогню́.
***Сфероид** — сферо́їд, -ду.
***Сфероконический** — сфероконі́чний.
***Схватка** — су́тичка, -ки; бі́йка, -ки; (*технич.*) — лиси́ця.
***Схема** — схе́ма, -ми; С. оперативная — операти́вна схе́ма; С. разведывательная — розві́дча схе́ма; С. связи — схе́ма звязку́; С. тыловых учреждений — схе́ма тилови́х устано́в; Схему исполнять — вико́нувати схе́му.

*Схематический, -ски—схоматичний, -но.
*Сходящийся — збіжний; С. веер — збіжне віяло.
*С'ездка (*лошадей*) — піднаровування.
*Сцепление — зчіплення.
*Сцепной—зчіпний; С. муфта — сполучна муфта; С. щека — зчіпна щока.
*Счет—лічіння, лічба, -бй, рахунок, -нка; С. от станции до станции — лічіння від стації до стації.
*Счетчик — лічильник, -ка.
С'езд —з'їзд, -ду.
*С'емна — здіймання; С. буссольная—бусольно здіймання; С. верхом — здіймання верхи; С. военно-глазомерная — військове здіймання на око; С. инструментальная — струментально здіймання; С. линий — здіймання ліній; С. маршрутная — маршрутно здіймання; С. мензульная — мензульне здіймання; С. местности — здіймання місцевости; С. по заметкам в записной книжке — здіймання на підставі заміток у записній книжці; С. по обе стороны движения — здіймання на обидва боки руху; С. полуинструментальная — напівструментальне здіймання; С. эккерная — кутівнично здіймання.
*С'емный—здійманий; С. жердь (в конюшне)—здіймана жердка (в стайні); С. ось — здіймана вісь; С. приспособление — здійманий пристрій.
*С'емочный — здіймальний; С. инструмент — здіймальний струмент; С. работа — робота здіймання.
*С'емщик — здіймальник, -ка.
С'естной — їстівний; С-ное — їжа, їстівно; С. припасы—їстівні припаси.
*Сыпучесть — сипкість, -кости.
*Сыпучий — сипкий.
Сыпь — висипка, -ки.
*Сырец — сирець, -рця.
*Сыромятнаякожа—сириця, -ці.
*Сырость — вогкість, -кости.
*Сырцовый (*необожж. кирпич*) — з сирця.
*Сюрьма — антимон, -ну.

Т

Табак — тютюн, -ну.
*Табель — табель, -беля; Т. внесрочных донесений — табель позатермінових донесень; Т. казарменных принадлежностей — табель майна казарні; Т. постам— табель стійок.
*Таблица — таблиця, -ці; Т. стрельбы — таблиця стріляння; Т. условных знаков — таблиця умовних знаків.
*Табличка — табличка, -ки.
*Табурет — стільчик, -ка.
*Тавр продольный — тет (-та) подовжний (-ого).
*Тавро — тавро, -ра.

*Таз — миска, -ки.

Тайна — таємниця, -ці.

*Тактика — тактика, -ки.

*Тактический — тактичний; Т. игра — тактична гра; Т. подготовка — тактична підготова; Т. учение — тактичне навчання; Т. форма — тактична форма.

*Талон — талон, -на.

*Тальвег — низькоділ, -долу.

*Тамбур — тамбур, -ра, присінок, -нка.

*Таможня — митниця, -ці.

*Танк — танк, -ка.

*Танковый — танковий.

*Тара — тара, -ри.

*Тарелка — тарілка, -ки; Т. буферная — відпружникова тарілка; Т. сидения — тарілка сідцева.

*Тарелочная пружина — тарілкувата пружина.

*Тарель — таріль, -ли.

*Таскать, тащить — тягати, тягти.

*Тачанка — тачанка, -ки.

*Тачка — тачка, -ки.

*Твердость — твердість, -дости; Т. воли — твердість волі; завзятість.

*Твердый — твердий; Т. прослойка — твердий прошарок.

*Театр военных действий — войовище, -ща.

*Текучесть — текучість, -чости.

*Текущий — поточний; Т. дела — поточні справи; Т. донесение — поточне донесення; Т. работа — поточна робота; Т. счет — поточний рахунок.

*Телега — віз, воза.

*Телеграф — телеграф, -фу; Т. беспроволочный — бездротовий телеграф; Т. проволочный — дротовий телеграф.

*Телеграфист — телеграфіст, -ста.

*Телеграфный передатчик — телеграфний передавач, -ча.

*Телефон — телефон, -ну; Т. индукторный — індукторний телефон; Т. полевой — польовий телефон; говорить по Т-ну — говорити телефоном.

*Телефонировать — телефонувати.

*Телефонист — телефоніст, -ста.

*Телефонный — телефонний; Т. конечный аппарат — телефонний кінцевий апарат; Т. двуколка — телефонна бідка; Т. линия — телефонна лінія; Т. провод — телефонний провід; Т. сеть — телефонна мережа; Т. станция — телефонна стація.

*Телефонограмма — телефонограма, -ми.

*Тело — тіло, -ла; Т. жидкое — течне тіло; Т. миномета — тіло міномета; Т. орудия — тіло гармати; Т. пулемета — тіло кулемета.

*Телогрейка — тілогрійка, -ки.

*Телодвижение — рух тіла.

*Телосложение — уклад тіла.

*Темляк — китиця, -ці.

*Темнота — темрява, -ви.

*Темп — темп, -пу; Т. стрельбы — темп стріляння.

***Температура** — температу́ра, -ри; **Т.** воздуха — температу́ра пові́тря.

***Тендер** — те́ндор, -ра.

***Теневой** — тіньови́й.

***Тень** — тінь, -ни; место в тени — за́тівок.

Теплушка — тепля́к, -ка́.

Теплый — те́плий; **Т.** вещи — те́плі ре́чі.

***Тереть**—те́рти, (*об обуви*)—му́ляти.

***Терка** — те́рка, -ки.

***Термит** — термі́т, -ту.

***Термитовый состав** — термі́товий склад.

***Термометр**—термоме́тер, -тра.

***Терочный** — терко́вий; **Т.** приспособление—терко́вий при́стрій; **Т.** состав — терко́вий склад.

Терпеливость — терпля́чість, -чости.

Терпеливо — терпля́че, терпели́во.

***Терпуг** — терпу́г, -га.

***Терраса** — тера́са, -си.

***Территориальный** — територія́льний; **Т.** часть—територія́льна части́на.

***Территория** — терито́рія, -рії.

Терять, потерять — губи́ти, згуби́ти, тра́тити, втра́тити, га́яти, зга́яти (час).

***Тёс** — тес, -су.

***Тесак** — теса́к, -ка́.

***Тесемочное кольцо** — стрічкове́ кільце́.

***Теснина** — тісни́на, -ни.

***Теснить** — тісни́ти.

***Тесьма** — тасьма́, -ми́; **Т.** мерная — мі́рна тасьма́.

***Тетрил** — тотри́л, -лу.

***Техника** — те́хніка, -ки; **Т.** бега — те́хніка бі́гу; **Т.** боевого применения оружия — те́хніка бойово́го застосува́ння збро́ї; **Т.** черчения — те́хніка рисува́ння.

***Технический** — техні́чний; **Т.** войска — техні́чне ві́йсько; **Т.** маскировка — техні́чне маскува́ння; **Т.** подчиненность — техні́чна підле́глість; **Т.** связь — техні́чний звязо́к; **Т.** средства — техні́чні за́соби; **Т.** часть — техні́чна части́на.

***Течение** (*реки*) — течія́, -чії́; (*время*) — про́тяг, -гу; по течению — за водо́ю; против течения — про́ти води́.

***Течь** — те́ча, -чі; текти́, бі́гти.

***Тип** — тип, -пу.

***Типичный** — типо́вий.

***Тир** — стрі́льни́ця.

***Тиски**—ле́щата, ле́щат; **Т.** привёрточные—ле́щата, що прикру́чуються; **Т.** ручные—ручні́ ле́щата.

***Тиснение** — ви́тиснення.

***Тихоходный** (*о лошади*) — тихобі́жний; (*о пароходе*) — тихопла́вний; (*об автомобиле*) — тихохі́дний; (*о моторе*) — тихору́шний; (*об аэроплане*) — тихолі́тний.

***Тишина** — ти́ша, -ші.

***Тканевый** — ткани́нний.

***Ткань** — ткани́на, -ни.

***Ткацкий узел** — тка́цький ву́зол.

Товарищ — товáриш, -ша; „Товарищи командиры отрядов, ко мне" — „Товариші командúри загóнів, до мéне".

Товарищеский — товарúський.

***Товарный** — товарóвий, вантáжний; Т. отдел — товарóвий відділ; Т. поезд — вантáжний пóїзд.

***Ток** — струм, -му; Т. большого напряжения — струм велúкої напрýги; Т. малого напряжения — струм малóї напрýги; Т. переменный — змінний струм; Т. постоянный — прóстий струм.

***Токарный станок** — токáрка.

***Тол** — тол, -лу.

***Толкание** — штовхáння; Т. ядра — штовхáння гáла.

Толкать, толкнуть — штовхáти, штовхнýти.

Толковый — тямовúтий, тямýщий, тямкúй.

***Толстый** — товстúй, грýбий.

***Толуол** — толуóл, -лу.

***Толчек** — пóштовх, -ху; Т. круговой — коловúй пóштовх; „Т. налево" — „Пóштовх улíво"; „Т. направо" — „Пóштовх упрáво".

***Толща** — тóвща, -щі.

***Толщина** — товщинá, -нú; грубинá, -нú; толщиною — завтовшкú, завгрубшкú.

***Толь** — толь, -лю.

***Тонкий** — тонкúй; Т. наводка — доклáдно нацíлювання.

***Топить** — палúти.

Топка печей — пáлення грýбок.

***Топкий** — грузькúй.

***Топливник** (*топка*) — паливнúк, -кá.

***Топливо** — пáливо, -ва.

***Топографический** — топографíчний; Т. гребень — топографíчний грéбінь; Т. карта — топографíчна мáпа.

***Топография** — топогрáфія, -фії.

***Топор** — сокúра, -ри; Т. колун — колýн, -нá; Т. легкий — легкá сокúра; Т. малый — малá сокúра.

***Топорище** — сокирúще, -ща.

***Топтать, -ся** — топтáти, -ся, (*посевы*) толочúти.

***Торба** (*конская*) — шáнька, -ки.

***Торец** (*для мощения*) — торчáк, -кá.

***Торжественное обещание** — урочúста обіцянка.

Торжество — свя́то, -та; перемóга, -ги.

***Тормоз** — гальмó, -мá.

***Тормозить, затормозить** — гальмувáти, загальмувáти.

***Тормозной** — гальмовúй; Т. пластинка — гальмовá платíвка.

Торная дорога — бúтий шлях.

***Торпеда** — торпéда, -ди.

***Торфяной грунт** — торфóвий ґрунт.

***Торцовый** (*о мосте*) — торчакóвий.

***Точеный** — тóчений.

***Точило** — точúло, -ла, гострúло, -ла; Т. каменное — точúло кáм'яне; Т. наждачное — точúло шмíргелéво.

***Точильный** — точи́льний, гостри́льний; Т. камень — точи́льний, гостри́льний ка́мінь, брус, -са́; брусо́к, -ска́; Т. прибор — точи́льний при́лад.

***Точить** — точи́ти, гостри́ти.

***Точка** — то́чка, -ки; Т. вспомогательная — допомі́жна́ то́чка; Т. встречи — то́чка зу́стрічи; Т. геометрическая — геометри́чна то́чка; Т. контрольная — контро́льна то́чка; Т. вылета — то́чка ви́льоту; Т. наводки — то́чка наці́лювання; Т. натуральная — приро́дня то́чка; Т. начальная — початко́ва то́чка; Т. огновая — вогне́ва то́чка; Т. опоры — то́чка о́пори; Т. основная — основна́ то́чка; Т. падения — то́чка па́дання; Т. попадания — то́чка влуча́ння; Т. прицеливания — то́чка наці́лювання; Т. стояния — то́чка стоя́ння; Т. тригонометрическая — тригономе-три́чна то́чка.

Точно — то́чно.

***Точность** — то́чність, -ности; Т. боя — то́чність бо́ю; Т. масштаба — то́чність мі́рила; Т. стрельбы — то́чність стрі́ляння.

***Траверс** — тра́верза, -зи; Т. висячий — висна́ тра́верза; промежуточный Т. — промі́жна тра́верза.

***Траверсные позиции** — тра́верзні пози́ції.

***Травяное довольствие** — па́ша, -ші.

***Траектория** — траекто́рія, -рії; вершина Т. — верши́на траекто́рії; восходящая ветвь Т. — до-гі́рна га́лузь траекто́рії; Т. навесная — зві́сла траекто́рія; нисходящая ветвь Т. — доді́льна га́лузь траекто́рії; Т. отлогая — поло́жиста траекто́рія.

***Трактор** — тра́ктор, -ра; Т.-грузовик — тра́ктор-вагові́з (-во́за).

***Тракторный** — тра́кторний; Т. артиллерия — тра́кторна арти-ле́рія.

***Транционный** — тракці́йний.

***Тральщик** — тра́лер, -ра.

***Трамбование** — бутнува́ння, бу́тпп, -па.

***Трамбовать, утрамбовывать** — бутнува́ти, ви́бутнувати.

***Трамплин** — трампл́ін, -на.

***Трансляция** — трансля́ція, -ції.

***Транспорт** — тра́нспорт, -ту; Т. автомобильный — автомобі́льний тра́нспорт; Т. водный — во́дний тра́нспорт; Т. воздушный — повітряни́й тра́нспорт; Т. вьючный — в'ю́чний тра́нспорт; Т. животный — твари́нний тра́нспорт; Т. колесный — тра́нспорт колі́сний; Т. продовольственный — харчови́й тра́нспорт; Т. тракторный — тра́кторний тра́нспорт.

***Транспортер** (*мех.*) — подава́льник; (*ж. д.*) — платфо́рма.

***Транспортир** — транспорти́р, -ра.

***Транспортный** — транспорто́вий.

***Трансформатор** — трансформа́тор, -ра.

***Траншейный** — транше́йний;

Т. артиллерия — траншейна артилерія; Т. орудие — траншейна гармата; Т. пушка — траншейна пушка.

*Траншея — траншея, -шеї.

*Трап — брудозлив, -ву; (*у борта судна*) — східник, -ка.

Трапеция — трапез, -зу.

*Трассировка — трасування.

*Трассировочный шнур — трасувальний шнур.

Требование — вимога, -ги; вимагання; Т. письменное — писана вимога.

Требовать — вимагати; потребувати.

*Тревога — тривога, -ги; Т. газовая — газова тривога.

*Тревожить, потревожить — тривожити, потривожити; турбувати, потурбувати.

*Трензель — трензель, -ля.

*Трензельный — трензельний; Т. повод — трензельний повід; Т. удило — трензельне вудило.

*Трение — тертя, -тя.

*Тренированность (*втянутость*) — тренованість, призвичаєність.

*Тренировать — тренувати.

*Тренировка — тренування.

*Тренога — триніжок, -жка; станок-тренога — станок-триніжок.

Трепать (*лошадь рукой*) — плескати.

*Трескаться, истрескаться — тріскатися; потріскатися; репатися, репнути.

*Трескотня — тріскотня, -ні.

*Треугольник — трикутник, -ка; Т. поворотный — поворітний трикутник.

*Трехверстка — триверстівка, -ки.

*Трехграный — тристінний.

*Трещина — розколина, -ни.

*Триангуляция — тріангуляція, -ції.

*Тринитротолуол — тринітротолуол, -лу.

*Трогать, тронуть — рушати, рушити; чіпати, зачіпати, зачепити, зворушувати, зворушити.

*Тройник — трояк, -ка.

*Трок — трок, -ку; Т. поперный — трок попонний.

*Тропа, тропинка — стежка, -ки.

*Трос — линва, -ви; Т. стальной — стальна линва.

*Тростник — очерет, -ту.

*Тротил — тротил, -лу; Т. плавленный — топлений тротил; Т. порошкообразный — порошкуватий тротил.

*Тротуар — пішохід, -ходу.

Трофей — трофей, -ею.

*Труба — труба, -би; Т. всасывающая — всисна труба; Т. вытяжная — витяжна труба; Т. выпускная — випускна труба; Т. газовая — газова труба; Т. дренажная — дренажна труба; Т. дымовая — димар, -ря; Т. дымогарная — вогнева труба; Т. инструмента — труба струмента; Т. концевая — кінцева труба.

*Трубач — сурмач, -ча; „Тру-

бачи по местам" — „Сурмачі на місця".

*Трубить — сурмити, трубити.

*Трубка — трубка, -ки; Т. воротлюга — трубка оворотн; Т. вытяжная — вивідна трубка; Т. вытяжная — витяжна трубка; Т. детонаторная — трубка дотонаторна; Т. дистанционная — дистанційний запальник; Т. железная — залізна трубка; Т. зажигательная — запальна трубка; Т. запальная — трубка запальна; Т. микротелефонная — мікротелефонна трубка; Т. окулярная — окулярна трубка; Т. с детонатором — запальник з детонатором; Т. ударная—запальник ударний; Т. ударника — трубка ударника; Т. центральная — центральна трубка.

*Трубочный — трубковий; Т. состав — запальниковий склад.

*Трубчатый — трубовий, трубчастий; Т. ось — трубчаста вісь; Т. колодец — трубовий колодязь.

*Трудновоспламеняющийся — важкозавогнювальний.

Трудность—трудність, -ности.

Труп — труп, -пу.

Трусики — штанці, -ців.

*Трущиеся части — тертьові частини.

*Трюм — трюм, -му.

*Тряпка — ганчірка, -ки.

*Тряска — трусіння, трусня.

*Тугой — тугий; Т. ход затвора — тугий хід замка.

Туловище — тулуб, -ба.

Тулуп — кожух, -ха.

*Туман — туман, -пу.

*Туманный — туманний.

*Тумба — тумба, -би; (*у дороги*) стовпець, -пця; Т. отбойная — стовпець-відбій.

*Тумбовая установка — тумбова устава.

*Туннель — тунель, -ля.

*Тупик — (*ж. д.*) зазубень, -бня.

*Тупиковый — зазубнёвий.

*Тупоконечный — тупий; Т. пуля — тупа куля.

*Тур — тур, -ру.

*Турбина — турбіна, -ни; Т. газовая — газова турбіна.

*Турник — турник, -ка.

Туфли — капці, -ців; пантофлі, -лів.

*Туча — хмара, -ри.

*Тушить, потушить — гасити, погасити, загасити.

Тщательный, -но — старанний, -но.

*Тыл — тил, -лу; зад, -ду; Т. глубокий — далекий тил; Т. лагерного расположения — тил розташування табору; Т. позиции — тил позиції; с тылу — з тилу, ззаду.

*Тыловой — тиловий; Т. дорога — тиловий шлях; Т. охранение — тилова охорона; Т. позиция — тилова позиція; Т. район— тиловий район; Т. учреждение — тилова установа.

*Тыльный — тильний, задній; Т. крутость — задня крутість.

*Тын — тин, -ну.
*Тычина, тычна—тичи́на, ти́чка.
*Тычном дернина — дорни́на впо́перек.
*Тюк — па́ка, -ки.
Тюремный — в'язни́чий.
Тюрьма — в'язни́ця, -ці.
*Тюфяк — матра́ц, -ца; (*набиты сеном, соломой*) — сінни́к, -ка́.
*Тюфячная наволочка — сіни́нка.
*Тяга — тягло́, -ла́; тяг, -гу; Т. гужевая — тяглове́ тягло́; Т. конная — тягло́ кі́нне; Т. механическая — механі́чне тягло́; Т. соединительная — злучни́й тяг; Т. спусковая — спускови́й тяг.
Тягость — тягота́, -ти́.
*Тяжелый — важки́й; Т. пулемет —важки́й куле́ме́т; Т. убежище—схо́ванка від важки́х гарма́т.
*Тяжелопулеметное отделение — рій важки́х кулеме́тів.
*Тяжесть — тяга́р, -ра́.
*Тянуть — тягти́.

У

*„Убавь, прямо" — „Зменш, про́сто".
*Убеждаться, убедиться — пере́конуватися, переконатися.
*Убежище — схо́ванка, -ки; У. тяжелое — схо́ванка від важки́х гарма́т.
*Убивать, убить — убива́ти, уби́ти; уторо́вувати, уторувати.
*Убитый — (у)вби́тий, заби́тий; уторо́ваний.
*Убойный — убі́йний; У. сила — убі́йна си́ла.
*Убор — убра́ння; убі́р, убо́ру; У. головной — головни́й убір (*кашкет, шоло́м*).
*Уборка — прибира́ння; У. лошади — чи́щення коня́; У. навоза — прибира́ння гно́ю.
*Уборная — відхо́док, -дка; вбира́льня, -ні.
*Уборщик — прибира́льник, -ка; У. лошадей — стайня́р, -ра́.
*Убывать, убыть — убува́ти, убу́ти; зме́ншуватися; зме́ншитися; (*о воде*) — спада́ти, спасти; У. в командировку — відбу́ти, від'їхати в відря́дження; У. в отпуск — відбу́ти в відпу́стку.
*Убыль (людей, лошадей) — убу́ток, -тку (люде́й, коне́й).
Уважительный — пова́жний, ува́жливий; У. причина — пова́жна причи́на.
Уведомление — повідо́млення.
Уведомлять, уведомить — повідомля́ти, повідо́мити.
*Увеличение — збі́льшення; У. карты — збі́льшення ма́пи.
Уверенный, -но — пе́вний, -но.
Увещание — (в)умовля́ння.
Увидать, увидеть — поба́чити.

Увлекать, -ся, увлочь, -ся — захоплювати, -ся, захопити, -ся.

***Увод** — займання (*в плен*); відведення (*в тыл*).

***Увольнение** — звільнення; **У.** в отпуск — звільнення у відпустку; **У.** военно-служащих—звільнення військово-службовців; **У.** со двора — звільнення з двору.

***Увольнительный** — відпускний; звільний; **У.** документ — відпускний документ, документ про звільнення.

***Увязна** (*груза*)—ув'язування.

***Угарный** — чадний; **У.** газ — чадний газ.

***Углеводород** — вуглеводень, -дню.

***Угленислый** — вуглекислий; **У.** газ — вуглекислий газ.

***Угловой** — кутовий, наріжний; **У.** градус — кутовий градус; **У.** железо — кутівкове заліво.

***Угломор** — кутомір, -ра.

***Угломерный** — кутомірний; **У.** барабанчик — барабанчик кутомірний; **У.** кольцо — кільце кутомірне; **У.** круг — коло кутомірне; **У.** прибор — кутомірний прилад.

***Углубление** — підглиблення (*чего*); углиблення (*во что*); заглибина.

***Углубленный** — підглиблений, углиблений; **У.** профиль — углиблений профіль.

***Углублять, -ся, углубить, -ся** — підглиблювати, підглибити, вглибляти, -ся, вглибити, -ся.

***Угол** — кут, -та, ріг, рогу; **У.** бросания — кут кидання; **У.** возвышения — кут піднесення; **У.** встречи — кут зустрічи; **У.** вылета — кут вильоту; **У.** двугранный — двостінний кут; **У.** заданный — заданий кут; **У.** зрения— кут зору; **У.** искомый — шуканий кут; **У.** лопаты — ріг лопати; **У.** местности — кут місцевости; **У.** наклонения магнитной стрелки— кут нахилу магнетної стрілки; **У.** падения — кут падання; **У.** прицеливания — кут націлювання; **У.** прямой — прямий кут; **У.** положения — кут положення; **У.** понижения — кут зниження; **У.** склонения — кут зниження; **У.** склонения магнитной стрелки — кут відхилу магнетної стрілки.

***Уголон** — ріжок, -жка; куток, -тка; **У.** Ленинский (красный) — Ленінський (червоний) куток.

***Уголь** — вугіль, -гля, вугілля; **У.** активированный — активований вугіль; **У.** каменный — кам'яне вугілля.

***Угольнин** — косинець, -нця; кутник, -ка; **У.** магазинной коробки — кутник магазинної коробки; **У.** стальной — сталевий кутник; **У-ки** метки — карбові кутники; **У.** обвязочный — ощеповий кутник.

***Угольный** — вугільний; **У.** порошок — вугільний порошок; **У.** фильтр — вугільне цідило; **У.** брусок — вугільний брусок.

***Угольный**—кутовий, наріжний.

Угроза — загро́за, -зи, погро́за, -ви.

***Удавна-узел** — ву́зол петле́ю.

***Удалоние** — відда́лення, усу́нення.

***Удалять, удалить** — віддаля́ти, віддали́ти; усува́ти, усу́нути.

***Удар** — уда́р, -ру; **У.** в штыки — уда́р на багне́ти; **У.** встречный — зустрі́чний уда́р; **У.** главный — головни́й уда́р; **У.** на вызов — уда́р на ви́клик; **У.** на соединение — сполу́чний уда́р; **У.** обоюдный — обопі́льний уда́р; **У.** останавливающий — зупи́нний уда́р; **У.** повторный (ремиз) — повто́рний уда́р (ремі́з); **У.** продупреждающий — упере́дний уда́р; **У.** прямой — про́стий уда́р; **У.** размахом — уда́р ро́змахом; **У.** решительный — рішу́чий уда́р; **У-ром** отвод — відве́дення уда́ром; **У-ры** наносить — завдава́ти уда́рів.

***Ударник** — уда́рник, -ка; **У. -ка** взвод — зве́дення уда́рника; **У.** с жалом — уда́рник із жа́лом.

***Ударный** — уда́рний, пага́льний; **У.** группа — уда́рна гру́па; **У.** капсюль — уда́рна капсу́ля; **У.** механизм — уда́рний механі́зм; **У.** состав — уда́рний склад; **У.** трубка — уда́рний запа́льник.

***Ударять, -ся, ударить, -ся** — би́ти, -ся, уда́рити, -ся.

***Удвоенный** — подво́єний; **У.** скорость — подво́єна шви́дкість.

***Удельный** — пито́мий; **У.** вес — пито́ма вага́.

***Удерживать, удержать** — вде́ржувати, вде́ржати, втри́мувати, втри́мати.

***Удержник гильзы** — затрима́нік гі́льзи.

***Удила** — вуди́ла, -ди́л.

***Удлинение** — видо́вження.

***Удлиненный** — видо́вжений; **У.** заряд — видо́вжений заря́д.

***Удобоприменяемость** — зру́чність пристосува́ння.

***Удобоуправляемость** — зру́чність керува́ння.

***Удобство** — зру́чність, -ности, виго́да, -ди; **У.** управления — зру́чність керува́ння.

***Удостаивать, удостоить** — шанува́ти, ушанува́ти.

Удостоверение — посві́дчення, по́свідка.

Удостоверять, -ся, удостоверить, -ся — сві́дчити, посві́дчити, засві́дчити; (у)впевня́ти, -ся, (у)впе́внити, -ся, пересві́дчувати, -ся, пересві́дчитися; **У.** подпись — засві́дчити пі́дпиstarts.

***Удушающий** — заду́шливий; **У.** вещество — заду́шлива речови́на; **У.** газ — заду́шливий газ.

***Уезд** — пові́т, -ту.

Уездный — повіто́вий; **У.** город — повіто́ве мі́сто.

Ужин — вече́ря, -рі.

***Ужинная закладка** — заклада́ння (*проду́ктів*) на вече́рю.

***Узда** — гнузда́, -ди́.

***Узда-недоуздок** — гнузда́-недо́уздок, -дка.

***Уздечка** — гнузде́чка, -ки.

***Узел** — ву́зол, -зла́; **У.** бегу-

чий — бігу́чий ву́зол; У. корабельный — морськи́й ву́зол; У. мертвый — ме́ртвий ву́зол; У. немецкий — німе́цький ву́зол; У. петлевой — за́шморг; У. причальный — прича́льний ву́зол; У. простой — звича́йний ву́зол; У. прямой — про́стий ву́зол; У. рыбацкий — риба́льський ву́зол; У. сопротивления — ву́зол о́пору; У. ткацкий — тка́цький ву́зол; У. удавка — ву́зол петлею.

*Узкий — вузький.

*Узкоколейкая дорога — вузькоколі́йна залізни́ця.

*Узловые пазы — вузлові́ ґа́рн.

*Узнавать, узнать — пізнава́ти, пізна́ти, довідуватися, дові́датися, дізнава́тися, дізна́тися.

*Указанке — зазна́чення, вказі́вка, -ки; У. целей — зазна́чення ці́лів.

*Указатель — пока́зник, -ка; У. визира — пока́зник зі́рника́; У. для отсчета делений — пока́зник за-для відлі́чення по́ділок; У. дорог — пока́зник шляхі́в; У. откоса — пока́зник спохо́вини.

Указательный палец — (у)вказі́вни́й па́лець.

*Указка — вказі́вка, -ки.

*Указывать, указать — (у)вка́зувати, (у)вказа́ти, пока́зувати, показа́ти.

*Укатывакие — нако́чування, уко́чування.

*Укатывать, укатать — нако́чувати, накоти́ти, уко́чувати, укоти́ти.

*Укатанкый — уко́чений, нако́чений; У. дорога — нако́чений, уко́чений шлях.

*Укладка — уклада́ння, накла́д, -ду.

*Уклон — у́хил, -лу; схил, -лу; У. дороги — схил шляху́.

*Уклоняться, уклокиться — ухиля́тися, ухили́тися; уника́ти, уни́кнути.

*Уключкиы — кочети́, -ті́в.

*Укол — уко́л, -лу; У. наведенный — наве́дений уко́л; У. останавливающий — зупи́нний уко́л; У. продупреждающий — упере́дний уко́л; У. прямой — про́стий уко́л; У. с отводом оружия противника — уко́л із відве́денням збро́ї во́рога; У. с переводом — укол із переве́денням.

*Укомплектовывать, укомплектовать — комплектува́ти, укомплектува́ти, попо́внювати, попо́внити.

*Укорачивать, укоротить — (у)вкоро́чувати, (у)вкороти́ти; У. трубку — вкоро́чувати запа́льника; У. уровень — вкоро́чувати позе́мницю.

*Укорененне — укорі́нення, укорі́нювання.

*Укрепа — укрі́па, -пи.

*Укрепление — укрі́плення; форте́ця; У. позиций — укрі́плення пози́цій.

*Укреплекный — укрі́плений; У. полоса — укрі́плена смуга; У. рубеж — укрі́плений рубі́ж; У. участок — укрі́плена дільни́ця.

*Укреплять, -ся, укрепить, -ся — укріпляти, -ся, укріпити, -ся; У-ть фашинами — тарасувати.

*Укрытие — закриття.

*Укрытый — закритий, скритий; У. место — скрите місце.

*Укупорочный материал — матеріял пакувальний.

Улавливание (*радио*) — перехоплювання.

*Улавливать, уловить — перехоплювати, перехопити; вловлювати, вловити.

Улица — вулиця, -ці.

*Уличный — вуличний; У. бой — вуличний бій.

*Улучшение — поліпшення, (у)вдосковалення.

*Ультрамарин — ультрамарин, -ну.

*Умбра — умбра, -ри; У. жженная — палена умбра; У. натуральная — природня умбра.

*Уменьшение — зменшення; У. карты — зменшення мапи.

*Умеренный — помірний, поміркований; У. ветер — помірний вітер; У. ход — помірна хода.

Умерший — мрець, мерця.

Умственный — розумовий.

*Умывальная — (в)умивальня, -ні.

*Умывальник — (в)умивальник, -ка.

Умывание — (в)умивання.

*Универсальный — універсальний; У. снаряд — універсальний гарматень.

*Унитарный — унітарний; У. патрон — унітарний набій.

*Уничтожать, уничтожить — нищити, знищити.

*Уничтожение — нищення, знищення.

*Унос — посторонкова пара (*коней*); У. коренной — дишлова пара (*коней*); У. передний — передня пара; У. средний — середня пара.

*Уносной — посторонковий; У. часть дышла — передня частина дишля; У. крюк — гак штольваги.

*Упирать, -ся, упереть, -ся — упирати, -ся, уперти, -ся.

Уполномоченный — уповноважений.

*Упор — упора, -ри; У. (ж. д.) — спин (залізничний); У. кольцовой — кільцева упора; У. на кистях — упора на китицях; У. на муфте для рычага — упора на муфті важоля; У. на руках — упора на руках; У. шомпольный — шомпольна упора.

*Упорный — упертий; завзятий, запеклий; упірний; У. винт — упірний ґвинт; У. кольцо — упірне кільце; У. кулак — упірний кулак; У. муфта — упірна муфта; У. оборона — завзята, уперта оборона; У. сопротивление — завзятий опір; У. цилиндр замка — упірний циліндр замка.

Упорство — упертість, -тости, завзяття, запеклість, -лости.

Употребление — вживання.

*Управленне — упра́ва, управлі́ння, керува́ння; У. боем — керува́ння бо́єм; У. войсками — керува́ння ві́йськом; У. Государственное Политическое — Держа́вне Політи́чне Управлі́ння; У. дивизии — управлі́ння диві́зії; У. комендантское — комендантське управлі́ння; У. огнем — керува́ння вогне́м; У. техническое — техні́чне керува́ння; У. частью — керува́ння части́ною.

*Управлять — керува́ти; У. боем — керува́ти бо́єм.

*Упражненне — впра́ва, -ви; У. военно-прикладное — військо́во-прикладна́ впра́ва; У. дополнительное — додатко́ва впра́ва; У-ния успокаивающие — заспоко́ювальні впра́ви.

Упразднять, упразднить — касува́ти, скасува́ти, зно́сити, знести.

Упредительный — упере́дній; У. линейка — упере́дня ліні́йка.

*Упростить — спрости́ти.

*Упругий — пружни́й.

*Упругость — пру́жність, -ности.

*Упряжка — запря́г, -га, запряга́ння.

*Упряжной — запряго́вий; У. лошадь — запряго́вий кінь.

*Упряжь — у́пряж, -жи; У. легковая — ле́гка у́пряж.

Упущенне — занедба́ння; про́пуск, -ску.

„Ура" — „Слава".

*Уравннвание, уравненне — вирі́внювання, ви́рівнення; (*мат.*) рівна́ння.

*Уравнительный — вирівня́льний; У. распределение — вирівня́льний розпо́діл.

*Ураганный — урага́нний; У. огонь — урага́нний вого́нь.

*Уровенный — рівне́вий; У. поверхность земли — по́зем, -му.

*Уровень — (*прибор*) позе́мниця, -ці; (*воды*) — рі́вень, -вня; У. боковой — бокова́ позе́мниця; „У. больше (меньше) 0-00" — „позе́мниця бі́льше (ме́нше) 0-00"; У. поперечный — попере́чна позе́мниця; У. продольный — подо́вжна позе́мниця; У. стеклянный — скляна́ позе́мниця.

*Урочище — уро́чище, -ща.

*Урочный — ви́значений, завда́ний; У. работа — ви́значена робо́та.

Усвоенне — засво́єння.

Усердный — усе́рдний.

*Усик — ве́рблик, -ка.

*Усиленне — змі́цнення, підси́лення.

*Усиливать, усилить — зміцня́ти, зміцни́ти, підси́лювати, підси́лити.

*Усилитель — підси́лювач, -ча.

*Ускользать, ускользнуть — вислиза́ти, ви́слизнути.

Ускоренный — пришви́дшений; У. шаг — пришви́дшена хода́.

*Ускоритель — пришви́дшувач, -ча.

*Условне — умо́ва, -ви; У-вия местные — місце́ві умо́ви; У-ия освещения — умо́ви осві́тлення.

***Условный**—умо́вний; **У.** знак—умо́вний знак.

Усложнять, усложнить — ускладня́ти, ускладни́ти.

***Усмотрение** — ро́згляд, -ду, ро́зсуд, ду; по В. усмотрению—на Ва́шу ду́мку, на Ваш ро́зсуд.

Успех — у́спіх, -ху; **У.** работы — у́спіх робо́ти.

***Успешность** — успі́шність, -ности.

***Успокаивающий** — заспоко́ювальний; **У.** упражнение — заспоко́ювальна впра́ва.

***Успокоение** — заспоко́єння; втихомі́рення; вгамува́ння.

***Устав** — ста́тут, -ту; **У.** боевой — бойови́й ста́тут; **У.** дисциплинарный — дисциплі́на́рний ста́тут; **У.** пехотный — пі́ший ста́тут; **У.** полевой — польови́й ста́тут; **У.** стрелковый Р. Н. К.-а — стріле́цький ста́тут Р.С. Ч.-а.

***Уставный** — стату́тний.

Усталость — сто́мленість, -ности.

***Установка** — (в)уста́влення, уста́ва; (в)устано́влювання; **У.** зенитная — зені́тне уста́влення, уста́ва; **У.** орудийная — уста́ва гарма́тна; **У.** постоянная — пості́йна уста́ва; **У.** прицела—уста́влення мірника́; **У.** противоаэропланная —протиаеропла́нна уста́ва; **У.** тумбовая — уста́ва ту́мбова; **У.** шаровая—куля́ста уста́ва.

***Установленный** — (у)встано́влений, призна́чений, заве́дений.

***Установочный** — устано́вний; **У.** винт — устано́вний гвинт; **У.** кольцо — устано́вне кільце́.

***Установщик трубок** — уста́вник запа́льників.

Устный — у́сний; **У.** описание — у́сний о́пис.

***Устой** — стоя́н, -на́.

***Устойчивость**— сті́йкість, -кости.

***Устойчивый** — стійки́й.

***Устранять, устранить** — усовува́ти, усу́нути.

***Устройство** — зла́года, влаштува́ння; **У.** окопов наносом — будува́ння шанців насипа́нням.

***Уступ** — присту́пок, -пка; **У.** для зуба стопора — присту́пок для зу́ба сто́пора; **У.** локтевой—ліктьови́й присту́пок.

***Уступать, уступить** — поступа́тися, поступи́тися; відступа́ти, відступи́ти.

***Уступающий** — поступа́льний; **У.** отбив — поступа́льно відбива́ння; **У.** работа мышц — поступа́льна робо́та м'я́зів.

Уступный — приступко́вий; **У.** расположение — розташува́ння приступко́ве.

***Устье** — (*реки*) ги́рло, -рла; (*тех.*) усте́нок, -нка.

Утверждать, утвердить — затве́рджувати, затве́рдити; утверждается — затве́рджується.

***Утепление** — утепля́ння, уте́плення.

***Утечка**—ви́тік, -току; втра́та, -ти.

*Утолщение — погру́бшення, згру́бшування; У. линии — погру́бшення лі́нії; У. горизонталей — погру́бшення позе́мин; У. центрующее—центрува́льне погру́бшення.

*Утолщенный — гру́бший; У. горизонталь — гру́бша позе́мина; У. часть — гру́бша части́на.

*Утонченный — сто́ншений.

*Утопание — запу́рювання; У. бойка при открытом затворе — запу́рювання розби́вача при відкри́тому замко́ві.

*Утопить — запури́ти.

*Уточнение — уто́чнення.

*Уточненный — уто́чнений; У. стрельба — уто́чнене стріля́ння.

*Утрамбовка — бутнува́ння.

*Утрамбовывать — бутнува́ти, ви́бутнувати.

*Утрата — втра́та, -ти.

Утренний — ра́нішній.

*Утыкание патронов — втика́ння набо́їв.

Уходить, уйти — вихо́дити, ви́йти.

Участие — у́часть, -ти.

Участник—уча́сник, -ка, спі́льник, -ка.

*Участок — дільни́ця, -ці; У. боевой — бойова́ дільни́ця; У. роты — дільни́ця со́тні; У. лагерный — таборо́ва дільни́ця; У. сторожевой—сторожова́ дільни́ця.

*Учащение — вчаща́ння; У. шага — вчаща́ння кро́ку.

Учебник — підру́чник, -ка.

*Учебный — учбо́вий; У. заведение — учбо́вий за́клад; У. патрон — учбо́вий набі́й; У. плац— учбо́вий плац; У. пособие — учбо́вий підру́чник, прила́ддя; У. сбор — учбо́вий збір.

Учение — нау́ка, навча́ння, впра́ви; У. одиночное — впра́ви одинце́м; У. орудийное—гарма́тне навча́ння; У. тактическое — такти́чне навча́ння.

Ученик — у́чень, у́чня.

*Учет — о́блік, -ку; У. патронов — о́блік набо́їв; У. расхода патронов — о́блік ви́трати набо́їв; У. целей — о́блік ці́лів.

*Учетный — обліко́вий.

*Учитывать, учесть — обчисля́ти, обчи́слити, бра́ти, взя́ти на о́блік, дисконтува́ти.

*Учреждение — устано́ва, -ви; У. тыловое — тилова́ устано́ва; У. хозяйственное—господа́рча устано́ва.

*Ушат — цебе́р, -бра́.

Ушестеренный — збі́льшений в 6 ра́зі́в.

Ушибленный—що́ вби́вся си́льно, що заби́вся.

*Ушивочный — ушива́льний.

*Уширение — ро́зшир, уши́рення; У. шага — збі́льшення кро́ку.

*Ушко — ву́шко, -ка.

*Ущелье — верте́па.

*Уязвимость — ура́зливість, -вости; У. цели — ура́зливість ці́ли.

*Уязвимый —ура́зний.

Ф

*Фабрика — фа́брика, -ки.
*Фабри́чный — фабри́чний.
Фактический — факти́чний.
Фактор — фа́ктор, -ру.
*Фаланга — фала́нга, -ги.
*Фальшивый — фальши́вий; Ф. сросток — фальши́ва сто́чина.
Фамилия — пр́ізвище, -ща.
*Фанера — форні́р, -ру.
*Фанерный — форні́рний.
*Фарватер — фарва́тер, -ру.
*Фарфоровый — порценя́новий.
Фасад — чоло́, чола́.
*Фашина — тара́ска, -ки; укреплять Ф. — тарасува́ти.
*Фашинный — тарасо́вий; Ф. дорога — тарасо́вий шлях.
*Фельдта пакет—пакет Фе́льдтів.
Фельдшер — фе́льдшер, -ра; Ф. ветеринарный — ветерина́рний фе́льдшор.
*Фенол — фено́л, -лу.
*Ферма — зв'я́зень, -зня.
*Фехтовальный — фехтува́льний.
*Фехтование — фехтува́ння; Ф. двухстороннее — двобі́чне фехтува́ння; Ф. индивидуальное — індивідуа́льне фехтува́ння; Ф. командное — фехтува́ння кома́ндами; Ф. прикладное — прикладне́ фехтува́ння.
*Фигура —фігу́ра, -ри; по́стать, -ти; Ф. в рост — фігу́ра у зріст; Ф. головная — головна́ фігу́ра; Ф. грудная — грудна́ фігу́ра; Ф. поясная — поясна́ фігу́ра.
*Фигурный полет — фігу́рний літ, льо́ту.
*Фигурчатый — фігу́ристий.
*Физический — фізи́чний.
*Фиксация — фікса́ція, -ції.
*Фиксировать — фіксува́ти.
*Фильтр — ціди́ло, -ла.
*Финансовый — фіна́нсовий.
Финиш — фі́ніш, -ша.
*Финишер — фініше́р, -ра.
*Фиолетовый — фіалко́вий.
*Фитиль — ґніт, ґно́ту.
*Флаг — ма́йва, -ви.
*Флажок — майве́ць, -йовця́.
*Фланг — фланк, -ку, крило́, -ла́; Ф. левый — лі́вий фланк; Ф. наружный — зо́внішній фланк; Ф. правый — пра́вий фланк.
*Фланговый — фла́нковий; Ф. движение — фланко́вий рух; Ф. марш — фланко́вий рух; Ф. огонь — фланко́вий во́гонь; Ф. охранение — фланкова́ охоро́на.
*Фланелевый — фланеле́вий.
*Фланец — кри́си, -сів.
*Фланкирование — фланкува́ння.
Фланкировать — фланкува́ти.
Фланкирующий — фланкува́льний; Ф. постройка — фланкува́льна буді́вля.
*Флегматизатор — гамівни́к, -ка́.
*Флот — фло́та, -ти; Ф. воен-

по-воздушный — флота військово-повітряна.
*Флотилия — флотилія, -лії.
*Фляга, фляжна—фляшка,- ки.
*Фокус — фокус, -су.
*Фон — тло, тла.
*Фонар — лихтар, -ря.
*Фоничесний — гудковий; Ф. аппарат — гудковий апарат.
*Форма — форма, -ми; Ф. круглая — кругла форма; Ф. одежды — форма одягу; Ф. походная — похідна форма; Ф. продолговатая — довгаста форма; Ф. робристая — ребрувата форма; Ф. рельефа — форма рельєфу; Ф. служебная — службова форма; Ф. тактичоская — тактична форма.
*Форменный — форменний.
*Формирование — формування.
*Формировать, сформировать — формувати, зформувати.
*Формуляр — формуляр, -ра.
*Форпостный — форпосний; Ф. телефон — форпосний телефон.
*Форсирование — форсування.
*Форсированный — форсований; Ф. марш — форсований рух (марш); Ф.шаг—форсований крок.
*Форсировать — форсувати.
*Форт — форт, -ту.
*Фортификационный — фортифікаційний.
*Фортификация—фортифікація, -ції.
*Форточна ононная — кватирка, -ки.
*Фосген — фосген, -ну.
*Фосфор — фосфор, -ру.
*Фотографирование — фотографування.
*Фотография—фотографія, -фії.
Франция — франція, -ції.
*Фрезерный станои — фрезарка.
*Фронт—фронт, -ту, чоло, -ла.
*Фронтальный — фронтальний; Ф. атака — фронтальна атака; Ф. движение —фронтальний рух; Ф. линия — фронтальна лінія; Ф. огонь—фронтальний вогонь; Ф. охрапение — фронтальна охорона.
*Фронтовой — фронтовий; Ф. база — фронтова база.
*Фуганон — фуганок, -нка.
*Фугас — фугаса, -си; Ф. донный — донна фугаса; Ф. камнеметный — каменометна фугаса; Ф. огнеметный— вогнеметна фугаса; Ф. плавучий — плавна фугаса; Ф. подводный — підводна фугаса; Ф. шрапнельный—шрапнельна фугаса.
*Фугасный — фугасний; Ф. граната — фугасна граната; Ф. действие — фугасна дія.
*Фундамент — фундамент, -ту.
*Фураж — фураж, -жу; Ф. зерновой — зерновий фураж; Ф. об'емистый — засадний фураж.
*Фуражировна —фуражування.
*Фуражный — фуражний; Ф. аркан — ужисько; Ф. довольствие — постачання фуражно.
*Фуражна — кашкет, -та.
Футбол — футбол, -лу.
*Футляр — футляр, -ру.

Х

*Халат — халат, -та.

Халатность — недбалість, -лости.

*Характер — характер, -ру; (*у живых существ*) вдача, -чі; Х. местности — характер місцевости.

*Характеристика — характеристика, -ки.

*Хватать, хватить — хапати, схопити; вистачати, вистачити.

*Хватом — хапком.

*Хвойный — глицевий; Х. дерово — глицеве дерево.

*Хворост — хворост, -сту.

*Хворостяный — хворостяний.

*Хвост — хвіст, хвоста; Х. затвора — хвіст замка; Х. колонны — хвіст колони; Х. мины — хвіст міни; Х. подавателя — хвіст подавача; Х. регулятора — хвіст регулятора.

*Хвостовой — хвостовий; Х. винт — хвостовий ґвинт; Х. оперение — хвостове опірення; Х. платформа — хвостова платформа.

*Хердель — хердель, -доля.

*Химический — хемічний; Х. война — хемічна війна; Х. войска — хемічно військо; Х. команда — хемічна команда; Х. наблюдение — хемічне стеження; Х. налет — хемічний повітряний напад; Х. нападение — хемічний напад; Х. охранение — хемічна охорона; Х. спаряд — хемічний гарматень; Х. соединение — хемічна сполука; Х. средства борьбы — хемічні засоби боротьби.

Хитрость — хитрість, -рости (*мн.* хитрощі).

Хищный — хижий.

Хладнокровие — спокій, -кою, байдужість, -жости.

Хлеб — хліб, -ба, збіжжя.

Хлебный — хлібний; Х. шкафчик — шафка на хліб.

*Хлебопекарная печь — піч пекарська.

*Хлебопекарня — пекарня, -ні; Х. полевая — польова пекарня.

*Хлебопечение — хлібовипікання.

*Хлопок — бавовна, -ни.

*Хлопчатобумажный — бавовняний; Х. концы — бавовняні кінці.

*Хлор — хлор, -ру.

*Хлорацетофенон — хлорацетофенон, -ну.

*Хлорный — хлорний; Х. известь — хлорне вапно; Х. олово — чотирихлорак цини.

*Хлороводород — хлороводень, -дню.

*Хлорпикрин — хлорпікрин, -ну.

*Хлорсульфоновая кислота — хлорсульфонова кислота.

*Хобот — хобот, -та.

*Хоботовый — хоботовий; Х. лист — хоботовий аркуш; Х.

связь — хоботова в'язь; Х. часть — хоботова частина.

*Ход (колесный) — колісний хід.

*Ход — хід, ходу; „Большпй ход" — „Збільшити ходу"; „Задний ход" — „задній хід"; „Меньший ход" — „зменшити ходу"; Х. мортвый — мертвий хід; Х. сообщения — хід сполучний; Х. передний — передній хід; „Умеренный ход" — „помірний хід".

Ходатайство — клопотання.

Ходатайствовать — клопотатися, прохати, просити.

Ходить — ходити; доглядати.

*Ходовой — ходовий; Х. винт — ходовий ґвинт; Х. линия — ходова лінія.

*Ходьба — хідня, -дні; ходіння; Х. на лыжах — ходіння на лижвах.

Хозкомиссия содействия — госкомісія допомоги.

*Хозяйственный — господарчий; Х. двуколка — господарча бідка; Х. команда — господарча команда; Х. учреждение — господарча установа; Х. часть — господарча частина.

*Хозяйство — господарство; Х. военное — військове господарство.

*Холка — чубок, -бка.

*Холм — горб, -ба.

*Холмик — горбок, -бка.

*Холмистый — горбуватий, горбастий; Х. местность — горбувата місцевість.

*Холодный — холодний; Х. оружие — січна зброя.

*Холостая камера — сліпа камера.

*Холостой патрон — сліпий набій.

*Холостой выстрел — сліпий постріл.

*Холст — полотно, -на.

*Холщевый — полотняний.

*Хомут — хамут, -та; (*техн.*) вірвант, -та.

*Хомутик — хамутик, -ка; Х. прицельный — хамутик мірниковий.

*Хомутина — кічка, -ки (*для хомута*).

*Хорда — хорда, -ди.

Хор музыки — хор, -ру музики.

*Хранение — оберігання, хоронення; Х. дел — оберігання справ; Х. знамени — зберігання прапора.

*Хранилище — схowище, -ща.

*Хранить — вберігати, ховати.

*Храповик — заскочне колесо.

*Храповое колесо — заскочне колесо.

*Хребет — кряж, -жу, хребет, -бта; пасмо, -ма; Х. горный — гірський кряж.

*Хрипение затвора — хрипіння замка.

*Хромовый — хромовий.

Хутор — хутір, -тора.

Ц

*Цапфа — ца́пфа, -фи; Ц. зажимной матки — ца́пфа тискові́ї ма́тки; Ц. ствола — ца́пфа ці́вки.

*Цапфенный — цапфови́й; Ц. гнозда — цапфові́ гнізда; Ц. кольцо — цапфове́ кільце́; Ц. коробка — цапфова́ коро́бка.

*Царапать, царапнуть — дря́пати, дря́пнути.

*Царапина — дряпо́к, -пка́.

*Цвет — ко́лір, -льору; ба́рва, -ви.

*Цветной — кольоро́вий.

*Цевье — підці́вник, -ка.

*Цейхгауз — комо́ра, -ри, цейха́вз, -зу.

*Целевой — цілеви́й.

Целесообразный — доці́льний.

*Целеуказание — цілевказа́ння.

*Целик — наці́льник, -ника.

*Целина — ціли́на́, -ни́.

*Целлулоид — целуло́їд, -ду.

*Целлулоидный круг — целуло́їдне ко́ло.

*Цель — ці́ль, ці́ли; мета́, -ти́; Ц. вертикальная — прямови́сна ціль; Ц. воздушная — повітряна́ ціль; Ц. войны — мета́ війни́; Ц. глубокая — глибо́ка ціль; Ц. движущаяся — рухо́ма ціль; Ц. живая — жива́ ціль; Ц. закрытая — закри́та ціль; Ц. занятий — мета́ навча́ння; Ц. земная — назе́мна ціль; Ц. за закрытием — ціль за закриття́м; Ц. невидимая — неви́дна, закри́та ціль; Ц. неподвижная — нерухли́ва ціль; Ц. открытая — відкри́та ціль; выбор целей — ви́бір ці́лів; перемена Ц. — зміна ці́ли; указание целей — зазна́чення ці́лів.

*Це́льнотянутая гильза — суцільнотя́гнена ґі́льза.

*Цемент — цеме́нт, -ту.

*Цементировать — цементува́ти.

*Цементирующий — цементува́льний; Ц. вещество — цементува́льна речовина́.

Цена — ціна́, -ни́; Ц. деления — ціна́ по́ділу.

*Центр — це́нтер, -тру, осере́док, -дку; Ц. рассеивания — це́нтер ро́зсіву; Ц. сопротивления — це́нтер о́пору; Ц. тяжести — це́нтер ваги́.

*Централизация — централіза́ція, -ції.

*Центральный — центра́льний; Ц. винт — центра́льний ґвинт; Ц. канал — центра́льний, осередко́вий кана́л; Ц. коммутатор — центра́льний комута́тор; Ц. станция — центра́льна ста́ція; Ц. трубка — центра́льна тру́бка.

*Центробежный — відосередко́вий.

*Центростремительный — доосередко́вий.

*Центрофуга — центрофу́га, -ги.

***Центрующее утолщение** — центрува́льне згру́бшення.

***Цепочка** — ланцюжо́к, -жка́; **Ц.** барабана — ланцюжо́к бара-ба́на; **Ц.** отвеса — ланцюжо́к від виска́.

***Цеппелин** — цепелі́н, -на.

***Цепь** — (*боевой порядок*) ро́зстрільня, -ні; (*железная*) — ланцю́г, -га́; **Ц.** горная — гі́рське́ па́смо; **Ц.** мерная — мі́рчий ланцю́г; **Ц.** микрофонная — ко́ло мікрофо́нно; **Ц.** электрическая — електри́чне ко́ло.

Церемония — церемо́нія, -нії.

Церковь — це́рква, -кви.

***Цилиндр** — цилі́ндер, -дра; **Ц.** газовый — га́зовий цилі́ндер; **Ц.** компрессора — цилі́ндер компре́сора; **Ц.** накатника́ — цилі́ндер нако́чувача; **Ц.** осодающий — осі́дний цилі́ндер.

***Цилиндрический** — цилі́ндри́чний; **Ц.** чугунная граната — цилі́ндри́чна чаву́нна грана́та; **Ц.** выступ — цилі́ндри́чний ви́ступ.

***Цилиндровый** — цилі́ндровий.

***Цинк** — цинк, -ку.

***Цинковая втулка** — ци́нковий вту́лок.

***Циркуль** — ци́ркель, -кля.

***Циркуляр** — обі́жник, -ка.

***Циркуляция** — циркуля́ція, -ції.

***Цистерна** — цисте́рна, -ни.

***Цитадель** — цитаде́ля, -лі.

***Циферблат** — циферблат, -ту.

***Цугом** — випро́стяж.

Ч

***Чайное довольствие** — постача́ння чайове́.

Час — годи́на, -ни.

Часовня — капли́ця, -ці.

***Часовой** — стійко́вий, -во́го; годи́нний, годи́нниковий; **Ч.** внутренний — вну́трішній стійко́вий; **Ч.** караульного поста — стійко́вий сторо́жової сті́йки; **Ч.** механизм — годи́нниковий механі́зм; **Ч.** наружный — надві́рний стійко́вий; **Ч.** парные — па́рні стійко́ві; **Ч.** сторожевого поста — стійко́вий охоро́нної сті́йки.

***Частица** — ча́стка, -ки, части́нка, -ки.

***Частный** — частко́вий, осі́бний, прива́тний; **Ч.** атаки — частко́ві ата́ки; **Ч.** задача — осі́бне завда́ння; **Ч.** квартира — прива́тна квар-ти́ра; **Ч.** почин — осі́бний почи́н.

***Частокол** — частокі́л, -ко́лу.

***Частый, -то** — ча́стий, -то; густи́й, -то; **Частый** огонь — густи́й вогонь.

***Часть** — части́на, -ни; **Ч.** артиллерийская — гарма́тна части́на; **Ч.** боевая — бойова́ части́на; **Ч.** броневая — па́нцерна части́на; **Ч.** воздушного флота — части́на повітряно́ї фло́ти; **Ч.** вспомогательная — допомі́чна́ части́на; **Ч.** вы-

ходная—вихідна́ части́на; Ч. головая—головна́ части́на; Ч. дежурная — вартова́ части́на; Ч. детородные — приро́дження; Ч. дистанционная—дистанці́йна части́на; Ч. дульная — дулова́ части́на; Ч. железнодорожная — залізни́ча части́на; Ч. запасная—запа́сна части́на; Ч. затворная—замкова́ части́на; Ч. кадровая — ка́дрова части́на; Ч. казенная — гузова́ части́на; Ч. караульная—сторо́жова части́на; Ч. корневая—коренéва части́на; Ч. лобовая — лобова́ части́на; Ч. материальная —матеріяльна части́на; Ч. направляющая—напрямна́ части́на; Ч. нарезная—нарізна́ части́на; Ч. наружная—зо́внішня части́на; Ч. носовая—носова́ части́на; Ч. отдельная—окрéма части́на; Ч. особого назначения—части́на окрéмого признáчення; Ч. оседающая —осідна́ части́на; Ч. охраняющая —части́на охоро́ни; Ч. отдыхающая — части́на на відпочи́нку; Ч. прикрывающая—захисна́ части́на; Ч. прожекторная—прожéкторна части́на; Ч. разведывательная —розві́дча части́на; Ч-ти лагерного сбора—части́ни таборéвого збо́ру; Ч. связи—части́на звязку́; Ч. соединения — части́ни злу́ки; Ч. соседняя — сусі́дня части́на; Ч. составная—складова́ части́на; Ч. строевая—муштро́ва́ части́на; Ч-ти трущиеся—тертьові́ части́ни; Ч. территориальная — територіяльна части́на; Ч. технческая—техні́чна части́на; Ч. хоботовая—хобото́ва части́на; Ч. хозяйственная—господа́рча части́на.

*Часы — годи́нник, -ка.

*Чашечка — ми́сочка, -ки.

*Чашка—ми́ска, -ки; Ч. к станинке—ми́ска до сто́вби; Ч. соединительная—злучна́ ми́ска.

*Чека—за́гвіздок, -дка; Ч. разрезная — розрізни́й за́гвіздок.

*Челка — чубо́к, -бка́.

*Челнок — чо́вник, -ка.

*Червяк — шнек, -ка.

*Червячный—шнéковий; Ч. винт — шнéковий ґвинт; Ч. диск — шнéкове кружа́ло; Ч. шестерня—шнéкова шестерня́.

*Чердак — гори́ще, -ща.

*Чередоваться — чергува́тися.

*Черенок—держа́к, -ка́; коло́дка, -ки.

*Чересседельник — черезсіде́лок, -лка.

*Черновик — чернéтка, -ки.

*Чернозем — чорно́земля, -лі.

*Чернорабочий—чорноро́б, -ба.

*Черный—чо́рний.

*Черпак — черпа́к, -ка́.

*Черта, черточка — ри́са, -си, ри́ска, -ки; Ч. контрольная — контро́льна ри́ска.

*Чертеж — рису́нок, -нка.

*Чертежник — рисівни́к, -ка́.

*Чертить, начертить — рисува́ти, нарисува́ти.

*Черчение — рисува́ння.

*Чесотка — коро́ста, -ти.

*Четвереньки, на четвереньках — ра́чки.

*Четкость — чіткість, -кости.
*Четный—парйстий; Ч. номера —парйсті номері.
*Четырехгранный—чотиристінний; Ч. лезвие—чотиристінне лезо.
*Четырехколесный —чотириколісний.
*Чехол—покривець, -вця; Ч. для пулемета—покривець для кулемету.
*Чинить, починить — лагодити, полагодити; латати, полатати.
*Численность—кількість, -кости, число, -ла.
*Численный—чисельний, числовий; Ч. масштаб — числове міріло.
*Числиться—лічитися, рахуватися.
*Число—число, -ла; кількість, -кости; дата, -ти.
*Чистка — чищення; Ч. лошади—чищення коня; Ч. оружия—чищення зброї.
*Чистота—чистота, -ти; охайність, охайности.
Читальня — читальня, -ні.

Читать, прочитать — читати, прочитати.
*Чихательный—чхальний; Ч. вощество — чхальна речовина; Ч. газ—чхальний газ.
Чрезвычайный—надзвичайний.
*Чтение — читання; Ч. карт — читання мап.
*Чувствительность — чутливість, -вости; Ч. взрывчатых веществ — чутливість вибухових речовин.
*Чувствительный — чутливий; Ч. к удару—чутливий до вдару.
Чувствовать, почувствовать —почувати, почути.
*Чугун — чавун, -на.
*Чугунный—чавунний; Ч. втулка—чавунний втулок; Ч. граната—чавунна граната; Ч. дно — чавунне дно; Ч. корпус с хвостом — чавунний корпус із хвостом; Ч. носок—чавунний носок; Ч. стакан—чавунний корпус (гарматня).
*Чумбур — чумбур, -ра.
Чуткий — чуйний, сторожкий.
*Чучело — опудало, -ла.

Ш

*Шаблон—модло, -ла; Ш. для проверки выхода бойка ударника — модло, щоб перевіряти вихід розбивача ударника.
*Шаг—крок, -ку, ступінь, -пеня; хода, -ди; Ш. винта — відстань, -ни; „Шаг вперед"—„Крок вперед"; „Ш. мерный"—мірний крок; „Шаг назад"—„Крок назад"; Ш. обыкновенный—звичайний крок; Ш. походный — похідний крок; Ш. ровный — рівний крок; Ш. свободный — вільний крок; Ш. угломора — відстань кутоміра; Ш. ускоренный — пришвидшений крок; Ш. форсированный—фор-

сований крок; „Шагом марш" — „Кроком руш".

*Шагомер—кроколічильник,-ка.

*Шайба — шайба, -би; Ш. буферная — відпружникова шайба; Ш. корневая — коренева шайба; Ш. промежуточная — проміжна шайба.

*Шайка — банда, -ди; ватага, -ги; (*банная*)—ряжка, -ки.

*Шалаш — курінь, -роня.

*Шальная пуля — випадкова куля.

*Шанцевый инструмент—шанцевий струмент, -та.

Шар—куля, -лі.

*Шарик — кулька, -ки.

*Шариковый подшипник—кулькова вальниця.

*Шарнир—суглав, -ва; Ш. лобовой части — суглав лобової частини.

*Шарнирный — суглавний; Ш. болт— суглавний прогонич; Ш. коленчатая линейка — суглавноколінкувата лінійка; Ш. скобка—суглавна клямра; Ш. соединенне —суглавна злука.

Шаровары—штани, -нів.

*Шаровой—кулястий; Ш. пята, пятка — куляста п'ята; Ш. уровень — куляста позе.кпиця; Ш. установка—куляста устава.

*Шаровидный — кулястий.

*Шасси — шасі.

*Шатать, шатнуть — хитати, хитнути.

*Шатающийся — хиткий.

*Шатун — гонок, -нка.

*Шахматный—шаховий; Ш. порядок—шаховий порядок.

Шахматы—шахи, -хів.

*Шашка — шашка, -ки; Ш. (лекало № 7) — шашка; „Ш. в ножны" — „Шашки в піхви"; „Шашки к бою" — „Шашки до бою"; Ш. кавалерийские—кінні шашки; Ш. подрывная—висадна шашка; Ш. пироксилиновая — піроксилінова шашка; Ш. саперная — саперна шашка; Ш. тротиловая — тротилова шашка.

*Шведская стенка—шведська стінка.

*Швеллер—коритуватий трям, -му, швелер, -ра.

*Швеллерный брус — коритуватий брус.

*Шворень — шворінь, -роня.

*Шворневой — шворене́вий; Ш. крюк—гак швореневий; Ш. лапа—лапа швоpенева; Ш. соединение—швоpенева злука.

Шевеление — ворушіння.

Шевелить, -ся, шевельнуть, -ся—ворушити,-ся, ворухнути,-ся.

*Шедит—шодит, -ту.

*Шейка—шийка, -ки; Ш. стержня—шийка стрижня.

*Шелковая ткань — шовкова тканина.

*Шенкель —шенкель, -ля.

*Шептало—шептало, -ла.

*Шеренга — шерог, -га.

*Шереножное учение — вправи шерогом.

*Шероховатый—шерсткий,шершавий.

Шест—тичи́на.

***Шестерня**—шестерня́, -ні́; **Ш.** коническая — ковічна шестерня́; **Ш.** промежуточная — промі́жна шестерня́.

***Шестигранный**—шестистінний.

***Шестик**—тичи́нка, -ки.

***Шестовой** — тичкови́й; **Ш.** взвод — тичкова́ чота́.

Шеф — шеф, -фа.

***Шина** — ші́на, -ни; **Ш.** гусматическая—ши́на гусма́тична; **Ш.** пневматическая — ши́на пневмати́чна.

Шинель—шине́ля, -лі.

***Шинный**—ши́новий; **Ш.** болт—ши́новий прого́нич.

***Шип**—чіп, чопа́; шпе́ник, -ка; (*проволоки*) — колю́чка, -ки.

*„**Шире шаг**"—„Ши́рше крок".

***Ширина**—ширина́, -ни́; **Ш.** строя —ширина́ ла́ду; **Шириною**—завширшки́.

***Широкий**—широ́кий; **Ш.** обстрел —широ́кий о́бстріл.

***Ширококолейная дорога**—ширококолі́йний шлях.

***Широта**—ширина́, -ни́; (*геогр.*) — широта́, -ти́; **Ш.** размаха — ширина́ ро́змаху.

***Шифр**—шифр, -ру.

***Шкала**—шка́ла, -ли; **Ш.** делений — шка́ла по́ділок; **Ш.** заложений—шка́ла за́кладів; **Ш.** крутостой — шка́ла кру́тостей; **Ш.** штрихов—шка́ла ри́сок.

***Шкальный способ**—шка́льний спо́сіб.

***Шкаф** — ша́хва, -ви; **Ш.** мобилизационный — мобілізаці́йна ша́хва.

***Шкафчик**—ша́ховка, -ки.

***Шквал** — шквал, -лу.

***Шквальный огонь** — вого́нь шква́льний.

Школа —шко́ла, -ли; **Ш.** полковая—полкова́ шко́ла.

Школьные занятия — шкільне́ навча́ння.

***Шкурка стеклянная**— скляна́ шку́рка.

***Шлагбаум** — розло́ги, -гів.

***Шлак**—жу́желиця, -ці.

***Шланга**—кишка́, -ки́.

***Шлевка** — га́йка, -ки.

***Шлейка**—шле́йка, -ки; **Ш.** нагрудная—нагру́дна шле́йка.

***Шлейный**—шлейови́й; **Ш.** ремень — шлейови́й ре́мінь.

***Шлем**—шоло́м, -му.

***Шлея**—шлея́, шлеї́.

***Шлифная пила**—шліфна́ пи́лка.

***Шлюз** — шлюза́, -зи́; (*водоспускной*)—о́пуст, -ту.

***Шляпка**—голі́вка, -ки; де́нце, -нця; **Ш.** гвоздя—голі́вка цвяха́; **Ш.** гильзы — де́нце гі́льзи; **Ш.** стрелки — голі́вка стрі́лки.

***Шнейдерит**—шнейдери́т, -ту.

***Шнур** — шнур, -ра́; **Ш.** асбестовый — азбе́стовий шнур; **Ш.** револьверный — револьве́рний шнур; **Ш.** спусковой—спускови́й шнур; **Ш.** трассировочный—шнур трасува́льний.

***Шнуровой** — шнуро́ваний; **Ш.** книга—шнуро́вана кни́га.

***Шов** — шво, шва.

*Шомпол—шомпол, -ла.
*Шомпольный — шомпольний; Ш. дорожка—шомпольна доріжка; Ш. муфта — шомпольна муфта; Ш. пружина—пружина шомпола; Ш. упор—шомпольна упора; Ш. шпилька—шомпольна шпилька.
*Шорник — лимар, -ря.
Шорох — шурхотіння, шелест, -ту.
*Шоссе — шоса.
*Шоссейный — шосовий.
*Шофер - шофор, -ра.
*Шпала — лежонь, -жня.
*Шпенек — шпеник, -ка.
*Шпилька —шпилька, -ки; Ш. прицельная—мірникова шпилька; Ш. шпонки — шпилька плішки; Ш. замыкающая — замикальна шпилька.
*Шпион — шпигун, -на.
*Шпионаж—шпигунство, -ства.
*Шплинт — заволічка, -ки.
*Шпонка — плішка, -ки; Ш. направляющая—напрямна плішка; Ш. с зубом—плішка із зубом.
*Шпора — острога, -ги.
*Шпунтовый — ґарований; Ш. свая — ґарована паля.
*Шрапнель стальная, диафрагменная с очком для дистанционной трубки—шрапнеля сталева з діяфрагмою й вічком для дистанційного запальника.
*Шрапнельный фугас — шрапнельна фугаса.
*Шрифт—шрифт, -ту; Ш. надписей—шрифт написів.
*Штаб — штаб, -бу.
*Штабель — стос, стосу.
*Штабной — штабовий; Ш. команда—штабова команда; Ш. рота — штабова сотня.
*Штанга — штанга, -ги.
*Штангенциркуль — штангенциркель, -кля.
*Штандарт — стяг, -гу.
*Штат — штат, -ту; по штату положено—за штатом належить.
*Штатив — штатив, -ву.
*Штатный—штатний; Ш. расчет —штатний розрахунок.
*Штемпель — штемпель, -ля.
*Штепсельный коммутатор — притичковий комутатор.
*Штиль — штиль, -лю.
*Штифтик —шпеник, -ка.
*Шток—стебло, -ла; Ш. с поршнем — стебло з толоком; Ш. ударника — стебло ударника.
*Штопор—штопор, -ру; спіраля, -лі.
*Штора — ролета, -ти.
*Шторм — шторм, -му.
*Шторный — ролетовий.
*Штрих — риска, -ки.
*Штриховать, заштриховать—рискувати, зарискувати.
*Штурм — штурма, -ми.
*Штурмовать — штурмувати.
*Штурмовой — штурмовий; Ш. самолет — штурмовий літак; Ш. часть—штурмова частина.
*Штык — багнет, -та; „Штыки в ножны“ — „Багнети в піхви“; Ш. примкнутый — настромлений багнет.

*Штыковой — багнетовий; Ш. бой—багнетовий бій; Ш. хомутик —хамутик багнетовий.
*Штырь —штир, -ру.
*Шум — шум, гомін, -мону; галас, -су.
*Шуметь—шуміти, гомоніти.
*Шуруп — шруб, -ба.

Щ

*Щебенка—жорствинка, -ки.
*Щебень —груз, -зу; жорства, -ви; рінь, -ни.
*Щека — щока, -ки; Щ. бойницы—щоки бійниці.
*Щеколда—клямка, -ки.
*Щелнакне — клацання.
*Щелон — луг, -гу.
Щелочь—щолок, -ку; лугова [сіль.
*Щелчок—щуток,-тка; цок, -ку.
*Щель — щілина, -ни; Щ. амбразуры—щілина амбразури; Щ. боевая—бойна щілина; Щ. боковая—бокова щілина; Щ. нижняя —нижня щілина.
*Щербина—щербина, -ни.
*Щетинный банник — волосяна щітка.
*Щетка—щітка, -ки; Щ. конская—кінська щітка; Щ. проволочная—дротяна щітка.
*Щечный — щоковий.
*Щипцы — (*для гвоздей*) обценьки, -ньок; кліщі, -щів; Щ. для заклепок—кліщі на нюти.
*Щит—щит, -та; Щ. броневой —панцерний щит; Щ. откидной —відкидний щит; Щ. неподвижный—нерухомий щит; Щ. снеговой—щит сніговий.
*Щитик—щитик, -ка; Щ. задвижной — засувний щитик; Щ. предохранительный —запобіжний щитик; Щ. со спусковым механизмом — щитик із спусковим механізмом; Щ. прикрытия—щитик прикриття; Щ. сапы—щитик сапи.
*Щитовое прикрытие—щитове [прикриття.
*Щупальцы—вусики, -ків; мацки, -ків.
*Щурить, -ся—жмурити, -ся.

Э

*Эбокит — ебоніт, -ту.
*Эбокитовый — ебонітовий; Э. крышка—ебонітова покришка.
*Эвакоприемник—евакоприймач.
*Эвакуационный—евакуаційний; Э. отряд — евакуаційний відділ; Э. пункт—евакуаційний пункт.
*Эвакуация — евакуація, -ції.
*Эвакуировать — евакувати.
*Экваториальный—екваторіяльний, рівниковий; Э. ось вращения — екваторіяльна вісь обертання.
*Эклиметр— еклімєтор, -тра.

***Экипаж**—повіз, повозу; команда, -ди.
***Экономический**—економічний; **Э.** суммы — економічні суми.
***Экразит** — екразит, -ту.
***Экскаватор**—екскаватор, -ра.
***Экскорт**—ескорт, -ту; почет, -ту.
***Экстрактор**—екстрактор, -ра.
***Экстракторный рычаг** — екстракторний важіль.
***Экстренный** — негайний, надзвичайний; **Э.** заседание—надзвичайні збори.
***Эксцентрический** — ексцентричний; **Э.** втулка—ексцентричний утулок; **Э.** желоб—ексцентричний жолоб; **Э.** прилив — ексцентричний приливок.
***Эластичность** — пружистість, -тости.
***Элеватор** — елеватор, -ра.
***Электризация**—електризування; **Э.** сетей — електризування мереж.
***Электризованный** — електризований.
***Электрический**—електричний; **Э.** сеть—електрична мережа.
***Электричество** — електрика, -ки.
***Электродвигатель** — електродвигун, -на.
***Электродвижущая сила** — електрозворушення.
***Электроизмерительный**—електровимірчий; **Э.** прибор — електровимірчий прилад.
***Электромагнит** — електромагнет, -ту.
***Электромагнитный** — електромагнетний; **Э.** волны — електромагнетні хвилі.
***Электротехник** — електротехник, -ка.
***Электротехнический** — електротехнічний.
***Элемент** — елемент, -та; **Э.** мокрый — мокрий елемент; **Э.** наливной—наливний елемент; **Э.** фехтования—елементи фехтування.
***Эллипс** — еліпс, -су.
***Эллиптический** — еліптичний.
Энергичный, -но — енергійний, -но, жвавий, -во, завзятий, -то.
***Энергия** — енергія, -гії.
***Эпидемический**—епідемічний, пошесний; **Э.** отряд — епідемічний, пошесний відділ.
Эпизодический—епізодичний.
Эпизоотия — епізоотія, -тії.
***Эскадра** — ескадра, -ри.
***Эскадрилья**—ескадрилля, -лі; **Э.** истребительная—нищуча ескадрилля; **Э.** разведывательная—розвідча ескадрилля.
***Эскадрон** — кінна сотня, -ні; **Э.** связи — кінна сотня звязку; „**Э.**, строй взвод"—„сотня, ладнай чоти".
***Эскадронный** — сотенний.
***Эскарп** — ескарп, -пу.
***Эспадрон** — еспадрон, -ну.
***Эстокада** — естокада, -ди.
***Этаж** — поверх, -ху; **Э.** верхний — горішній поверх.
***Этап** — етап, -пу.
***Этапный** — етапний; **Э.** пункт — етапний пункт; **Э.** лазарет—етапний шпиталь.

***Эфес** — держа́к, -ка́.
***Эфир** — ете́р, -ру.
***Эшелон** — ошоло́п, -па.
***Эшелонировать**—ешелонува́ти.

Ю

Юг — пі́вдонь, -дня.
***Юго-восток**—півде́нний схі́д, схо́ду.
***Юго-запад** — півде́нний за́хід, -ходу.
***Южный** — півде́нний; юго-восточный—півде́нно-схі́дній; юго-западный — півде́нно-за́хідній.
***Юрта** — шатро́, -тра́.
***Юфть** — ю́хта, -ти.

Я

***Явка** — я́вка, -ки.
***Явлонио** — я́вищо, -ща; **Я.** атмосфорное — атмосфе́рно я́вищо; **Я.** метеорологичоское — мотоорологі́чне я́вищо; **Я.** стихийноо—стихі́йне я́вище
***Являться, явиться**—явля́тися, [яви́тися.
***Явный** — я́вний.
***Явно** — я́вно. [-пости.
***Ядовитость** — отру́йність,
***Ядовитый**—отру́йний; **Я.** вощество — отру́йна рочови́па; **Я.** газ—отру́йний газ; **Я.** своча — отру́йна сві́чка. [ядро́, -ра́.
***Ядро** — (*спорт.*) га́ло, -ла;
***Язык** — язи́к, -ка.
***Яйцевидный** — яйцюва́тий.
***Янорный** — кі́твовий.
***Якорь** — кі́тва, -ви; **Я.** минный—мі́нна кі́тва.
***Яма**—я́ма, я́ми; **Я.** большая—вели́ка я́ма; **Я.** волчья — во́вча я́ма; **Я.** выгребная —вигрі́бна́ я́ма; **Я.** малая —мала́ я́ма; **Я.** помойная—поми́йна я́ма.
***Яр** — яр, я́ру.
***Яровой** — я́рий; **Я.** солома — я́ра соло́ма.
***Ярусное расположение окопов** — розташува́ння ша́нців по́верхами.
***Ясли** — я́сла, я́сол.
***Ясность** — я́сність, -пости.
***Ясный, -но** — я́сний, -но.
***Ячеечный окоп** — гніздови́й ша́нець, -нця.
***Ячейка** (*арт.*) — осеро́док, -дка; гнізди́нка, -ки.
***Ячмень** — ячмі́нь, -ме́ню.
***Ящик** — я́щик, -ка, скри́нька, -ки; **Я.** вкладной — вкладна́ скри́нька; **Я.** денежный—грошова́ скри́нька; **Я.** зарядный — заря́дний я́щик; **Я.** мусорный — смі́тниця; **Я.** несгораемый— песпале́нна скри́нька; „Ящик (орудно) влово (вправо, впоред) — марш“ — „Ящи́к (гарма́та) влі́во (впра́во, вопре́д) — руш“. [ковий.
***Ящичный** — я́щичний; скринь-

Ціна 95 к. (Р)

